

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ξ'

Δευτέρα 27 Νοεμβρίου 2023

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 6149
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Ν. Μηταράκη, σελ. 6161
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 1ο Γυμνάσιο Σκάλας Ωρωπού, το 11ο Γενικό Λύκειο Πάτρας, το Δημοτικό Σχολείο Βλαχιώτη Λακωνίας, και από το 6ο Γυμνάσιο Καλαμάτας, σελ. 6154, 6156, 6161, 6167
4. Αναφορά στη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, σελ. 6149 - 6157
5. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και το ν. 3126/2003 «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 23.11.2023 ποινική δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Υγείας Αθανάσιο Πλευρή και στην πρώην Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας Ασημίνα Γκάγκα και την 27.11.2023 ποινική δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Προστασίας του Πολίτη Παναγιώτη Θεοδωρικάκο, σελ. 6189
6. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 6149, 6151, 6152, 6153, 6154, 6155, 6156, 6157, 6158, 6159, 6161, 6164, 6166, 6168, 6169, 6170, 6172, 6174, 6175, 6178, 6179, 6180, 6181, 6182, 6183, 6184, 6185, 6188, 6189, 6190, 6191, 6193, 6194, 6195, 6196, 6197, 6198, 6200

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
  - α) Προς την Υπουργό Εσωτερικών με θέμα: «Για την άμεση αποκατάσταση, λόγω κατάρρευσης της εθνικής οδού Φλώρινας- Κρυσταλλοπηγής στο ύψος του Πισοδεριού του Δήμου Πρεσπών στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας», σελ. 6158
  - β) Προς την Υπουργό Πολιτισμού:
    - i. με θέμα: «Για την εκκρεμή αίτηση στο Κεντρικό Συμβούλιο νεότερων μνημείων (ΚΣΝΜ), προς έγκριση μελέτης ανέγερσης οικίας, εντός της προσδιορισμένης ζώνης προστασίας του ιστορικού ναού της Παναγίας της Αρμάτας και των πλησίον αυτού καλλιμάρμαρων μνημείων επί κατάφυτου άλσους, συνδεόμενων με την επανάσταση του 1821», σελ. 6159
    - ii. με θέμα: «Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία της απαλλοτρίωσης του διατηρητέου κτιρίου της οδού Τσοτσά, όπου στεγάζεται η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών», σελ. 6161
    - γ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
      - i. με θέμα: «Ηλικιωμένοι μικροπαραγωγοί τσίπουρου νομού Δράμας», σελ. 6163
      - ii. με θέμα: «Πατατοκαλλιέργεια Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου Νομού Δράμας και ευρύτερης περιοχής - Ανάγκη παροχής άμεσης συνδρομής», σελ. 6166
      - iii. με θέμα: «Ακίνητα κάτω των 100 στρεμμάτων», σελ. 6168
      - iv. με θέμα: «Να μάθουν όλη την αλήθεια αγρότες και κτηνοτρόφοι για τις επιδοτήσεις», σελ. 6198
    - δ) Προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού:
      - i. με θέμα: «Για το κλείσιμο του ΕΑΚ στο Αλκαζάρ της Λάρισας», σελ. 6164
      - ii. με θέμα: «Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία στο πλαίσιο της διδακτικής ενότητας «Εργαστήριο Δεξιοτήτων», σελ. 6185
      - e) Προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα: «Διαγραφές πα-

ραγωγών και πωλητών λαϊκών αγορών με απώλεια αδειών και θέσεων», σελ. 6169

στ) Προς τον Υπουργό Υγείας:

i. με θέμα: «Ελλείψεις κέντρων υγείας Ηρακλείου», σελ. 6170

ii. με θέμα: «Σοβαρές παρενέργειες από τα πειραματικές εμβόλια κατά της covid-19 βάσει τεκμηριωμένων επιστημονικών δεδομένων», σελ. 6172

iii. με θέμα: «Σήμα κινδύνου από τα ετοιμόρροπα νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης», σελ. 6189

iv. με θέμα: «Ελλείψεις πτητικών μέσων αεροδιακομιδών στα Δωδεκάνησα - Σε κίνδυνο οι ανθρωπίνες ζωές στα νησιά μας», σελ. 6195

v. με θέμα: «Για τις συνθήκες λειτουργίας της ΜΕΘ Γενικού Νοσοκομείου Αγρινίου», σελ. 6196

vi. με θέμα: «Θέμα: «Ποινική δίωξη των ιατρών του Νοσοκομείου Αγρινίου», σελ. 6197

ζ) Προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης:

i. με θέμα: «Για το κλείσιμο του καταστήματος ΕΛΤΑ στα Βασιλικά του Δήμου Θέρμης», σελ. 6175

ii. με θέμα: «Απόπειρα ψηφιακής μετάβασης στις μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας χωρίς προϋποθέσεις και εγγυήσεις κατά παράβαση της ασφάλειας των συναλλαγών», σελ. 6176

iii. με θέμα: «Η κατάσταση στον Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ) δυσφημεί τη χώρα και εκθέτει σε κινδύνους εργαζόμενους και επιχειρήσεις», σελ. 6179

η) Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών:

i. με θέμα: «Η κυβέρνηση επιλέγει ΣΔΙΤ αντί για δημόσια έργα και στο σιδηρόδρομο», σελ. 6181

ii. με θέμα: «Να σταματήσει η εργασιακή ομηρία των εργαζόμενων στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Νερού (ΕΕΝ) φράγματος Αποσελέμη, νομού Ηρακλείου Κρήτης», σελ. 6182

θ) Προς τον Υπουργό Εξωτερικών με θέμα: «Διπλωματικές ενέργειες για τη διεκδίκηση των πολεμικών αποζημιώσεων από την Γερμανία και τις συμμάχους της κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για τις καταστροφές και τις θηρωδίες που διέπραξαν τα στρατεύματα κατοχής κατά τα έτη 1941-1944», σελ. 6184

ι) Προς την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με θέμα: «Για την προστασία και στήριξη των γυναικών από την πολύμορφη βία», σελ. 6187

ια) Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Προβληματικές εξαγορές, απαξίωση επενδύσεων και απώλεια προστιθέμενης αξίας στην κρατική αμυντική βιομηχανία», σελ. 6191

ιβ) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: «Απομάκρυνση της εγκατάστασης αποθήκευσης φιαλών υγραερίου, που είναι επικίνδυνη για ατύχημα μεγάλης έκτασης στην κατοικημένη περιοχή της Φοινικιάς Ηρακλείου Κρήτης, σελ. 6193

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 6149 - 6170

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,

σελ. 6170 - 6192

ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 6192 - 6200

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Αναφορά στη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

ΑΚΡΙΤΑ Έ. ,	σελ. 6151, 6152
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Σ. ,	σελ. 6154
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 6149
ΔΑΓΚΑ Π. ,	σελ. 6153
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Π. ,	σελ. 6154
ΚΕΦΑΛΑ Μ. ,	σελ. 6150
ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ Α. ,	σελ. 6155
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,	σελ. 6156
ΛΥΤΡΙΒΗ Ι. ,	σελ. 6150
ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ Π. ,	σελ. 6152, 6153

Β. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 6149, 6151, 6152, 6153, 6154, 6155, 6156, 6157, 6158, 6159, 6161, 6164, 6166, 6168, 6169
ΔΙΓΕΝΗ Α. ,	σελ. 6188
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. ,	σελ. 6178
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 6170, 6172, 6174, 6175, 6178, 6179, 6180, 6181, 6182, 6183, 6184, 6185, 6188, 6189, 6190, 6191
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 6193, 6194, 6195, 6196, 6197, 6198, 6200
ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ Π. ,	σελ. 6155

Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ Ε. ,	σελ. 6171, 6172, 6173, 6174
ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ,	σελ. 6189, 6190
ΒΑΤΣΙΝΑ Ε. ,	σελ. 6170, 6171
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 6191, 6192
ΒΡΟΥΤΣΗΣ Ι. ,	σελ. 6164, 6166
ΔΕΛΗΣ Ι. ,	σελ. 6175, 6176
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Π. ,	σελ. 6184, 6185
ΔΙΓΕΝΗ Α. ,	σελ. 6187, 6188, 6189
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ Μ. ,	σελ. 6195, 6196, 6197, 6198
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. ,	σελ. 6176, 6177, 6178
ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ Γ. ,	σελ. 6179, 6180
ΚΕΛΕΤΣΗΣ Σ. ,	σελ. 6199, 6200
ΚΕΦΑΛΑ Μ. ,	σελ. 6188, 6189
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. ,	σελ. 6198, 6199, 6200
ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ Α. ,	σελ. 6185, 6186
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 6175, 6176, 6177, 6178, 6179, 6180
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,	σελ. 6159, 6160, 6161
ΚΩΤΣΗΡΑΣ Γ. ,	σελ. 6184, 6185
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 6164
ΛΙΒΑΝΙΟΣ Θ. ,	σελ. 6158, 6159
ΜΑΛΑΜΑ Κ. ,	σελ. 6161, 6162, 6163
ΜΕΝΔΩΝΗ Σ. ,	σελ. 6160, 6161, 6162, 6163
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Δ. ,	σελ. 6186, 6187
ΜΠΟΥΜΠΑΣ Κ. ,	σελ. 6169, 6170
ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. ,	σελ. 6195, 6196
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Α. ,	σελ. 6163, 6166, 6167, 6168
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 6172, 6174
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ Ν. ,	σελ. 6191, 6192
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ Ν. ,	σελ. 6196, 6197, 6198
ΠΑΠΠΑΣ Π. ,	σελ. 6189, 6190

ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 6181
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. ,	σελ. 6169, 6170
ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ. ,	σελ. 6163, 6164, 6167, 6168
ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ Λ. ,	σελ. 6158
ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ Ε. ,	σελ. 6182, 6183, 6184, 6193, 6194
ΤΑΓΑΡΑΣ Ν. ,	σελ. 6193, 6194
ΤΑΧΙΑΟΣ Ν. ,	σελ. 6181, 6182, 6183, 6184

Δ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 6174, 6189, 6191
------------------------	-----------------------

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ξ'

Δευτέρα 27 Νοεμβρίου 2023

Αθήνα, σήμερα στις 27 Νοεμβρίου 2023, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11.01', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Η' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΙΛΙΑΡΔΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 24-11-2023 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΝΘ' συνεδριάσεώς του, της Παρασκευής 24 Νοεμβρίου 2023)

Θα ξεκινήσουμε με αναφορά στη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.

Αρχικά θα μιλήσει ο προεδρεύων της συνεδρίασης και θα συνηχοίσει εκ μέρους της Κυβέρνησης η Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η 25^η Νοεμβρίου έχει καθιερωθεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, προκειμένου να αναδείξει ένα σοβαρότατο θέμα με παγκόσμια διάσταση. Μας υπενθυμίζει το πρόβλημα αυτής της παθογένειας καθώς επίσης τη συνεχή και συντονισμένη προσπάθεια που απαιτείται για την αντιμετώπισή της.

Εν προκειμένω, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αποσκοπεί στην πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, αν και ουσιαστικά δεν υπάρχει εθνική στρατηγική για την επιβολή αυτής της συμφωνίας. Ο ΟΗΕ, τώρα, περιγράφει τη βία κατά των γυναικών ως ακραία παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ δήλωσε ότι η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών καταστρέφει ζωές και προκαλεί πόνο για πολλές γενιές.

Εμείς σήμερα, ως Βουλή των Ελλήνων, θεωρούμε καθήκον μας να αναφερθούμε επετειακά και να τιμήσουμε την προσπάθεια για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, η οποία δεν κάνει διακρίσεις και μπορεί να λάβει πολλές μορφές. Μπορεί να είναι σωματική, λεκτική, ψυχολογική ή οικονομική και δεν αποτελεί δυστυχώς εξαίρεση, αλλά μία πολύ διαδεδομένη νοσηρή πραγματικότητα.

Η βία αυτή αρχίζει συχνά σταδιακά. Ξεκινάει με προσβολές και ψυχολογική πίεση, ενώ στη συνέχεια κλιμακώνεται έως ότου καταλήξει σε σωματική ή σεξουαλική βία. Περνάει, δε, πολύς καιρός μέχρι να συνειδητοποιήσουν οι γυναίκες ότι έχουν παγιδευτεί σε μια τοξική σχέση. Και ενώ χρειάζονται, κατά μέσον όρο, επτά χρόνια για να απελευθερωθούν από τον βίαιο σύντροφό τους, πολλές γυναίκες εξακολουθούν να ελπίζουν πως η σχέση θα βελτιωθεί ξανά, οπότε δεν αναζητούν βοήθεια. Η

ντροπή είναι ένας ακόμη λόγος για τον οποίο δεν το κάνουν, ενώ συχνά πιστεύουν ότι είναι δικό τους λάθος που ο σύντροφός τους χρησιμοποιεί βία.

Όλα αυτά σημαίνουν πως είναι εξαιρετικά σημαντικό να είμαστε ευαίσθητοι και ανοικτοί στο θέμα της βίας κατά των γυναικών, λαμβάνοντας υπ' όψιν πως μία στις τρεις γυναίκες γίνεται θύμα σωματικής ή σεξουαλικής βίας τουλάχιστον μία φορά στη ζωή της, ενώ η διέξοδος είναι συχνά πολύ δύσκολη. Διαχρονικά πάντως η βία είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα των ανθρωπίνων κοινωνιών, ενώ στη σύγχρονη εποχή οξύνεται συνεχώς ακόμη και σε χώρες με δημοκρατική παράδοση και με θεσμοθετημένο σεβασμό της ισότητας καθώς επίσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των ατομικών δικαιωμάτων.

Περαιτέρω, η έμφυλη βία αποτελεί ένα χρόνιο και σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλα τα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα, αποτελώντας τροχοπέδη για την επίτευξη των στόχων της ισότητας, της ανάπτυξης και της ειρήνης. Περιλαμβάνει, δε, μια σειρά από διαφορετικές βαρύτητας συμπεριφορές εις βάρος μελών τόσο της οικογένειας όσο και της κοινωνίας σε ευρύτερο πλαίσιο.

Όσον αφορά στο προφίλ των δραστών μπορεί να ανήκουν σε οποιαδήποτε κοινωνικοοικονομική τάξη, ηλικιακή ομάδα και μορφωτικό επίπεδο, ενώ στο παράδειγμα της Γερμανίας κάθε μέρα χάνεται μία απόπειρα γυναικοκτονίας, η οποία, δυστυχώς, πετυχαίνει κάθε τρεις ημέρες. Δηλαδή κάθε τρεις ημέρες δολοφονείται μία γυναίκα από τον σύντροφο ή πρώην σύντροφό της με εκατόν τριάντα εννέα γυναικοκτονίες το 2020. Το 2022 έγιναν εκατόν πενήντα επτά χιλιάδες πεντακόσιες πενήντα καταγγελίες στην Αστυνομία για θέματα βίας κατά των γυναικών. Υπάρχουν, πάντως, τετρακόσια καταφύγια γυναικών με τα παιδιά τους στη χώρα, ενώ τα σαράντα με περισσότερες από έξι χιλιάδες θέσεις. Επίσης, υπάρχουν οι κοινωνικοί λειτουργοί -είναι πολύ σημαντικό- οι οποίοι προσεγγίζουν προληπτικά τις γυναίκες που έχουν υποστεί βία.

Στην Ελλάδα τώρα, όπου είχαμε την υψηλότερη αύξηση στις γυναικοκτονίες το 2021 κατά 187,5%, από οκτώ, δηλαδή, το 2020 στις είκοσι τρεις το 2021, γίνονται πάνω από δύο χιλιάδες τέτοιες καταγγελίες ετήσια, οι περισσότερες από τις οποίες, όμως, μένουν, δυστυχώς, στα συρτάρια των εισαγγελιών και παραγράφονται.

Συνεχίζοντας, τα διαρκώς αυξανόμενα κρούσματα περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας των τελευταίων ετών -οι αριθμοί της ντροπής, όπως θα έλεγε κανείς- αναδεικνύουν την κρισιμότητα της κατάστασης χωρίς, όμως, να αποτυπώνουν το μέγεθος της απειλής, που είναι πολύ μεγαλύτερο. Σε κάθε περίπτωση οι διαστάσεις και οι πτυχές αυτής της παθογένειας των σημερινών κοι-

ωνιών απαιτούν εξειδικευμένη γνώση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, αφ' ενός, μεν, για την κατανόηση και την αναγνώριση του φαινομένου ως τέτοιου, αφ' ετέρου για την ανάληψη πρωτοβουλιών για την πρόληψη και την καταπολέμησή του. Πόσο μάλλον όταν ένα μεγάλο ποσοστό κρουσμάτων βίας δεν αποκαλύπτονται ποτέ εξαιτίας των φόβων κοινωνικού διασυρμού και περιθωριοποίησης. Η ανοχή, όμως, και η σιωπή το μόνο που πετυχαίνουν είναι να επιδεινώνουν το πρόβλημα, συχνά δε, να το τρέφουν με αποτέλεσμα η ζωή του θύματος να καταλήγει έρμαιο στα χέρια του θύτη.

Όσον αφορά στις επιπτώσεις της βίας κατά των γυναικών είναι ανυπολόγιστες, επειδή η βία προσβάλλει το δικαίωμα στη ζωή, στην ελευθερία και στην ασφάλεια, ενώ θίγει την αξιοπρέπεια και την αυτονομία των γυναικών. Ακόμη χειρότερα μπορεί να προκληθούν μόνιμες σωματικές ή ψυχολογικές βλάβες στα θύματα, ενώ παράλληλα προκαλούνται τεράστια τραύματα στον άμεσο και έμμεσο περίγυρο, κυρίως, στα παιδιά, που τυχόν γίνονται αυτόπτες μάρτυρες.

Κλείνοντας, οφείλουμε να επιστημόνουμε τη σημασία της συνεργασίας των κρατικών φορέων με τους κοινωνικούς φορείς στην προσπάθεια καταπολέμησης και εξάλειψης όλων των μορφών του φαινομένου καθώς επίσης το πόσο σημαντική είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού. Ο στόχος αυτός απαιτεί συνεχή εγρήγορση και συστηματικές δράσεις, έχοντας την πεποίθηση ότι η εξάλειψη της βίας εναντίον των γυναικών είναι ζήτημα δικαίου και δημοκρατίας, ενώ μας αφορά όλους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

Θα ξεκινήσουμε εκ μέρους της Κυβέρνησης με την Υφυπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κ. Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα, ενώ στη συνέχεια θα λάβουν τον λόγο συνάδελφοι Βουλευτές που έχουν οριστεί από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Ειδικότερα θα λάβει τον λόγο από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας η κ. Ιωάννα Λυτρίβη Βουλευτής Επικρατείας, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς - Προοδευτική Συμμαχία η κ. Έλενα Ακρίτα Βουλευτής Επικρατείας, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ -Κινήματος Αλλαγής ο κ. Παύλος Χρηστίδης Βουλευτής Β3' Νοτίου Τομέα Αθηνών, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας η κ. Παρασκευή Δάγκα Βουλευτής Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Ελληνικής Λύσης η κ. Σοφία Χάιδω Ασημακοπούλου Βουλευτής Β' Πειραιά, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα των Σπαρτιατών ο κ. Πέτρος Δημητριάδης Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νίκης η κ. Ασπασία Κουρουπάκη Βουλευτής Β1' Βορείου Τομέα Αθηνών και τέλος από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Πλεύσης Ελευθερίας η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας και Βουλευτής Β1' Βορείου Τομέα Αθηνών κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

Τον λόγο έχει η κυρία Υφυπουργός.

ΜΑΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, καλημέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η 25^η Νοεμβρίου, Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών, δεν είναι μια μέρα εορτασμού, αλλά μια μέρα αφύπνισης. Χαίρομαι που σήμερα όλες οι πολιτικές δυνάμεις είμαστε εδώ για να στείλουμε ένα κοινό μήνυμα, ένα μήνυμα μηδενικής ανοχής προς τη βία σε κάθε της μορφή και προς κάθε πολίτη.

Η βία κατά των γυναικών και κατά των κοριτσιών αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, μία στις τρεις γυναίκες παγκοσμίως έχει υποστεί κάποιας μορφής κακοποίηση. Οφείλουμε, λοιπόν, για αυτόν τον λόγο να αγωνιζόμαστε όλες και όλοι μαζί όχι μία μέρα, αλλά τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες για την εξάλειψη της βίας, για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, για την ανατροπή των στερεοτύπων, για την υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων, ανδρών και γυναικών.

Επιτρέψτε μου πολύ σύντομα έτσι επιγραμματικά να αναφέρω τα έργα που υλοποιούμε και τις δομές που υπάρχουν από πλευράς πολιτείας για να στηρίξουν, αλλά και να αποτρέψουν τέτοια φαινόμενα. Αυτά κινούνται πάνω σε τρεις άξονες. Πρώτον, στην

αυστηροποίηση των ποινών για τους δράστες. Δεύτερον, στη στήριξη των θυμάτων με την εικοσιτετράωρη λειτουργία της γραμμής 15900, όπου ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να συμβουλευθούν, να μιλήσουν, να δώσουν οδηγίες, οποιονδήποτε καλέσει είτε θύμα βίας είτε κάποιον άλλον που βλέπει ένα περιστατικό βίας στη γειτονιά του, στην πολυκατοικία του, στο διπλανό διαμέρισμα. Με τα τέσσερα συμβουλευτικά κέντρα σε όλη τη χώρα, με τους είκοσι ξενώνες φιλοξενίας, είκοσι καταφύγια, όπου μπορούν να φιλοξενηθούν γυναίκες που πρέπει να εγκαταλείψουν ένα κακοποιητικό περιβάλλον και δεν έχουν πού να πάνε. Με τα γραφεία ενδοοικογενειακής βίας, δεκαοκτώ σε όλη τη χώρα, της Ελληνικής Αστυνομίας. Με το panic button, ένα ψηφιακό εργαλείο, ένα εργαλείο που μας δίνει η τεχνολογία με τη δωρεά του Ιδρύματος «Vodafone», που μπορούν οι γυναίκες άμεσα και με το πάτημα ενός κουμπιού να καλέσουν βοήθεια στο τηλέφωνο που βρίσκονται με αυτοματοποιημένο μήνυμα.

Τρίτος άξονας είναι η πρόληψη, με την ενδυνάμωση των γυναικών, ψυχολογική ενδυνάμωση, οικονομική και κοινωνική ενδυνάμωση. Να έχουν ελευθερία και να έχουν ανεξαρτησία, να σπριζονται στα πόδια τους και να έχουν έλεγχο στις ζωές τους, αλλά και με τα εργαστήρια δεξιοτήτων στα σχολεία. Δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία στην παιδεία. Θέλουμε να εκπαιδύσουμε τις επόμενες γενιές, να διαμορφώσουμε χαρακτήρες πραγματικά μηδενικής ανοχής στη βία και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και σεβασμού του συνανθρώπου τους ανεξαρτήτως χρώματος, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, θρησκείας ή αν είναι άτομο με αναπηρία.

Καλλιεργούμε, λοιπόν, κουλτούρα μηδενικής ανοχής από μικρές ηλικίες γιατί έτσι θεωρούμε ότι φτιάχνουμε μια κοινωνία πιο υγιή. Πραγματικά η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών είναι ένα στοίχημα ακόμη και για την ανάπτυξη μιας κοινωνίας. Χαίρομαι πάρα πολύ που όλοι εδώ σήμερα δίνουμε ένα κοινό μήνυμα γιατί είναι ένα φαινόμενο που η καταπολέμησή του χρειάζεται συνέργειες όχι μόνο του κράτους, όχι μόνο της Κυβέρνησης, αλλά θα πρέπει όλοι μαζί να ανταποκριθούμε σε αυτό, μαζί με την κοινωνία, μαζί με την αυτοδιοίκηση, μαζί με τους κοινωνικούς φορείς.

Σε σχέση με τα στοιχεία είναι πολύ περισσότερες, κύριε Πρόεδρε, οι καταγγελίες που γίνονται, ωστόσο, επειδή αναφερθήκατε και σε αριθμό γυναικοκτονιών, θέλω να σας πω ότι σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια σαφώς είναι μικρότερος ο αριθμός. Βεβαίως, στόχος μας είναι να μην υπάρξει ούτε μία γυναικοκτονία. Δεν θέλουμε να υπάρχουν τέτοια θύματα. Δεν μπορούμε να λέμε ότι μέσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον υπάρχει βία, αλλά δεν μπορεί να φύγει το θύμα, δεν μπορεί να εγκαταλείψει την εστία, γιατί τον αγαπάει ή δεν ξέρω τι άλλο. Αγάπη και βία δεν πάνε μαζί και αυτό θα πρέπει να είναι το μήνυμα που θα δώσουμε προς τα έξω και αυτό θα πρέπει να τηρούμε όλοι.

Υπάρχουν τα εργαλεία, η πολιτεία δίνει τα εργαλεία, θα πρέπει όμως, να ευαισθητοποιήσουμε και να κινητοποιήσουμε τις γυναίκες να αναζητήσουν βοήθεια με οποιονδήποτε τρόπο εκείνες πιστεύουν είτε με τη γραμμή είτε σε ένα αστυνομικό τμήμα είτε σε οποιαδήποτε άλλη δομή μπορεί να πάει η γυναίκα. Οι δομές υπάρχουν, φτάνει να κινητοποιηθούμε όλοι για να δημιουργήσουμε, επαναλαμβάνω, αυτή την κουλτούρα πραγματικά μηδενικής ανοχής.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υφυπουργό.

Τον λόγο έχει η κ. Ιωάννα Λυτρίβη Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, για πέντε λεπτά.

ΙΩΑΝΝΑ ΛΥΤΡΙΒΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών υπενθυμίζει σε όλους μας πόση απόσταση πρέπει ακόμη να διανύσουμε στο πεδίο των έμφυλων διακρίσεων και ανισοτήτων. Τα αριθμητικά στοιχεία είναι αμείλικτα. Μία στις τρεις γυναίκες έχουν υποστεί κάποια μορφή κακοποίησης κατά τη διάρκεια της ζωής τους, ενώ το 35% έχουν υποστεί καταπιεστική συμπεριφορά από τον σύντροφο τους νυν ή πρώην. Τα δεδομένα αυτά προδίδουν ότι οι κοινωνίες μας υστε-

ρούν, ότι οι κυβερνήσεις οφείλουν να κάνουν περισσότερα, ότι υπάρχει σημαντικό έλλειμμα εκπαίδευσης, ευαισθησίας και ενσυναίσθησης. Για το 74% των Ευρωπαίων η βία κατά των γυναικών θεωρείται συνηθισμένη στη χώρα τους.

Κυρίες και κύριοι, η έμφυλη βία στις μέρες μας δεν υποχωρεί, αντιθέτως διογκώνεται. Πλήττει κατάφωρα την αξιοπρέπεια της γυναίκας και του νεαρού κοριτσιού. Βαθαίνει τις ανισότητες και διαρρηγγώνει τον κοινωνικό ιστό. Μαρτυρά την υποκρισία και την αντίφαση. Την ώρα που οι γυναίκες προσοδεύουν και διακρίνονται στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή πολλές είναι αυτές που γνωρίζουν την απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση, τον ψυχικό και τον σωματικό πόνο.

Σε κάθε γυναικοκτονία, κάθε έγκλημα και πράξη βίας, σε κάθε προσβολή προβάλλουν πρόσωπα καθημερινά και οικεία, η σύζυγος, η σύντροφος, η κόρη, η φίλη, η αδερφή. Στις κακοποιημένες μορφές τους δεν καθρεφτίζεται μόνο η τραγική προσωπική τους ιστορία ή μια ιδιωτική ενδοοικογενειακή υπόθεση, αλλά και η βαριά ευθύνη όλων μας, αυτή που καλύπτεται συχνά από το πέπλο της αμηχανίας και της έκπληξης στο άκουσμα κάθε νέας τέτοιας ειδήσης. Κι, όμως, η έμφυλη βία ριζώνει σε δομικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας και στις βαθιά στερεοτυπικές αντιλήψεις περί της γυναίκας και του κοριτσιού ως κτήματος του ανδρός, συζύγου, φίλου, συντρόφου νυν ή πρώην, αδερφού, πατέρα. Η γυναίκα χάνει το πρόσωπό της, γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης και ιδιοκτησίας στο όνομα των πιο δυνάτων δεσμών. Είναι αυτοί που αναπαράγουν τη σκληρή και αθέατη πολλές φορές καταπίεση.

Η βία δεν περιορίζεται ωστόσο μόνο εντός της οικογένειας. Προσλαμβάνει και άλλες μορφές, όπως η εργασιακή βία και η παρενόχληση ή η ψηφιακή βία με τη λήψη και δημοσιοποίηση φωτογραφικού ή μαγνητοσκοπημένου υλικού χωρίς συναίνεση, τον σεξουαλικό εκφοβισμό και την ψηφιακή καταδίωξη να αποτελούν κάποιες εκφάνσεις αυτού του φαινομένου. Η έμφυλη βία δεν αναπτύσσεται μόνο πάνω στα στερεότυπα, αλλά και σε μεγάλες κρίσεις του καιρού μας που λειτουργούν επιβαρυντικά, όπως η οικονομική κρίση ή η περίοδος του εγκλεισμού της πανδημίας. Συναρτάται επίσης με την αλόγιστη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που εν πολλοίς παραμένουν ανέλεγκτα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παραδοχή της έκτασης του προβλήματος είναι προϋπόθεση της καταπολέμησής του. Η πολιτεία οφείλει να αντιδράσει. Να δημιουργήσει ένα ισχυρό πλέγμα προστασίας για τις γυναίκες θύματα και τα παιδιά τους. Να σχεδιάσει και να εφαρμόσει πολιτικές που προστατεύουν δομικά τη γυναίκα και ενισχύουν την αυτονομία της.

Και το κάνει, εφαρμόζοντας πολιτικές σε τρεις άξονες: θεσμικές αλλαγές, ενίσχυση της καταστολής και φροντίδα των θυμάτων.

Θα αναφερθώ εν τάχει στις αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η βαριά σωματική βλάβη περιλαμβάνει πλέον και τη μόνιμη παραμόρφωση και αναπηρία, οδηγώντας σε ποινές κάθειρξης μέχρι δεκαπέντε χρόνια. Αυστηρότερη έχει γίνει ακόμα η τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων που μπορεί να φτάσει μέχρι και ισόβια. Το ίδιο και οι προϋποθέσεις για την υπό όρον απόλυση δραστών τέτοιων εγκλημάτων. Η εκδικητική πορνογραφία ποινικοποιήθηκε, η προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας στους χώρους εργασίας διώκεται πλέον αυτεπαγγέλτως και οι κακοποιημένες γυναίκες εξετάζονται πλέον υποχρεωτικά παρουσία ψυχολόγου. Οι δικαστές που αναλαμβάνουν τα σχετικά περιστατικά έχουν εξειδικευτεί μέσα από σεμινάρια της Σχολής Δικαστών.

Τολμηρά βήματα γίνονται και στο επίπεδο της εξιχνίασης και της δίωξης των εγκλημάτων. Σήμερα στην ΕΛ.ΑΣ. λειτουργούν δεκαοκτώ επιχειρησιακά γραφεία αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας σε ολόκληρη την επικράτεια, τα οποία έχουν στελεχωθεί από αστυνομικούς με κατάλληλες γνώσεις. Ταυτόχρονα η επιμόρφωση για την έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία διατρέχει πια τη δομή της Αστυνομίας. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος επιμόρφωσης παραπάνω από το ένα τρίτο των στελεχών της Αστυνομίας θα έχουν αυτή τη γνώση.

Κρίσιμη είναι και η εφαρμογή του panic button, του κουμπιού πανικού, που εξασφαλίζει στις γυναίκες την άμεση ανταπόκριση

της ΕΛ.ΑΣ. σε περίπτωση επίθεσης ή κακοποίησης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Σε μισό λεπτό τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Το τρίτο μέτωπο αφορά στην προστασία των θυμάτων. Ένα δίκτυο δομών, που περιλαμβάνει σαράντα τέσσερα συμβουλευτικά κέντρα και είκοσι ξενώνες φιλοξενίας, παρέχουν καταφύγιο σε κακοποιημένες γυναίκες. Αλλά και η εικοσιτετράωρη τηλεφωνική γραμμή S.O.S. «15900» και η προβολή του GPP Pocket Guide, του οδηγού τσέπης που περιλαμβάνει πληροφορίες για τον τρόπο αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, βρίσκονται στη διάθεση των γυναικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η έμφυλη βία ενεργοποιεί τα πιο σκοτεινά ανθρώπινα ένστικτα και αναπαράγει μια σύγχρονη μορφή υποτέλειας και εργαλειοποίησης. Καθιστά τις γυναίκες και τα νέα κορίτσια αόρατες, δίχως φωνή. Τις αφήνει στο έλεος της απομόνωσης και της μοναξιάς τους. Χρέος μας είναι να τις ωθήσουμε να σπάσουν τη σιωπή του φόβου, να νιώσουν δυνατές και ασφαλείς, να δώξουν κάθε αίσθημα ντροπής ή ενοχής, να βιώσουν ότι αποτελούν τα ισότιμα μέλη μιας κοινωνίας της ορατότητας και της συμπερίληψης. Γι' αυτό και πρέπει ως πολιτεία και κοινωνία οι πολιτικές και οι πρωτοβουλίες μας, οι δημόσιες και ιδιωτικές συμπεριφορές μας να δώσουν σε κάθε κακοποιητή το μήνυμα και το στίγμα της μηδενικής ανοχής.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Λυτρίβη.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Έλενα Ακρίτα, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, για πέντε λεπτά.

ΕΛΕΝΑ ΑΚΡΙΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλή εβδομάδα σε όλους.

Η Δώρα, τριάντα δύο ετών, πριν πυροβοληθεί θανάσιμα από τον πρώην σύντρόφό της είχε καταθέσει δύο μηνύσεις εναντίον του για άσκηση σωματικής βίας και είχε ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα. Η Δώρα δολοφονήθηκε.

Η Σταυρούλα, σαράντα επτά ετών, είχε καταγγείλει στην Αστυνομία ότι ο δράστης την απειλούσε με κινηγητική καραμπίνα. Η Σταυρούλα δολοφονήθηκε.

Η Ανίσα, τριάντα ενός ετών, είχε καλέσει την Αστυνομία και είχε καταγγείλει επανειλημμένα τον δράστη σύζυγό της. Η Ανίσα δολοφονήθηκε.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση τα στοιχεία του Ευρωκοινοβουλίου που έχουμε στα χέρια μας, το ένα τρίτο των γυναικών έχει υποστεί είτε εκδικητική πορνογραφία είτε σωματική ή σεξουαλική βία ενώ -συγκρατήστε το νούμερο- πενήντα γυναίκες την εβδομάδα χάνουν τη ζωή τους σε γυναικοκτονίες. Ειδικά στην περίοδο της καραντίνας και του κορωνοϊού η Ελλάδα, δυστυχώς, βρέθηκε στο νούμερο ένα μεταξύ είκοσι ευρωπαϊκών χωρών. Θυμόμαστε νομίζω όλοι το γεγονός ότι τότε, την εποχή αυτή της καραντίνας, κάθε δύο με τρεις μέρες είχαμε και μία ακόμα γυναικοκτονία.

Θα πρέπει να πω ότι νομίζω ότι εκπλησσομάστε όλοι από τις αντιδράσεις που βλέπουμε στα social media από σχολιαστές οι οποίοι γράφουν κάτω από σχετικές αναρτήσεις που αφορούν την έμφυλη βία. Βλέπουμε, λοιπόν, μια προσπάθεια εξίσωσης του θύματος με τον θύτη. Βλέπουμε σχόλια μειωτικά, υποτιμητικά, του τύπου «γιατί ήταν έτσι ντυμένη;», «ήταν πολύ προκλητική;», «ήταν πολύ κοντή η φούστα της;» και το κλασικό «τι δουλειά είχε τα μεσάνυχτα να περπατάει μόνη της στον δρόμο;».

Από την άλλη μεριά, μεγάλη μερίδα των ΜΜΕ βλέπουμε ότι και πάλι κάνει μία απόπειρα εξίσωσης των ευθυνών ανάμεσα στο θύμα και στον θύτη, μιλώντας για οικογενειακές τραγωδίες, για έγκλημα πάθους, «γιατί την σκότωσε; Γιατί την αγαπούσε» και ότι «καταστράφηκαν δύο ζωές», λες και η ζωή του θύτη με το θύμα εδώ είναι ισοδύναμες έννοιες.

Πολλές φορές επίσης είδαμε τους κακοποιητές να παρουσιάζονται ως λεβέντες, καλά παιδιά, που δεν είχαν δώσει κανένα δικαίωμα στη γειτονιά, αλλά έμπλεξαν με «αυτήν που ήταν άπιστη» ή «τον απατούσε» ή «ήταν ντυμένη προκλητικά», όλοι αυτοί οι κακοποιητικοί χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιούνται συχνά. Ο άν-

τρας, λοιπόν, είναι το παλαιάς κοπής αρσενικό που δεν σηκώνει μύγα στο σπαθί του και που τη γυναίκα τη θεωρεί κτήμα του. Αν, λοιπόν, η γυναίκα αυτή δεν συμπεριφερθεί ακριβώς όπως εκείνος ορίζει, τότε έχει κάθε δικαίωμα να ασκήσει βία επάνω της.

Κανείς δεν γεννιέται ούτε φονιάς ούτε κακοποιητής, όμως, δυστυχώς, στην Ελλάδα οι γονείς, ο πατέρας κι η μάνα, μεγαλώνουν τα παιδιά τους με έναν τρόπο, ώστε το μωρό να είναι ο μελλοντικός πατέρας - αφέντης, ο πατριάρχης, το δε θηλυκό να είναι το «καλό κοριτσάκι», λέγοντάς του «να είσαι καλό κοριτσάκι, να είσαι υπάκουο και να ρυθμίζεις τη ζωή σου και τη συμπεριφορά σου ανάλογα με το τι σου ζητείται».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θέλω ακριβώς δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε. Μπορώ να τα έχω; **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Συνεχίστε.

ΕΛΕΝΑ ΑΚΡΙΤΑ: Σε αυτό το στάδιο πρέπει, λοιπόν, να πούμε ότι είναι κρίσιμος ο ρόλος της πολιτείας, γιατί πρέπει να υπάρχει ένα ολόκληρο σύστημα, μια «ομπρέλα», μια αγκαλιά, μια προστασία και μια τεχνογνωσία -ας μου επιτραπεί να πω- έτσι ώστε να στηριχθεί η γυναίκα από την πρώτη στιγμή που μπαίνει σε ένα αστυνομικό τμήμα μέχρι τη στιγμή που καλείται να σταθεί στα πόδια της για να μπορέσει να βρει μια δουλειά και να ζήσει τον εαυτό της και τα παιδιά της, την οικογένειά της.

Δεν θα συμφωνήσω με τη συνάδελφό της Νέας Δημοκρατίας. Δεν νομίζω ότι είναι ακόμα τόσο καλά εκπαιδευμένοι οι αστυνομικοί. Πολύ συχνά ακούμε φράσεις όπως «έλα μωρέ, αφού αγαπίεστε θα τα βρείτε. Να, ήρθε εδώ και το παλικάρι και μας είπε ότι δεν θα το ξανακάνει ποτέ. Τέλος πάντων δώσε του κι εσύ μια ευκαιρία». Λέμε, λοιπόν, γιατί το θύμα ζητάει βοήθεια. Το θύμα δεν ζητάει βοήθεια, διότι δεν είναι σίγουρο ότι θα την πάρει αυτή την βοήθεια και ότι δεν θα βρεθεί να συγκρουστεί με έναν τοίχο αδιαφορίας ή γραφειοκρατικής διεκπεραίωσης ή οτιδήποτε άλλο και σίγουρα έλλειψης τεχνογνωσίας.

Ήθελα να πω πως πολύ συχνά βλέπουμε ότι δεν υπάρχει διαθέσιμος ιατροδικαστής, όπως επίσης ότι πολύ συχνά αμελούν να κάνουν τη σωστή συλλογή των στοιχείων που θα βοηθήσουν το θύμα. Άρα, λοιπόν, δεν πλαισιώνονται με την ενσυναίσθηση, με τη φροντίδα και με την προσήλωση -μπορώ να πω- ανάλογα με τη σοβαρότητα του περιστατικού.

Κλείνοντας θα πω ότι δεν προσδοκούμε να αλλάξει μία κοινωνία από τη μία μέρα στην άλλη. Ξέρουμε πολύ καλά πως αυτός είναι ένας αγώνας διαρκής που γίνεται στα σπίτια μας, στον χώρο δουλειάς μας, στην αυτοδιοίκηση, εδώ στο Κοινοβούλιο, στις συλλογικότητες, παντού. Αλλά θα τον δώσουμε αυτόν τον αγώνα, θα τον δίνουμε κάθε μέρα μέχρι τη στιγμή που καμμία από εμάς δεν θα φοβάται πια, καμμία από εμάς δεν θα σφίγγει στην παλάμη της τα κλειδιά του σπιτιού της όταν γυρίζει νύχτα από τη δουλειά. Θα τον δώσουμε τον αγώνα μέχρι την ημέρα που όλες οι γυναίκες και όλες οι θηλυκότητες θα μετρηθούμε και δεν θα λείπει καμμία αδερφή μας. Θα μετρηθούμε και θα προχωρήσουμε μπροστά, κρατώντας η μία σφιχτά το χέρι της άλλης. Όλες μαζί, καμμία μόνη της!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Ακριτά.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Παύλος Χρηστίδης, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής, ο οποίος έχει τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Τουλάχιστον δύο γυναίκες δολοφονούνται καθημερινά σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τους συντρόφους ή μέλη της οικογένειάς τους, δύο γυναίκες καθημερινά. Είναι ένα νούμερο το οποίο βασίζεται σε έρευνες και μελέτες που γίνονται, οι οποίες, όμως, δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τους το αόρατο ενός εγκλήματος που βασανίζει όχι μόνο τις ευρωπαϊκές, αλλά όλες τις κοινωνίες του πλανήτη μας.

Και σήμερα βρισκόμαστε εδώ όχι για να μετρήσουμε ποσοστά με βάση έρευνες, οι οποίες έχουν γίνει, αλλά να δούμε τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε στην πραγματικότητα να αντιμετωπίσουμε ένα ζήτημα το οποίο είναι βαθιά κοινωνικό και απασχολεί

τον καθένα και την καθεμία από εμάς.

Οι μελέτες είναι συντριπτικές. Το 52% των γυναικών και των κοριτσιών έχουν βιώσει διαδίκτυακή κακοποίηση. Το 87% των κοριτσιών πιστεύει ότι το πρόβλημα επιδεινώνεται. Το 64% του συνόλου των κοινωνιών μας γνωρίζει κάποιον που έχει βιώσει παρενόχληση, κακοποίηση ή βία.

Είναι δεδομένο ότι τα τελευταία χρόνια όλες οι κυβερνήσεις καταθέτουν στη δημόσια σφαίρα, ανεξαρτήτως της ιδεολογικής τους αφετηρίας, την ευκαιρία να διαφημίσουν πρωτοβουλίες και τυχόν νομοθετικές παρεμβάσεις απέναντι στη βία των γυναικών. Το Σάββατο που μας πέρασε ήταν η εικοστή τέταρτη Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών. Το Σάββατο που μας πέρασε, όπως και κάθε μέρα αυτά τα είκοσι τέσσερα τουλάχιστον χρόνια, ήταν ακόμα μια μέρα κακοποίησης, μια ακόμα μέρα βίας σε βάρος των γυναικών, μια ακόμα μέρα που έμελλε να είναι η τελευταία για κάποιες γυναίκες, μία ακόμα ημέρα εξευτελισμού στη δουλειά, μια ακόμα ημέρα βίας από κάποιους που αισθάνονται ισχυροί και μπορούν να επιβάλλουν τις επιθυμίες ή και τις ορέξεις τους διά της βίας σε βάρος εργαζόμενων γυναικών, σε βάρος συζύγων και μητέρων, σε βάρος γυναικών που απλώς περπατούσαν στον δρόμο.

Η πλέον προσφιλή τακτική σε αυτές τις τοποθετήσεις και γι' αυτά τα τραγικά ζητήματα είναι οι αναφορές σε έναν κόσμο που δεν είναι μπροστά μας. Πολλές φορές αυτός ο κόσμος σχετίζεται με το ακραίο Ισλάμ. Αυτό, όμως, δεν κάνει τις δικές μας κοινωνίες να βρίσκονται σε καλύτερη θέση. Δεν κάνει και την Ελλάδα να βρίσκεται σε καλύτερη θέση. Τα περισσότερα θύματα βίας, βιασμού, σεξουαλικής παρενόχλησης, άδικης οικονομικής μεταχείρισης, άνησης επαγγελματικής εξέλιξης, τα περισσότερα θύματα trafficking εξακολουθούν να είναι γυναίκες και στη χώρα μας και στον υπόλοιπο κόσμο.

Και είναι δεδομένο ότι οι πραγματικοί αριθμοί των γυναικών θυμάτων οποιασδήποτε μορφής βίας είναι άγνωστοι καθώς η κοινωνία, αλλά και η σχετική νομοθεσία είναι δομημένη με τέτοιο τρόπο που να δικαιολογούν σε πολύ μεγάλο βαθμό τη βία, να την αναπαράγουν και να την καταστούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας. Πράγματι, τα τελευταία χρόνια, θα έλεγα τις τελευταίες δεκαετίες, έχουν γίνει βήματα υποστήριξης των γυναικών- θυμάτων βίας χωρίς, όμως, πρακτικά να αντιμετωπίζεται το φαινόμενο.

Η κοινωνία μας μπορεί να έχει προοδεύσει τα τελευταία χρόνια και πολλά στερεότυπα να καταρρίφθηκαν, όμως η πραγματικότητα είναι ότι και σήμερα απέχουμε πάρα πολύ από το να υποστηρίξουμε εμπράκτως την ισότητα και την καταπολέμηση, την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Οι γυναίκες εξακολουθούν να ερωτώνται αν σκοπεύουν να κάνουν παιδιά στο άμεσο μέλλον, όταν πάνε να προσληφθούν σε μια δουλειά. Εξακολουθούν πολλές να ερωτώνται για το κατά πόσο θα κάνουν οικογένεια ή θα αφοσηθούν στην επαγγελματική τους καριέρα. Εξακολουθούν να είναι θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή και απόλυσης στην περίπτωση που καταγγείλουν τέτοιες συμπεριφορές ή δεν ενδώσουν στις ορέξεις και τις επιθυμίες του εκάστοτε εργοδότη. Εξακολουθούν να διασύρονται πολλαπλώς εάν καταγγείλουν τον βιασμό και να βιάζονται πολλαπλώς στη δημόσια σφαίρα, ειδικά αν ο θύτης έχει ισχυρή οικονομική, πολιτική ή νομική άποψη.

Πρέπει να αναλογιστούμε όλοι πάρα πολύ καλά τι συνέβη όταν πριν από ένα- δύο χρόνια στη δημόσια σφαίρα, εκπρόσωπος - γιατί έτσι βγήκε στην τηλεόραση- των αστυνομικών βγήκε να υποστηρίξει ότι ένας δολοφόνος θα έπρεπε να έχει ακολουθήσει μια πιο έξυπνη τακτική και να ομολογήσει τη δολοφονία της συζύγου του, επικαλούμενος βρασμό ψυχής, ώστε να αντιμετωπιστεί με επιείκεια από τη δικαιοσύνη. Συνεχίζει να βγαίνει στην τηλεόραση. Η κοινωνία μας, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συνεχίζουν καθημερινά να βιώνουν τον πολλαπλασιασμό της βίας σε κάθε επίπεδο της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η βία που βιώνουν οι γυναίκες, κάθε μορφή βίας που βιώνουν οι γυναίκες, αυξάνεται γεωμετρικά στη χώρα μας και είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με διατάγματα, νόμους και καμπάνιες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Προφανώς και χρειάζονται νόμοι αυστηροί. Προφανώς

και χρειάζονται εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Προφανώς χρειάζονται στρατηγικές στις οποίες ενημερώνεται η κοινωνία μας.

Σε αυτό όμως το σημείο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οφείλω να καταθέσω στα Πρακτικά της Βουλής την επιστολή των γονέων των αδικοχημένων δολοφονημένων γυναικών, της Ελένης, της Ερατούς, της Ντόρας, της Γαρυφαλλιάς, της Σοφίας και πολλών ακόμα, την οποία επιστολή έστειλαν προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης για όλα αυτά τα οποία πιστεύουν ότι είναι αναγκαίες αλλαγές, ώστε να μην ξανασυμβεί αυτό το οποίο συνέβη στις δικές τους περιπτώσεις, αλλά και να υποστηριχθούν, αγαπητοί συνάδελφοι της Κυβέρνησης, όχι μόνο τα θύματα της κακοποίησης αλλά και οι οικογένειες των δολοφονημένων γυναικών, οι οποίες σήμερα είναι εκεί και παλεύουν να μεγαλώσουν εγγόνια, παλεύουν να μεγαλώσουν ανίψια, παλεύουν να μεγαλώσουν σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες παιδιά, τα οποία έχουν μείνει πίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν κάτι μας κινητοποιεί -όσους κάνουμε πολιτική και κάναμε την επιλογή να ασχοληθούμε με τα κοινά, με τη Βουλή- είναι το να βλέπουμε την κοινωνία μας να εξελίσσεται, να προοδεύει, να προστατεύει και να δίνει ευκαιρίες. Αν κάτι μας κινητοποιεί, είναι να δούμε έναν κόσμο να εξελίσσεται πιο δίκαια, πιο ουσιαστικά προστατευμένο για τον κόσμο αυτόν ο οποίος έχει ανάγκη. Αν κάτι μας κινητοποιεί, είναι το να ξυπνάμε κάθε πρωί και να μη ζούμε τον εφιάλτη που κάποιος ή κάποια, επειδή έχει διαφορετικό φύλο από αυτό το οποίο έχουμε εμείς, μπορεί να αποτελεί ένα πιθανό θύμα.

Ως πατέρας δύο μικρών κοριτσιών αυτός είναι ένας εφιάλτης ο οποίος στριφογυρνά κάθε μέρα στο κεφάλι μου. Ως Βουλευτής είμαι εδώ γιατί πιστεύω ότι η θεραπεία όλων αυτών των πραγμάτων είναι η παιδεία, η ακόμα περισσότερη παιδεία και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο πρέπει να δώσουμε πολύ μεγάλη έμφαση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, με ψυχολόγους οι οποίοι θα βρίσκονται στα σχολεία, με αντιμετώπιση των ζητημάτων εκεί που στην πραγματικότητα πολλές φορές δημιουργούνται και προφανώς διαμορφώνοντας συνθήκες μιας κοινωνίας η οποία δείχνει σεβασμό στον καθένα και στην καθεμιά μας. Αυτό είναι κάτι το οποίο το χρωστάμε στις μανάδες μας, το χρωστάμε στις αδερφές μας, το χρωστάμε στις κόρες μας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Παύλος Χρηστίδης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χρηστίδη.

Καλείται στο Βήμα η κ. Παρασκευή Δάγκα, Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Παρακαλώ πολύ, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά, κυρία συνάδελφε.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ: Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας σε κάθε γυναίκα που αναμετριέται με κάθε πρόσωπο της βίας στον χώρο δουλειάς, σπουδών, στην οικογένεια, στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στις γυναίκες, στα παιδιά της Παλαιστίνης που βιώνουν τη βία του κατοχικού κράτους στο Ισραήλ με τις πλάτες των ευρωατλαντικών συμμάχων τους, μάλιστα με την εμπλοκή της χώρας μας σε αυτό το μακελειό. Το αποτύπωμα αυτής της βαρβαρότητας βαρβαίνει και τις γυναίκες, τα παιδιά, τον λαό του Ισραήλ.

Η αλληλεγγύη του ΚΚΕ δεν έχει τυπικό χαρακτήρα. Είναι στοιχείο της καθημερινής διεκδίκησης όλων εκείνων των οικονομικών και κοινωνικών προϋποθέσεων, ώστε κάθε γυναίκα να ζει οικονομικά και κοινωνικά ανεξάρτητη, να έχει τη δυνατότητα να αντισταθεί και να αποκρούσει την πολύμορφη βία. Γιατί το κράτος πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα για να σπάσει μια γυναίκα τα δεσμά μιας βίαιης παθογόνας διαπροσωπικής ή οικογενειακής σχέσης.

Προϋπόθεση γι' αυτό, είναι να έχει μόνιμη και σταθερή εργασία, σταθερό εισόδημα, να εξασφαλίζεται το καθολικό κοινωνικό δικαίωμα στην αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν υγεία, πρόνοια, παιδεία, σύγχρονη ασφαλή στέγη. Διότι, η αλήθεια είναι ότι, πώς να βρει το κουράγιο μια γυναίκα όταν αντιμετωπίζει τη βία την εργοδοτική, που μπορεί να φτάσει μέχρι τη σεξουαλική παρενόχληση, των ελαστικών σχέσεων εργασίας, τη βία των αλληπάλληλων κυμάτων της ακρίβειας, όταν έχει να αντιμετωπίσει την υποβάθμιση και εμπορευματοποίηση υγείας, παιδείας, πρόνοιας; Πώς να το βρει εκείνο το αποκούμπι, την αντοχή, όταν βιώνει τις συνέπειες της υποχρηματοδότησης, της υποστελέχωσης του δικτύου των δομών για την πρόληψη και την προστασία των κακοποιημένων γυναικών και όταν, βασικά, η λειτουργία τους εξαρτάται από ευρωπαϊκά προγράμματα με ημερομηνία λήξης που πάνε από τη μα παράταση στην άλλη;

Η αλήθεια είναι ότι παρά την ακούραστη προσπάθεια των εργαζομένων στα συμβουλευτικά κέντρα, στους ξενώνες, αλλά και στη γραμμή S.O.S. «15900» -όπου παρεμπιπτόντως, δουλεύουν χρόνια με ετήσιες συμβάσεις και αρνείται η Κυβέρνηση, όπως και οι προηγούμενες, να τους μονιμοποιήσουν- τα αδιέξοδα είναι πάρα πολύ μεγάλα. Διότι, μιλάμε για ιατροδικαστικές υπηρεσίες και εισαγγελίες -ιδιαίτερα ανηλίκων- υποστελεχωμένες. Η πλήρης δωρεάν νομική συνδρομή δεν εξασφαλίζεται. Οι γυναίκες περνάνε έναν γολγοθά μέχρι να πάνε στον ξενώνα, αφού πρέπει να συγκεντρώσουν μια σειρά από ιατρικές εξετάσεις από τα υποστελεχωμένα νοσοκομεία και κέντρα υγείας που καθυστερούν τα ραντεβού, με κίνδυνο την υγεία και τη ζωή τους, παρατείνοντας την παραμονή τους σε αυτό το βίαιο περιβάλλον.

Καταλαβαίνουμε πολύ καλά την αγωνία που περνάει μια γυναίκα και τα παιδιά της, αλλά και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες των δομών, από τη στιγμή που δεν εξασφαλίζεται ούτε καν το κονδύλι από τον κρατικό προϋπολογισμό για τη μεταφορά τους σε άλλη πόλη, που δεν προβλέπεται από τα συμβουλευτικά κέντρα η ολόπλευρη προστασία των παιδιών των κακοποιημένων γυναικών, ενώ έρχονται αντιμέτωπα με τις τραγικές ελλείψεις σε δημόσιες και δωρεάν παιδοψυχιατρικές μονάδες και άλλες δομές, που συνοδεύονται, βέβαια, με την υποκατάσταση της κρατικής ευθύνης για την παιδική προστασία σε ΜΚΟ, όπου παίρνουν και το μεγαλύτερο μερίδιο της χρηματοδότησης.

Συγκεκριμένες προτάσεις έχει καταθέσει το ΚΚΕ και με απλή ερώτηση και με τη σημερινή επίκαιρη ερώτηση που θα συζητηθεί. Διότι, τώρα χρειάζεται γενναία κρατική χρηματοδότηση στις δομές, με μονιμοποίηση των συμβασιούχων και πρόσληψη όλου του αναγκαίου μόνιμου προσωπικού, όλων των ειδικοτήτων. Επίσης, χρειάζεται να δημιουργηθούν εξειδικευμένες δημόσιες και δωρεάν υποδομές για τη θεραπεία του τραύματος, για τη σεξουαλική βία και άλλα. Δηλαδή, δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με την κανονικότητα να λογαριάζονται ως κόστος για το αντιλαϊκό εχθρικό κράτος όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας των γυναικών και των παιδιών από την πολύμορφη βία.

Το ΚΚΕ μαζί με τη διεκδίκηση της ολόπλευρης προστασίας και στήριξης τους, παλεύει και ενάντια στις οικονομικές κοινωνικές αιτίες που γεννούν τους δράστες-τέρατα και αφήνουν τις γυναίκες ευάλωτες στη βία. Δηλαδή, δίνουμε βαρύτητα στην πρόληψη, αλλά αναμετριόμαστε καθημερινά με τις αναχρονιστικές, πατριαρχικού τύπου, κοινωνικές αντιλήψεις και συμπεριφορές, παλιά και δήθεν σύγχρονα κοινωνικά στερεότυπα για την κοινωνική θέση της γυναίκας, τις σχέσεις των δύο φύλων, τις διαπροσωπικές σχέσεις, με τις σάπιες αξίες του ατομισμού, του εγωιστικού τρόπου ζωής και σκέψης, την υποτίμηση της προσωπικότητας ενός ανθρώπου, ακόμα και της ζωής του.

Όλα αυτά είναι που αναπαράγονται στα σχολεία, στις σχολές, μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τα social media. Δεν είναι μόνο η οικογένεια και αυτός είναι ο βούρκος της σύγχρονης αντιδραστικοποίησης της καπιταλιστικής κοινωνίας, που διαμορφώνει και προσωπικότητες ικανές να διαπράττουν αποτρόπαια εγκλήματα. Διότι στην αρένα και τη σήψη της φυτρώνουν οι πιο αποκρουστικές μορφές βίας, όχι μόνο η ενδοοικογενειακή, αλλά και τα επίσημα και ανεπίσημα κυκλώματα πορνείας, κυκλώματα trafficking, η διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση και κατα-

δίωξη που φτάνει μέχρι τη γυναικοκτονία. Όσο συγκλονιζόμαστε από τέτοια περιστατικά, άλλο τόσο συγκλονιζόμαστε από την κραυγή αγωνίας των μανδρών, των παιδιών των δολοφονημένων γυναικών, που προσπαθούν να σταθούν στα πόδια τους, χωρίς οικονομική, νομική ή ψυχολογική στήριξη από το κράτος.

Κλείνοντας, μπορούμε να νικήσουμε τη θλίψη με τη θέληση της δράσης για την ανατροπή του κόσμου της εκμετάλλευσης, της βίας, της γυναικείας ανισότητας. Στον δρόμο του συλλογικού αγώνα -γυναικών και ανδρών- με κριτήριο τα κοινά εργατικά λαϊκά συμφέροντα, χτίζεται ασπίδα προστασίας σε κάθε χώρο δουλειάς, εκπαίδευσης, στις γειτονιές, απέναντι στην πολύμορφη βία, ώστε κάθε γυναίκα να αντέξει να βρει το θάρρος, το πείσμα, να παλέψει μαχητικά για τα δικαιώματά της για να αλλάξει τη ζωή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Δάγκα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δικάθεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γυμνάσιο Σκάλας Ωρωπού.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται στο Βήμα η κ. Ασημακοπούλου, Βουλευτής της Ελληνικής Λύσης, για πέντε λεπτά.

ΣΟΦΙΑ – ΧΑΪΔΩ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα περιστατικά έμφυλης βίας συγκλονίζουν με τραγική συχνότητα την κοινή γνώμη. Η διεθνής ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών μάς υπενθυμίζει ότι δεν γνωρίζουν ούτε μορφωτικό ούτε βιοτικό επίπεδο. Δεν γνωρίζουν ηλικία ή κοινωνικές τάξεις. Συμβαίνουν στις ίδιες τις χώρες που δίδαξαν πολιτισμό.

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί το πιο συχνό έγκλημα ανάμεσα στα πολλά που υφίστανται οι γυναίκες στην καθημερινότητά τους. Πρόκειται για ανθρώπινες τραγωδίες εγκλωβισμένες στους τοίχους της οικογενειακής θαλπωρής. Γι' αυτό πρέπει να απαλλαγούμε, επιτέλους, από το σύνδρομο της κλειδορότραπας, παρέχοντας συνθήκες τέτοιες που να επιτρέπουν στα θύματα να μιλήσουν. Σε πολλές περιπτώσεις η ψυχολογική βία είναι το προοίμιο της άσκησης σωματικής βίας, η κλίμακα και η συχνότητα της οποίας επιδεινώνεται με τα χρόνια και μπορεί να καταλήξει σε δολοφονία. Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα, το κοινωνικό στίγμα είναι εχθρός της καταγγελίας για τις πράξεις βίας.

Σύμφωνα με έρευνες, για να φτάσει μία γυναίκα στο αστυνομικό τμήμα και να καταγγείλει το γεγονός, έχει υποστεί προηγουμένως τριάντα πέντε επεισόδια βίας, ενώ σύμφωνα με τελευταία στοιχεία της εισαγγελίας της Αθήνας, γίνονται πάνω από διακόσιες καταγγελίες το μήνα σε συντριπτικά ποσοστά από γυναίκες για ενδοοικογενειακή βία, δηλαδή πάνω από δύο χιλιάδες τον χρόνο. Ο μοναδικός φορέας που καλείται να τις χειριστεί, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενημέρωσε τις εισαγγελικές αρχές ότι για το 2024 δεν μπορεί να διεκπεραιώνει πάνω από εκατό δικογραφίες τον χρόνο για τις καταγγελίες αυτές.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τους ειδικούς, η εμφάνιση περιστατικών βίας, οποιασδήποτε μορφής, στο οικογενειακό περιβάλλον ενός παιδιού δρα καταλυτικά στην ψυχική ισορροπία του και στην ικανότητά του για μάθηση, διότι τα παιδιά αντιγράφουν από τους γονείς τους τις απαξιώτικες και επιθετικές συμπεριφορές που εισπράττουν μέσα στο οικογενειακό τους περιβάλλον.

Η κοινωνική ευαισθητοποίηση μέσω διαρκών δράσεων, αλλά και ο ρόλος που διαδραματίζει το σχολείο είναι καθοριστικός, καθώς μπορεί να λειτουργήσει σε μεγάλο βαθμό ως παράγοντας πρόληψης, διαμορφώνοντας νέα, υγιή, κοινωνικά πρότυπα, αλλά και θεραπείας διαμέσου της ενεργού συμμετοχής και της συνεργασίας όλων των άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενων στο φαινόμενο της έμφυλης βίας, αλλά και της βίας εν συνόλω.

Δεν γίνεται να μην αναφέρουμε, όμως, ότι λίγο πριν από το 2024 οι Ελληνίδες εξακολουθούν να αναγκάζονται να εξαιρούν τον εαυτό τους από ορισμένους χώρους, δρόμους, γειτονιές και φοβούνται ακόμη και να περπατήσουν έξω, ιδιαίτερα τις νυχτερινές ώρες, λόγω των αλλεπάλληλων κρουσμάτων επιθέσεων με πιο πρόσφατη την περίπτωση του Σύρου «δράκου των Εξαρχείων».

Εμείς στην Ελληνική Λύση σας το λέμε συνέχεια: Οι ποινές -χάδια οδηγούν σε επαναλαμβανόμενες και ανεξέλεγκτες εγκληματικές συμπεριφορές. Χωρίς αυστηρότατες ποινές δεν υπάρχει περίπτωση να εκλείψει αυτή η μάστιγα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως αντιλαμβάνεστε, η βία κατά των γυναικών και οι επιπτώσεις της απαιτούν κυρίως θεσμικά μέτρα από την πλευρά της πολιτείας. Η όξυνσή της αποδεικνύει ότι πρέπει να μπει στον χάρτη των προτεραιοτήτων της, καθώς χρειάζονται περισσότερες δράσεις για την εξάλειψή της, διότι δεν είναι μόνο κοινωνικό πρόβλημα που ανθεί στις παρυφές της κοινωνίας, αλλά είναι μείζον πολιτικό. Συνιστά ένα έγκλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Η προσπάθεια για την αποφασιστική, αποτελεσματική και έγκαιρη αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας, πρέπει να είναι συνεχής και αδιαπραγμάτευτη.

Τρία είναι τα βασικά εργαλεία για την καταπολέμησή της: Πρόληψη, μηδενική ανοχή και αυστηροποίηση των ποινών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Ασημακοπούλου.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Πέτρος Δημητριάδης, Βουλευτής των Σπαρτιατών.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η βία κατά των γυναικών είναι ένα ευρύτατα διαδεδομένο τόσο διεθνές όσο και εγχώριο φαινόμενο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ, μία στις τρεις γυναίκες έχει αντιμετωπίσει παγκοσμίως σωματική ή και σεξουαλική βία, τουλάχιστον, μία φορά στη ζωή της, ενώ και σύμφωνα με τα στοιχεία της Εισαγγελίας Αθηνών, κάθε χρόνο έχουμε δύο χιλιάδες καταγγελίες βίας κατά των γυναικών.

Να τονίσω πως η βία κατά των γυναικών έχει τρεις μορφές: Είναι η σωματική, είναι η οικονομική, αλλά είναι και η σεξουαλική. Δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις ο φόβος του κοινωνικού διασυρμού, αλλά και ο φόβος γενικότερα του στιγματισμού, αποτρέπουν πάρα πολλές γυναίκες από το να καταγγείλουν τα συγκεκριμένα περιστατικά βίας στο αστυνομικό τμήμα. Πρέπει να γίνουν αλλεπάλληλα περιστατικά βίας ώστε, ουσιαστικά, να πάει μια γυναίκα στο αστυνομικό τμήμα να καταγγείλει το περιστατικό. Αυτό είναι ένα σοβαρό φαινόμενο και πρέπει να το εξετάσουμε σοβαρά.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να πω, πως παρά το γεγονός ότι η εθνική έννομη τάξη έχει αντιμετωπίσει το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας με τον ν.3500/2006 και παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ειδικά αστυνομικά τμήματα τα οποία εξειδικεύονται στη βία κατά των γυναικών, όπως επίσης έχει αυστηροποιηθεί και η ποινή του βιασμού -η οποία πλέον τιμωρείται με ισόβια, αλλά επίσης διώκεται αυτεπαγγέλτως- υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα στην απονομή δικαιοσύνης και στην αντιμετώπιση των περιστατικών βίας κατά γυναικών. Όπως πολύ σωστά είπε και ο κύριος Πρόεδρος στην εισήγησή του, πάρα πολλές περιπτώσεις βίας κατά γυναικών, ουσιαστικά, αργεθίζονται και ουσιαστικά δεν πηγαίνουν συχνά στο ακροατήριο.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην υποστελέχωση και στη δυσλειτουργία του Εθνικού Κέντρου Αλληλεγγύης, το οποίο λειτουργεί ως διαμεσολαβητής στις περιπτώσεις βίας κατά γυναικών. Έτσι, λοιπόν, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, επειδή αδυνατούν να αντιμετωπίσουν το πλήθος των καταγγελιών και μάλιστα, όπως πολύ σωστά είπε και η προηγούμενη συνάδελφος, ενημέρωσε επίσημα πως από το 2024 θα μπορεί να αντιμετωπίζει μόνο εκατό περιπτώσεις καταγγελιών το χρόνο, πάρα πολλές περιπτώσεις καταλήγουν στο αρχείο. Δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν εγκαίρως. Αυτό, ουσιαστικά, έχει ως συνέπεια την καθυστέρηση απο-

νομής δικαιοσύνης και την καθυστέρηση επιβολής ποινών σε περιπτώσεις βίας κατά γυναικών.

Θα θέλαμε, λοιπόν, να υπάρξει μια νομοτεχνική βελτίωση και μια καλύτερη στελέχωση του Εθνικού Κέντρου Αλληλεγγύης, το οποίο είναι μια ανεξάρτητη αρχή και εδώ θα πρέπει να τονίσω πως θα πρέπει να υπάρξει ένας ευρύτερος συντονισμός μεταξύ του κράτους, αλλά και ανεξάρτητων αρχών, διότι διαφορετικά θα έχουμε πάρα πολλές καθυστερήσεις στις περιπτώσεις απονομής δικαιοσύνης για τη βία κατά των γυναικών.

Επίσης, θα ήθελα να πω ότι χρειάζεται μια ευρύτερη εθνική στρατηγική για την καλύτερη εφαρμογή της Συνθήκης της Κωνσταντινούπολης. Θα θέλαμε, επίσης, να υπάρξουν κέντρα αντιμετώπισης θυμάτων βιασμού και κέντρο προστασίας γυναικών θυμάτων βίας και να στηριχθούν επίσης και οι γυναίκες οι οποίες χωρίζουν, λόγω ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίες στη συνέχεια αντιμετωπίζουν πάρα πολλά προβλήματα ως μονογονεϊκές οικογένειες, όπως προβλήματα επιβίωσης και προβλήματα, πάρα πολλές φορές, ανατροφής των παιδιών. Θα θέλαμε, λοιπόν, οι γυναίκες οι οποίες έχουν πέσει θύματα κακοποίησης και στη συνέχεια είναι μονογονεϊκές οικογένειες, να έχουν ευρύτερη και καλύτερη στήριξη από το κράτος. Αυτό το τονίζουμε, βασικά.

Τέλος, θα ήθελα να πω και το εξής: Υπάρχει μια πτυχή που δεν την έχουμε τονίσει. Πάρα πολλές, ξέρετε, γυναίκες που είναι θύματα τράφικινγκ σχετίζονται με την παράνομη μετανάστευση, με τους διακινητές παράνομων μεταναστών. Αυτό το γεγονός πρέπει να το αντιμετωπίσουμε -είναι μια πτυχή που δεν θίγεται συχνά- όπως επίσης ένα τμήμα των κακοποιητών, των ανδρών δηλαδή που κακοποιούν γυναίκες, ανήκουν στο ακραίο Ισλάμ. Αυτά πρέπει να τα δούμε και να τα θίξουμε, γιατί δυστυχώς είναι ένα φαινόμενο το οποίο δεν θίγεται συχνά.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι εμείς ως Σπαρτιάτες πιστεύουμε στην ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών, στον αμοιβαίο σεβασμό, δεν θέλουμε τη βία, θέλουμε μηδενική ανοχή στη βία κατά των γυναικών, γιατί θεωρούμε ότι οι γυναίκες είναι το ήμισυ του ελληνικού έθνους και γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει να τις σεβόμαστε. Επειδή ακούστηκε για άνδρες που κακοποιούν γυναίκες, θα ήθελα να παρακαλέσω λίγο να μην υπάρξει το στερεότυπο του άνδρα - κακοποιητή και του άνδρα - βιαστή. Δεν είμαστε εξορισμού βιαστές ούτε είμαστε κακοποιητές. Υπάρχουν πάρα πολλοί άνδρες που σεβόμαστε τις γυναίκες. Υπάρχουν άνδρες οι οποίοι πιστεύουμε στην ιστιμιά. Θα θέλαμε, λοιπόν, να μην υπάρξει μια αντιπαλότητα μεταξύ των δύο φύλων, αλλά να υπάρξει μια ιστιμιά και ένας αμοιβαίος σεβασμός.

Θα ήθελα να πω, επίσης, με αφορμή τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, να μην στοχοποιείται ο θεσμός της ελληνικής οικογένειας. Να μην θεωρούμε δηλαδή ότι όλες οι ελληνικές οικογένειες εκ προοιμίου έχουν περιστατικά βίας. Είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό και πρέπει να το τονίσω αυτό, βασικά, ως άνδρας ομιλητής.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι εμείς, από την πλευρά μας, θέλουμε να εκφράσουμε τη συμπαράστασή μας σε όλες τις κακοποιημένες γυναίκες, στους συγγενείς των δολοφονημένων γυναικών και να πούμε ότι είμαστε στο πλευρό τους. Θα θέλαμε να καλέσουμε όλες τις γυναίκες που πέφτουν θύματα βίας να καταγγέλλουν τα περιστατικά, να μην σιωπούν.

Από την πλευρά μας, είμαστε κατά της βίας κατά των γυναικών, κατά της εκμετάλλευσης των γυναικών, κατά της σεξουαλικής παρενόχλησης και γενικότερα κατά της κάθε μορφής διάκρισης εναντίον των γυναικών. Λέμε «όχι» στη βία, «ναι» στην ιστιμιά, «ναι» στον αμοιβαίο σεβασμό και «ναι» στην αλληλοσυμπλήρωση και στον αμοιβαίο σεβασμό των δύο φύλων.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δημητριάδη.

Καλείται στο Βήμα η κ. Ασπασία Κουρουπάκη, Βουλευτής της Νίκης.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θα έπρεπε να είναι εδώ και η αρμόδια Υφυπουργός να μας ακούσει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Εκπροσωπείται η Κυβέρνηση, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ: Ναι, εντάξει, αλλά είναι επετειακή ανα-

φορά, γι' αυτό το είπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ορίστε, κυρία Κουρουπάκη, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά μία αξιοσημείωτη συγκυρία, η Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών συμπίπτει με την ημέρα που η Εκκλησία μας τιμά τη μεγαλομάρτυρα Αγία Αικατερίνη, μία γυναίκα που υπέστη φρικτή βία και βασανιστήρια και μαρτύρησε μόνο και μόνο για την πίστη της στον Χριστό.

Ο πανηγυρισμός της μνήμης της και η παρουσία της στη ζωή μας χίλια εφτακόσια είκοσι χρόνια μετά το μαρτύριό της, αποτελεί τον θρίαμβο των αδυνάτων απέναντι στους ισχυρούς, των ταπεινών απέναντι στους υπερήφανους, της ζωής πάνω στον θάνατο. Αποτελεί, όμως, και μία υπόμνηση για τον μακρύ κατάλογο των γυναικών που αποτελούν τα πρώτα θύματα της βίας, της αρπαγής και της κακοποίησης που υφίστανται σε καιρό ειρήνης ή εν μέσω πολέμων για την πίστη ή την καταγωγή τους.

Καθώς προ μερικών ημερών ήταν η σαρακοστή μαύρη επέτειος της παράνομης ίδρυσης του ψευδοκράτους στην Κύπρο, ας χαμηλώσουμε λίγο το βλέμμα μπροστά στις αθώες χιλιάδες γυναίκες και κορίτσια της Κύπρου, που υπέστησαν κάθε λογής εξευτελισμούς και κακοποίηση από τον τουρκικό στρατό κατοχής. Είναι ένα έγκλημα που η ελληνική πολιτεία δεν απέτρεψε και που ακόμη και σήμερα παραμένει ατιμώρητο, ένα έγκλημα που πρέπει κάθε στιγμή να μας θυμίζει τι συμβαίνει στη ζωή και την τιμή των πολιτών ενός κράτους όταν καταλύεται η κυριαρχία του. Θέλουμε την πατρίδα ασφαλή, εσωτερικά και εξωτερικά, εγγυήτρια της ζωής και της τιμής των κατοίκων της, ανεξαρτήτως φύλου και ηλικίας.

Η προστασία της οικογένειας και η δημογραφική της ανάπτυξη αποτελεί προαπαιτούμενο για να μείνει η πατρίδα μας αkéραη, μια κιβωτός ειρήνης και ευημερίας για τους Έλληνες. Η ασφάλεια στις μέρες μας αποτελεί ζητούμενο.

Γιατί νομίζετε ότι ασκείται βία κατά των γυναικών; Διότι οι γυναίκες είναι πιο αδύναμες από τη φύση τους. Επομένως ο αρσενικός φίλος ή συγγενής ασκεί βία εναντίον τους επειδή μπορεί. Όπως, ακριβώς, ασκείται βία γενικά από τους δυνατούς εναντίον των αδυνάτων, από τους μεγάλους εναντίον των παιδιών -ή και στη διεθνή πολιτική- από τα μεγάλα και ισχυρά κράτη, εναντίον των μικρών και αδύνατων κρατών.

Σε κοινωνικό επίπεδο, η βία κατά των γυναικών είναι εμφύλιος πόλεμος και όχι απλώς έμφυλη βία. Το ίδιο είναι και η βία κατά των νέων και κατά των αδυνάτων και κατά των παιδιών. Προέρχεται και τροφοδοτείται από τις ανισότητες, οι οποίες δεν είναι μόνον οικονομικές.

Τις τελευταίες ημέρες γίναμε μάρτυρες ενός αριθμού επιθέσεων κατά γυναικών στο κέντρο της Αθήνας. Όπως προκύπτει από τα δημοσιεύματα στον τύπο ο φερόμενος δράστης είχε προφυλακιστεί για απόπειρα βιασμού και αποφυλακίστηκε υπό όρους λόγω παρέλευσης του ανωτάτου ορίου κράτησης. Οι αρμοί του κράτους αστόχησαν να προστατεύσουν αυτές τις γυναίκες. Η δικαιοσύνη καθυστέρησε να επιληφθεί και να επιβάλει την προβλεπόμενη ποινή. Τα συστήματα επιτήρησης απέτυχαν να εντοπίσουν τον φερόμενο δράστη μετά την παραβίαση των όρων της αποφυλάκισής του. Η αστυνομία απέτυχε να παρέμβει έγκαιρα και να αποτρέψει τον μεγάλο αριθμό επιθέσεων. Άλλωστε σε τέτοιου είδους εγκλήματα ο κλασικός σφραγισμός μέσω της ποινής συνήθως δεν αποδίδει. Πρόκειται για ιστορία επαναλαμβανόμενη, σεξουαλικοί παραβιάσεις αποφυλακίζονται και διαπράττουν εκ νέου τα ίδια εγκλήματα.

Τα συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας που λειτουργούν κυρίως από λίγους δήμους αποτελούν απαραίτητες, αλλά όχι επαρκείς σε αριθμό δομές, για την προστασία των γυναικών που βρίσκονται σε άμεσο κίνδυνο. Η δικαιοσύνη, η αστυνομία και άλλοι φορείς της δημόσιας διοίκησης έχουν τον πρώτο λόγο, αλλά κινούνται με πολύ αργά αντανακλαστικά. Απουσιάζουν αυστηρά τυποποιημένες διαδικασίες γρήγορης αξιολόγησης του κινδύνου και λήψης μέτρων προστασίας των προσώπων που εκτίθενται σε κίνδυνο βίας μέσα σε δεσμευτικές για τη διοίκηση και τη δικαιοσύνη προθεσμίες. Το κράτος είναι απολύτως απόν από

κάθε μέτρο.

Ας δώσουμε μεγαλύτερη προσοχή και σε άλλες μορφές εξαρτήσεων, όπως το αλκοόλ και ο τζόγος. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, τον οποίο η Κυβέρνηση ακολουθεί πιστά σε άλλα ζητήματα, προειδοποιεί για τον εθισμό στο αλκοόλ ως μέγιστο παράγοντα κινδύνου για τη βία κατά των γυναικών. Άγρια δύση σε αυτό το πεδίο. Παρόμοια επιστημονικά ευρήματα υπάρχουν για τη σχέση του τζόγου και των οικονομικών προβλημάτων που προκαλεί την ενδοοικογενειακή βία. Τι έχουν κάνει μέχρι σήμερα οι κυβερνήσεις πάνω σε αυτά τα ζητήματα;

Ας σταματήσει, λοιπόν, το υποκριτικό ενδιαφέρον για τη βία κατά των γυναικών με το ύφος που υπαγορεύει η πολιτική ορθότητα. Να αποφασίσουμε επιτέλους ως πολιτεία και κοινωνία να πάρουμε γενναία μέτρα για την αντιμετώπιση των αιτιών που αναπαράγουν τη βία από την ευαίσθητη κιόλας παιδική ηλικία.

Σε κάθε περίπτωση, άσκηση βίας κατά γυναικών ή νέων ή παιδιών, η απάντηση είναι η παιδεία, η παιδεία που πρέπει να επιστρέψει στις ζωές μας και να μην περιορίζεται στο σχολείο και στην ανακάλυψη πάλι της ηθικής ως συστατικού στοιχείου της πολιτικής συμπεριφοράς, αλλά και της οικονομικής ανάπτυξης.

Δεν πρέπει να πετύχουμε τους οικονομικούς ή πολιτικούς μας στόχους πάση θυσία και πατώντας επί πτωμάτων. Ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα, αν δεν είναι σωστός. Έχει σημασία να τιμωρείται παραδειγματικά ο πολιτικός και ο εργολάβος που χρηματίστηκαν για να υπογράψουν σύμβαση του δημοσίου για την ασφάλεια των τρένων και οδήγησαν στον θάνατο πενήντα επτά ανθρώπους στα Τέμπη, για να πούμε και κάτι επίκαιρο. Η διαφθορά ποτέ δεν περιορίζεται σε ένα τομέα. Διαπερνά το μεδούλι του ανθρώπου που δεν ορρωδεί προ ουδενός εμποδίου, προκειμένου να πετύχει τον στόχο του. Είναι αδιάτακτος και μετέρχεται όλα τα μέσα για την ατομική επιτυχία.

Δεν χρειάζεται πάντοτε να ανατρέχουμε στις διεθνείς ημέρες, αυτό το εορτολόγιο της παγκόσμιας τάξης, προκειμένου να φέρνουμε στο επίκεντρο των συζητήσεων διάφορα κοινωνικά ζητήματα. Δικαίως ο κόσμος θεωρεί τις συζητήσεις που κάνουμε σε αυτό το πλαίσιο προσχηματικές και ευκαιριακές. Η ελληνική κοινωνία αδιάφορη για όσα λέμε εδώ μπορεί ακόμα και σήμερα να εμπνέεται και να βρίσκει τον προσανατολισμό της από το παράδειγμα των ηρώων και των αγίων της ρωμιοσύνης.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Κουρουπάκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γυμνάσιο Σκάλας Ωρωπού (δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται στο Βήμα, με την οποία θα κλείσει η συνεδρίαση, η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλωσορίζω και εγώ τα παιδιά από τη Σκάλα Ωρωπού. Είστε τριάντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί, δηλαδή τετραπλάσιοι απ' ό,τι είμαστε εδώ οι Βουλευτές, για μια πολύ σημαντική ημέρα που είναι η 25^η Νοεμβρίου, η παγκόσμια ημέρα κατά της έμφυλης βίας, η ημέρα εκείνη που έχει ταχθεί για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και που συνολικότερα εμείς οι γυναίκες πιο πολύ την αναφέρουμε και ως ημέρα κατά των διακρίσεων των πάσης φύσεως συμπεριφορών που στοχοποιούν όχι μόνο τις γυναίκες, αλλά και άλλες κοινωνικές κατηγορίες.

Δεν μπορώ να μην πω αυτό που σκέφτομαι. Δεν είναι αυτή η εικόνα της Βουλής με δέκα Βουλευτές. Ευτυχώς ήρθε και ο κύριος Υπουργός για να απαντήσει σε επίκαιρη ερώτηση στη συ-

νέχεια. Μέχρι πρότινος ήταν άδεια τα υπουργικά κυβερνητικά έδρανα. Αυτή η εικόνα δεν είναι αυτή που αρμόζει. Αν η Βουλή και η Κυβέρνηση θέλουν πράγματι να κάνουν κάτι για την εξάλειψη της έμφυλης βίας, θα έπρεπε να προκαλέσουν μια ανοιχτή συζήτηση με ακρόαση των φορέων που αγωνίζονται κατά της έμφυλης βίας και της κακοποίησης, με ακρόαση γυναικών που έχουν υποστεί βία και επέζησαν, με διαφώτιση της κοινωνίας για αυτά που πράγματι συμβαίνουν. Θα έπρεπε, δηλαδή, να γίνει αυτό που κάνουμε -τουλάχιστον ορισμένοι και ορισμένες- στην κοινωνία επίμονα όλο αυτό τον καιρό, δηλαδή να μιλάμε για την κακοποίηση των γυναικών, για τις γυναικοκτονίες, να υπογραμμίζουμε τις κυβερνητικές κρατικές ελλείψεις και αβελτηρίες και να μην συμβιβάζομαστε.

Βέβαια το 2023 ο Πρόεδρος της Βουλής δεν θεώρησε ότι είναι μια σημαντική αναφορά η αναφορά στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και γι' αυτό είπε ότι δεν χρειάζεται να γίνει την Παρασκευή εν όψει της παγκόσμιας ημέρας, αλλά μπορούσε να αναβληθεί για σήμερα. Είναι η ίδια αντίληψη που βάζει στη γωνία και κάτω από το χαλί τα εγκλήματα κακοποίησης και τα εγκλήματα κατά των γυναικών.

Είμαι πάντως χαρούμενη, γιατί από τα χείλη της Υφυπουργού -που ήρθε μόνον στην αρχή και έφυγε- άκουσα τη λέξη γυναικοκτονίες και είναι πολύ σημαντικό αυτό. Την ανέφερε τη λέξη αυτή και η εισηγήτρια του κυβερνώντος κόμματος. Είναι και αυτό πολύ σημαντικό. Όμως, από το 2022 ρωτώ τον κ. Μητσοτάκη, τον Πρωθυπουργό της χώρας, εάν θα θεσμοθέτησε η Κυβέρνησή του την αξιόποινη διάσταση της γυναικοκτονίας, όχι μόνο την περιγραφή της δηλαδή, αλλά την ποινικοποίηση των γυναικοκτονιών ως αυτοτελών εγκλημάτων που έχουν ως χαρακτηριστικό τη δολοφονία μιας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα, επειδή κάποιος -ο σύζυγος, ο σύντροφος, ο πρώην σύζυγος ή σύντροφος, ο συγγενής- αισθάνεται ότι έχει εξουσία ζωής ή θανάτου επάνω στη γυναίκα αυτή.

Μου έκανε εντύπωση η αναφορά της Υπουργού. Είμαστε -λέει- καλύτερα. Δεν το γνωρίζω, γιατί το Υπουργείο στην τέταρτη ετήσια έκθεση για τη βία κατά των γυναικών δεν αναφέρει τα στοιχεία του έτους 2023. Βλέπω, όμως, ότι το 2022 καταγράφονται είκοσι τέσσερις γυναικοκτονίες στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας σε σύνολο σαράντα πέντε δολοφονιών με θύματα γυναίκες. Δηλαδή, πάνω από 50%, το 53% των δολοφονιών γυναικών ήταν γυναικοκτονίες, είχαν δηλαδή ως αιτία ότι οι γυναίκες αυτές ήταν γυναίκες.

Η κακοποίηση των γυναικών στη χώρα μας και οι δολοφονίες γυναικών, οι γυναικοκτονίες δεν αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά. Οι κρατικοί μηχανισμοί είναι σχεδόν ανύπαρκτοι και σίγουρα αναποτελεσματικοί και αυτό μπορεί να το διαπιστώσει κανείς αν μιλήσει με θύματα αν υπερασπιστεί θύματα, όπως κάνω στη ζωή μου και με την ιδιότητά μου, της δικηγόρου ή αν ακούσει τις ηχητικές καταγραφές στην Άμεση Δράση, στο 100, από γυναίκες που ζητούν απελπισμένα βοήθεια την ώρα που κακοποιούνται ή αν επισκεφθεί κάποιους από τους ξενώνες όπου φιλοξενούνται γυναίκες που έχουν κακοποιηθεί.

Φυσικά οι λεκτικές αναφορές δεν μπορούν ούτε να καταγράψουν τον πόνο ούτε να αποτυπώσουν την απόγνωση ούτε να δώσουν το μέγεθος της απελπισίας των γυναικών που παλεύουν για τη ζωή τους, αντιμέτωπες με κακοποίηση. Πολλές φορές παλεύουν για να προστατεύσουν και τα παιδιά τους από τον ίδιο κακοποιητή.

Η Πλεύση Ελευθερίας δεν έχει σταματήσει να μιλά για την έμφυλη βία και να ζητά αποτελεσματική αντιμετώπιση. Το κάναμε και πριν μπούμε στη Βουλή. Μόλις πριν οχτώ μήνες έγινε και μια σειρά από συζητήσεις στο Θέατρο Τέχνης. Τις οργανώσαμε με τον Διαμαντή Καρανασάση και ήρθε και η Τζώρτζια Κεφαλά. Κανείς μας δεν ήταν τότε Βουλευτής. Και με αφορμή μια παράσταση που αφορούσε την κακοποίηση των γυναικών, την καταπίεση, την επανάληψη του κύκλου της βίας μιλήσαμε με ανθρώπους που δρουν στο πεδίο κατά της κακοποίησης, σε συνδρομή των θυμάτων, αλλά και με θύματα και με απλούς πολίτες.

Κύριε Πρόεδρε, μια τέτοια συζήτηση θα πρέπει να οργανωθεί εδώ στη Βουλή και η Πλεύση Ελευθερίας θέτει αυτό το αίτημα και στον Πρωθυπουργό. Μία προ ημερησίας διατάξεως συζή-

τηση στην Ολομέλεια της Βουλής για τα ζητήματα της έμφυλης βίας και της κακοποίησης και μία ευρύτατη ακρόαση φορέων με παρεμβάσεις των φορέων για τα ζητήματα αυτά. Εμείς θα το κάνομε, αλλά κρίνουμε ότι θα ήταν πολύ πιο σημαντικό να το κάνει η Ολομέλεια της Βουλής.

Τέλος, ως η μοναδική γυναίκα Αρχηγός κόμματος σήμερα, θα ήθελα να πω ότι οι διακρίσεις, η κακοποίηση, η εμφύλια βία δεν είναι καθόλου μακριά μας. Υπάρχουν οι ακραίες συνθήκες, όπως το Ιράν όπου νεαρές κοπέλες δολοφονούνται από την αστυνομία, γιατί κρίνεται ότι δεν συμμορφώνονται με τις επιταγές της αστυνομίας ηθών. Αλλά, υπάρχει δυστυχώς η ανακύκλωση της βίας, η ανακύκλωση της λεκτικής κακοποίησης, ακόμη και μέσα στους θεσμούς, ακόμη και μέσα στα δικαστήρια όπου επαναθυματοποιούνται τα θύματα, ακόμη και μέσα στη Βουλή όπου το μπουλινγκ και η επιθετικότητα είναι πολύ πιο αυξημένοι έναντι των γυναικών Βουλευτών.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό -και με αυτό θα κλείσω- να ενισχυθεί η εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η εκπαίδευση

των αστυνομικών, η εκπαίδευση των υγειονομικών, η εκπαίδευση δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, η εκπαίδευση και των πολιτικών σε αυτά που θα έπρεπε να είναι ανεπίτρεπτα, αλλά δυστυχώς επαναλαμβάνονται.

Κύριε Πρόεδρε, εγώ σήμερα καταθέτω επίκαιρη ερώτηση στον Πρωθυπουργό. Τον ρωτώ εάν θα θεσμοθετήσει ως ποινικό αδίκημα τη γυναικοκτονία, γιατί πιστεύω ακράδαντα ότι η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και κατά οποιασδήποτε ευάλωτης ομάδας δεν επιτυγχάνεται με βίντεο επετειακά, αλλά με πράξεις θεσμικές και θαρραλέες.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την Πρόεδρο της Πλεύσης Ελευθερίας. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάποιος που δεν συμφωνεί με το να διοργανωθεί μια ημερίδα για το συγκεκριμένο θέμα στη Βουλή.

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η αναφορά στη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφο του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα πως θα συζητηθούν επίκαιρες ερωτήσεις.

Θα συζητηθεί η δέκατη έκτη με αριθμό 410/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας κ. Λεωνίδα Στολτίδη προς την Υπουργό Εσωτερικών, με θέμα: «Για την άμεση αποκατάσταση, λόγω κατάρρευσης της εθνικής οδού Φλώρινας - Κρυσταλλοπηγής στο ύψος του Πισσοδερίου του Δήμου Πρεσπών στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας».

Θα απαντήσει ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών κ. Θεόδωρος Λιβάνιος.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά, για την πρωτολογία σας.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σοβαρό πρόβλημα δημιουργήθηκε στις 3 Νοεμβρίου του 2023 εξαιτίας της υποχώρησης και κατάρρευση μέρους του τοιχίου αντιστήριξης της εθνικής οδού Φλώρινας - Κρυσταλλοπηγής, στο ύψος του Πισσοδερίου. Το σημείο της κατάρρευσης αποτελούσε και χώρο στάθμευσης επισκεπτών και κατοίκων εντός της κοινότητας Πισσοδερίου και είναι καθαρή σύμπτωση ότι δεν θρηνήσαμε θύματα και δεν προέκυψε καταστροφική οχημάτων.

Επίσης, εδώ και μήνες πρόβλημα υπάρχει και σε άλλο σημείο της εν λόγω οδού, εξαιτίας κατολισθήσεως όπως καταγγέλλουν οι κάτοικοι όπου έχει κλείσει μια λωρίδα κυκλοφορίας, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει αποκατασταθεί, ενώ για τις εργασίες αποκατάστασης απαιτείται το πλήρες κλείσιμο της οδού.

Να σημειωθεί δε ότι είναι ο μόνος δρόμος που ενώνει τη Φλώρινα με τα χωριά του δήμου Πρεσπών αλλά και την Αλβανία μέσω του τελωνείου Κρυσταλλοπηγής. Η εξέλιξη αυτή ήταν αναμενόμενη, αφού υπήρχε έγγραφη προειδοποίηση από το 2020 του Προέδρου της κοινότητας Πισσοδερίου για τους σοβαρούς κινδύνους που ελλόχευαν στο συγκεκριμένο σημείο του δρόμου. Με όλη αυτή την κατάσταση και ενόψει του χειμώνα έχουν δικίοι οι κάτοικοι και οι μικροί επαγγελματίες του Πισσοδερίου, του Δήμου Πρεσπών και συνολικά της περιοχής των Πρεσπών να ανησυχούν και να διαμαρτύρονται, καθώς στα προβλήματα που ήδη βιώνουν εξαιτίας της αντιλαϊκής πολιτικής κυβέρνησης προστίθενται νέα προβλήματα, όπως της μετακίνησης, διανύοντας μεγαλύτερες αποστάσεις για τη δουλειά, το σχολείο, τις εφοδιαστικές ανάγκες κ.λπ., τη μεταφορά αγροτικών και δασικών προϊόντων και εφοδίων καθώς δεν επιτρέπεται η διέλευση φορτηγών και λεωφορείων, ενώ καθίσταται ακόμη πιο δύσκολη η άμεση πρόσβαση στο νοσοκομείο της Φλώρινας.

Επίσης, δεν είναι πλέον εύκολη και ασφαλής η πρόσβαση στο χιονοδρομικό κέντρο Βίγλας Πισσοδερίου, σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από το σημείο της κατολισθήσεως, με αποτέλεσμα να βρίσκονται σε απόγνωση οι ιδιοκτήτες και οι εργαζόμενοι καταστημάτων εστίασης και ενοικιαζόμενων δωματίων στο Πισσοδέρι. Επιπλέον, σημειώνεται ότι η υποστελέχωση σε εξειδικευμένο επιστημονικό τεχνικό προσωπικό και όχι μόνο στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι μεγάλη.

Το αποτέλεσμα είναι να μην μπορεί να γίνεται ολοκληρωμένη επίβλεψη ή συντήρηση του απαρχαιωμένου, στο μεγαλύτερο κομμάτι, οδικού εθνικού δικτύου με ό,τι αυτό σημαίνει για τους εργαζόμενους και την ασφάλεια των διερχόμενων οδηγών.

Οι ευθύνες είναι διαχρονικές και όλων των κυβερνήσεων γιατί δεν είναι στις ιεραρχήσεις και στις προτεραιότητές τους οι ανάγκες των πολλών, όπως αποδεικνύεται και στη συγκεκριμένη περίπτωση. Είναι η ίδια η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που στήριζαν και στηρίζουν όλα τα αστικά κόμματα και οι περιφερειακές αρχές.

Κύριε Υπουργέ, ερωτάσθε σε τι ενέργειες θα προβεί άμεσα η Κυβέρνηση ώστε να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα με ευθύνη του κράτους και της περιφέρειας για την πλήρη επισκευή της

οδού, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλής μετακίνηση των κατοίκων της περιοχής και όχι μόνο, να ενισχυθούν τα μέτρα συντήρησης του συνόλου του οδικού δικτύου και δεύτερον, να στελεχωθούν όλες οι τεχνικές υπηρεσίες της περιφέρειας με το απαραίτητο μόνιμο εξειδικευμένο προσωπικό για την επαρκή αναγκαία επίβλεψη επιθεώρηση-συντήρηση του εθνικού επαρχιακού οδικού δικτύου της δυτικής Μακεδονίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Στολτίδη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Στολτίδη, στην ερώτησή σας είναι δύο διαφορετικά γεγονότα που έχουν συμβεί. Είναι η κατάρρευση και υποχώρηση του οδοστρώματος και η κατάρρευση τοιχίου αντιστήριξης στην περιοχή του Πισσοδερίου.

Είναι πολύ σημαντικό κατ' αρχάς να γίνει γρήγορα η αποκατάσταση και για τους λόγους που αναφέρατε, συν το γεγονός ότι αρχίζει και η χειμερινή περίοδος και είναι ο κύριος οδικός άξονας πρόσβασης ιδίως από τη Θεσσαλονίκη προς το χιονοδρομικό κέντρο του Πισσοδερίου.

Τώρα η κυκλοφορία πρέπει να γίνει μέσω Καστοριάς Κρυσταλλοπηγής από τη νότια πλευρά. Ο δρόμος, όπως γνωρίζετε –και το θέτω και στην ερώτησή σας– είναι αρμοδιότητα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ως εθνικός δρόμος. Αίτημα για το συγκεκριμένο γεγονός για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα φυσικών καταστροφών δεν έχει υποβάλει η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Υπενθυμίζω ότι και με αφορμή την πρόσφατη κακοκαιρία στη Θεσσαλία και τις πυρκαγιές, αλλά και τα γεγονότα που έχουν γίνει, αμέσως μετά, πάνω από 106 εκατομμύρια έχουν ήδη υπογραφεί και σήμερα ή αύριο θα υπογραφούν άλλα 130 εκατομμύρια, κυρίως για Θεσσαλία, αλλά και για άλλες περιοχές, για αποκαταστάσεις από φυσικές καταστροφές. Προφανώς, εάν έρθει ένα τέτοιο αίτημα, θα το εξετάσει αμέσως η Κεντρική Επιτροπή Κρατικής Αρωγής για να επιλυθεί.

Τώρα, στο πρώτο κομμάτι που είναι –όπως μας ενημερώνει η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας– η κατάπτωση οδοστρώματος, έχει δώσει έγκριση η αποκεντρωμένη διοίκηση για τη διακοπή της κυκλοφορίας, προκειμένου να προχωρήσουν οι αποκαταστάσεις για εκτροπή σε παράπλευρη οδό, μέσω Ακρίτα Φλώρινας και εκκρεμεί η απόφαση της Αστυνομικής Διεύθυνσης Φλώρινας για την έγκριση της διακοπής στο συγκεκριμένο σημείο. Θα προχωρήσει γρήγορα, γιατί μας ενημερώνει η περιφέρεια ότι θα μπει η υπάρχουσα εργολαβία, οπότε θα γίνει γρήγορα η αποκατάσταση.

Το δεύτερο θέμα, που είναι το τοίχιο αντιστήριξης, αυτό είναι λίγο πιο σύνθετο θέμα, γιατί είναι ένα κατολισθητικό φαινόμενο και χρειάζεται η γνώμη και η γνωμοδότηση επιστημόνων, όπως το Ινστιτούτο Αρχαιολογικών Μελετών και η Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών και έχει ζητηθεί και η συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας. Έχουν υποβληθεί μέχρι στιγμής, όλα τα μέτρα που χρειάζονται κυρίως για την οδική ασφάλεια και για τους διερχόμενους και η επέμβαση εκτείνεται περίπου σε μήκος εκατόν είκοσι μέτρων. Νομίζω ότι και αυτό θα το προχωρήσει γρήγορα η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Είναι πράγματι ένα ανησυχητικό γεγονός και ανεξαρτήτως της όποιας αλλαγής γίνεται σε περιφερειακές ή δημοτικές αρχές, μέχρι 31 Δεκεμβρίου υπάρχει συγκεκριμένη περιφερειακή αρχή και πρέπει να προχωρήσει και αυτή γρήγορα στην αποκατάσταση και να κάνει τις ενέργειες που πρέπει.

Το σίγουρο είναι ότι πρέπει το Υπουργείο Εσωτερικών, αλλά και το Υπουργείο Πολιτικής Προστασίας και Κλιματικής Κρίσης εξετάζει με πολύ μεγάλη ευαισθησία τα συγκεκριμένα αιτήματα και ιδίως λόγω του επείγοντος του χαρακτήρα και είμαστε έτοιμοι να χρηματοδοτήσουμε εφόσον ζητηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστώ πολύ τον κύριο Υφυπουργό.

Ο συνάδελφος κ. Στολτίδης έχει τον λόγο για τρία λεπτά για να δευτερολογήσει.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΟΛΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Λαμβάνουμε υπ' όψιν, κύριε Υπουργέ, αυτά που λέτε, αλλά πρέπει να σταθούμε και σε αυτά που έγιναν. Έναν μήνα μετά, το μόνο που έγινε είναι οι πλαστικές ταινίες να αντικατασταθούν με στερεωμένα μεταλλικά κάγκελα, για να μην πέσει κάποιος στο σημείο. Αν βλέπατε το βίντεο της κατάρρευσης, μιλάμε για κατάρρευση μεγάλου όγκου σε κλάσματα δευτερολέπτου. Πρόκειται, όμως, για ένα έργο του 2000. Δεν προβλέφθηκε και ελέγχθηκε η απορροή υδάτων κατά την εκτέλεση της εργολαβίας. Και, φυσικά, εδώ, αν μη τι άλλο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να μιλάμε για την κλιματική κρίση, γιατί εδώ πρόκειται για μια εργολαβική κρίση, όταν υπάρχουν τέτοιες ελλείψεις στα έργα.

Και άντε, ας πούμε ότι έγιναν όλα αυτά, ακόμη και μετά από το έγγραφο του Προέδρου της κοινότητας το 2020, πάλι δεν έγινε τίποτα και εδώ μιλάμε για εγκληματικές ευθύνες, γιατί προφανώς δεν συζητάμε για την προσωπική διάθεση ή πρόθεση, για την πολιτική σας μιλάμε. Η πολιτική σας, λοιπόν, γράφει στα παλιά της τα παπούτσια την υγεία και τη ζωή του λαού μας και των παιδιών του. Υπήρχε προειδοποίηση. Νομίζουμε ότι παίζετε, γενικώς, με την οργή του λαού. Ο όγκος της γης κατέρρευσε πάνω σε πάρκινγκ όπου μπορούσε εκείνη την ώρα να υπάρχει και μαζική παρουσία κόσμου ή παιδιών. Φαίνεται, όμως, ότι νιώθει ασφάλεια η πολιτική και το σύστημά μας, ότι πάντα θα ξεγλιστρά με στημένες εξεταστικές και προανακριτικές.

Ένας από τους πολύ σοβαρούς και πιθανούς λόγους κατάρρευσης, σύμφωνα με τους μηχανικούς της περιφέρειας, είναι το τεράστιο βάρος από τη μεταφορά ανεμογεννητριών. Ναι, αλλά για την εγκατάστασή τους ξοδεύει η Κυβέρνηση δισεκατομμύρια ευρώ από τις τσέπες του λαού, ενώ για την ασφάλεια του λαού της περιοχής κατά τη μεταφορά της εγκατάστασης δεν ξοδεύει τίποτα.

Θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, να πω ότι γι' αυτό όλες τις περιφέρειες και τους δήμους είχατε εξαγγείλει ότι τους θέλετε μπλε, και για να μην υπάρχουν περιφερειάρχες και δήμαρχοι που μάχονται, απαιτούν αυτά που ανήκουν και δικαιούνται ο λαός της περιοχής και βέβαια, ακυρώνουν και κάθε δυνατότητα να διεκδικήσουν οργανωμένα αυτά που τους ανήκουν. Ο νέος κρατικός προϋπολογισμός, όμως, δεν προβλέπει τίποτα για τους δήμους και τις περιφέρειες. Εκατοντάδες είναι τα εκατομμύρια που χρωστάει η Κυβέρνηση και που θα μπορούσαν να λύσουν αυτά τα τοπικά ζητήματα. Πάλι 7 δισεκατομμύρια ευρώ στο NATO για δολοφονικές επιθέσεις εναντίον άλλων λαών, 12,5 δισεκατομμύρια ευρώ σε επιχειρηματικούς ομίλους, ατελείωτα δισεκατομμύρια, αν θέλετε, με πολιτικούς όρους για τα παράσιτα στην οικονομία και στην κοινωνία και τίποτα για τις ανάγκες του λαού.

Εμείς δεν μπορούμε παρά να καλέσουμε τον λαό της περιοχής, γενικά, να βγει στο προσκήνιο και να βάλει τη σφραγίδα του, γιατί αυτή η πολιτική έχει αφήσει εντελώς στην τύχη την υγεία του, την ασφάλεια του, την ίδια του τη ζωή! Και των καιρικών φαινομένων και της κατάρρευσης όλων των υποδομών που δεν έχουν συντηρηθεί όλα αυτά τα χρόνια. Ουσιαστικά, δεν πρέπει να περιμένει τίποτα από μια πολιτική που δεν δίνει φράγγο για τα ζητήματα που αφορούν στις ανάγκες του λαού συνολικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Στολτίδη.

Ο κ. Λιβάνιος έχει τον λόγο για τρία λεπτά για να δευτερολογήσει.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών): Εντάξει, μπορούμε να συζητήσουμε τη γενική πολιτική κατάσταση, μπορούμε να συζητήσουμε τον προϋπολογισμό, αλλά δεν νομίζω ότι είναι αυτή τη στιγμή ο χρόνος για να το κάνουμε, σε δύο με τρεις εβδομάδες νομίζω ότι και στην Επιτροπή Οικονομικών αλλά και στην Ολομέλεια θα έχουμε όλο τον χρόνο για να το συζητήσουμε.

Εγώ θα ήθελα να πω μόνο ότι ο Δήμος Πρεσπών, που είναι δίπλα από το Πισοδερι, ως ορεινός δήμος, αλλά και ο Δήμος της Φλώρινας και γενικά, μια σειρά ορεινών δήμων για πρώτη φορά θα επωφεληθούν από τη μεγάλη αλλαγή που γίνεται στον τρόπο κατανομής των κεντρικών αυτοτελών πόρων. Οι μικροί ορεινοί νησιωτικοί δήμοι θα επωφεληθούν από την αλλαγή των κριτη-

ρίων. Μπαίνει μέσα η έκταση που δεν υπήρχε. Μέχρι τώρα οι κεντρικοί αυτοτελείς πόροι κατανέμονταν μόνο, κυρίως, με βάση τον πληθυσμό. Μπαίνει μέσα η έκταση, μπαίνει η ορεινότητα, μπαίνει η νησιωτικότητα. Το αποτέλεσμα είναι να μην πάρει λιγότερα χρήματα κανένας δήμος, απ' ό,τι πήρε το 2023 –δεν θα πρέπει λιγότερα το 2024- και πολλοί μικροί δήμοι θα δουν έως και διπλασιασμό της χρηματοδότησης από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους. Είναι μια έμπρακτη απόδειξη του ενδιαφέροντος για την ορεινότητα και τη νησιωτικότητα της χώρας και επιτέλους, θα έχουμε και περισσότερα, αν θέλετε, οικονομικά εργαλεία προκειμένου να υπάρξουν πόροι.

Εγώ θα σας καταθέσω -για την πληρότητα της απάντησης- και την απάντηση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για να την έχετε υπ' όψιν σας και από εκεί και πέρα φαίνεται ξεκάθαρα ότι κάθε κρατικό επίπεδο εξουσίας είτε είναι πρωτοβάθμια η αυτοδιοίκηση είτε είναι δευτεροβάθμια είτε είναι αποκεντρωμένη διοίκηση είτε είναι το κεντρικό κράτος έχει το δικό της ρόλο, το δικό της μερίδιο ευθύνης και τη δική της λογοδοσία προς τους πολίτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών κ. Θεόδωρος Λιβάνιος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ.

Θα συνεχίσουμε με τη συζήτηση της έβδομης με αριθμό 402/17-11-2023 επίκαιρης ερώτησης πρώτου κύκλου της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Πλεύση Ελευθερίας» και Βουλευτού Β1 Βόρειου Τομέα Αθηνών, κ. Ζωής Κωνσταντοπούλου, προς την Υπουργό Πολιτισμού, με θέμα: «Για την εκκρεμή αίτηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων (ΚΣΝΜ), προς έγκριση μελέτης ανέγερσης οικίας, εντός της προσδιορισμένης ζώνης προστασίας του ιστορικού ναού της Παναγίας της Αρμάτας και των πλησίον αυτού καλλιμάρμαρων μνημείων επί κατάφυτου άλσους, συνδεδεμένων με την επανάσταση του 1821».

Θα απαντήσει η Υπουργός Πολιτισμού κ. Στυλιανή Μενδώνη.

Η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Κωνσταντοπούλου έχει τώρα τον λόγο για την πρωτολογία της.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύρια Υπουργέ, καλημέρα!

Πριν εισέλθω στο αντικείμενο της ερώτησής μου, επιτρέψτε μου μια σύντομη παρατήρηση για την πρόσφατη παρέμβαση του Πρωθυπουργού σε σχέση με τα γλυπτά του Παρθενώνα. Παρακολούθησα τη χθεσινή του συνέντευξη σε βρετανικά μέσα και θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η Πλεύση Ελευθερίας στηρίζει απολύτως τη διεκδίκηση της επανένωσης των γλυπτών του Παρθενώνα και της επίτευξης της ακεραιότητας του μνημείου, αλλά θεωρούμε ότι η Κυβέρνηση όφειλε και οφείλει να κάνει πολλά περισσότερα προς αυτή την κατεύθυνση και ιδίως να ενεργοποιηθεί σε σχέση με την αποκαλυφθείσα αξιόποινη δράση ιθυνόντων του Βρετανικού Μουσείου που υπεξαιρέσαν και διοχέτευσαν στην ιδιωτική αγορά αρχαία αντικείμενα και ελληνικά αρχαία.

Έρχομαι τώρα στο αντικείμενο της επίκαιρης ερώτησης, η οποία αφορά σε ένα πολύ σοβαρό και ευαίσθητο ζήτημα που θέλησα να θέσω υπ' όψιν σας και ελπίζω να προκαλέσω την παρέμβασή σας.

Στις Σπέτσες έχει βουίξει ο τόπος από την πρόθεση επιχειρηματία - εφοπλιστή, του κ. Κούστα, να χτίσει εντός της προστατευόμενης ζώνης, γύρω από την Παναγία την Αρμάτα. Το ιστορικό αυτό αρχαίο εκκλησάκι είναι χτισμένο λίγο μετά από τις 8 Σεπτεμβρίου του 1822 και επομένως, υπάγεται στον νόμο περί αρχαιοτήτων, λογίζεται ως αρχαίο και όχι ως νεότερο μνημείο. Διχάζει η πρόθεσή του, λοιπόν, να χτίσει στα τριάντα επτά μέτρα απόσταση από το εκκλησάκι αυτό, ενώ με απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού, της αιώνιας Μελίνας Μερκούρη, ήδη από το 1988 όλος ο περιβάλλον χώρος σε ακτίνα εκατόν πενήντα μέτρων από το εκκλησάκι της Παναγίας της Αρμάτας, είναι προστατευόμενος χώρος, το δε μνημείο συνδέεται άρρηκτα με τον περιβάλλοντα χώρο αυτού.

Υπάρχει ένα ζήτημα, συνεπώς, προστασίας της πολιτιστικής

μας κληρονομιάς, προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, προστασίας της ενότητας πολιτιστικού μνημείου και φυσικού περιβάλλοντος και υπάρχει, βεβαίως και ένα ζήτημα παρέκβασης και παραβίασης των κανόνων της προστασίας, όταν πρόκειται για κρατικά πρόσωπα, για οικονομικούς παράγοντες.

Η ερώτηση, λοιπόν, που σας απευθύνω έχει αφ' ενός ως αντικείμενο ποιες είναι οι μέχρι τώρα ενέργειες του Υπουργείου για να προστατευθεί ο ιερός ναός και δεύτερον, εάν υπάρχει -αυτή ήταν η ερώτηση που διατύπωσα στις 17 Νοεμβρίου- εισήγηση στο πλαίσιο του Υπουργείου Πολιτισμού ή κάποια επιτροπή - και μάλιστα θετική- προκειμένου να υπάρξει οικοδόμηση με βάση αυτή την άδεια που αιτείται ο συγκεκριμένος εφοπλιστής μέσω των εταιρειών συμφερόντων του.

Ξέρετε, βεβαίως, ότι και ο Δήμος Σπετσών είναι πάρα πολύ ενεργός στην προστασία και του μνημείου και του συνολικού περιβάλλοντος χώρου, γνωρίζω ότι ενώ είχε προγραμματιστεί κάποια αυτοψία του Κεντρικού Συμβουλίου Νεότερων Μνημείων αυτή έχει αναβληθεί δύο φορές.

Ελπίζω να είναι με δική σας παρέμβαση αυτή η αναβολή, γιατί γνωρίζουμε ότι δεν είναι αρμοδιότητας του Κεντρικού Συμβουλίου Νεότερων Μνημείων ο συγκεκριμένος τόπος.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την Πρόεδρο της Πλεύσης Ελευθερίας.

Παρακαλώ πολύ, κυρία Υπουργέ, τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ για τη στήριξη στη διεκδίκηση στο εθνικό ζήτημα των γλυπτών του Παρθενώνα και της οριστικής επανένωσής του στο Μουσείο της Ακρόπολης.

Ξέρετε ότι αυτά τα τεσσερισήμισι χρόνια η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη -και ο ίδιος προσωπικά- εργάζεται συστηματικά, μεθοδικά και έχει πετύχει μία σειρά πολύ θετικών εξελίξεων στο θέμα αυτό.

Έχετε απόλυτο δίκιο για την αξιόποινη πράξη των ιθυνόντων του Βρετανικού Μουσείου, ήταν οι εντεταλμένοι λειτουργοί οι οποίοι έπρεπε να φυλάνε και να προστατεύουν τα εκθέματα. Εδώ συνέβη το αντίθετο. Έχει επιληφθεί η δικαιοσύνη στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως ξέρετε, είναι μια υπόθεση την οποία την παρακολουθούμε πάρα πολύ στενά.

Σε κάθε περίπτωση το γεγονός αυτό, της μεγάλης αυτής κλοπής -μιλάμε για πάνω από δύο χιλιάδες αντικείμενα- κατέρριψε με κρίση και το τελευταίο επιχείρημα του Βρετανικού Μουσείου ότι τα γλυπτά φυλάσσονται καλύτερα στο Λονδίνο από ό,τι στην Αθήνα.

Τώρα για το θέμα της ερώτησής σας ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι οι Σπέτσες, όλο το νησί, είναι προστατευόμενος ιστορικός τόπος από το Υπουργείο Πολιτισμού και προφανώς υπάγεται το σύνολο του νησιού στις διατάξεις του ν.4858/2021. Όπως είπατε και εσείς έχει κατατεθεί αίτημα στο Υπουργείο Πολιτισμού από την εταιρεία «Σπέτσες Κτηματική Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ακινήτου» και το θέμα αυτό τελεί υπό γνωμοδότηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων, διότι το σύνολο του νησιού, όπως είπα, προστατεύεται ως ιστορικός τόπος.

Επομένως, οι Σπέτσες τελούν υπό την εποπτεία της Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής και Νήσων και της αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου και του συγκεκριμένου κεντρικού συμβουλίου. Πράγματι το υπό εξέταση οικοδόμημα χωροθετείται σε ένα γήπεδο επιφάνειας κάτι περισσότερο από χίλια εξακόσια εξήντα έξι τετραγωνικά μέτρα, βρίσκεται εντός των ορίων του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Σπετσών στο οικοδομικό τετράγωνο 445 και κοντά στον ναό της Παναγίας της Αρμάτας, τα είπατε και εσείς να μην το επαναλάβω. Είναι ένα εκκλησίδιο, το οποίο χτίστηκε το 1822 και είναι αυτοδικαίως προστατευόμενο από τον αρχαιολογικό νόμο. Πρέπει, βέβαια, να πω ότι στα εκατόν πενήντα μέτρα, που είναι η ζώνη προστασίας έτσι όπως έχει οριστεί, δεν είναι αδόμητη περιοχή, έχουν χτιστεί και άλλες οικοδομές και μετά από το 1988. Αυτό δεν το λέω για να πω κάτι σχετικά με το συγκεκριμένο αίτημα, απλώς για να ξέρουμε ότι μιλάμε για ζώνη προστασίας και

όχι για αδόμητη περιοχή.

Τώρα αυτό το οποίο έχει κάνει το Υπουργείο είναι ότι κατετέθη το αίτημα ανοικοδόμησης στην Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής, η οποία διαβιβάζει τον φάκελο στις 29-7-2023 στη Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων, προκειμένου να εξεταστεί από το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων δεδομένου ότι αφορά σε οικοδομή άνω των τετρακοσίων τετραγωνικών μέτρων. Το θέμα εισήχθη στο Συμβούλιο στις 28 Σεπτεμβρίου με τις απόψεις και της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων και της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, καθώς έχουν την αρμοδιότητα του ναού της Παναγίας της Αρμάτας.

Στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου αποφασίστηκε η αναβολή για δύο εβδομάδες. Το θέμα επανεισήχθη στις 26-10-23. Ήρθε ο Δήμος Σπετσών, έκανε τις παρεμβάσεις του. Πολίτες θεώρησαν ότι έχουν έννομο συμφέρον και ζήτησαν να μην εξεταστεί το θέμα και ως εκ τούτου το συμβούλιο ομοφώνως γνωμοδότησε για αυτοψία της ολομέλειάς του στις Σπέτσες. Η αυτοψία αυτή είναι προγραμματισμένη για την Πέμπτη 30 Νοεμβρίου.

Αφού, λοιπόν, γίνει αυτοψία, συνταχθεί το πρακτικό, τότε το θέμα θα επανεισαχθεί για την κατά νόμο γνωμοδότηση στο ίδιο συμβούλιο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υπουργό.

Κυρία Πρόεδρε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, η δική μου ενημέρωση είναι ότι τα κτίσματα, τα οποία υπάρχουν, ανάγονται στα έτη 1967 και 1964. Δεν υπάρχει, δηλαδή, οικοδομή και ανοικοδόμηση, η οποία να έχει αδειοδοτηθεί και ανεγερθεί μετά από την ιστορική πράξη της Μελίνας Μερκούρη να κηρύξει τον ιερό ναό ιστορικό τόπο και να τον θέσει υπό την ειδική προστασία, ακριβώς, αυτού του χαρακτηρισμού, πράξη στην οποία προέβη, ακριβώς, αποκρούοντας απόπειρες που γίνονταν και τότε για ανοικοδόμηση εντός του συγκεκριμένου τόπου.

Χαρακτηρίζουμε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο της χώρας τον ιερό ναό Παναγίας της Αρμάτας στις Σπέτσες, ο οποίος χτίστηκε λίγο μετά από τις 8-9-1822 σε ανάμνηση της απόκρουσης της τουρκικής αρμάδας. Είναι ένα μνημείο, το οποίο συνδέεται άμεσα με την Επανάσταση του 1821, συνδέεται άμεσα με τις ιστορικές μήμες του τόπου μας και του λαού μας. Εντός της ίδιας έκτασης υπάρχουν και δύο τάφοι ενός εκ των αγωνιστών της εποχής, του Ιωάννη Κούτση και ενός γόνου επιφανούς προσώπου του νησιού. Επιχειρήθηκε κατά το παρελθόν να μετακινηθούν οι τάφοι και δεν δόθηκε αυτή η άδεια, ακριβώς, με την αιτιολόγηση ότι πρόκειται για προστατευόμενο τόπο, στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς μας.

Επιτρέψτε μου να θέσω υπ' όψιν σας τα εξής και πιστεύω ότι θα επιληφθείτε, γιατί αυτός είναι και ο σκοπός της ερώτησής μου, δηλαδή να ενεργοποιηθείτε εσείς προσωπικά ως Υπουργός Πολιτισμού, με τη δική σας γνώση και ευαισθησία στα ζητήματα της προστασίας των αρχαίων και των πολιτιστικών μνημείων.

Στο παρελθόν, όποτε χρειάστηκε, παρενέβη όχι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων, αλλά το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και αυτή είναι η σωστή αρμοδιότητα. Είναι απορίας άξιο για ποιον λόγο εν προκειμένω έχει επιληφθεί το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων. Αυτό είναι μία μη νόμιμη παραπομπή και νομίζω ότι θα πρέπει να αποκατασταθεί. Ελπίζω ότι δεν περιέχει μια προσπάθεια ιστορικής και χρονικής μετατόπισης του χρόνου ανέγερσης του ναού, που είναι εμπεδωμένο ότι ανάγεται στο 1822, λίγο μετά από την ιστορική αυτή ναυμαχία των Σπετσών, που έλαβε χώρα στις 8 Σεπτεμβρίου.

Τώρα, κυρία Υπουργέ, εγώ έχω στα χέρια μου δύο έγγραφα των υπηρεσιών του Υπουργείου -και θα ήθελα παρακαλώ και ως προς αυτά να επιληφθείτε- που αποτυπώνουν μια ενδοτικότητα σε σχέση με την προστασία του μνημείου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομι-

λίας της Προέδρου της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωής Κωνσταντοπούλου)

Το ένα έγγραφο το εκδίδει η προϊστάμενη Εφορείας Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων, η κ. Σίμωσι, η οποία αφού παραθέτει ένα σωρό λόγους για τη μη ανέγερση της συγκεκριμένης οικοδομής -η οποία είναι θηριώδης, μιλάμε για επτακόσια τόσα τετραγωνικά, συν υπόγεια, συν, συν, συν- λέει ότι δεν έχει αντίρρηση κατ' αρχάς για την ανέγερση της εν θέματι κατοικίας υπό τον όρο το κτηριακό συγκρότημα να εναρμονιστεί ως προς τον όγκο και το ύψος του με το μνημείο της Παναγίας Αρμάτας με περιορισμό του όγκου και μείωση του ύψους της προτεινόμενης κατασκευής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρία Πρόεδρε, παρακαλώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Μισό λεπτό θα χρειαστώ, κύριε Πρόεδρε, για να θέσω υπ' όψιν της Υπουργού τα ζητήματα.

Η ημερομηνία του εγγράφου είναι 26-6-2023. Και σε απάντηση στο έγγραφο αυτό έπεται έγγραφο στις 28-9-2023, που το εκδίδει η αναπληρώτρια προϊστάμενη της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, η οποία λέει ότι: «Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις απόψεις συναρμοδίων... κ.λπ., προτείνουμε να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης της κάλυψης της δόμησης», αφού, όμως, παραθέτουν πόσο κοντά είναι, πόσο είναι το ύψος του θα καλύπτει την Παναγία την Αρμάτα, πόσο είναι προστατευόμενος ο χώρος.

Αυτή η ενδοτικότητα είναι τουλάχιστον ύποπτη, όπως εξαιρετικά ύποπτος παρίσταται και ο χρόνος μιας αλληλογραφίας των υπηρεσιών αυτών στις οποίες μόλις αναφέρθηκε με τον αιτούντα εφοπλιστή, που είναι ο προεκλογικός χρόνος και αμέσως μετά από τις εκλογές χρόνος.

Συνεπώς, το ερώτημά μου σε σχέση με αυτή την κατάσταση είναι: Με βάση ποια στοιχεία και ποια αιτιολόγηση επιλαμβάνονται αυτές οι υπηρεσίες; Και με βάση ποια στοιχεία παραγνωρίζεται η αρμοδιότητα του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, του ΚΑΣ, και επιλαμβάνεται το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων;

Κυρία Υπουργέ, θα σας το πω πολύ καθαρά γιατί ξέρετε και ότι σας εκτιμώ και είμαι σίγουρη ότι θα παρέμβετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κυρία Πρόεδρε, έχετε ήδη τον διπλάσιο χρόνο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ολοκληρώνω.

Έχουμε εντοπίσει και άλλες τέτοιες περιπτώσεις παραβίασεων της νομοθεσίας, κυρίως της περιβαλλοντικής, για την εξυπηρέτηση ισχυρών παραγόντων. Αυτό παρακαλώ να το να συνεκτιμήσετε στη δική μου σημερινή παρέμβαση και θα περιμένω την απάντησή σας σε σχέση με το ζήτημα της αρμοδιότητας και της απόσυρσης, αν θέλετε, των εγγυητικών προστατευτικών ρυθμίσεων για τα αρχαία και για τον συγκεκριμένο ναό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Πρόεδρο.

Παρακαλώ πολύ, κυρία Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

Και παρακαλώ, όσο μπορείτε, να τηρείτε τον χρόνο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα απλώς να επισημάνω ότι οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού δεν παρουσιάζουν ενδοτικότητα. Είναι γνωστές οι θέσεις τους και θα έλεγα η αυστηρότητα την οποία επιδεικνύουν πάντοτε. Επομένως, θα μου επιτρέψετε να μη δεχτώ τον όρο αυτό, «ενδοτικότητα», για τις υπηρεσίες.

Τώρα, γιατί επιλαμβάνεται το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων; Διότι όλες οι Σπέτσες, το σύνολο του νησιού, είναι κηρυγμένο «ιστορικός τόπος». Η αρμοδιότητα για την εξέταση θεμάτων και την προστασία των ιστορικών τόπων είναι στις υπηρεσίες Νεότερων Μνημείων, στη διεύθυνση Προστασίας Νεότερης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και κατ' επέκταση στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων. Δεν υπάρχει καμία παρανομία. Είναι απολύτως η αρμοδιότητά του και κατά τον ν.3028 και προφανώς κατά τον κωδικοποιημένο ν.4858.

Τώρα, οι δύο υπηρεσίες στις οποίες αναφερθήκατε, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων και η Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, έχουν την αρμοδιότητα της Παναγίας της Αρμάτας. Δεν ανήκουμε σε αυτούς που μεταθέτουν ημερομηνίες για τα μνημεία. Η Παναγία η Αρμάτα είναι γνωστό ότι χτίστηκε το 1822. Επομένως, προστατεύεται δικαίως από τον νόμο ως αρχαίο μνημείο. Γι' αυτό και οι δύο αυτές υπηρεσίες που έχουν αρμοδιότητα, η Εφορεία Αρχαιοτήτων και η Διεύθυνση Βυζαντινών, υποβάλλουν στον φάκελο και τη δική τους άποψη. Είναι υποχρεωμένες να το κάνουν. Εκ του νόμου το κάνουν.

Θα σας πω και κάτι εγώ δεν θα είχα καμμία αντίρρηση να γίνει η αυτοψία της ολομέλειας του Κεντρικού Συμβουλίου Νεότερων Μνημείων, όπως έχει προγραμματιστεί και αν τα μέλη κρίνουν ότι πρέπει το θέμα αυτό να εξεταστεί και από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, είναι προφανές ότι δεν θα έχω καμμία απολύτως αντίρρηση. Αντί, δηλαδή, να συμπεριληφθούν οι απόψεις των αρμοδίων υπηρεσιών στον φάκελο, να εξεταστεί το ζήτημα και από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και να κάνει και αυτοψία το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

Αυτά τα πράγματα, όχι απλώς να μη βρίσκουν αντίθεση, αλλά συμφωνώ απολύτως. Υπάρχει συναρμοδιότητα προκειμένου να μην υπάρξει καμμία σκιά να επιλυθούν και τα δύο κεντρικά όργανα. Και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι δεν χαρίζονται τα συγκεκριμένα όργανα.

Αυτό για το οποίο θέλω να σας διαβεβαιώσω είναι ότι οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και τα γνωμοδοτικά του όργανα κινούνται με απόλυτη νομιμότητα.

Και να σημειώσω -κι εδώ κλείνω- ότι η ζώνη αυτή των εκατόν πενήντα μέτρων δεν είναι αδόμητη. Είναι ζώνη προστασίας. Επομένως, και αυτός που την νομοθέτησε έχει στο νου του ότι θα πρέπει να τίθενται ειδικοί όροι. Δεν την έκανε αδόμητη. Αυτό να το κρατήσουμε στο πίσω μέρος του μυαλού μας. Και στην ουσία με αυτό απαντώ σ' αυτό που είπατε «ενδοτικότητα» των υπηρεσιών. Προφανώς, δεν έχω καμμία αντίρρηση να συνεξεταστεί το θέμα και από τα δύο συμβούλια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», τριάντα έξι μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 11^ο Γενικό Λύκειο Πάτρας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Έχω και άλλη μια ανακοίνωση προς το Σώμα.

Ο Βουλευτής κ. Νότης Μηταράκης με επιστολή του ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό, βάσει του άρθρου 76 παράγραφος 3 του Κανονισμού της Βουλής για μετάβασή του στο Λονδίνο για προσωπικούς λόγους, από την Πέμπτη 7 Δεκεμβρίου 2023 έως και την Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2023.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Θα συνεχίσουμε τώρα με τη δέκατη ένατη με αριθμό 421/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Χαλκιδικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Κυριακής Μάλαμα, προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία της απαλλοτρίωσης του διατηρητέου κτηρίου της οδού Τσοίτσα, όπου στεγάζεται η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών».

Παρακαλώ πολύ, κυρία συνάδελφε, έχετε δύο λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών δίνει εδώ και δεκαετίες πραγματικά μία μάχη για τη διάσωση και την απόδοση αυτού του διατηρητέου, της ιστορικής του έδρας, στην ελληνική πολιτιστική κληρονομία.

Θα ήθελα να σας πω, επίσης, ότι για το συγκεκριμένο ακίνητο έδωσαν αγώνα εμβληματικές μορφές της τέχνης του κινηματογράφου και του σύγχρονου πολιτισμού, όπως η Μελίνα Μερκούρη, ο Θόδωρος Αγγελόπουλος, ο Νίκος Κούνδουρος και πολλοί άλλοι σκηνοθέτες, που πραγματικά ενδιαφέρονται και αγωνιούν για το παρόν και το μέλλον του ελληνικού κινηματογράφου και του ελληνικού πολιτισμού.

Το κτήριο της οδού Τσοίτσα 11 συνδέθηκε οργανικά με την Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών εδώ και δεκαετίες, με παραγωγή πολιτισμού, μέσα από τις συνεχείς δράσεις εξωστρέφειας και σύνδεσης του σύγχρονου πολιτισμού με το κοινό και με την κοινωνία πραγματικά.

Το κτήριο αυτό ανήκει σε ιδιώτη. Χαρακτηρίστηκε διατηρητέο κτήριο. Με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεότερων Μνημείων το 2008 αποφασίστηκε η απαλλοτρίωσή του από το Υπουργείο Πολιτισμού, ώστε να προστατευτεί και να διασφαλιστεί η συνέχιση της χρήσης του από τον ελληνικό πολιτισμό και την κοινωνία, γενικότερα.

Η διαδικασία, όμως, αυτή της αγοράς, δηλαδή της απαλλοτρίωσης –αν και δεν έχει σημασία-, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Αυτό έχει σημασία. Και σήμερα η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών και όλοι οι άνθρωποι του σύγχρονου πολιτισμού αγωνιούν πραγματικά και ρωτούν σε ποια φάση βρίσκεται αυτή η διαδικασία και πότε, τελικά, θα ολοκληρωθεί, ώστε και να διασφαλιστεί ο ιστορικός αυτός χώρος και να συνεχίσει, βέβαια, να υπηρετεί την τέχνη, την κοινωνία και όλο τον ελληνικό πολιτισμό γενικότερα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε την κ. Μάλαμα.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βουλευτή, όπως ξέρετε πάρα πολύ καλά, η διαδικασία της απαλλοτρίωσης του συγκεκριμένου ακινήτου βρίσκεται σε εξέλιξη. Όπως είπατε και εσείς, πρόκειται για ένα ιδιωτικό ακίνητο το οποίο αποτελεί την έδρα της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών. Είναι ένα ιδιωτικό ακίνητο. Εάν κάποιος θέλανε να το αποκτήσουν, θα μπορούσαν να προβούν σε μια διαδικασία αγοράς του. Δεν το έκαναν, παρά το γεγονός ότι είναι ιστορική έδρα και κ.λπ.. Δεν το έκαναν για χιλιάδες λόγους.

Για να δούμε, λοιπόν, λίγο την ιστορία αυτής της απαλλοτρίωσης, γιατί μιλάτε για δυσκαμψία. Αν η εφαρμογή του νόμου είναι δυσκαμψία, τότε ναι, είναι δυσκαμψία.

Πότε βρήκε ευήκοα ώτα η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών για την αγορά ή την απαλλοτρίωση του συγκεκριμένου ακινήτου; Γιατί, όπως ξέρετε, το Υπουργείο Πολιτισμού για να μπορέσει να αποκτήσει ένα ακίνητο θα πρέπει να ακολουθήσει την αρχαιολογική νομοθεσία. Επειδή, λοιπόν, το συγκεκριμένο κτήριο είναι κηρυγμένο, γι' αυτό μπορεί και να το κάνει.

Πότε, λοιπόν, εισάγεται για πρώτη φορά το ακίνητο για απαλλοτρίωση; Το 2008. Το 2008, αν δεν κάνω λάθος, είναι κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία. Στο τέλος του 2012 ολοκληρώνεται το τοπογραφικό από την αρμόδια υπηρεσία του τότε Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων. Το 2015 εξελίσσονται οι διαδικασίες των απαλλοτριώσεων. Γιατί δεν γίνονται αυτόματα. Το ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η διαδικασία των απαλλοτριώσεων είναι χρονοβόρα διαδικασία. Το 2015 - 2019 δεν έγινε καμμία ενέργεια. Αποτέλεσμα; Εξέπεσε η απαλλοτρίωση. Έπρεπε να ξεκινήσει, λοιπόν, η διαδικασία από την αρχή. Φτου κι απ' την αρχή, λοιπόν!

Πότε βρίσκει ευήκοα ώτα ξανά η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών; Επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας. Εισάγεται, λοιπόν, τον Φεβρουάριο του 2023 το θέμα στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, το οποίο γνωμοδοτεί υπέρ της απαλλοτρίωσης. Το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, που εν τω μεταξύ έχει γίνει Οργανισμός Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, επικαιροποιεί το τοπογραφικό. Στέλνεται στο αρμόδιο Υπουργείο, δηλαδή στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, τον Ιούλιο του 2023.

Εν τω μεταξύ, η αρμόδια γενική διεύθυνση του Υπουργείου έχει ζητήσει από την Κτηματική Υπηρεσία Αθηνών Ανατολικής Αττικής τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας του επίμαχου ακινήτου.

Το είχε ζητήσει δύο φορές και τον Μάρτιο και τον Ιούλιο. Ακόμα περιμένουμε -η Κτηματική έχει ένα τεράστιο βάρος- από την Κτηματική Υπηρεσία να μας δώσει την αντικειμενική αξία, για να προχωρήσει η διαδικασία.

Αυτή, λοιπόν, είναι η κατάσταση. Είναι απραξία μιας πενταετίας, που ενώ μπορούσε να έχει συντελεστεί η απαλλοτρίωση, δεν έγινε. Και έτσι, κηρύχθηκε για δεύτερη φορά απαλλοτριωτέο το 2023, για να επανεκκινήσει η διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υπουργό.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Κυρία Υπουργέ, πραγματικά κάθε φορά που καλείστε σε μία επίκαιρη ερώτηση ή και γραπτή απάντηση μιας ερώτησης μετακυλίετε συνεχώς τις ευθύνες στην κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, που μέσα σε μια πραγματικά πολύ δύσκολη πενταετία προσπαθούσε στην κυριολεξία να σώσει τη χώρα από την ολοκληρωτική χρεοκοπία.

Με αναγκάζετε, δυστυχώς, να σας θυμίσω ότι είστε Υπουργός Πολιτισμού τεσσσεράμισι χρόνια. Να μην το ξεχνάμε αυτό.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): ... (Δεν ακούστηκε).

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Εμείς πραγματικά εκφράζουμε σήμερα την αγωνία των Ελλήνων σκηνοθετών, αλλά και του συνόλου των ανθρώπων του πολιτισμού και να συνεχίσει να χρησιμοποιείται από τους δημιουργούς και από την Εταιρεία Σκηνοθετών και από τους άλλους Έλληνες κινηματογραφιστές, τους ανθρώπους του κινηματογράφου, του θεάτρου, της τέχνης συνολικότερα. Θα πρέπει πραγματικά να είναι ο σταθμός και το σημείο αναφοράς τους. Αυτό θα πρέπει να κοιτάξουμε.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι το κτήριο της Τσοίτσα 11, η έδρα της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών, πρέπει να περάσει στην κυριότητα του Υπουργείου Πολιτισμού και να συνεχίσει να χρησιμοποιείται από τους δημιουργούς και από την Εταιρεία Σκηνοθετών και από τους άλλους Έλληνες κινηματογραφιστές, τους ανθρώπους του κινηματογράφου, του θεάτρου, της τέχνης συνολικότερα. Θα πρέπει πραγματικά να είναι ο σταθμός και το σημείο αναφοράς τους. Αυτό θα πρέπει να κοιτάξουμε.

Στους χώρους αυτού του κτηρίου, εκτός από την ιστορία του σύγχρονου πολιτισμού της Ελλάδας, υπάρχουν και μια σειρά από κινητά στοιχεία τα οποία σηματοδοτούν την πορεία του ελληνικού κινηματογράφου. Η Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών τα έχει διαφυλάξει ως κόρη οφθαλμού αυτά τα πράγματα.

Είναι κινηματογραφικές μηχανές και άλλα πράγματα, που πρέπει να διασωθούν. Είναι αντικείμενα που έχουν αφήσει το στίγμα τους στον ελληνικό κινηματογράφο, αλλά και χώροι στους οποίους οι άνθρωποι του κινηματογράφου μπορούν να ανοιχτούν στην κοινωνία, όπως ήδη κάνουν μέσα από εκπαιδευτικές διαδικασίες, ενημερωτικές δράσεις για την ιστορία του σινεμά, για την ιστορία του κτηρίου, για την ιστορία του σύγχρονου πολιτισμού.

Πραγματικά, διαπιστώνουμε μία διαχρονική αδυναμία του Υπουργείου να παρέμβει γρήγορα και αποτελεσματικά στη διάσωση αυτών των νεότερων μνημείων και στη διάσωση της νεότερης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, που αυτό άλλωστε το γνωρίζουμε όλοι στους τόπους μας. Έτσι, δεν είναι μόνο αυτό το παράδειγμα, έχουμε και άλλα παραδείγματα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όμως, δεν μιλάμε απλώς για ένα διατηρητέο κτήριο, μιλάμε για ένα σύμβολο του ελληνικού πολιτισμού και του ελληνικού κινηματογράφου.

Και επειδή η σημερινή συζήτηση παρακολουθείται πραγματικά από πολλούς ανθρώπους του σύγχρονου πολιτισμού, θα πρέπει να τους δώσουμε και μια ξεκάθαρη απάντηση για το τι θα γίνει και πότε θα γίνει, ώστε το κτήριο και η χρήση του να θωρακιστούν κυριολεκτικά.

Δεν θέλουμε να πιστεύουμε πραγματικά ότι μπορεί το κτήριο να χαθεί από αδιαφορία ή να απολεσθεί ο χαρακτήρας και η χρήση του, ενδεχομένως επειδή στην περιοχή των Εξαρχείων, όπως είναι γνωστό, τα τελευταία χρόνια η λογική του real estate έχει απλωθεί ανεξέλεγκτα.

Εμείς θέλουμε οι ιστορικές έδρες να παραμένουν ως φορείς πολιτισμού εκεί, σε αυτούς που τους πρέπει, στον πολιτισμό, την κοινωνία και τους εργαζόμενους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ,

κυρία Μάλαμα.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βουλευτή, νομίζω ότι όποιος μας βλέπει και όποιος μας παρακολουθεί αντιλαμβάνεται ότι προσπαθείτε να παραβιάσετε «ανοιχτές θύρες». Προς τι;

Ποιος ήταν αυτός που ξεκίνησε τη διαδικασία της απαλλοτρίωσης του συγκεκριμένου κτηρίου; Σας είπα, το 2008 η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, Ποιος το έχω επισκεφτεί. Ξέρω πάρα πολύ καλά και τα κινητά που έχει και ό,τι αυτό το κτήριο συμβολίζει. Ακριβώς γι' αυτό προχωρήσαμε στη διαδικασία.

Επομένως, τι μου λέτε; Ότι δεν ενδιαφερόμαστε εμείς για το συγκεκριμένο κτήριο; Δεν ξέρω πολλούς Υπουργούς που να το έχουν επισκεφθεί. Εγώ το έχω επισκεφτεί. Ξέρω πάρα πολύ καλά και τα κινητά που έχει και ό,τι αυτό το κτήριο συμβολίζει. Ακριβώς γι' αυτό προχωρήσαμε στη διαδικασία.

Τι προσπαθείτε να μου πείτε, δηλαδή; Ότι κάποιος άλλο ενδιαφέρονται περισσότερο; Ε, όχι, λοιπόν.

Σας είπα συγκεκριμένες ημερομηνίες. Μπορώ να σας δώσω έγγραφα. Μην προσπαθείτε, λοιπόν, να μετακλήσετε εσείς τις ευθύνες της δικής σας απραξίας. Γιατί περί αυτού πρόκειται. Αυτή τη στιγμή αυτό προσπαθείτε να κάνετε.

Επιπλέον, μας λέτε για real estate στην περιοχή; Μας λέτε γενικά για real estate, όταν δέκα χιλιάδες μνημεία πήγαν στο Υπερταμείο το 2017; Και μιλάτε σε εμάς για real estate;

Θέλετε να απαριθμήσουμε ένα ένα τα ιστορικά διατηρητέα μνημεία των Αθηνών, του ιστορικού κέντρου, την τετραετία αυτή;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Ας μιλήσουμε για το συγκεκριμένο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ (Υπουργός Πολιτισμού): Για το συγκεκριμένο σας είπα. Πρέπει να μας δώσει την αντικειμενική αξία η Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, θα γίνει πλήρης ο φάκελος και το κτήριο θα απαλλοτριωθεί και θα απαλλοτριωθεί για να εξυπηρετήσει τον σκοπό τον οποίον εξυπηρετεί και σήμερα. Όμως, τον νόμο δεν θα τον παραβούμε. Δεν μπορούμε να τον παραβούμε και δεν θέλουμε.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Υπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την όγδοη με αριθμό 393/15-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Δράμας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Αναστάσιου (Τάσου) Νικολαΐδη, προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Ηλικιωμένοι μικροπαραγωγό τσίπουρου Νομού Δράμας».

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε δύο λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, στο πλαίσιο συζήτησης της επίκαιρης ερώτησης, αρχικά θέλω να σταθώ στα κοινωνικά θέματα που προκύπτουν από όσα αναφέρονται σε αυτή. Θέλω να τονίσω το πλήγμα που επέρχεται στην παράδοσή μας, καθώς για τις περισσότερες περιοχές της ελληνικής επαρχίας, όπως και στον Νομό Δράμας, το τσίπουρο είναι απόλυτα συνδεδεμένο με την κοινωνική ζωή.

Νομίζω γνωρίζετε πολύ καλά πως για αρκετούς συμπολίτες μας η διαδικασία απόσταξης και εν συνεχεία κατανάλωσης έχει περάσει στην πολιτιστική ταυτότητα των Ελλήνων. Η αλλαγή της νομοθεσίας και ο σύνθετος τρόπος που αυτή προβλέπει για την απόσταξη του τσίπουρου λειτουργεί αποτρεπτικά και στην ουσία απαγορευτικά, ειδικά για συμπολίτες μας μεγάλης ηλικίας που δεν είναι εξοικειωμένοι με την ηλεκτρονική τεχνολογία. Ως αποτέλεσμα, άνθρωποι που για χρόνια παρήγαγαν τσίπουρο για προσωπική κατανάλωση πλέον δεν μπορούν να το κάνουν. Επιπλέον, δημιουργούνται προβλήματα βιωσιμότητας για όσους έχουν αποστακτήρια.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να εξετάσετε την εξαίρεση από όσα προβλέπονται στη νομοθεσία και την παράταση του προηγούμενου καθεστώτος για παραγωγούς με συγκεκριμένο όριο ηλικίας αλλά και για συγκεκριμένη ποσότητα παραγωγής, ώστε να μην υπάρχει κανένα ενδεχόμενο ότι η εξαίρεση αφήνει ανοικτό κά-

ποιο παράθυρο κατάχρησής της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Νικολαΐδη.

Παρακαλώ πολύ, κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητέ συνάδελφε, αν και την ερώτησή σας θα έπρεπε να την έχετε υποβάλει σε άλλο Υπουργείο, εγώ από την πλευρά του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων θα αποσαφηνίσω τι ισχύει και ποια είναι η δική μας θέση σχετικά με το ζήτημα στο οποίο αναφέρεστε.

Το καθεστώς λειτουργίας των διήμερων μικρών αποσταγματοποιών διέπεται από τον ν.2960/2001 για τον Τελωνειακό Κώδικα και τον ν.2969/2001 για την αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα προϊόντα, καθώς και από την 1102/2022 υπουργική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών. Με το ανώτερο θεσμικό πλαίσιο καθορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του ειδικού φόρου κατανάλωσης που εφαρμόζεται στο προϊόν απόσταξης και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των μικρών αποσταγματοποιών.

Στη συνέχεια εκδόθηκε ο ν.4916/2022 ο οποίος τροποποιεί ή αντικαθιστά άρθρα του προαναφερόμενου νόμου, προκειμένου να ενσωματώσει στην ελληνική νομοθεσία τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 1151/2020 και 1159/2021 και ο οποίος καθορίζει τον κατά 85% μειωμένο συντελεστή ειδικού φόρου κατανάλωσης στο προϊόν της απόσταξης από μικρούς διήμερους αποσταγματοποιούς έναντι του κανονικού για την εθνική αλκοόλη. Συγκεκριμένα, ορίζει στα 3,7 ευρώ το λίτρο έναντι του κανονικού που είναι στα 24,5 ευρώ ανά λίτρο.

Σύμφωνα με τον ν.2960/2001 η βεβαίωση και είσπραξη του ειδικού φόρου κατανάλωσης που αναλογεί στο συγκεκριμένο προϊόν απόσταξης των διήμερων μικρών αποσταγματοποιών πραγματοποιείται κατά την έκδοση της άδειας απόσταξης και δεν γίνεται υποχρέωση καταβολής ΦΠΑ.

Σύμφωνα τώρα με τον ν.2969/2001 και την απόφαση 1102/2022 για την έκδοση της άδειας απόσταξης απαιτείται η υποβολή αίτησης δήλωσης του παραγωγού μαζί με τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, η προσκόμιση βεβαίωσης του Υπουργείου Γεωργίας για την ιδιότητα του παραγωγού, τη θέση και την έκταση του κτήματος και την ποσότητα των πρώτων υλών που παρήχθησαν. Στην περίπτωση αδυναμίας της προσκόμισης αυτής, τα στοιχεία αυτά είναι δυνατόν να επιβεβαιωθούν από τον δήμο ή την πρώην κοινότητα-δημοτικό διαμέρισμα.

Έρχεται στη συνέχεια ο ν.4916/2022 και ορίζει ότι η βεβαίωση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης καταργείται και αντικαθίσταται με αντίγραφο της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής δήλωσης συγκομιδής που υποβάλλεται στο ΥΠΑΑΤ. Το συγκεκριμένο άρθρο εφαρμόζεται από 1-8-2022, με εξαίρεση για τους μικρούς διήμερους αποσταγματοποιούς που οι εκτάσεις τους δεν υπερβαίνουν συνολικά το ένα στρέμμα και για τους οποίους δόθηκε η δυνατότητα μόνο για τη συγκεκριμένη περίοδο 2022 - 2023, δηλαδή από 1-8-2022 μέχρι 3-7-2023 να προσκομίσουν αντί της ηλεκτρονικής δήλωσης συγκομιδής βεβαίωση του οικείου δήμου. Από την καλλιεργητική περίοδο, όμως, 2023 - 2024 θα πρέπει κι αυτοί να προσκομίζουν ηλεκτρονική δήλωση συγκομιδής.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, αν ερχόσασταν στην περιοχή μου θα καταλαβαίνετε ότι τα αποστακτήρια πλέον δεν δουλεύουν γιατί οι μεγάλοι σε ηλικία, αυτοί που προσπαθούσαν να αποστάξουν τσίπουρο για ίδια χρήση, δεν μπορούν να το καταφέρουν και λόγω της γραφειοκρατίας και λόγω των απαγορευτικών λόγων που έχετε θέσει.

Εμείς αυτό που ζητάμε -κι εγώ προσωπικά- είναι η γιορτή που υπάρχει από τους μεγάλους σε ηλικία -γιατί είναι μια γιορτή για

μας το να γίνεται το τσίπουρο για ιδία για κατανάλωση- να το ξανασκεφτείτε, για να μπορέσουμε να αφήσουμε έστω αυτούς τους ανθρώπους μεγάλης ηλικίας να κάνουν το χόμπι τους και πάντα στο πλαίσιο της νομιμότητας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ. Κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Συνεχίζοντας από την πρωτολογία μου -κι έχει αξία να τα ξεκαθαρίσουμε αυτά, γιατί δεν ισχύει μόνο για τους μικρούς ή μεγαλύτερους σε ηλικία που ασχολούνται με τη διήμερη απόσταξη αλλά αφορά το σύνολο της αμπελουργίας- να σημειώσω ότι προϋπόθεση υποβολής δήλωσης συγκομιδής είναι η εγγραφή στο αμπελουργικό μητρώο και η καταχώρηση των εκτάσεων στο γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών.

Το αμπελουργικό μητρώο υπάρχει από το 2004 και απορρέει ως υποχρέωση απέναντι στους ευρωπαϊκούς κανονισμούς για την εφαρμογή όλων των προγραμμάτων και δράσεων του αμπελουργικού τομέα. Γιατί οι δύο βασικοί άξονες της ΚΑΠ, υπό την ομπρέλα των οποίων λειτουργούμε για τη διαμόρφωση του κλάδου, είναι ο έλεγχος της φύτευσης των οιναμπέλων και ο έλεγχος της ποιότητας του κρασιού.

Ωστόσο, η υποχρέωση εγγραφής στο αμπελουργικό μητρώο για την έκδοση της άδειας απόσταξης δεν απορρέει από το θεσμικό πλαίσιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αλλά από το Υπουργείο Οικονομικών. Ο παραγωγός λαμβάνει την εκτύπωση ηλεκτρονικής δήλωσης συγκομιδής με την οποία το Υπουργείο μας παρέχει τη δυνατότητα να έχει την πληροφορία ότι είναι καταγεγραμμένος στο μητρώο μας με το τεμάχιο που δύναται να αποσταχθεί κι εκείνος στη συνέχεια συνεχίζει τη διαδικασία έκδοσης άδειας κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σημειώνω δε ότι εδώ σύμφωνα με τα στοιχεία του αμπελουργικού μητρώου στην επικράτεια στην επικράτεια δηλώνονται συνολικά εκατόν τριάντα χιλιάδες οκτακόσιες πενήντα έξι εκμεταλλεύσεις οιναμπέλων έκτασης ως ένα στρέμμα, εκ των οποίων οι τετρακόσιες εξήντα εννέα είναι στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας. Από καμμία άλλη, όμως, περιοχή της Ελλάδος δεν έθεσε παρόμοιο αίτημα στο Υπουργείο μας.

Συνοψίζοντας, το σύνολο της διαδικασίας που εφαρμόζεται έχει σκοπό την ορθή καταγραφή των αμπελοοικονομικών εκμεταλλεύσεων και την τήρηση των στοιχείων και την ορθή υποβολή των δηλώσεων. Η εφαρμογή του όχι μόνο δεν σκοπεύει να περιπλέξει τους παραγωγούς αλλά αντίθετα να δημιουργήσει ένα πλαίσιο ελέγχου, διαφάνειας και τελικά προστασίας τους.

Παράλληλα, αποτελεί κι ένα χρήσιμο εργαλείο λήψης ορθότερων στρατηγικών αποφάσεων και άσκησης πολιτικών για τον αμπελοοικονομικό τομέα. Γιατί η πρόθεσή μας είναι να διαφυλάξουμε την παράδοση στη χώρα μας στην παραγωγή και στην κατανάλωση τσίπουρου αλλά και να ενισχύσουμε ευρύτερα τον γεωργικό τομέα. Γιατί; Γιατί τον θεωρούμε έναν από τους πιο σημαντικούς και δυνάμει ανταγωνιστικούς και πολλά υποσχόμενους κλάδους του πρωτογενή τομέα και θέλουμε η χώρα μας να γίνει ένας από τους βασικούς πρωταγωνιστές της διεθνούς αγοράς. Πώς; Προστατεύοντας τις εξαιρετικές εγχώριες ποικιλίες αμπέλου, ενισχύοντας την προώθηση των παραγόμενων προϊόντων, αυξάνοντας το ποσοστό των πιστοποιημένων ως ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντων, προστατεύοντας και ενθαρρύνοντας τα προϊόντα με ταυτότητα ως τα πλέον ανταγωνιστικά, με όρους διεθνούς αγοράς.

Συμπερασματικά είναι μάλλον ξεκάθαρο μετά τα παραπάνω ότι αρμόδιο για την υφιστάμενη διαδικασία, για την όποια αλλαγή ζητάτε, είναι το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο παρακολουθεί, αξιολογεί την εφαρμογή των πολιτικών του και φορολογικών του μέτρων αλλά και τις προτάσεις βελτίωσης από φορείς και συλλόγους.

Σε κάθε περίπτωση οι τελικές αποφάσεις του συνόλου της Κυβέρνησής μας για την διαμόρφωση στρατηγικών, πολιτικών και διαδικασιών λαμβάνονται πάντοτε με γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη συμβατότητα με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και τις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Θα συνεχίσουμε με την δέκατη όγδοη με αριθμό 411/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του ΣΤ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Γεωργίου Λαμπρούλη, προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Για το κλείσιμο του ΕΑΚ στο Αλκαζάρ της Λάρισας».

Θα απαντήσει ο Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού κ. Γιάννης Βρούτσος.

Ορίστε, κύριε Λαμπρούλη, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Λίγο λιγότερο από ένα μήνα γίναμε μάρτυρες μιας αρνητικής εξέλιξης στη Λάρισα η οποία αφορά τις αθλητικές εγκαταστάσεις στην πόλη που έχουν αφεθεί, όπως αποδεικνύεται, στην τύχη τους εδώ και χρόνια. Αφορούν τον πυρήνα Α του Αλκαζάρ, του Εθνικού, δηλαδή, Αθλητικού Κέντρου Λάρισας. Και τα προβλήματα που προέκυψαν ή που προκύπτουν αφορούν σοβαρά ζητήματα ασφάλειας τα οποία ήρθαν στην επιφάνεια μετά τη σχετική μελέτη που ζήτησε η διοίκηση του ΕΑΚΛ πριν δύο χρόνια και παραδόθηκε πρόσφατα, όπως προανέφερα.

Αυτά αφορούν πρώτον το στάδιο Αλκαζάρ, το οποίο ως γνωστόν είναι κατασκευασμένο από το 1959. Οι κερκίδες του αντιμετωπίζουν προβλήματα στατικότητας και χρήζουν προφανώς, απ' ότι μιλάει και η μελέτη, άμεσων παρεμβάσεων. Δεύτερον, το κλειστό γυμναστήριο δίπλα από το γήπεδο δομήθηκε το 1969. Το πόρισμα στην ουσία προβλέπει την πλήρη κατεδάφισή του, αφού τα προβλήματα στατικότητας της οροφής των τοιχίματα γενικά της υποδομής του σταδίου παρουσιάζουν τεράστια προβλήματα στατικότητας. Τρίτον, το κλειστό κολυμβητήριο που η στέγη του κατασκευάστηκε το 1985, είναι στα όρια της αντοχής της και επίσης παρουσιάζονται διαρροές στις υδατοδεξαμενές του κολυμβητηρίου.

Ταυτόχρονα, οι εγκαταστάσεις του ΕΑΚΛ δεν διαθέτουν οικοδομικές άδειες. Παρουσιάζουν ελλείψεις που χρειάζεται άμεσα να εναρμονιστούν με την αυστηροποίηση των κανονισμών πυρασφάλειας καθώς αυτή τη στιγμή δεν μπορούν να φιλοξενήσουν αθλητικές διοργανώσεις και άλλες εκδηλώσεις.

Για παράδειγμα στον αθλητικό πυρήνα Β της πόλης, στη Νεάπολη στο κλειστό στάδιο χωρητικότητας τεσσάρων χιλιάδων ατόμων έχουν γίνει εγκλήματα από τους θύνοντες, τις κυβερνήσεις και την τότε διοίκηση του δήμου τη δεκαετία του 2000. Κατασκευαστές και η ιδιοκτησία του ΑΕΛ ΑΡΕΝΑ κατέστρεψε το σύστημα ψύξης, ενώ παραχωρήθηκε και αρκετά μεγάλος χώρος από το πάρκινγκ του κλειστού γυμναστηρίου. Και φυσικά δεν έχει προχωρήσει ακόμα η αποκατάσταση της συγκεκριμένης ζημίας του συστήματος ψύξης, με αποτέλεσμα να γνωστά τραγελαφικά σκηνικά που βιώσαμε πανελλαδικά, δηλαδή, με τον κλιματισμό, αφού φιλοξενήθηκαν αγώνες σε καλοκαιρινούς μήνες είτε της εθνικής ανδρών είτε σε αγώνες της Α1.

Με βάση, λοιπόν, αυτή την αρνητική εξέλιξη ρωτάμε τον κύριο Υπουργό, κύριε Πρόεδρε, σε τι μέτρα θα προχωρήσει ώστε να γίνει αποκατάσταση και επαναλειτουργία των συγκεκριμένων αθλητικών εγκαταστάσεων και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα αυτών. Και δεύτερον η ενίσχυση του ΕΑΚΛ με προσωπικό και μέσα αντίστοιχα να καλυφθούν τα έξοδα αλλά και τα αθλητικά σωματεία που επηρεάζονται αρνητικά από αυτή την εξέλιξη καθώς έχουν διακοπεί οι προπονήσεις και φυσικά να καλυφθούν έξοδα των προπονητών, η μισθοδοσία και τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Λαμπρούλη.

Παρακαλώ πολύ κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Λαμπρούλη, ευχαριστώ πάρα πολύ για τη δυνατότητα που μου δίνετε να απαντήσω για ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που δεν αφορά μόνο τη χρονική στιγμή που διανύουμε το Αλκαζάρ,

δηλαδή το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο της Λάρισας, ένα μεγάλο και εμβληματικό εθνικό αθλητικό κέντρο, αλλά δεκάδες αθλητικές εγκαταστάσεις στη χώρα μας, είτε εθνικού μεγέθους και ενδιαφέροντος είτε δημοτικού.

Θέλω να ξεκινήσω, κύριε Λαμπρούλη, με τη διαπίστωση που κάνετε στην αναφορά σας. Έχω την ερώτησή σας. Θέλω να την επιβεβαιώσω 100% μέχρι τη λέξη λουκέτο. Πράγματι, ένα μεγάλο μέρος των αθλητικών εγκαταστάσεων του Αλκαζάρ, σήμερα βρίσκεται σε μία φάση, είτε που δεν μπαίνουν φίλαθλοι είτε που δεν μπαίνουν καθόλου, ούτε καν αγωνιζόμενοι, δηλαδή αθλητές.

Να δούμε όμως πώς συνέβη αυτό. Πρέπει να δούμε γιατί συνέβη αυτό. Δεύτερον, να δούμε αυτό που ζητάτε το χρονοδιάγραμμα και τρίτον, πώς θα γίνει και είμαι σήμερα εδώ για να σας απαντήσω για όλα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, γιατί συνέβη αυτό; Στις 31 Αυγούστου ως νέος Υπουργός Αθλητισμού πήρα μία απόφαση που είναι απόφαση και βούλησης και όλης της Κυβέρνησης. Η απόφαση λέει ότι καμμία αθλητική εγκατάσταση στην Ελλάδα δεν θα ξαναλειτουργήσει χωρίς πλήρη ασφάλεια. Υπήρχε στο παρελθόν; Δυστυχώς δεν υπήρχε. Λειτουργούσαν σ' ένα περιβάλλον αβεβαιότητας. Δινόταν παρατάσεις στην άδεια λειτουργίας κάτω από το φόβο μην τυχόν κάποια στιγμή αποδειχθεί ότι κάπου δεν υπάρχει στατική επάρκεια και αναγκαστούμε να κλείσουμε μια αθλητική εγκατάσταση. Αυτό σερνόταν για δεκαετίες.

Είναι απόφαση και βούληση της Κυβέρνησης καμμία αθλητική εγκατάσταση της Ελλάδος, στη χώρα μας, να μη λειτουργεί χωρίς πλήρη ασφάλεια. Γι' αυτό στις 31 Αυγούστου η υπουργική απόφαση που υπέγραψα, είχε δύο προσδιοριστικούς παράγοντες. Η οποιαδήποτε λειτουργία αθλητικής εγκατάστασης, είτε δημοτικής είτε περιφερειακή, είτε εθνικής εμβέλειας, δηλαδή, κάτω από το Υπουργείο Αθλητισμού πρέπει να έχει δύο προϋποθέσεις: Άδεια πυροπροστασίας και στατική επάρκεια.

Από την ώρα που υπέγραψα αυτή την απόφαση ξεκίνησαν μία σειρά από αθλητικά κέντρα να μην μπορούν να λειτουργήσουν. Αυτονόητο. Για δεκαετίες ή για πολλές, πολλές δεκαετίες δεν είχε γίνει ποτέ αυτός ο έλεγχος. Όμως επαναλαμβάνω επειδή η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να βάλει τον πήχη της ασφάλειας και το βάζει πάνω απ' όλα, αρκετά αθλητικά κέντρα έκλεισαν. Έτσι έκλεισαν και πολλές από τις εγκαταστάσεις του Αλκαζάρ.

Είναι πραγματικότητα αυτά που περιγράφει ο κ. Λαμπρούλης. Ναι, κύριε Λαμπρούλη, έτσι ακριβώς είναι. Αλλά έπρεπε να μπει πρώτα η ασφάλεια. Τώρα το θέμα είναι τι κάνουμε με αυτές τις αθλητικές εγκαταστάσεις και πώς το θεραπεύουμε.

Πάμε τώρα στην περίπτωση του Αλκαζάρ. Ζήτησε ο κ. Λαμπρούλης χρονοδιάγραμμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Εάν δεν έχω χρόνο, θα μιλήσω λίγο ακόμα και θα δούμε στη δευτερολογία.

Από σήμερα, κύριε Λαμπρούλη -και το έχω πει πολλές φορές και στις δημόσιες τοποθετήσεις μου από το Υπουργείο- τίποτα δεν θα γίνεται στην τύχη. Όλα θα κινούνται πάνω σε ένα περιβάλλον στοχοπροσήλωσης, προγραμματισμού δράσης, αξιοποίησης και του τελευταίου ευρώ που είναι στο Υπουργείο Αθλητισμού. Και τα χρήματα αυτά είναι χρήματα του φορολογούμενου πολίτη, του ιδρώτα του ελληνικού λαού. Αλλά πρέπει να πιάνουν τόπο. Γι' αυτό χρειάζεται μια πολύ καλή οργάνωση.

Και αύριο που έχω την πρώτη μεγάλη συνάντηση με όλους τους φορείς του αθλητισμού της χώρας, ομοσπονδίες, υπηρεσιακούς παράγοντες, προέδρους εθνικών αθλητικών κέντρων, θα ανακοινώσουμε επτά εμβληματικές μεταρρυθμίσεις. Αυτές οι επτά εμβληματικές μεταρρυθμίσεις θα αλλάξουν το στάτους στον αθλητισμό της χώρας στο επόμενο μεσομακρόχρονο διάστημα.

Στη δευτερολογία μου θα απαντήσω συγκεκριμένα, κύριε Λαμπρούλη, για δύο πράγματα: Πρώτον, με ακρίβεια το χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης και πλήρους λειτουργίας του Αλκαζάρ και δεύτερον, τη χρηματοδότηση των πόρων που χρειάζεται. Ζητάω συγγνώμη που δεν απαντώ πρωτογενώς αλλά δεν με καλύπτει ο χρόνος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Παρακαλώ, κύριε Αντιπρόεδρε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Μιλάμε για λουκέτο, κύριε Υπουργέ, των αθλητικών υποδομών στην πόλη της Λάρισας. Βεβαίως έχει τη σφραγίδα -δεν διαφωνούμε- όλων των κυβερνήσεων διαχρονικά, γιατί άφησαν τα στάδια και της Λάρισας και πανελλαδικά επειδή αναφερθήκατε- σε αυτή την άθλια κατάσταση. Και οι διορισμένες από τις κυβερνήσεις διοικήσεις που ενώ γνώριζαν τα προβλήματα που υπήρχαν και τις αιτίες που τα δημιουργούν παράλληλα με την υποστελέχωση και την υποχρηματοδότηση των δομών αυτών, δεν πήραν τα απαραίτητα μέτρα. Και η ανυπαρξία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου συντήρησης και αποκατάστασης των όποιων προβλημάτων αναδείχθηκαν με την πρόσφατη μελέτη, δεν είναι αποτέλεσμα ανικανότητας αλλά πολιτικής επιλογής των εκάστοτε κυβερνήσεων, που η μία μετά την άλλη θέτει την ανάγκη για άθληση με ασφάλεια στο ζύγι του κόστους-οφέλους για τις ανάγκες των αθλουμένων και του λαού γενικότερα που αξιοποιεί τις υποδομές.

Γι' αυτό, λοιπόν, εδώ και χρόνια το ΕΑΚ στη Λάρισα είναι υποστελεχωμένο με πενιχρή χρηματοδότηση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Δεν φτάνει, δηλαδή, η χρηματοδότηση ούτε για τα λειτουργικά του έξοδα. Έτσι σήμερα οι τεράστιοι χώροι των δύο πυρήνων σε Αλκαζάρ, Νεάπολη, αλλά και στον Άγιο Θωμά στη Λάρισα λειτουργούν με το φιλότιμο, ακούστε, είκοσι υπαλλήλων δεκατρείς μόνιμοι και επτά συμβασιούχοι -μέσος όρος ηλικίας είναι περίπου τα πενήντα πέντε και παραπάνω- αν και το οργανόγραμμα του αθλητικού κέντρου ενιαία προβλέπει τουλάχιστον τριάντα οργανικές θέσεις. Οι ανάγκες, βέβαια, είναι περισσότερες και με το δεδομένο ότι τέσσερις υπάλληλοι θα φύγουν μέχρι το τέλος του χρόνου, καταλαβαίνετε πού θα οδηγηθούν τα πράγματα σε ό,τι αφορά και το προσωπικό.

Τώρα, οι τελευταίες εξελίξεις με το τσουνάμι των επικίνδυνων και εγκαταλελειμμένων αθλητικών υποδομών και η όποια ευαισθησία της Κυβέρνησης υποκρύπτουν, κατά τη γνώμη μας γιατί έχουν συζητηθεί αρκετά πράγματα, και τους μελλοντικούς στόχους που, ενδεχομένως, να ανακοινωθούν, όπως είπατε, αύριο, κύριε Υπουργέ. Δηλαδή να προχωρήσει πιο γρήγορα και με εγγυήσεις μελετών η παράδοση των φιλέτων σε επιχειρηματίες και ομίλους, ενώ τα όποια έργα προκριθούν να υλοποιηθούν με συμπράξεις με τους ιδιώτες, ΣΔΙΤ, δηλαδή, που και με αυτόν τον τρόπο και από άλλη πόρτα θα περάσουν και πάλι στα χέρια των επιχειρηματικών συμφερόντων.

Στην ουσία ο αθλητισμός στη Λάρισα έχει νεκρώσει. Αυτή η εξέλιξη δημιουργεί τεράστια προβλήματα σε αθλούμενους και αθλητικά σωματεία της πόλης. Στον πυρήνα Α συγκεκριμένα, το Αλκαζάρ, δηλαδή, αθλούνται καθημερινά πάνω από τριεπίμισι χιλιάδες παιδιά και ενήλικες. Τα δεκάδες αθλητικά σωματεία έχουν ξεσπιτωθεί και ιδιαίτερα τα κολυμβητικά αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης, λειτουργίας, δηλαδή, καθώς η πόλη διαθέτει ακόμα, βέβαια, ένα ανοιχτό κολυμβητήριο το οποίο όμως δεν μπορεί να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες των πάνω από δύο χιλιάδες αθλούμενων. Αντίστοιχα προβλήματα αντιμετωπίζουν και οι ομοσπονδίες του ΣΕΓΑΣ και της ΕΟΚ, διότι κλείνουν δύο βασικοί αθλητικοί χώροι οι οποίοι αξιοποιούνταν για τη διεξαγωγή τοπικών και εθνικών πρωταθλημάτων.

Άρα, λοιπόν, επιμένουμε σε αυτό, ζητούμε χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης, επαναλειτουργία άμεσα των εγκαταστάσεων και με ποιον τρόπο θα χρηματοδοτηθούν. Τι σκοπεύετε να κάνετε για το κλειστό γυμναστήριο, δηλαδή στην ουσία όπως λέει και η μελέτη για την κατασκευή νέου κλειστού γυμναστηρίου στον πυρήνα Α; Πώς σκοπεύετε να αποκαταστήσετε τα προβλήματα στο κλειστό της Νεάπολης; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την αποκατάσταση του συστήματος ψύξης του σταδίου αλλά και της απόδοσης επιστροφής του κύριου χώρου πάρκινγκ στη δικαιοδοσία του ΕΑΚ από την «ΓΗΠΕΔΟ Α.Ε.»; Και φυσικά με ποιον τρόπο θα ενισχυθεί το ΕΑΚ με προσωπικό, μέσα και πάει λέγοντας; Τα αθλητικά σωματεία πώς θα ενισχυθούν, αφού επηρεάζονται φυσικά αρνητικά από αυτή την εξέλιξη; Έχουν διακόψει

τις προπονήσεις. Επαναλαμβάνω πώς θα καλυφθούν τα έξοδα των προπονητών, μισθοδοσία και άλλα ασφαλιστικά δικαιώματα; Τέλος, να επιστραφούν άμεσα με ευθύνη της διοίκησης του ΕΑΚ τα χρήματα που έχουν αποδώσει τα αθλητικά σωματεία για την παραχώρηση χρήσης, γιατί πληρώνουν για να αθλούνται εκεί ή να αξιοποιούν τους χώρους. Να καταργηθεί το χαράτσι που έχει επιβληθεί στους αθλητικούς συλλόγους και τους αθλητές.

Με την ευκαιρία της ερώτησης, εμείς καλούμε τα αθλητικά σωματεία, τους αθλητές της πόλης μας και όχι μόνο, τους φορείς της πόλης σε αγωνιστική εγρήγορση, συναγερμό θα λέγαμε, για να πάρουν την υπόθεση στα χέρια τους διεκδικώντας το αυτονόητο, δηλαδή το δικαίωμα στην άθληση σε ασφαλείς εγκαταστάσεις, σύγχρονες και δωρεάν.

Κλείνω με το εξής, κύριε Πρόεδρε. Καλά λέτε, αύριο θα γίνει η συνάντηση, θα έχετε τις επαφές σας, θα ανακοινώσετε κάποια μέτρα. Ωσπου να ξεκινήσουν αυτά τα έργα αποκατάστασης -μιλάμε για τη Λάρισα, για τα προβλήματα που προέκυψαν, ενδεχομένως ίσως να αναφερθείτε και σε άλλες περιοχές- όλα αυτά τα σωματεία και οι χιλιάδες αθλούμενοι πού θα πάνε; Γιατί στις κερκίδες του σταδίου από κάτω υπήρχαν χώροι όπου εξυπηρετούνταν δεκάδες σωματεία διαφόρων αθλημάτων και όχι μόνο. Να προσθέσουμε, το κλειστό, τα προβλήματα και το κολυμβητήριο.

Άρα πού θα πάνε όλοι αυτοί οι αθλητές πού θα κάνουν προπονήσεις; Κι εδώ πρέπει να υπάρχει ένας σχεδιασμός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Λαμπρούλη.

Έχετε τον λόγο, κύριε Υπουργέ. Είναι πράγματι σοβαρό το πρόβλημα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Στο ερώτημα προς τον κ. Λαμπρούλη της επιλογής μεταξύ ασφάλειας αθλητών, αθλουμένων και φιλάθλων και της έκτακτης κατάστασης, είμαι σίγουρος - επειδή ξέρω και το πολιτικό του ήθος- ότι θα συνηγορήσει υπέρ της μεγάλης αλλαγής που γίνεται, που λέμε παντού ασφάλεια.

Κύριε Λαμπρούλη, σταμάτησα στη λέξη λουκέτο πριν στην αναφορά μου. Γιατί σήμερα ενώπιον και της Εθνικής Αντιπροσωπείας και δεδομένου και του ερωτήματος που κάνετε, δεσμεύομαι ότι με την ολοκλήρωση των έργων όπως θα παρουσιάσω στη συνέχεια το χρονοδιάγραμμα όχι μόνο δεν μπαίνει «λουκέτο» στο Αλκαζάρ αλλά το Αλκαζάρ θα παραδοθεί στους αθλητές, στους φιλάθλους, σε όλη την αθλητική κοινωνία της Λάρισας έτσι όπως δεν το έχουν δει ποτέ άλλοτε, δηλαδή σε μια ολοκλήρωση εικόνα και αθλητική παρουσία. Και αυτό όχι τυχαία.

Το 2020, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τον αθλητισμό της χώρας μας με τη φορολόγηση του Στοιχίσματος, δόθηκαν για πρώτη φορά ποσά τα οποία δεν είχε δει ποτέ ο αθλητισμός στην Ελλάδα. Και σήμερα, τρία χρόνια μετά, είμαι στην ευχάριστη θέση -άλλωστε ο προϋπολογισμός θα έρθει τον Δεκέμβριο- να σας πω ότι αντίστοιχη μεγάλη επιχορήγηση για τον αθλητισμό έρχεται διά μέσου του προϋπολογισμού των εθνικών αθλητικών κέντρων, που, πράγματι, δεν έχουμε ξαναδεί ποτέ.

Και εξηγούμαι. Το 2023, δόθηκαν εκτάκτως σε διάφορα αθλητικά κέντρα 12.750.000 ως έκτακτες χρηματοδοτήσεις για τις ανάγκες που είχαν και ξεκινάμε τώρα με 44% αύξηση του προϋπολογισμού όλων των εθνικών αθλητικών κέντρων μετά από πάρα πολλά χρόνια, ενώ για τα δύο εθνικά αθλητικά κέντρα τα οποία είναι το ΣΕΦ και το ΟΑΚΑ έχουμε αύξηση 66%.

Συγκεκριμένα τώρα αυτές οι αυξήσεις έχουν από πίσω πόρους. Για το θέμα του Αλκαζάρ η αύξηση είναι: Από 770.000 ευρώ, που ήταν ο προϋπολογισμός του συγκεκριμένου εθνικού αθλητικού κέντρου για πολλά χρόνια, αυξάνει κατά 580.000, δηλαδή θα είναι από εδώ και πέρα 1.350.000, δηλαδή μία αύξηση 75,32%. Μεγάλη, πολύ σημαντική αύξηση, η οποία θα συνοδευθεί και με στήριξη από το Υπουργείο για τα έργα τα οποία θα ανακοινώσουμε τώρα, τα οποία θα «τρέξουν». Άρα, δηλαδή, σε επίπεδο χρηματοδότησης με αυτόν τον προϋπολογισμό της Κυβέρνησης επιλογή ήταν να χρηματοδοτηθεί ο αθλητισμός όσο δεν έχει γίνει ποτέ στο παρελθόν για τα εθνικά αθλητικά κέν-

τρα. Πράγματι τα προβλήματα είναι εκεί, αλλά είμαστε εδώ για να τα αντιμετωπίσουμε και είμαστε εδώ για να τα παραδώσουμε και πάλι στην κοινωνία της Λάρισας, στην αθλητική κοινωνία, με την καλύτερη δυνατή εικόνα σε επίπεδο λειτουργικότητας.

Προστώ στο χρονοδιάγραμμα.

Στάδιο Αλκαζάρ: Σε αναστολή από 30/10, λόγω της απόφασης. Η πυροπροστασία είναι σε ισχύ. Αναμένεται το πόρισμα της μελέτης επισκευών και θα διεξαχθούν όλες οι διαγωνιστικές διαδικασίες απρόσκοπτα, που απαιτούνται για να επαναλειτοουργήσει στην καλύτερη δυνατή μορφή.

Κλειστό κολυμβητήριο: Σε αναστολή από 30/10. Αναμένεται έγκριση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για την άδεια πυροπροστασίας και εντός του 2024 το δεύτερο εξάμηνο το πιθανότερο, θα είναι έτοιμο το κλειστό κολυμβητήριο.

Κλειστό Γυμναστήριο Αλκαζάρ: Σε αναστολή από 29/7. Εδώ υπάρχει εισήγηση για κατεδάφιση. Θα κατεδαφιστεί με τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Αίθουσα βαρέων αθλημάτων: Είναι σε πλήρη λειτουργία και σε πλήρη ισχύ η άδεια πυροπροστασίας.

Γήπεδο αντισφαίρισης: Είναι σε πλήρη λειτουργία και δεν απαιτείται άδεια πυροπροστασίας.

Κλειστό Νεάπολης: Λειτουργεί χωρίς κόσμο. Αναμένεται να εκτελεσθεί νέα μελέτη για την πυροπροστασία και θα λειτουργήσει εντός του 2024.

Κλειστό του Αγίου Θωμά: Λειτουργεί χωρίς κόσμο πραγματικά. Εκτελούνται εργασίες έως το τέλος του 2023 λέει το σημείωμα. Εγώ εκτιμώ ότι τον Ιανουάριο του 2024 θα αποδοθεί πλήρως το κλειστό του Αγίου Θωμά.

Κύριε Λαμπρούλη, σας δείχνω, όπως ζητάτε, με πλήρες χρονοδιάγραμμα το πώς θα εκτελεστούν οι εργασίες για να κάνουμε ένα καινούργιο Αλκαζάρ με απόλυτη ασφάλιση, με διασφαλισμένη χρηματοδότηση, που δεν έχει γίνει ποτέ στο παρελθόν και θα αποδοθεί στον κόσμο της κοινωνίας του αθλητισμού της Λάρισας ένα σύγχρονο Αλκαζάρ με όλες τις εγκαταστάσεις αυτό το οποίο δεν υπήρχε στο παρελθόν -έχετε δίκιο στις παρατηρήσεις σας-, αλλά πλέον θα είναι απόλυτα διασφαλισμένη η ασφάλεια και οι καινούργιες διαδικασίες οι οποίες εισάγουμε με τις συγκεκριμένες εργασίες.

Πιστεύω και εύχομαι ότι αυτό που συμβαίνει στο Αλκαζάρ θα συμβαίνει ταυτόχρονα σε ολόκληρη την Ελλάδα. Με επιστολή μου που έστειλα σε όλα τα εθνικά αθλητικά κέντρα, λόγω της αύξησης του προϋπολογισμού κατά 11 εκατομμύρια συνολικά σε όλα τα εθνικά αθλητικά κέντρα δεν θα πάει τίποτα στην τύχη, όλα θα έρθουν οργανωμένα όσον αφορά το τι έργα συντηρήσεων, αναπλάσεων, διαμορφώσεων, εκσυγχρονισμού των εθνικών αθλητικών κέντρων θα γίνουν, και όλα αυτά θα παρουσιαστούν στις 31-12-2023, έτσι ώστε ξεκάθαρα όλοι να γνωρίζουν πώς θα λειτουργούν από εδώ και πέρα τα εθνικά αθλητικά κέντρα με τα περισσότερα χρήματα πώς θα επενδυθούν και τι θα γίνει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Θα συνεχίσουμε με τη δωδέκατη με αριθμό 397/16-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου, του Βουλευτή Δράμας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής κ. Αναστάσιου (Τάσου) Νικολαΐδη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Πατατοκαλλιέργεια λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου Νομού Δράμας και ευρύτερης περιοχής - Ανάγκη παροχής άμεσης συνδρομής».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στη σημερινή τοποθέτησή μου οφείλω να επισημάνω το μεγάλο πρόβλημα των πατατοπαραγωγών του Νομού Δράμας που δεν επιδέχεται άλλων καθυστερήσεων. Το θέμα είναι απόλυτα επίκαιρο γιατί αυτή την περίοδο έχει ολοκληρωθεί η συγκομιδή των καρπών τους. Εξαιτίας όμως των εκτεταμένων φυσικών ζημιών που υπέστησαν κατά το τρέχον έτος, λόγω των συνεχόμενων βροχοπτώσεων την περίοδο της σποράς, η παραγωγή τους φέτος είναι εξαιρετικά μειωμένη και σε συνδυασμό με την ολοένα αυξανόμενη ακρίβεια βρίσκονται στα όρια της επι-

βίωσής τους αφού αδυνατούν να καλύψουν τις αυξημένες δαπάνες τους.

Για τους λόγους, λοιπόν, αυτούς πρέπει να ληφθούν άμεσες ενέργειες από την Κυβέρνηση για τη στήριξη των πατατοπαραγωγών του Νομού Δράμας στο πλαίσιο της ενίσχυσης του αγροτικού τομέα και τη διαφύλαξη της περιφερειακής ανάπτυξης και της τοπικής οικονομίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον συνάδελφο.

Επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ, μια μικρή ανακοίνωση προς το Σώμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», τριάντα εννέα μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 11^ο Γενικό Λύκειο Πάτρας (δεύτερο τμήμα).

Καλώς ήρθατε στη Βουλή, παιδιά!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε

Κύριε συνάδελφε, ως ξεκινήσουμε με μια σύντομη ανακεφαλαίωση για το τι ισχύει, για να δούμε πιο ξεκάθαρα το εύρος των δυνατοτήτων και των επιλογών μας.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης του ΕΛΓΑ αποζημιώνονται μόνο οι άμεσες ζημιές στην ηρτημένη παραγωγή που οφείλονται σε ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια, όπως αυτά περιγράφονται στον ισχύοντα νόμο του ΕΛΓΑ. Δεν αποζημιώνονται οι δευτερογενείς ή εκείνες οι ζημιές που οφείλονται σε μη ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια. Ως εκ τούτου οι αναφερόμενες στην ερώτησή σας αιτίες μείωσης της παραγωγής, όπως η καθυστέρηση φύτευσης, η υψηλή υγρασία ή η γήρανση του σπόρου λόγω παρατεταμένης αποθήκευσης δεν αποτελούν ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια, ζημιές, οπότε δεν οδηγούν σε αποζημιώσεις των παραγωγών από τον ΕΛΓΑ. Επομένως θεσμικά δεν εξουσιοδοτούμαστε να αποζημιώσουμε μέσω του ΕΛΓΑ τους παραγωγούς της πατάτας.

Θυμίζω ότι τα παραπάνω περιγράφονται στον ν.3777/2010, που εσείς ως ΠΑΣΟΚ φτιάξατε και φέρατε προς ψήφιση στη Βουλή. Ως Κυβέρνηση έχουμε αποδείξει, όμως, ότι σεβόμαστε πλήρως το θεσμικό πλαίσιο και κινούμαστε εντός αυτού. Οτιδήποτε άλλο θα συνιστούσε το λιγότερο διακριτική μεταχείριση έναντι άλλων κλάδων του πρωτογενούς τομέα. Παράλληλα έχουμε αποδείξει ότι οι περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου δεν αποτελούν προπέτασμα καπνού για να δικαιολογήσουμε κάποια απραξία. Αντίθετα, μέσα από τις γεωτεχνικές υπηρεσίες του ΕΛΓΑ παρακολουθούμε την εξέλιξη των καλλιεργειών σε συσχέτισμό με τα καιρικά φαινόμενα.

Σημειώνω ότι, σύμφωνα πάντοτε με τις επισημάνσεις του αρμόδιου υποκαταστήματος του ΕΛΓΑ, υπήρξε όντως καθυστέρηση στη φύτευση της πατάτας λόγω των υπερβολικών βροχοπτώσεων, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση των κονδύλων πατατόσπορου και την οψίμηση της παραγωγής, η οποία φαίνεται ότι είναι μειωμένη, αν και η συγκομιδή μόλις τώρα έχει ολοκληρωθεί. Μπορεί για κάποιους παραγωγούς να είναι στα τελευταία της συγκομιδής.

Σύμφωνα με τις τελευταίες ενδείξεις η μείωση των όψιμων καλλιεργειών ποικίλλει ανάλογα με το βαθμό οψίμησης του είδους των εδαφών. Το εντονότερο πρόβλημα εμφανίζεται στις περιοχές του Χρυσοκέφαλου, των Λευκογείων, της Εξοχής. Οσοδήποτε θα πρέπει, αφού έχει ολοκληρωθεί η συγκομιδή όπως είπατε, να υπάρξει οριστική αποτίμηση της κατάστασης.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Πρώτα απ' όλα, κύριε

Υπουργέ, χαιρόμαι που γνωρίζετε τα προβλήματα του τόπου μου. Δεν είναι μόνο τα τρία χωριά του λεκανοπεδίου του Δήμου Νευροκοπίου. Είναι όλη περιοχή που έχει πρόβλημα. Είναι και το Περιθώρι. Εδώ, προσωπικά, δεν ήρθα για να σας πω τι έκανε το ΠΑΣΟΚ και τι έκανε η Νέα Δημοκρατία. Ως νέος άνθρωπος, ως νέος Βουλευτής το μόνο που με νοιάζει είναι να ασχολούμαι με τους συντοπίτες μου για το καλό των Ελλήνων.

Η ερώτηση είναι ξεκάθαρη. Τα χωράφια των πατατοπαραγωγών πλημμύρισαν την περίοδο της σποράς. Δεν ήταν λόγω των υψηλών βροχοπτώσεων Δεν μπόρεσαν να σπείρουν. Υπάρχει η δυνατότητα να αποζημιωθούν οι συντοπίτες μου; Ξεκάθαρη ερώτηση, ξεκάθαρη απάντηση.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Παρακαλώ πολύ, κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Να σημειώσουμε ότι όλα αυτά που καταγράφονται από τις αξιολογήσεις που έχει κάνει το τοπικό υποκατάστημα του ΕΛΓΑ. Προφανώς οι έντονες βροχοπτώσεις είτε οδήγησαν σε πρόβλημα εισόδου στα χωράφια είτε στις βροχοπτώσεις, παραμένουν έμμεσες ζημιές για τον ΕΓΛΑ. Γι' αυτό ακριβώς συζητάμε. Δηλαδή, η πλημμύρα προήλθε από τις νέες βροχοπτώσεις και όχι από κάτι διαφορετικό, κάτι άλλο που είδαμε σε άλλες περιοχές.

Ας τα βάλουμε σε μία σειρά. Η μείωση της παραγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι αποζημίωση από τον ΕΛΓΑ. Το επαναλαμβάνω γιατί πρέπει να είμαστε συγκεκριμένοι προς τους παραγωγούς. Είναι υπαρκτή και την παρακολουθούμε. Ανάλογως, λοιπόν, των δεδομένων που θα προκύψουν μετά το τέλος της εκτίμησης, αφού έχει ολοκληρωθεί η συγκομιδή, θα διερευνήσουμε και θα εξαντλήσουμε όλες τις δυνατές εναλλακτικές λύσεις μέσα από την εργαλειοθήκη που μας παρέχει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, πάντοτε, όμως, μέσα στα δημοσιονομικά περιθώρια της χώρας. Τι σημαίνει αυτό; Ότι εφόσον από τις διαπιστώσεις του ΕΓΛΑ και από τα στοιχεία των αρμοδίων υπηρεσιών προκύψει τεκμηριωμένη ανάγκη στήριξής τους, θα διερευνήσουμε την ύπαρξη του κατάλληλου χρηματοδοτικού εργαλείου για το οποίο καλύπτονται οι προϋποθέσεις ενίσχυσης. Αν αυτό βρεθεί, θα κινηθούμε τις διαδικασίες για τη στήριξη του κλάδου της περιοχής. Είναι εξάλλου γνωστή η σημασία της καλλιέργειας της πατάτας για την οικονομία και την κοινωνία της περιοχής αλλά και για τον πρωτογενή μας κλάδο γενικότερα, αφού η Δράμα είναι ο νομός με τη μεγαλύτερη καλλιεργούμενη έκταση πατάτας στη χώρα. Άλλωστε δεν θα ήταν η πρώτη φορά που θα στηρίζουμε τους παραγωγούς σε μια δύσκολη κατάσταση, ούτε η πρώτη φορά που θα στηρίζαμε τη συγκεκριμένη καλλιέργεια αποδεικνύοντας τη βαρύτητα που την αποδίδουμε. Κατ' εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου για την ενίσχυση των συνεπειών της πανδημίας με αποφάσεις των ετών 2020 - 2021 - 2022 ενισχύσαμε την πατάτα, φθινοπωρινή, καλοκαιρινή, ανοιξιάτικη, επίσπορη και βιομηχανική, με το ποσό των 23.063.000 χιλιάδων ευρώ συνολικά. Για την περιφερειακή ενότητα Δράμας το αντίστοιχο ποσό ανήλθε στα 3.953.000 ευρώ.

Τελειώνοντας, να θυμίσω ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν αρκείται σε έκτακτα ή αποσπασματικά μέτρα στήριξης. Γι' αυτόν τον λόγο ανέλαβε και την πρωτοβουλία αναμόρφωσης του γεωργοασφαλιστικού συστήματος και εκσυγχρονισμού του αντίστοιχου νομικού πλαισίου, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις που διαμορφώνονται από τις κλιματολογικές μεταβολές -είναι αυτό που λέμε ο νέος ΕΛΓΑ- ώστε ο πρωτογενής κλάδος να είναι πιο προστατευμένος πιο οχυρωμένος έναντι των συνεπειών τους.

Προς τον σκοπό αυτό ήδη έχει δρομολογηθεί μια διαδικασία που ξεκίνησε με την εκπόνηση δύο μεγάλων μελετών από την Παγκόσμια Τράπεζα και περιλαμβάνουν την αξιολόγηση της δυνατότητας αξιοποίησης των διαθέσιμων από τη νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων και την ένταξη νέων ασφαλιστικών κινδύνων.

Όπως έχει δηλώσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, Λευ-

τέρης Αυγενάκης, το σχετικό με την αναμόρφωση του ΕΛΓΑ νομοσχέδιο προγραμματίζεται να κατατεθεί για ψήφιση εντός των επόμενων μηνών, κατόπιν πάντοτε διαβούλευσης με τους φορείς, την αντιπροσωπεία και τους παραγωγούς.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υφυπουργέ.

Θα συζητηθεί τώρα η δέκατη πέμπτη με αριθμό 398/16-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Δράμας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Αναστάσιου (Τάσου) Νικολαΐδη, προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Ακίνητα κάτω των εκατό στρεμμάτων».

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, με αφορμή τη σημερινή συζήτηση της επίκαιρης ερώτησής μου οφείλω να σας επισημάνω την επείγουσα ανάγκη για επίλυση του θεσμικού προβλήματος που έχει προκύψει με το νομοθετικό ζήτημα της αδυναμίας εκμίσθωσης των εκτάσεων του δημοσίου κάτω των εκατό στρεμμάτων τα οποία αποτελούν ακίνητα άνω των εκατό στρεμμάτων. Δεν είναι δυνατόν μέχρι και σήμερα να μην έχει αντιμετωπιστεί αυτό το θέμα, με συνέπεια να εμποδίζεται η εξέλιξη επενδύσεων και να τίθενται σε κίνδυνο έργα των οποίων η σημασία είναι καίρια στην κρίσιμη οικονομική συγκυρία που διανύει αυτή τη στιγμή η χώρα μας. Μάλιστα, ιδιαίτερα μεγάλη σπουδαιότητα έχουν αυτές οι επενδύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη και συγκεκριμένα για την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας του Νομού Δράμας τον οποίο και εκπροσωπώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Κατόπιν αυτών, κύριε Υπουργέ, παρακαλώ για την άμεση επίλυση του ζητήματος.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητέ συνάδελφε, όπως και εσείς γνωρίζετε, το ΥΠΑΑΤ έχει στην κατοχή του εκατόν είκοσι χιλιάδες ακίνητα των οποίων η επιφάνεια ξεπερνά το ένα εκατομμύριο στρέμματα. Αντιλαμβάνεστε από τα νούμερα αυτά ότι μιλάμε για μια μεγάλη ακίνητη περιουσία του ελληνικού δημοσίου, των Ελλήνων φορολογουμένων. Ως εκ τούτου η διαχείρισή της είναι όχι μόνο σοβαρή υπόθεση αλλά και δύσκολη και χρήζει ιδιαίτερου σχεδιασμού και αυξημένης υπευθυνότητας. Η σωστή διαχείριση ισοδυναμεί με σωστή αξιοποίηση που είναι και το ζητούμενο. Δικό μας αλλά υποθέτω και δικό σας. Ήδη έγιναν στο παρελθόν προσπάθειες αξιοποίησης της από τις προηγούμενες κυβερνήσεις με την ίδρυση της ΑΓΡΟΓΗΣ ή με την ίδρυση του Οργανισμού Διαχείρισης Ακινήτων και Γαιών και εξοπλισμού με τον ν.4384/2016. Τελικά, όμως, δεν λειτούργησαν αυτές οι προσπάθειες και καταργήθηκαν με νόμο.

Το 2022 το Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε την πρόθεσή του να δημιουργήσει ένα ενιαίο μητρώο καταγραφής όλων των ακινήτων του δημοσίου και των φορέων του και το οποίο θα συνδέεται με το Εθνικό Κτηματολόγιο και με το σύστημα «TAXIS», πρόθεση ενδεικτική μιας συνολικής οπτικής της διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου και ενός σχεδιασμού που θα ξεκινήσει από το θεμελιώδες που δεν είναι άλλο από την ορθή και πλήρη καταγραφή και τήρηση των στοιχείων της ακίνητης περιουσίας που θα καταλήγει στην επωφελή αξιοποίησή της και την προστασία της. Βασικός στόχος της αξιοποίησης είναι η στήριξη του αγροτικού τομέα και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας. Με άλλα λόγια η δημιουργία υπεραξίας πάντοτε όπως με μακροπρόθεσμη προοπτική και προβολή στις επόμενες γενιές των νέων αγροτών οι οποίοι πρέπει να ωφεληθούν από την υπεραξία της γης που παραχωρούμε αλλά και να βρουν και οι ίδιοι εκτάσεις που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν για την εφαρμογή των δικών τους σύγχρονων επιχειρηματικών πλάνων και ιδεών. Στο πλαίσιο αυτής της αξιοποίησης εντάσσεται και η παραχώ-

ρηση των ακινήτων του Υπουργείου μας προς ενδιαφερόμενους που θέλουν να επενδύσουν σε αυτή τη γη. Επειδή, όμως, όπως είπα, είναι μια πάρα πολύ σοβαρή υπόθεση, η παραχώρηση διέπεται από συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες πρέπει να τηρούνται και θα σας τις περιγράψω στην απάντησή μου στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, όπως γνωρίζετε φαντάζομαι, μέχρι πρόσφατα όταν ένας ενδιαφερόμενος κατέθετε αίτημα για έκταση μικρότερη των εκατό στρεμμάτων για ακίνητα άνω των εκατό στρεμμάτων εκμισθώνονταν από το ελληνικό δημόσιο. Αυτό προέκυψε τον τελευταίο ένα - ενάμιση χρόνο. Τα αιτήματά μας στο Νομό Δράμας είναι κατατεθειμένα στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, στην τοπική περιφέρεια. Έχουν ζητήσει τη γνωμοδότηση από το Υπουργείο -γιατί έτσι προβλέπεται από τον νόμο- και το Υπουργείο δεν απαντάει στις περίπου πενήντα αιτήσεις μόνο για τη Δράμα. Το κράτος λέει ότι αν δεν απαντήσεις μέσα σε τριάντα μέρες η γνωμοδότησή τους είναι θετική. Όταν εμείς απευθυνόμαστε στην οικεία περιφέρεια, μας λένε ότι «δεν εκμισθώνουμε την έκταση, επειδή δεν έχει απαντήσει το Υπουργείο».

Επομένως ή θα δώσετε λύση σε νομοθετικό πλαίσιο ή θα βγάλετε μια εγκύκλιο ή στο τέλος-τέλος, θα πείτε ότι δεν προβλέπεται να εκμισθωθούν αυτές οι εκτάσεις. Δεν μπορεί οι πολίτες του Νομού Δράμας, που θέλουν να επενδύσουν, που τους έχει ήδη παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί όμορη έκταση, σήμερα, να μην μπορούν να επεκτείνουν την επιχείρησή τους ή να κάνουν νέες επενδύσεις.

Θα ήθελα ξεκάθαρη απάντηση, κύριε Υπουργέ. Θα προβείτε σε νομοθετικό πλαίσιο ώστε να μπορούν να εκμισθωθούν εκτάσεις; Θα γνωμοδοτήσει το Υπουργείο τις πενήντα και άνω εισηγήσεις τους; Να ξέρουν πώς θα κινηθούν οι συντοπίτες μου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Αγαπητέ συνάδελφε, συμπληρωματικά με τα όσα ανέφερα στην πρωτολογία μου, επιτρέψτε μου να σας θυμίσω ότι από το 2012, με την έναρξη ισχύος του ν.4061, αρμόδιες για την παραχώρηση των τεμαχίων μικρότερων των εκατό στρεμμάτων θεωρούνται οι περιφέρειες της χώρας και αυτό το πράττουν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Γνωμοδοτείτε εσείς, όμως. Ζητούν γνωμοδότηση από εσάς.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Περιμένετε να σας πω.

Η ρύθμιση αυτή αναμφίβολα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, καθώς εξυπηρετούσε το διαμερισμό του όγκου δουλειάς και στην αποσυμφόρηση του διοικητικού φόρτου που ως τότε βάρουσε μόνο την αρμόδια διεύθυνση του ΥΠΑΑΤ. Για τα τεμάχια που είναι μικρότερα -και σε αυτό αναφέρεστε- των εκατό στρεμμάτων που αποτελούν, όμως, ένα τμήμα άλλων ακινήτων μεγαλύτερων των εκατό στρεμμάτων, είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Θέλω να πω ότι αυτά σε αυτά που είναι κάτω των εκατό στρεμμάτων, η διαδικασία κυλά ομαλά. Δηλαδή, πάλι, είναι αρμόδια η περιφέρεια, όπου έχουμε τμηματική παραχώρηση, αλλά απαιτούνταν η προηγούμενη έγκριση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το 2021 εκτιμήθηκε ότι υπήρχε ασάφεια του νόμου στο θέμα της μειοδοτικής παραχώρησης, η οποία έχρηζε νομοθετικής ρύθμισης και κρίθηκε ότι αρμόδιο γι' αυτές τις περιπτώσεις είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οπότε ζητήθηκε από τις περιφέρειες -τότε- να παγώσουν τις παραχωρήσεις τέτοιων τεμαχίων και ενημερώθηκαν ότι το ΥΠΑΑΤ θα εξέδιδε πλέον εγκρίσεις για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Πράγματι, με τον ν.5035/2023 τροποποιήθηκε ο ν.4061/2012 ώστε να προβλέπονται και οι περιπτώσεις της τμηματικής παραχώρησης, ορί-

ζοντας ότι μια τέτοια παραχώρηση μπορεί να εγκριθεί μόνο κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Κατ' εφαρμογή του συγκεκριμένου νόμου, τον Μάιο του 2023 εκδόθηκε και απεστάλη εγκύκλιος του Υπουργείου προς τις περιφέρειες, οπότε και ξεπάγωσε η διαδικασία και άρχισε ξανά η αποστολή αιτημάτων προς το Υπουργείο μας για τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού.

Όπως εύκολα γίνεται αντιληπτό, μετά από διάστημα δύο ετών, 2021 - 2023, που πρακτικά είχε ανασταλεί η διαδικασία, μεγάλος όγκος αιτημάτων εισήλθε στο Υπουργείο μας μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αρμόδιας διεύθυνσης, από τον Μάιο του 2023 μέχρι και σήμερα -Νοέμβριο του 2023- έχουν αποσταλεί πάνω από τριακόσια αιτήματα από όλες τις περιφέρειες, εξήντα τέσσερα εκ των οποίων είναι από το νομό σας. Από τα τριακόσια αιτήματα που έχουν αποσταλεί στο χρονικό διάστημα αυτό, έχουν εξεταστεί τα εκατόν πενήντα. Δηλαδή ένας αναλογικά ικανοποιητικός αριθμός, αν λάβουμε υπ' όψιν την αντικειμενική και ενδελεχή αξιολόγηση που δεν μπορεί και δεν πρέπει να παρακαμφθεί.

Στη συνέχεια, λοιπόν -κατά το προβλεπόμενο- θα λάβει την έγκριση του Υπουργού και θα ολοκληρωθεί η διαδικασία παραχώρησης.

Όστόσο, ζητούμενό μας είναι ένας καλός και όχι ένας σχετικά καλός αριθμός εξετάσής τους. Προβλέπουμε ότι η εισροή των αιτημάτων παραχώρησης θα συνεχιστεί αμείωτη. Ο χρόνος είναι καθοριστικός παράγοντας για κάθε επιχειρηματική κίνηση, όπως σωστά λέτε και εσείς. Ως Κυβέρνηση επενδύουμε σε όσους επενδύουν στη γη και τη γεωργία. Η απλοποίηση και η χρονική συμπίκνωση των διαδικασιών είναι διαρκές ζητούμενό μας. Ο διοικητικός φόρτος πρέπει να μειώνεται και όπου είναι εφικτό να απελευθερώνονται ανθρώπινοι πόροι.

Βρισκόμαστε, έτσι, στο στάδιο επεξεργασίας νομοθετικής ρύθμισης που θα απλοποιεί και θα επισηπεύει κατά πολύ τη διαδικασία και όχι ως μια αποσπασματική ενέργεια. Παράλληλα, ετοιμάζεται και θα λειτουργήσει στις αρχές του 2024 σύστημα ψηφιακής υποβολής αιτημάτων παραχώρησης ακινήτων μεγαλύτερων των εκατό στρεμμάτων, με σκοπό την απλοποίηση και τη διευκόλυνση της διαδικασίας για τον αιτούντα, την απλοποίηση και την αποσυμφόρηση για την υπηρεσία. Και οι δύο παραπάνω ενέργειες εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο μεταρρύθμισης, ψηφιοποίησης και απλοποίησης των διαδικασιών του Υπουργείου μας, γενικότερα και της ακίνητης περιουσίας, ειδικότερα.

Επομένως, κύριε συνάδελφε, βλέπετε ότι τα σημεία που χρειάζονται βελτίωση τα εντοπίζουμε και τα αντιμετωπίζουμε και ενόστε θα προσλαμβάνουμε κιόλας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξαναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα επτά μαθητές και μαθήτριες και πέντε εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Δημοτικό Σχολείο Βλαχιάτη Λακωνίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα συνεχίσουμε με την τέταρτη, με αριθμό 387/13-11-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Σερρών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση» κ. Κωνσταντίνου Μπούμπα, προς τον Υπουργό Ανάπτυξης με θέμα: «Διαγραφές παραγωγών και πωλητών λαϊκών αγορών με απώλεια αδειών και θέσεων».

Παρακαλώ πολύ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά, για την πρωτολογία σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Ευχαριστώ θερμά, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, είναι ένα πολύ μεγάλο κοινωνικό ζήτημα αυτό που συμβαίνει σήμερα με τους πωλητές και τους παραγωγούς, κυρίως τους μικροπωλητές λαϊκών αγορών. Ένας θεσμός ο

οποίος πραγματικά έχει κοινωνικές προεκτάσεις και πριν από δύο χρόνια αφού εφαρμόζεται ο νέος νόμος που ψηφίσατε εσείς είναι σε απόγνωση, καθότι δύο ολόκληρα χρόνια έχει να βγει προκήρυξη για νέες άδειες στις λαϊκές αγορές και νέες θέσεις που πρέπει να πληρώσουν οι άνθρωποι -βεβαίως νόμιμα- για να καταλάβουν αυτές τις θέσεις και να πουλήσουν τα προϊόντα τους. Η μια παράμετρος και το ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα είναι αυτό, καθώς εδώ και δύο χρόνια περιμένουν για να μπορέσουν να βιοποριστούν μέσα στις λαϊκές αγορές.

Καθότι οι λαϊκές αγορές αυτή τη στιγμή -το ξέρετε- από την εποχή του Ελευθερίου Βενιζέλου του 1928 που έχουν θεσμοθετηθεί, έγιναν εκλαϊκευμένα για να μπορέσει η μέση ελληνική οικογένεια να ανταποκριθεί σ' αυτά τα δυσβάσταχτα έξοδα, καθώς φεύγουν οι μεσάζοντες -τουλάχιστον αυτός είναι ο ρόλος και ο σκοπός- για να μπορέσουν τα προϊόντα τους να τα πουλήσουν απευθείας, χωρίς να υπάρχουν οι μεσάζοντες -αλλά αυτό είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα-, αλλά να έχουμε καλές τιμές, χαμηλές τιμές, σε σχέση με το στεγασμένο εμπόριο.

Αυτή τη στιγμή, λοιπόν, σύμφωνα με τον ν. 4849 που ψηφίσατε και κυρίως τα δύο άρθρα που χρήζουν ιδιαίτερης -θα λέγαμε- διευκρίνησης και το άρθρο 17, αλλά και το άρθρο 21- αυτοί οι άνθρωποι καλούνται να πληρώσουν κάποια πρόστιμα για το ημερήσιο τέλος της τάξης των 50 μέχρι 150 ευρώ. Εκτός του ότι, όμως, η πλατφόρμα είχε κλείσει και δεν μπορούσε να τα πληρώσουν, ζητούν εύλογα μια παράταση -και αυτή τη στιγμή σας παρακολουθούν και κρέμονται από τα χείλη σας-, διότι η μη καταβολή προστίμων σημαίνει και ανάκληση αδειάς, δηλαδή τους παίρνουν πίσω την άδεια, με αποτέλεσμα να μπουκνουν σε νέα γραφειοκρατική περιπέτεια. Αυτό δεν συμβαίνει -όπως το ξέρετε- σε κανένα επάγγελμα, αλλά ίσως να είναι και μια παγκόσμια πρωτοτυπία. Να πάρουμε, λοιπόν, τις άδειες μικροπωλητών και παραγωγών λαϊκών αγορών για το ευτελές αυτό ποσό, το οποίο σίγουρα έκνομα δεν το πλήρωσαν; Να δοθεί μια παράταση τουλάχιστον δύο μηνών, έχει ξαναγίνει στο παρελθόν, για να μπορέσουν οι άνθρωποι αυτοί να ορθοποδήσουν, να μην μπουκνουν σε μια νέα γραφειοκρατική περιπέτεια και να μπορέσουν να κρατήσουν το βιοποριστικό τους επάγγελμα.

Σήμερα οι λαϊκές αγορές επί Βενιζέλου και Κουντουριώτη ακόμη, γιατί έχουν γίνει; Είναι πραγματικά μια εκτόνωση απλά στον κόσμο, διότι και οι μικροπωλητές και οι παραγωγοί είναι οικογενειακές επιχειρήσεις, βιοποριστικά είναι παραγωγοί απευθείας, επαναλαμβάνω χωρίς τους μεσάζοντες, αλλά και ο κόσμος τις θέλει τις λαϊκές αγορές πρώτον για τις χαμηλές τιμές που μπορεί να βρει εκεί σε σχέση -όπως είπαμε- με το στεγασμένο εμπόριο και δεύτερον -ξέρετε- για να κάνει και τις ανθρώπινες επαφές εκ του σύνεγγυς. Οι λαϊκές αγορές, δηλαδή, παίζουν έναν σημαντικό ρόλο στην κοινωνία, προκειμένου οι άνθρωποι μέσα από τις λαϊκές αγορές να κάνουν και μια σύσφιξη -αν θέλετε- ανθρώπινων σχέσεων και να πάνε σε καλές τιμές.

Εν κατακλείδι, λοιπόν, στην πρωτολογία, δώστε μια παράταση χρονική, κύριε Υπουργέ και μην παίρνετε πίσω τις άδειες των παραγωγών και μικροπωλητών των λαϊκών αγορών γι' αυτά τα πολύ χαμηλά πρόστιμα, για να μπορέσουν οι άνθρωποι πραγματικά, βιοποριστικά να ορθοποδήσουν.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μπούμπα.

Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τρία λεπτά για την πρωτολογία σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς θα ήθελα να ευχαριστήσω τον συνάδελφο, γιατί δίνει την ευκαιρία να αναδείξουμε ένα θέμα το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό και, βεβαίως, δίνει την ευκαιρία να ενημερώσουμε και τη Βουλή των Ελλήνων γι' αυτό το οποίο έχει αποφασίσει να πράξει η ελληνική Κυβέρνηση, η Κυβέρνησή μας και για το οποίο έχουμε ενημερώσει και τους ενδιαφερόμενους, δηλαδή τους παραγωγούς που συμμετέχουν στις λαϊκές αγορές.

Κατ' αρχάς θέλω να σας πω ότι οι λαϊκές αγορές είναι ένας θεσμός ο οποίος αυτή τη στιγμή δίνει μια διέξοδο στην ελληνική οικογένεια, ώστε να μπορεί να έχει πρόσβαση σε φρούτα και

λαχανικά -σε οπωροκηπευτικά- σε πολύ προσιτές τιμές. Και γιατί το κάνει αυτό; Γιατί εκεί -όπως και εσείς είπατε- συμμετέχουν παραγωγοί οι οποίοι πωλούν την παραγωγή τους, άρα μειώνονται ή εξαφανίζονται οι μεσάζοντες, με αποτέλεσμα οι τελικές τιμές των προϊόντων αυτών των οπωροκηπευτικών να είναι πολύ χαμηλότερες από ό,τι κάποιος μπορεί να τις βρει στο οργανωμένο λιανεμπόριο. Άρα η βασική προτεραιότητα της Κυβέρνησης είναι να στηρίξει τις λαϊκές αγορές και να στηρίξουμε και τους εμπόρους, αλλά και τους παραγωγούς αγρότες οι οποίοι συμμετέχουν σε αυτές.

Τώρα, για να τα βάλουμε όλα στη σειρά, επιτρέψτε μου να σας πω δύο πράγματα, γιατί είπατε για ποιον λόγο δεν δίνουμε μια παράταση και γιατί δεν θέλουμε να τους βοηθήσουμε. Κατ' αρχάς και να τους βοηθήσουμε θέλουμε και θα σας πούμε τι θα κάνουμε στη συνέχεια. Παρατάσεις μέχρι τώρα έχουμε δώσει, δύο τον αριθμό και όχι μόνο μία. Όπως πολύ σωστά είπατε είναι ένα πολύ μικρό ποσό -σοβαρό πάντα πια στην εποχή μας- αυτό το οποίο πρέπει να καταβάλλουν για να κατοχυρώσουν τη θέση τους. Γιατί το κάνουμε; Εκείνο το οποίο δεν θέλουμε, είναι να έχουμε μη παραγωγούς ή να μην έχουμε μη επαγγελματίες στις λαϊκές αγορές και κάποιον να παρακρατούν τις θέσεις αυτές και έτσι να μειώνεται ο ανταγωνισμός, αλλά να μειώνεται και η δυνατότητα νέων παραγωγών, νέων σε ηλικία ή νέων που για πρώτη φορά θα πάρουν μια άδεια παραγωγού λαϊκής αγοράς ώστε να συμμετέχουν στις λαϊκές αγορές. Αυτός είναι ο σκοπός και ο στόχος του νομοσχεδίου αυτού.

Μέχρι τώρα έχουμε δώσει δύο παρατάσεις. Η τελευταία παράταση προβλέπει ότι οι πωλητές που απώλεσαν την άδειά τους μετά την 1^η Φεβρουαρίου του 2022 μπορούν να ανανεώσουν την ισχύ τους, αν εξοφλούσαν, δηλαδή, το σύνολο των οφειλών τους έως την 31^η Μαΐου 2023, δηλαδή είχαν δώσει από 1^η Φεβρουαρίου 2022 μέχρι 31 Μαΐου του 2023. Εκείνο το οποίο έχουμε συμφωνήσει είναι άλλη μια φορά -αλλά την τελευταία- να δώσουμε τη δυνατότητα μέσα από μια παράταση μέχρι τέλος του χρόνου, ίσως και λίγες μέρες από τον επόμενο, να εξοφλήσουν αυτοί οι οποίοι έχουν οφειλές -οι παραγωγοί λαϊκών αγορών-, ώστε να αποκτήσουν την άδεια τους και να μπορέσουν νομίμως να συνεχίσουν να πωλούν την παραγωγή τους στις λαϊκές αγορές και έτσι να βοηθήσουν και την προσπάθεια της Κυβέρνησης να μειώσουν γενικότερα οι τιμές και η ακρίβεια στα οπωροκηπευτικά.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τρία λεπτά για τη δευτερολογία σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αυτό είναι ευχάριστο. Δώστε τους, τουλάχιστον, αυτή την παράταση -που χρειάζεται, που απαιτείται, είναι δίκαιο- μέχρι τέλος της χρονιάς, για να μπορέσουν οι άνθρωποι, πραγματικά, να ορθοποδήσουν, διότι -όπως είπατε και εσείς και όπως θα συμφωνήσουμε- οι λαϊκές αγορές αυτόν τον σκοπό έχουν, να έχουν λαϊκές τιμές για τη μέση ελληνική οικογένεια. Εκείνο, όμως, το οποίο επίσης πρέπει να δείτε, είναι να μη χρονοτριβούμε, να μην κωλυσιεργούμε χρονικά -γι' αυτή τη διετία- σε ό,τι αφορά τις άδειες των νέων ανθρώπων που θέλουν να μπουν μέσα στις λαϊκές αγορές.

Άρα τούτη την ώρα ενημερώνονται -γιατί μας παρακολουθούν- ότι μέχρι 31 Δεκεμβρίου -όπως καταλαβαίνω- ημερολογιακά θα έχουν αυτή τη χρονική παράταση, για να μπορέσουν οι άνθρωποι να πληρώσουν αυτό το ποσό, που για εμάς μπορεί να φαίνονται -ξέρετε- λίγα τα 150 ευρώ, γι' αυτούς, όμως, είναι ένα σημαντικό ποσό με βάση τα προς το ζην και τα δυσβάσταχτα έξοδα.

Εμείς, βέβαια, από την πρώτη στιγμή -ξέρετε-, κύριε Υπουργέ, ως Ελληνική Λύση είχαμε μια άλλη άποψη σε ό,τι αφορά τον νέο νόμο που ψηφίσατε για τις λαϊκές αγορές. Το θέμα είναι να κρατηθεί ο όρος «παραγωγός», να μην τον απολέσουμε αυτόν τον όρο και έχουμε μόνο «πωλητές» και «μικροπωλητές». Εκεί θα έχουμε μια μεταλλαγμένη -ξέρετε- λαϊκή αγορά. Σκοπός είναι όλοι μαζί να συνδράμουμε, προκειμένου να μην χαρακτηριστεί ως εμπορικό κέντρο. Πρέπει να παραμείνει η λαϊκή αγορά για τους λόγους που αναφερόμαστε, ένας θεσμός ο οποίος είναι

σχεδόν έναν αιώνα.

Αν ανατρέξουμε στη γηραιά, θα δούμε ότι και στην Ιταλία που είναι η πατρίδα -όπως λένε- της λαϊκής αγοράς, πέρα από το περιβόητο παζάρι που είχαμε παλαιότερα, υπάρχουν αυτές οι λαϊκές αγορές και δεν έχει γραφειοκρατία. Στη Γερμανία -άμα δούμε- προωθούνται τα τοπικά προϊόντα. Άρα, λοιπόν, πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, να συνδράμουμε και εσείς από πλευράς του Υπουργείου να μην αλλοιωθεί, να μην χάσει τον χαρακτήρα της, τον σκοπό της, η λαϊκή αγορά.

Πρέπει να έχει χαμηλές τιμές, απευθείας από τον παραγωγό, οι μικροπωλητές οι οποίοι πουλούν άλλα προϊόντα εκεί να είναι πραγματικά μικροπωλητές και να μην εξυπηρετούν κάποια άλλα συμφέροντα. Διότι πολλά ακούγονται από κάποια πολυκαταστήματα να τιμολογία παροχής υπηρεσιών.

Εν κατακλείδι για να μη μακρηγορώ, γιατί τουλάχιστον χρονικά αυτή την ώρα ενημερώνονται οι παραγωγοί μέχρι τέλος της χρονιάς, όπως είπατε, μέχρι 31 Δεκεμβρίου μπορούν να πληρώσουν αυτά τα ποσά. Και το θέμα είναι ότι δεν θα χάσουν φυσικά την άδεια. Έτσι; Αυτό δεν λέτε; Ωραία.

Και το δεύτερο είναι να επισπεύσετε κάθε διαδικασία προκειμένου να έχουμε τις νέες άδειες για τις λαϊκές αγορές, γιατί ίσως να χρειάζεται μια θεραπεία ακόμη γι' αυτό το περιβόητο άρθρο 21, όπως λέει η Πανελλήνια Ένωση Πωλητών Λαϊκών Αγορών, μήπως χρειάζεται μία θεραπεία και για το άρθρο 21 και για το άρθρο 17 για να μην μπλέκουν σε περιπέτειες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Και εκείνο το οποίο εν κατακλείδι πρέπει να δούμε με αυτούς τους ανθρώπους και για τη χρονική διάρκεια των τριάντα ημερών για μία άδεια, είναι πως πολλών από αυτών -το ξέρετε και εσείς- η φύση του εμπορεύματος που πουλούν είναι εποχική. Άρα, λοιπόν, μπορεί να μην ενημερωθούν. Ξέρετε είναι και άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν και αυτό το know how. Από την πρώτη στιγμή το είχαμε επισημάνει εμείς και είχαμε μια στιχομυθία με τον Άδωνι Γεωργιάδη επί του ζητήματος. Αλλά εν πάση περιπτώσει είναι ευχάριστο, τουλάχιστον, ότι μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου μπορούν να πληρώσουν τα πρόστιμα, να μην τους γίνει ανάκληση αδειών βιοποριστικά. Και το δεύτερο, επαναλαμβάνω, να επισπεύσετε κάθε διαδικασία προκειμένου να έχουμε τις νέες άδειες για να πληρωθούν, και πέρα από το χρήμα, να καταλάβουν τις νέες θέσεις που δικαιούνται με βάση τη χωροθέτηση για την ευταξία του χώρου στις λαϊκές.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αφού είμαστε όλοι σύμφωνοι νομίζω ότι απαντήθηκε και η ερώτησή σας. Θα προχωρήσουμε όπως είπα και στην παράταση, ώστε να μπορέσουν αυτοί οι οποίοι δεν είχαν ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις, να τις ικανοποιήσουν και να λάβουν την άδεια. Και θα σας πω ότι είμαστε πραγματικά ανοιχτοί σε προτάσεις βελτίωσης και του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. Θα σας πω ότι ο προηγούμενος νόμος, ο ν.4849/2021 ο οποίος ψηφίστηκε είναι ένας νόμος ο οποίος έκανε μεγάλες τομές και μεγάλες μεταρρυθμίσεις, τις οποίες τώρα καλούμαστε από κοινού με τους συμμετέχοντες και τους πολίτες και τους παραγωγούς λαϊκών αγορών να τις εφαρμόσουμε. Θα το κάνουμε και στο τέλος θα έχουμε λαϊκές αγορές, που θα διασφαλίζουν ποικιλία προϊόντων, ποιοτικών προϊόντων, σε πολύ προσιτές τιμές για τα νοικοκυριά που είναι και ο στόχος μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Σας ευχαριστούμε.

Συνεχίζουμε με τη δεύτερη με αριθμό 390/14-11-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Ελένης Βατσινά, προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Ελλείψεις κέντρων υγείας Ηρακλείου».

Ελάτε, κυρία συνάδελφε.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΤΣΙΝΑ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ για τον

λόγο που μου δίνετε.

Κυρία Υπουργέ, με εκτίμηση αντιμετωπίζω τη σημερινή σας παρουσία εδώ για να μπορέσουμε με αφορμή την επίκαιρη ερώτηση που κατέθεσα προς το Υπουργείο σας να λάβουμε μια άμεση απάντηση για το πώς θα αντιμετωπιστεί η κατάσταση που επικρατεί στον χώρο της υγείας στο Ηράκλειο Κρήτης.

Σας υπέβαλα λοιπόν, και σας αναπτύσσω συντόμως το ζήτημα που επικρατεί στα κέντρα υγείας στο Ηράκλειο. Τα ζητήματα είναι πολυεπίπεδα. Το πρώτο επίπεδο αφορά το πολύ σημαντικό θέμα της υποστελέχωσης. Το δεύτερο επίπεδο όμως, αφορά σημαντικά ζητήματα λειτουργικών αναγκών, όπως η καθαριότητα, η καταλληλότητα των κτηρίων, το παραϊατρικό προσωπικό και οι οδηγοί ασθενοφόρων.

Τις αυξημένες ανάγκες του Ηρακλείου τις γνωρίζετε λόγω του μεγάλου πληθυσμού του, λόγω του κακού οδικού δικτύου, του τουρισμού και των μακρινών αποστάσεων μεταξύ των περιοχών. Είναι λοιπόν αυτονόητο ότι τα κέντρα υγείας πρέπει να είναι ενισχυμένα και να λειτουργούν χωρίς ελλείψεις.

Δυστυχώς, η εικόνα δεν είναι καλή.

Συγκεκριμένα στο Κέντρο Υγείας Καστελλίου του Δήμου Μινώα Πεδιάδας παρ' ότι υπάρχει ακτινολογικό μηχάνημα δεν υπάρχει χειριστής με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετούνται τα ραντεβού. Στο ίδιο κέντρο υγείας η οδήγηση του ασθενοφόρου καλύπτεται από δανικό οδηγό και η καθαριότητα του χώρου καλύπτεται με ελάχιστο προσωπικό.

Στο Κέντρο Υγείας Χάρακα του Δήμου Αρχανών - Αστερουσίων είναι μόνιμο πρόβλημα η υποστελέχωση, καθώς το 1/3 περίπου του προσωπικού είναι συμβασιούχοι. Στο κέντρο υγείας αυτό υπάρχουν ελλείψεις μέχρι και σε βασικά φάρμακα και το κτήριο που στεγάζει τις σοβαρές ζημιές και πρέπει να αποκατασταθούν άμεσα.

Το Πολυδύναμο Ιατρείο Τυμπακίου του Δήμου Φαιστού συνεχίζει να είναι υποστελεχωμένο. Λείπουν βασικές ειδικότητες: παιδίατροι, οδοντίατροι και μαία. Επίσης, δεν υπάρχει συντονιστής διευθυντής, με αποτέλεσμα όποιος βρίσκεται σε εφημερία να εκτελεί και χρέη συντονιστή.

Με αυτά τα δεδομένα σας ρωτώ, κυρία Υπουργέ: Θα προβείτε στη στελέχωση και κάλυψη των ελλείψεων των κέντρων υγείας του Νομού Ηρακλείου;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κυρία Υπουργέ.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Βασινά, οι ελλείψεις στον τομέα της υγείας είναι σημαντικές. Το έχουμε όλοι αναγνωρίσει, γι' αυτό και η αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας υπήρξε από τις βασικές προεκλογικές δεσμεύσεις της Κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Τα στοιχεία, όμως, τα οποία παραθέτει η υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας δεν ταυτίζονται με όσα αναφέρατε σήμερα.

Σχετικά, λοιπόν, με το ανθρώπινο δυναμικό της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην 7^η ΥΠΕ από το 2019 μέχρι σήμερα έχουν προστεθεί εβδομήντα οκτώ ιατροί στο σύνολο, εξήντα δύο γιατροί μόνιμοι και δεκαέξι επικουρικό προσωπικό και παράλληλα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και δεκατέσσερις ιδιώτες ιατροί, ογδόντα οκτώ εργαζόμενοι ως νοσηλευτικό προσωπικό, τέσσερις μόνιμοι και ογδόντα τέσσερις επικουρικό, εκατόν έξι εργαζόμενοι ως διοικητικό και παραϊατρικό προσωπικό, δώδεκα μόνιμοι, ενενήντα τέσσερις επικουρικοί. Έτσι σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020 σήμερα υπηρετούν στην 7^η ΥΠΕ διακόσιοι εβδομήντα εννέα εργαζόμενοι ως ιατρικό προσωπικό, χωρίς να υπολογίζουμε σε αυτούς τους ιατρούς υπαίθρου, διακόσιοι είκοσι έξι εργαζόμενοι νοσηλευτικό προσωπικό, διακόσιοι τριάντα εννέα διοικητικό και παραϊατρικό. Έχουμε δηλαδή αυξησει τη δύναμη της 7^{ης} ΥΠΕ από τριακόσιους σαράντα τρεις σε τετρακόσιους εξήντα πέντε εργαζόμενους σε ιατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό, παραϊατρικό προσωπικό. Είναι μια αύξηση μεγέθους 30%.

Συγκεκριμένα στο Κέντρο Υγείας Καστελλίου Πεδιάδος υπηρετεί ένας υπάλληλος με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορι-

σμένου χρόνου, ειδικότητας ΔΕ χειριστών - εμφανιστών, τέσσερις υπάλληλοι ΔΕ πληρωμάτων ασθενοφόρων, ενώ στο πρόγραμμα κάλυψης βαρδιών ασθενοφόρου το Κέντρο Υγείας Καστελλίου εκτός από τους τρεις μόνιμους οδηγούς και τον έναν ΙΔΟΧ στο δυναμικό του έχει ενταχθεί και ένας στρατιωτικός στο πλαίσιο εφαρμογής της ΠΝΠ του 2023.

Δεν είναι, λοιπόν, αληθές ότι δεν υπάρχει χειριστής του ακτινολογικού μηχανήματος και δεν υπάρχουν μόνιμοι οδηγοί ασθενοφόρων. Έχουμε τρεις μόνιμους, έναν με σύμβαση και έναν στρατιωτικό.

Στο Πολυδύναμο Περιφερειακό Κέντρο Τυμπακίου έχουμε στον οργανισμό να προβλέπεται μια θέση παιδίατρο και μια θέση μαίας. Δεν προβλέπεται θέση οδοντίατρο και θέση συντονιστή διευθυντή. Δεν έχει χαρακτηριστεί το συγκεκριμένο πολυδύναμο περιφερειακό κέντρο ως κέντρο εφημέρευσης και γι' αυτό δεν εφημερεύει. Από τις τρεις οργανικές θέσεις γενικής ιατρικής καλύπτεται η μία, με γιατρό γενικής ιατρικής επί θητεία. Έχουμε τρεις θέσεις ιατρού υπηρεσίας υπαίθρου από τις οποίες οι δύο είναι καλυμμένες με μόνιμους γιατρούς γενικής ιατρικής και η μία έχει προκηρυχθεί με τελική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων 20 Νοεμβρίου του 2023.

Στο Κέντρο Υγείας Μοιρών στο οποίο υπάγεται το περιφερειακό του Τυμπακίου προσφέρει υπηρεσίες καθημερινά καρδιολόγος, μαία και δύο οδοντίατροι ΕΣΥ.

Για το Κέντρο Υγείας Χάρακα οι οργανικές θέσεις γενικής ιατρικής σε αυτό το κέντρο είναι έξι εκ των οποίων δύο είναι καλυμμένες. Έχουμε δύο οργανικές θέσεις παιδιατρικής, μία μικροβιολογίας καλυμμένες, δύο κενές οργανικές οδοντιατρικής, αλλά το κέντρο υγείας καλύπτεται με επικουρικό γιατρό οδοντιατρικής, τρεις θέσεις ιατρού υπηρεσίας υπαίθρου εντός του κέντρου υγείας, οι οποίες είναι καλυμμένες από μόνιμους ιατρούς γενικής ιατρικής, επτά θέσεις γιατρού υπηρεσίας υπαίθρου εκ των οποίων πέντε καλυμμένες και μόνιμους γιατρούς γενικής ιατρικής δύο από ιατρούς υπηρεσίας υπαίθρου. Το νοσηλευτικό προσωπικό στη νοσηλευτική δύναμη του Κέντρου Υγείας Χάρακα αποτελείται από δεκαέξι άτομα, ενώ πέντε άτομα αφορούν στο διοικητικό προσωπικό και δύο υπηρετούν ως παραϊατρικό.

Νομίζω λοιπόν ότι τα στοιχεία που μας παρουσιάσαμε και ξαναβάλω κανείς δεν λέει ότι είναι ιδανική κατάσταση, δεν είναι ακριβώς αυτά τα οποία υπάρχουν στην πραγματικότητα. Θα επανέλθω στη δευτερολογία σε σχέση με την υλικοτεχνική υποδομή για να μην δαπανώ τώρα τον χρόνο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κυρία συνάδελφε.

ΕΛΕΝΗ ΒΑΤΣΙΝΑ: Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Υπουργέ, μου απαντάτε συνολικά από το 2019 ποιοι έχουν προσληφθεί και αναγνωρίζετε τις ελλείψεις.

Θεωρώ όμως δεδομένο ότι και εσείς γνωρίζετε όσα ανέφερα, δεδομένης της καταγωγής σας από το Ηράκλειο. Δεν αμφισβητώ λοιπόν πως όσα ανέφερα τα έχετε και εσείς εντοπίσει και ευελπιστώ ότι στις προθέσεις του Υπουργείου είναι η στελέχωση των κέντρων υγείας.

Νομίζω όμως πως τους τελευταίους δύο μήνες έχουμε διαγράψει στο χώρο της υγείας πολύ μικρά βήματα. Ο κ. Χρυσοχοϊδης έχει επισκεφθεί το Ηράκλειο και στις γενικές του εξαγγελίες ακούσαμε για προσλήψεις ιατρών και νοσηλευτών, για διαδικασίες fast track. Θα πρέπει να ακούσουμε όμως και ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, διότι όπως γνωρίζετε συμπληρώνονται και οι παρατάσεις των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού της περιόδου του κορωνοϊού. Το προσωπικό αυτό που έδωσε μια πολύ ηρωική στήριξη στον τομέα της υγείας και πρέπει να το αναγνωρίσουμε εμπράκτως.

Για παράδειγμα στο Κέντρο Υγείας Χάρακα από τα τριάντα τρία άτομα γιατρών και προσωπικού, οι δέκα είναι συμβασιούχοι και οι συμβάσεις τους λήγουν την 31^η Δεκεμβρίου.

Να θεωρήσω, λοιπόν, ως δεδομένο ότι αυτές οι συμβάσεις θα ανανεωθούν. Αυτό θα είναι και πάλι, όμως, για ένα χρονικό διάστημα. Δεν λύνουμε, λοιπόν, το πρόβλημα από τη βάση του. Οι άνθρωποι αυτοί είναι εγκλωβισμένοι να προσφέρουν τα μέγιστα

σε δύσκολες συνθήκες και σε απομακρυσμένες περιοχές και παράλληλα να ζουν μια εργασιακή αβεβαιότητα.

Θυμίζω, επίσης, ότι στο Ηράκλειο έχουμε δύο πολύ συγκεκριμένα προβλήματα στα νοσοκομεία ΠΑΓΝΗ και «Βενιζέλειο». Στα νοσοκομεία αυτά η υποστελέχωση έχει γίνει αντικείμενο μεγάλων αντιδράσεων τους τελευταίους μήνες, σας είναι γνωστές και οι παρατηρήσεις διοικήσεων.

Τα κέντρα υγείας είναι η ραχοκοκαλιά των νοσοκομείων μας. Αντιμετωπίζουν τα περιστατικά με αμεσότητα και διευκολύνουν την αποσυμφόρηση των νοσοκομείων και ιδίως πραγματοποιούν εξετάσεις που στα νοσοκομεία είναι προτιμότερο να γίνονται για τα επείγοντα περιστατικά.

Δεν είναι, λοιπόν, δυνατόν να υπάρχει ακτινολογικό μηχάνημα και να μην υπάρχει χειριστής. Να αναγκάζεται ένας άνθρωπος, λόγω χάρη ηλικιωμένος, να ταξιδεύει μιάμιση ώρα, για να κάνει μια ακτινογραφία ή να καταφεύγει στη λύση του ιδιωτικού τομέα. Και παράλληλα, να υπάρχουν διαθέσιμοι ιατροί και ακτινολόγοι που φεύγουν στο εξωτερικό. Κάπως πρέπει όλο αυτό το σύστημα να λειτουργήσει.

Η θέση μας είναι ότι με προσωρινές λύσεις, με στελεχωσεις fast track και συμβάσεις ορισμένου χρόνου χάνουμε την πραγματική ουσία που δεν είναι άλλη από ένα ισχυρό εθνικό και σταθερό σύστημα υγείας, με μόνιμο προσωπικό που γνωρίζει τις εκάστοτε ανάγκες του πληθυσμού, όπου υπηρετεί. Πρέπει, εκτός από τέτοιες παροδικές λύσεις, να σκεφθείτε και πιο στοχευμένες πολιτικές προς αυτή την κατεύθυνση. Να εξετάσετε για ποιον λόγο λείπουν συγκεκριμένες ειδικότητες στη χώρα -σήμερα οι αναισθησιολόγοι- για ποιον λόγο οι νέοι ιατροί φεύγουν για χώρες του εξωτερικού και πώς στην Ελλάδα με το ισχύον σύστημα αντί να επιβραβεύουμε τους αποφοίτους της κορυφαίας επιστήμης της ιατρικής, τους τιμωρούμε στην ουσία σε αναμονή, στρατιωτική θητεία, όχι παράλληλα με το αγροτικό τους και συμβάσεις ντροπής λίγων μηνών και πολύ μικρών εισοδημάτων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Η κυρία Υπουργός Υγείας έχει τον λόγο.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πράγματι, έλκω τη μισή μου καταγωγή από τη Ηράκλειο κυρία Βασιανή και τη μισή από τη Σητεία. Όμως, αυτός δεν είναι ο βασικός λόγος που ενδιαφερόμαστε για την Κρήτη. Ενδιαφερόμαστε για όλη τη χώρα με τον ίδιο τρόπο και το λέω αυτό γιατί πολύ κακώς κάποιες φορές θεωρούμε πως από τον τόπο καταγωγής μας πρέπει να έχουν προτεραιότητα οι άνθρωποι. Δεν είναι έτσι. Προτεραιότητα έχουν οι ανάγκες όλων των Ελλήνων πολιτών.

Σε σχέση με τα κτηριακά ή τα υλικοτεχνικά ελλείμματα των κέντρων υγείας, θα μου επιτρέψετε να κάνω μια σύντομη αναφορά. Έχουμε, λοιπόν, συγκεκριμένα για την 7^η ΥΠΕ δημοπράτηση του έργου, ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση και ανακαίνιση των Κέντρων Υγείας Αγίας Βαρβάρας, Καστελλίου, Αρκαλοχωρίου με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης.

Βρίσκεται σε εξέλιξη ανάθεση μελετών για την ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση και ανακαίνιση στα Κέντρα Υγείας Βιάννου και Χάρακα, επίσης με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης ενώ στο άμεσο μέλλον και η ανέγερση του Κέντρου Υγείας Μοιρών σε οικόπεδο που έχει παραχωρηθεί για το σκοπό αυτό.

Συνολικά από την 7^η ΥΠΕ εκτελούνται αυτή τη στιγμή τα εξής έργα:

Πλήρης αναβάθμιση του στόλου των διαθέσιμων ασθενοφόρων των κέντρων υγείας τα οποία πιθανά να είδατε ότι εντάσσονται στη συνολική δύναμη του ΕΚΑΒ. Αυτή είναι μια μεταρρύθμιση που είναι σε εξέλιξη από το Υπουργείο Υγείας. Πλέον, ένα ασθενοφόρο από το διαθέσιμα παραδόθηκε στη Γαύδο, ενώ δεύτερο ασθενοφόρο χρησιμοποιείται από το Κέντρο Υγείας Κισάβου για εικοσιτετράωρη κάλυψη.

Υλοποιούμε το έργο «εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Αρκαλοχωρίου», με προϋπολογισμό 150 χιλιάδες ευρώ.

Υλοποιούμε το έργο «εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Αγίας Βαρβάρας», με προϋπολογισμό 177 χιλιάδες ευρώ.

Ολοκληρώνεται η κατασκευή του Περιφερειακού Ιατρείου Φαρής Φοράδας, το οποίο υλοποιείται από την Περιφέρεια Κρήτης.

Ολοκληρώνεται η κατασκευή του Περιφερειακού Ιατρείου Θραψανού Φοράδας, το οποίο υλοποιείται από την Περιφέρεια Κρήτης.

Υπό εξέλιξη βρίσκεται η προσθήκη κατ' έκταση και ύψος του Περιφερειακού Ιατρείου Ζαρού.

Υλοποιείται το έργο «εκσυγχρονισμός βιοϊατρικού εξοπλισμού Κέντρου Υγείας Βάμου», με προϋπολογισμό περίπου 200 χιλιάδες ευρώ, που αφορά στην προμήθεια κλιβάνων αποστείρωσης και ψηφιακού ακτινολογικού συγκροτήματος.

Υλοποιείται το έργο «εκσυγχρονισμός βιοϊατρικού εξοπλισμού Κέντρου Υγείας Κανδάνου», πάλι με προϋπολογισμό 200 χιλιάδες ευρώ.

Μέσω του έργου «προμήθεια βιοϊατρικού εξοπλισμού για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας», με προϋπολογισμό 610 χιλιάδων ευρώ έχει ενταχθεί η προμήθεια για μηχάνημα μέτρησης οστικής πυκνότητας, υπερήχου γενικής χρήσης, υπερήχου καρδιολογικής χρήσης, ψηφιακού ακτινολογικού συγκροτήματος συνολικού προϋπολογισμού 155 χιλιάδων ευρώ για τις ανάγκες του Κέντρου Υγείας Ηρακλείου, συστήματος υπολογιστικής ακτινογραφίας και ξηράς εκτύπωσης ακτινογραφιών, συνολικού προϋπολογισμού 25 χιλιάδων ευρώ, για το Κέντρο Υγείας Αγίας Βαρβάρας, πάλι συστήματος υπολογιστικής ακτινογραφίας και ξηράς εκτύπωσης προϋπολογισμού 25 χιλιάδων ευρώ για το Κέντρο Υγείας Καστελλίου. Αντίστοιχα, 65 χιλιάδες ευρώ για μηχανήματα υπερήχου καρδιολογικής χρήσης στο Κέντρο Υγείας Μοιρών, υπολογιστικής ακτινογραφίας και ξηράς εκτύπωσης ακτινογραφιών και κάθετου κλιβάνου αποστείρωσης συνολικού προϋπολογισμού 50 χιλιάδων ευρώ για το Κέντρο Υγείας Ανωγειών, το οποίο πρόσφατα απέκτησε νέο σύγχρονο ακτινολογικό εργαστήριο από διαγωνισμό της 7^{ης} ΥΠΕ.

Δεν θα αναφέρω όλα αναλυτικά, μπορώ να σας τα στείλω κιόλας ή να κάνω και γραπτή ενημέρωση από εξοπλισμούς που αφορούν σε ακτινογραφίες, καρδιολογικό εξοπλισμό, ακτινολογικό εξοπλισμό στα Κέντρα Υγείας Αγίας Φωτεινής, Περάματος, Πηλίου, Χανίων, το Κέντρο Υγείας Κισάμου, στο Περιφερειακό Ιατρείο Κερατόκαμπτου.

Υπάρχουν, επίσης, περαιτέρω κατασκευαστικά έργα στο πολυδύναμο περιφερειακό ιατρείο στο Κοκκίνη Χάνι, στο Πολυδύναμο του Μακρού Γυαλού.

Η 7^η ΥΠΕ επενδύει, επίσης, διαχρονικά σε πρωτοπόρες δράσεις που αφορούν την πρόληψη, προαγωγή υγείας, μια σειρά από εξετάσεις με κινητές μονάδες στους πολίτες βελτιώνουν το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Άρα, λοιπόν, μέσα από όλες αυτές τις βελτιώσεις που έχουμε εντάξει στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αφορούν υλικοτεχνική υποδομή, βελτιώσεις ενεργειακής αναβάθμισης στα κέντρα υγείας, σε όλες τις δομές της πρωτοβάθμιας, ενίσχυση με μόνιμο και επικουρικό προσωπικό -θα δείτε τις επόμενες ημέρες και τις ανακοινώσεις που θα κάνει ο Πρωθυπουργός σε σχέση με το επικουρικό προσωπικό και τη στρατηγική του Υπουργείου Υγείας για να παραμείνουν αυτοί οι άνθρωποι στο ΕΣΥ- ερχόμαστε να κάνουμε μια σειρά από συστημικές βελτιώσεις, που θα έχουν όχι απλά βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων για κάλυψη των αναγκών των πολιτών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Συνεχίζουμε με τη συζήτηση της έκτης με αριθμό 401/17-11-2023 επίκαιρης ερώτησης πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νίκη» κ. Νικόλαου Παπαδόπουλου, προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Σοβαρές παρενέργειες από τα πειραματικές εμβόλια κατά της COVID-19 βάσει τεκμηριωμένων επιστημονικών δεδομένων».

Ο συνάδελφος κ. Παπαδόπουλος έχει τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Αξιότιμε, κύριε Πρόεδρε, κυρία Υφυπουργέ, κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19 ξεκίνησε μια πρωτοφανούς εύρους εκστρατεία εμβολιασμού

κατά του κορωνοϊού, με εμβόλια που το Υπουργείο Υγείας εισήγαγε υποχρεωτικά άμεσα ή έμμεσα. Μετά την εφαρμογή του υποχρεωτικού εμβολιασμού οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες σοβαρές παρενέργειες προοδευτικά αυξάνουν και ολοένα δημοσιεύονται σε έγκριτα διεθνή περιοδικά επισύροντας ευθύνες.

Οι αρχικές διαβεβαιώσεις των ειδικών για ασφάλεια και πλήρη αποτελεσματικότητα του πειραματικού εμβολιασμού διαφεύστηκαν παταγωδώς. Σύμφωνα δε με πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα, τα οποία δημοσιεύθηκαν σε έγκριτα διεθνή περιοδικά υπάρχει σαφής σύνδεση εμβολίων με σοβαρές παρενέργειες και θανάτους. Έρχονται, δυστυχώς, το φως μελέτες που μαρτυρούν πλημμελή έρευνα, διαστρέβλωση, απόκρυψη στοιχείων, μη ορθό υπολογισμό αποτελεσματικότητας και ασφάλειας των εμβολίων εκ μέρους των φαρμακευτικών εταιρειών, ενώ εξακολουθούν να καταγράφονται σοβαρές παρενέργειες και ανεπιθύμητες ενέργειες για τις οποίες κανείς δεν ενημερώθηκε πριν από τον εμβολιασμό.

Εν όψει των παραπάνω, θέλω να σας θέσω δύο ερωτήματα: Θα αναγνωρίσετε ότι τα συγκεκριμένα εμβόλια είχαν κινδύνους για την ανθρώπινη ζωή και ευθύνονται για τις βλάβες που προκλήθηκαν σε συμπολίτες μας και πώς θα αποκαταστήσετε την αδικία σε βάρος εκείνων των ανθρώπων που είτε έχασαν τους δικούς τους ανθρώπους είτε θα αναγκαστούν τα περάσουν όλη τους τη ζωή πλέον με μια σημαντική αναπηρία ή με μια διαρκή απειλή για τη ζωή τους;

Τρεις από τις χίλιες εξακόσιες πενήντα μελέτες που συγκέντρωσα, θα σας αναφέρω, πρώτον, μια ελληνική που προέρχεται από την Πανελλήνια Ομάδα Επαγγελματιών Υγείας. Εξαιρέτου συνάδελφοι γιατροί και όχι από αυτούς που βλέπετε στα τηλεπαράθυρα, εξέφρασαν από την αρχή τις σοβαρές επιφυλάξεις τους για την τοξικότητα των γονιδιακών ενέσεων, γνωστών και ως mRNA εμβολίων, ενώ την ερευνά τους αυτή την δημοσίευσε το «NATURE» που είναι ένα από τα πιο έγκριτα ιατρικά περιοδικά. Κορυφαίο ιατρικό περιοδικό «New Journal of Medicines» σε πρόσφατη μελέτη λέει ότι το εμβόλιο mRNA συνδέθηκε με αυξημένο κίνδυνο σοβαρών παρενεργειών που περιλαμβάνουν έμφραγμα του μυοκαρδίου, περικαρδίτιδα, αρρυθμίες, θρόμβωση εν τω βάθει φλεβών, πνευμονική εμβολή, εγκεφαλική αιμορραγία και θρομβοκυτταροπενία.

Από την άλλη μεριά του Ατλαντικού, το «Journal of American Medical Director Association» αναφέρεται στην πρωτεΐνη spike που κωδικοποιεί το mRNA και αναφέρεται σε σοβαρές καρδιαγγειακές παθήσεις, όπως η υπερπηκτικότητα του αίματος, θρομβοεμβολικά συμβάματα, μυοκαρδίτιδες -πρόσφατη μελέτη του Οκτωβρίου, τον προηγούμενο μήνα- ενώ το επίσημο γερμανικό Ινστιτούτο Paul Ehrlich που κατέγραψε τις παρενέργειες εμβολιασμών, αναφέρεται σε οχτακόσιους εβδομήντα τρεις θανάτους τις πρώτες πενήντα μέρες από τη χορήγηση δέκα εννιά εμβολίων κατά του COVID.

Θα ήθελα, Υπουργέ μου, να τοποθετηθείτε σε αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Παπαδόπουλε, ειλικρινά θλίβομαι για την ερώτησή σας και για όσα μόλις αναφέρατε και δεν με ενοχλούν τα συμπεράσματα στα οποία καταφεύγετε γιατί, άλλωστε το κόμμα σας είναι πολύ γνωστό για τις αντιεμβολιαστικές του απόψεις, τις αντιεπιστημονικές του απόψεις.

Το πρόβλημα ποιο είναι; Το πρόβλημα είναι ότι έρχεστε εδώ και παρουσιάζετε μια δήθεν τεκμηρίωση με fake news, τα οποία επιχειρείτε να παρουσιάσετε ως σοβαρά επιχειρήματα από επιστημονικά έγκριτα περιοδικά.

Λοιπόν, έχω την υποχρέωση, πριν να απαντήσω στα ερωτήματά σας μιας και είμαι Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας, αλλά και ως Βουλευτής και ως επιστήμονας, που υπηρετεί τη δημόσια υγεία και ως πολίτης, να αντικρούσω αυτά τα αυθαίρετα συμπεράσματα και τις διαστρεβλωμένες έρευνες που επικαλείστε και παραπλανάτε τους πολίτες, τρομοκρατείτε τον κόσμο διασπείροντας fake news. Ξέρετε, αυτό είναι τρομακτικά λυπηρό για

Βουλευτή εκλεγμένο στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Αναφέρεστε σε μία μελέτη σύμφωνα με την οποία είκοσι πέντε Γερμανοί πέθαναν σε είκοσι μέρες μετά τον COVID-19 εμβολιασμό. Η εν λόγω μελέτη είχε ως σκοπό να ερευνηθεί ευρήματα αυτοψίας και να περιγράψει κοινά χαρακτηριστικά μυοκαρδίτιδας σε άτομα που έκαναν εμβόλιο κατά του SARS-COVID και δεν έλαβαν θεραπεία για μυοκαρδίτιδα. Μεταξύ των μόλις τριάντα πέντε περιπτώσεων που εξετάσε το Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης, οι αυτοψίες αποκάλυψαν άλλες αιτίες θανάτου λόγω προϋπάρχουσών ασθενειών σε δέκα ασθενείς. Ως εκ τούτου, αυτοί αποκλείστηκαν από περαιτέρω ανάλυση. Στους υπόλοιπους είκοσι πέντε ανθρώπους υπήρξαν ευρήματα καρδιακής νεκροφίας που συνάδουν με μυοκαρδίτιδα μόνο σε πέντε περιπτώσεις ενώ, από τους πέντε ασθενείς, οι τρεις αντιμετώπιζαν προϋπάρχοντα νοσήματα και συγκεκριμένα, αρτηριακή υπέρταση, ΧΑΠ, σακχαρώδη διαβήτη και θυρεοειδίτιδα χασιμότο.

Τελικά, οι ερευνητές δεν μπόρεσαν να προσφέρουν οριστική λειτουργική απόδειξη ή μία άμεση αιτιολογική σύνδεση μεταξύ του εμβολιασμού και της μυοκαρδίτιδας, στις πέντε -ξαναλέω- περιπτώσεις που ερεύνησαν. Δεν υπάρχει, λοιπόν, μελέτη στην οποία να καταγράφονται είκοσι πέντε θάνατοι Γερμανών από COVID. Πέντε είναι οι περιπτώσεις στη μελέτη της Γερμανίας και γι' αυτές οι ειδικοί δεν κατέληξαν σε αιτιώδη σχέση μεταξύ του εμβολιασμού και των θανάτων.

Αναφέρεστε σε άλλη πρόσφατη μελέτη από τη Νορβηγία, η οποία δήθεν έδειξε ότι είκοσι τρεις υπερήλικες πέθαναν σύντομα μετά τον εμβολιασμό τους για COVID-19 με το mRNA εμβόλιο. Κατ' αρχάς, η μελέτη αυτή δεν είναι πρόσφατη, είναι του 2021. Και γιατί επισημαίνω την ημερομηνία; Διότι τότε ο εμβολιασμός ήταν στα αρχικά στάδια του.

Η Νορβηγία ήταν από τις πρώτες χώρες που εισήγαγαν τον εμβολιασμό και μέχρι την ημερομηνία της έρευνας είχαν διενεργήσει μόλις σαράντα τρεις χιλιάδες επτακόσιους σαράντα εμβολιασμούς. Ποιους πολίτες εμβολίασε πρώτους; Αυτούς που ήταν περισσότερο ευάλωτοι και είχαν μεγαλύτερη ανάγκη. Η μελέτη, λοιπόν, αναφέρεται σε «Severely Frail Elderly People», δηλαδή σοβαρά αδύναμους και άρα ευάλωτους για σοβαρή νόσο και θάνατο ηλικιωμένους. Είκοσι τρεις θάνατοι που καταγράφηκαν μετά τον εμβολιασμό στη Νορβηγία ήταν πολύ ηλικιωμένα και αδύναμα άτομα σε οίκους ευγηρίας, οι οποίοι είτε αντιμετώπιζαν προϋπάρχοντα νοσήματα, είτε βρίσκονταν στο τελικό στάδιο της ζωής τους.

Καταλαβαίνετε τί παραπλάνηση κάνετε; Εντοπίστηκε σύνδεση του εμβολιασμού με το θάνατο αυτών των ανθρώπων; Όχι. Τα θανατηφόρα περιστατικά -μεταφράζω τα συμπεράσματα της έρευνας, δεν είναι, ξέρετε, αστέιο για να γελάτε εδώ με αυτά που φέρνετε, τα fake news μέσα στη Βουλή- μεταξύ αυτών των ανθρώπων, των σοβαρά αδύναμων ασθενών μετά τον εμβολιασμό δεν υποδηλώνουν αιτιώδη σχέση μεταξύ του εμβολιασμού για την COVID-19 και θανάτου, ο δε αριθμός των θανάτων εμπίπτει απόλυτα στην αναμενόμενη θνητότητα του γενικού πληθυσμού για την εν λόγω ηλικιακή ομάδα. Αυτή ήταν η δήλωση της επικεφαλής ιατρού του Νορβηγικού Ινστιτούτου Δημόσιας Υγείας, Dr. Sara Viksmoen Watle.

Η μεγαλύτερη απόδειξη ότι καμμία σύνδεση με τον COVID δεν υπήρξε σε αυτούς τους θανάτους είναι ότι η Νορβηγία, παρά τα δήθεν αποτελέσματα της μελέτης που επικαλείστε, πραγματοποίησε τέσσερα εκατομμύρια εμβολιασμούς μέχρι τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου.

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ συγγνώμη, αλλά θέλω να πάρω παραπάνω χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Έχετε και τη δευτερολογία σας.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Δεν θα μπορέσω να τα αναπτύξω όλα και έχει σημασία, κύριε Πρόεδρε, γιατί εδώ γίνεται αντιεμβολιαστική προπαγάνδα.

Δεν υπάρχει καμμία μελέτη για είκοσι τρεις Νορβηγούς που πέθαναν εξαιτίας του COVID. Υπάρχει μόνο η βαριά διαστρέβλωση και η παραπληροφόρηση, που επιχειρείται εσείς και το κόμμα σας. Διά του λόγου το αληθές θα καταθέσω και αυτή τη

μελέτη στα Πρακτικά.

Και πάμε στη χείριστη από τις δήθεν αποδείξεις που φέρνεται με έγγραφό σας μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο του Γερμανικού Ινστιτούτου Paul-Ehrlich και οκτακόσιους εβδομήντα τρεις θανάτους, που δήθεν οφείλονται στον εμβολιασμό κατά του COVID. Τι είναι αυτό το ινστιτούτο; Είναι η αρμόδια αρχή για την παρακολούθηση της ασφάλειας των εμβολίων και των βιοφαρμάκων στη Γερμανία. Ανακοίνωσε, λοιπόν, οκτακόσιους εβδομήντα τρεις θανάτους Γερμανών πολιτών που οφείλονται στον COVID ή σχετίζονται με αυτόν; Όχι, βέβαια. Τι ανακοίνωσε; Τα στοιχεία που καταγράφονται στη βάση του. Και τι λέει στη σελίδα 30; Λέει ότι οι καταγραφές όσον αφορά τις ανεπιθύμητες αντιδράσεις αναφέρονται στη χρονική και όχι αιτιολογική σύνδεση με τον εμβολιασμό. Υπάρχει μια σειρά από αναφορές, τις οποίες μπορεί να καταχωρήσει οποιοσδήποτε πολίτης. Άρα, μιλάμε για υπερκαταγραφή και μιλάμε για την περίπτωση που μπορεί κάποιος να μπει να κάνει οποιοσδήποτε, ανώνυμα μία καταγραφή και γίνονται μετά από αυτό οι αξιολογήσεις από τις αρμόδιες αρχές.

Έρχεστε, λοιπόν, εδω και κάνετε με πλήρως αβάσιμα στοιχεία μία προπαγάνδα κατά των εμβολιασμών. Και ειλικρινά θλίβομαι, γιατί τυχαίνει να είστε και γιατρός εκτός από μέλος του Κοινοβουλίου και πρέπει να σας προβληματίσει ιδιαίτερα αυτό.

(Στο σημείο αυτό η Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας, κ. Ειρήνη Αγαπηδάκη, καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κυρία Αγαπηδάκη.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο τρία λεπτά παρακάτω.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Από τις χίλιες εξακόσιες εργασίες αναφερθήκατε σε αυτές που καν ανέφερα πριν από λίγο.

Δυστυχώς, αποδεικνύεται αυτό που λένε «επιστήμη χωριζόμενη της αρετής, πανουργία τις και ου σοφία φαίνεται». Δυστυχώς με αυτά που ακούμε στις μέρες ξαναγράφεται, κυρίες και κύριοι, η ιατρική επιστήμη σε μελανές, βέβαια, σελίδες. Το αφήγημα της επιτυχίας των γονιδιακών ενέσεων, των mRNA εμβολίων κατά εσάς ήταν από την αρχή καταδικασμένο σε αποτυχία. Και το ξέρατε, γιατί ακόμη και ο ορισμός του εμβολίου άλλαξε από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας για να περάσει αυτό ως εμβόλιο.

Εμβόλιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κάθε ουσία που όταν μπει μέσα στον οργανισμό παράγει αντίσωμα, ενώ αυτό παράγει μια τοξίνη ή κάποια πρωτεΐνη του ιού. Άμα ξέρετε από ιατρική να το πείτε ευθέως στους ανθρώπους. Είναι βασική, λοιπόν, ιατρική γνώση ότι αν ένα ξένο γονίδιο, με αυτό που βάζουμε στα εμβόλια αυτά, εισέλθει στα κύτταρά μας θα παραγάγει, κυρίες και κύριοι, ξένες πρωτεΐνες που θα πλημμυρίσουν τα κύτταρα και τον οργανισμό μας. Τότε μοιραία τί θα εκδηλωθεί; Θα εκδηλωθεί σφοδρή αντίδραση από το ανοσοποιητικό σύστημα.

Θα αναφερθώ σε βασική ιατρική γνώση. Πρώτον, όσο πιο ισχυρό ανοσοποιητικό, κυρία Αγαπηδάκη, έχουμε, τόσο πιο μεγάλη ζημιά θα υποστεί αυτός που θα κάνει αυτά τα εμβόλια. Βλέπετε σε νεαρούς αθλητές τι γίνεται; Ξαφνικίτιδες, τούρμπο καρκινώματα, έξαρση αυτοάνοσων νοσημάτων, το κακοήθεις μελάνωμα στα ύψη; Και δεύτερον, όσες περισσότερες ενισχυτικές δόσεις κάνετε, booster dose τις λέτε στα νέα ελληνικά, τόσο περισσότερο θα αυξάνεται και η πιθανότητα των σοβαρών επιπλοκών. Η κατακύβη βλέπετε συνεχίζεται αμείωτη. Προσέξτε το αυτό. Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, αλλά και τα άλλα διεθνή διευθυντήρια προαναγγέλλουν -ακούστε το αυτό- κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη μετατροπή των συμβατικών εμβολίων σε γονιδιακά mRNA σκευάσματα, δηλαδή εμβόλια για τη γρίπη, για την παρωτίτιδα, για την ιλαρά, για την ερυθρά όταν θα χορηγούνται σε εμάς, θα κατακλυζόμαστε και θα αναγκάζουμε τα κύτταρά μας να παράγουν μέσω των ξένων αυτών γονιδίων τοξικές εν πολλοίς ουσίες για τον οργανισμό.

Και ρωτάμε: Πού είναι οι μελέτες σας; Πού είναι οι φάσεις των κλινικών δοκιμών; Πού είναι οι κλινικές μελέτες, που αναφέρεστε στην αποτελεσματικότητα των εμβολίων, στο να μην νοσεί κα-

νείς, να μην μεταδίδει δηλαδή κανείς και να μην πεθαίνει κανείς; Μια χαρά νοσεί, μια χαρά μεταδίδει και μια χαρά πεθαίνει. Το είδαμε ποιος έκανε εμβόλιο και δεν νόσησε. Πέστε μου έναν. Ακόμη και οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές σε όλο τον κόσμο παγcosmώς αμφισβητούν την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα της χρήσης των εν λόγω εμβολίων. Εσείς δεν πήρατε μυρωδιά ακόμα;

Κλείνοντας, θα ήθελα να απευθυνθώ στους συναδέλφους μου, γιατί εσείς είμαι βέβαιος ότι δεν πρόκειται να το ακούσετε, ίσως δεν έχετε και τις γνώσεις, είστε ψυχολόγος. Θα ήθελα να μην ξεχάσουν οι συνάδελφοί μου ποτέ ότι είμαστε φορείς και κατέχουμε την πιο φιλανθρωπία επιστήμη στον κόσμο, την ιατρική επιστήμη. Να μην ξεχάσουμε τον όρκο που δώσαμε ενώπιον Θεού και ανθρώπων ότι θα υπερασπιζόμαστε άχρι θανάτου την υγεία των συνανθρώπων μας. Και να μην γίνουμε ποτέ εμείς οι γιατροί εργαλεία ανόμων συμπερόντων, όπως τα ζήσαμε, δυστυχώς, στην πανδημία του κορωνοϊού.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Είμαστε αρκετοί γιατροί εδω μέσα. Δυστυχώς, στην ιατρική πάντα ο καθένας έχει και μια άποψη. Έχουμε πολλές απόψεις, γι' αυτό πάμε και σε πολλούς γιατρούς γενικώς.

Όμως, επειδή είναι και μαθητές εδω και μας ακούν -είναι νέα παιδιά τα οποία χρησιμοποιούν το ίντερνετ, χρησιμοποιούν τα social media-, στα γενικά ζητήματα είναι πολύ εύκολο να ακούς πράγματα τα οποία είναι εύπεπτα ή παραπέμπουν σε κάποιες έρευνες χωρίς να υπάρχουν έρευνες. Αλλά κυρίως, πρέπει να ενημερωνόμαστε από τους γιατρούς που μας βλέπουν, τους παιδιά τους και τους ανθρώπους που είναι στα νοσοκομεία που, όταν πάμε γιατί έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα ή χρεοκοπεί να χειρουργηθούμε ή πάμε στα επείγοντα, δεν ρωτάμε για το φάρμακο ποια ουσία έχει. Πρέπει να το πάρουμε και άμεσα και γρήγορα, για να σωθούμε, γιατί διαφορετικά δεν θα σωθούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξαναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», σαράντα επτά μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 6^ο Γυμνάσιο Καλαμάτας, από μία όμορφη πόλη της Πελοποννήσου.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ελάτε, κυρία Υπουργέ.

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Κυρία Παπαδόπουλε, δεν έχω καμμία απολύτως αμφιβολία ότι υπάρχει περίπτωση να σας πείσω. Ό,τι δεν μπορείτε να εξηγήσετε, ό,τι δεν κατανοείτε, το βαφτίζετε «ξαφνικίτιδες». Λες και πριν από τον COVID δεν είχαμε συνανθρώπους μας που έχασαν τη ζωή τους από έμφραγμα ή άλλα αιφνίδια συμβάντα, τα οποία έχουν να κάνουν σε πολλές περιπτώσεις με το διαχρονικά αδύναμο σύστημα πρόληψης και όχι με όλα αυτά τα fake news, που αναφέρετε σήμερα.

Απαντώντας σε εσάς, απευθύνομαι στους πολίτες και στα νέα παιδιά που μας ακούν, γιατί έχει σημασία να επενδύουν στην επιστήμη και όχι στα ψεύδη που παρουσιάζονται ως επιστήμη. Κατέριψα απόλυτα τους δήθεν ισχυρισμούς σας περί είκοσι πέντε Γερμανών, τριάντα πέντε Νορβηγών, οκτακοσίων εβδομήντα τριών Γερμανών που είναι αυτή τη στιγμή νεκροί εξαιτίας των εμβολιασμών. Αυτό είναι ψέμα.

Αλλά για χάρη της συζήτησης, εάν νομίζετε ότι έχει κάποια σχέση και μπορεί έτσι να μας εμπλουτίσει το πεδίο της γνώσης, η Νορβηγία έχει πληθυσμό πενήντα εκατομμύρια και έχει εμβολιάσει με μία τουλάχιστον δόση τα τεσεράμισι εκατομμύρια, το 80% του πληθυσμού της. Τι ποσοστό των εμβολιασμένων είναι είκοσι τρεις υπέργηροι και αδύναμοι που, δήθεν, απεβίωσαν εξαιτίας του εμβολιασμού; Μικρότερο και από τους θανάτους που έχουμε εξαιτίας της χρήσης του κοινού παυσίπονου. Και αυτό ισχύει και για τη Γερμανία με ογδόντα τρία εκατομμύρια πληθυσμό και το 78% του πληθυσμού πλήρως εμβολιασμένο.

Αναλογικά, έχει εμβολιαστεί δύο φορές όλος ο πληθυσμός της

γης, Ξαναλέω, δεκατριάνομις δισεκατομμύρια εμβολιασμοί -δεν ξέρω αν μπορείτε να συλλάβετε τον αριθμό και να αναλογιστείτε τη θέση σας και την ευθύνη για όλα όσα μας είπατε σήμερα.

Σε αυτόν τον ασύλληπτο αριθμό που είναι οι αθρόες «Ξαφνικίτιδες» και όλα αυτά τα ανυπόστατα ψεύδη που ήρθατε και μας παραθέσατε εδώ; Πουθενά. Με βάση τα δικά σας δεδομένα, θα έπρεπε να λιποθυμούμε όλοι στα πεζοδρόμια και να πέφτουμε νεκροί, το οποίο φυσικά δεν συνέβη.

Το εμβόλιο έσωσε ζωές. Και, ειλικρινά σας το λέω, για γιατρό είναι ντροπή να έρχεται εδώ και να διαφημίζει ότι ο κόσμος πρέπει να αποφεύγει την επιστημονικά τεκμηριωμένη γνώση και τα μέσα που έχουμε για να σωθούμε και να διαλέγει να πεθάνει, επειδή αποφεύγει αυτά που συστήνουν οι γιατροί και πρέπει να υιοθετήσει τα ψεύδη και τα δήθεν βότανα ή δεν ξέρω εγώ τι άλλο που συστήνετε εσείς και δεν ξέρω εγώ ποιος άλλος εδώ πέρα.

Δεν θα επιμείνω σε αυτά. Θέλω να καταλήξω σε κάτι το οποίο για μένα έχει πολύ μεγάλη σημασία, γιατί είστε θρησκευόμενος άνθρωπος και θέλω να σας το πω με τα λόγια των ιεραρχών από τους δεκάδες που έχουν μιλήσει για το θέμα, όπως του Μητροπολίτη Πειραιώς Σεραφείμ που είπε ότι «κάποιοι διαδίδουν τερατολογήματα χωρίς να έχουν τη γνώση όταν λένε ότι δεκαπεντάχρονος πέθανε από ανακοπή μετά από εμβολιασμό. Αυτοί που τα κάνουν αυτά έχουν σχισματικές απόψεις, είναι εκτός του Σώματος, αλλά και είναι ύβρις κατά του Θεού να αμφισβητείται η ιατρική επιστήμη, διότι στον λόγο του Θεού αναφέρεται ότι η ιατρική και τα φάρμακα έχουν εμπνευστεί στους ανθρώπους από τον Θεό». Αντίστοιχα είναι και τα λόγια του Μητροπολίτη Κορίνθου Διονυσίου ο οποίος είπε ότι «οι αρνητές δεν βουτούν τη γλώσσα στο μυαλό τους πριν μιλήσουν και ότι όποιος κάνει το εμβόλιο είναι περισσότερο χριστιανός, γιατί αγαπά τον άνθρωπο, σέβεται την επιστήμη και την ακολουθεί».

Είναι πραγματικά διπλά ντροπιαστικό να κάθεστε εδώ και να εργαλειοποιείτε την επιστήμη και τη θρησκεία για μικροπολιτικούς λόγους. Δεν έχω να πω τίποτα παραπάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε συνεχίζουμε, αφού πω και ενημερώσω τους μαθητές ότι η διαδικασία εδώ είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, όπου οι Βουλευτές όλων των κομμάτων ρωτούν την Κυβέρνηση που κάθεται εδώ δεξιά μας για θέματα, α που αφορούν την περιοχή τους ή διάφορα θέματα γενικότερα, μέχρι και τον Θεό. Εκεί φτάνουν. Είναι τα όρια που μπορείς να φτάσεις και να απαντήσεις ή όχι.

Συνεχίζουμε με την τρίτη με αριθμό 406/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Ιωάννη Δελή, προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Για το κλείσιμο του καταστήματος ΕΛΤΑ στα Βασιλικά του Δήμου Θέρμης».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα πάμε σε πιο γήινα θέματα.

Κύριε Υπουργέ, όσο και αν στις γραπτές σας απαντήσεις επαναλαμβάνετε, ως Υπουργείο και ως Κυβέρνηση, ότι τα θέματα που αφορούν στην επιχειρησιακή και διοικητική λειτουργία της «ΕΛΤΑ Α.Ε.» δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου σας, γιατί αυτή είναι η απάντηση που μονότονα επαναλαμβάνετε στις ερωτήσεις που σας καταθέτουμε, ωστόσο, τα ΕΛΤΑ, κύριε Υπουργέ εξακολουθούν να είναι μία κρατική επιχείρηση, η οποία αποφάσισε στο πλαίσιο της λεγόμενης αναδιοργάνωσης του δικτύου των υποκαταστημάτων που εξήγγειλε πριν από μήνες, να αναστείλει τη λειτουργία του ταχυδρομικού καταστήματος στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης, μαζί με δεκάδες άλλα υποκαταστήματα σε όλη τη χώρα.

Ξέρετε, η απόφαση αυτή λήφθηκε χωρίς να υπολογίζονται οι ανάγκες της εξυπηρέτησης των κατοίκων όχι μόνο των Βασιλικών, αλλά και άλλων επτά χωριών της Δημοτικής Ενότητας Βασιλικών. Τα λέω ένα-ένα: Λακιά, Αγία Παρασκευή, Σουρωτή, Περιστέρα, Λιβάδι, Άγιος Αντώνιος, Μονοπήγαδο, το ένα καλύτερο από τα άλλα. Αυτά τα εξυπηρετεί το συγκεκριμένο ταχυδρομικό κατάστημα στα Βασιλικά, αφού παρέχει σε αυτούς τους ανθρώπους, τους κατοίκους αυτών των χωριών, ταχυδρομικές, χρηματοοικονομικές και υπηρεσίες ταχυμεταφορών και πληρω-

μές συντάξεων, δηλαδή, για να καταλαβαίνομαστε, πληρωμές λογαριασμών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Το ζήτημα είναι ότι τώρα με την απόφαση αυτή των ΕΛΤΑ η ταλαιπωρία για τους κατοίκους των Βασιλικών, αλλά και των χωριών αυτών, είναι δεδομένη, γιατί εκτός των άλλων υπάρχουν και δυσκολίες που αφορούν στην απόσταση από των χωριών από τη Θέρμη, γιατί εκεί πια θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν για όλες αυτές τις ανάγκες. Το συγκοινωνιακό δίκτυο; Αφήστε το! Όπως και όλο το επαρχιακό άλλωστε. Και είναι δεδομένο ότι οι άνθρωποι αυτοί συνήθως είναι ηλικιωμένοι ή περισσότερο από αυτούς. Και τι σημαίνει άραγε αυτό για την ερήμωση των χωριών;

Τα Βασιλικά, επιπλέον, είναι μια κωμόπολη -θα το έλεγα ακριβώς χωριό- που έχει χάσει ήδη το υποκατάστημα του ΙΚΑ, έχει χάσει το υποθηκοφυλακείο, ένα υποκατάστημα από την Τράπεζα Πειραιώς, χάνει τώρα και το υποκατάστημα των ΕΛΤΑ.

Ξέρετε, αυτοί είναι λόγοι επαρκείς που οδηγούν τους κατοίκους αυτής της περιοχής να κινητοποιούνται. Πρόσφατα είχαμε μία μαζικότερη κινητοποίηση έξω από το Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης. Βέβαια εκτός από τις συνέπειες αυτής της απόφασης των ΕΛΤΑ για τους κατοίκους των περιοχών, υπάρχουν συνέπειες και για τους ίδιους τους εργαζόμενους, γι' αυτό και σας ρωτάμε αν σκοπεύετε να μην κλείσετε αυτό το Ταχυδρομικό Κατάστημα των Βασιλικών, αλλά και για να μην υπάρξει καμία απόλυση εργαζομένου. Θα αναφερθώ και αναλυτικότερα στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, η ουσία αυτής της τυποποιημένης απάντησης, όπως την έχετε διαβάσει, είναι η εξής: Οι φορολογούμενοι πλέον μετά την μεταφορά από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ στο Υπερταμείο δεν πληρώνουν πια τις ζημιές, τα ζημιόγωνα καταστήματα, τα οποία έχουν ένα κόστος το οποίο πρέπει να καλυφθεί. Δεν πληρώνεται πια από τον φορολογούμενο.

Άρα, λοιπόν, αν ένα κατάστημα είναι ζημιόγωνα, κάποιος πρέπει να πληρώσει τη ζημιά. Ποιος είναι αυτός; Είναι οι άνθρωποι οι οποίοι βρίσκονται έξω από τα ΕΛΤΑ και διαμαρτύρονται; Αυτοί οι άνθρωποι χρησιμοποιούν όντως την υπηρεσία; Γιατί αν τη χρησιμοποιούσαν, ίσως να μην ήταν ζημιόγωνα τα ΕΛΤΑ.

Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι μια κρατική υπηρεσία τα ΕΛΤΑ πλέον. Είναι μια ανώνυμη εταιρεία, η οποία ανήκει στο Υπερταμείο -υπενθυμίζω- με υπογραφή και με ψήφο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

Παρ' όλα αυτά, εμείς έχουμε λάβει μια επιστολή από τον διευθύνοντα σύμβουλο των ΕΛΤΑ, την οποία με χαρά θα καταθέσω και στα Πρακτικά, για να τη διαβάσει ο συνάδελφος.

Αυτό που μας αναφέρουν, χωρίς εμείς να έχουμε αρμοδιότητα ή ουσιαστική γνώση των επιχειρησιακών και διοικητικών θεμάτων, είναι ότι το ταχυδρομικό έργο δεν επηρεάζεται, διότι οι υπηρεσίες, όπως αυτές που αναφέρατε για τη σύνταξη στον ηλικιωμένο και κάποιες πληρωμές, θα συνεχίσουν να παρέχονται στην πόρτα του κάθε κατοίκου, του κάθε καταναλωτή -επιτρέψτε μου τον όρο-, και σε κάθε περίπτωση θα υπάρξουν και άλλες λύσεις, πέραν του δικτύου των ταχυδρομείων, και με πρακτορεύσεις. Θα υπάρξουν, όμως, και άλλες λύσεις οι οποίες θα ανακοινωθούν από την ίδια την εταιρεία και για τις οποίες εμείς ούτε γνώση έχουμε ούτε αρμοδιότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Από πού να αρχίσω; Από «το ζημιόγωνα των καταστημάτων των ΕΛΤΑ». Μιλάμε για υπηρεσίες που τις έχουν ανάγκη οι άνθρωποι όπου κι αν κατοικούν. Λέτε ουσιαστικά ότι κάποια υποκαταστήματα, ανάμεσά τους και αυτό στα Βασιλικά, είναι ζημιόγωνα, γι' αυτό και κλείνουν. Και οι άνθρωποι εκεί πώς θα εξυπηρετηθούν; Είναι ακριβώς η λογική του κόστους και του οφέλους, που αφορά σε κοινωνικές υπηρεσίες. Θα σας πω και γι' αυτό που είπατε. Και τελικά, αυτοί οι άνθρωποι μένουν ξεκρέμαστοι, επειδή δεν συμφέρει μια ανώνυμη εταιρεία, με κρατική βεβαίως πλειοψηφία των μετοχών, όπως είναι τα ΕΛΤΑ.

Επικαλεστήκατε το Υπερταμείο, στο οποίο έβαλε τα ΕΛΤΑ ο ΣΥΡΙΖΑ το 2016. Πράγματι, έτσι είναι. Εσείς, όμως, αν διαφωνείτε πραγματικά -γιατί δεν νομίζω ότι διαφωνείτε-, θα βγάλατε από το Υπερταμείο τα ΕΛΤΑ. Μπορείτε να το κάνετε; Φυσικά και μπορείτε.

Θα σας δώσω ένα παράδειγμα που η δική σας κυβέρνηση αφαιρέσει από τα ΕΛΤΑ ένα ολόκληρο οικόπεδο επτακοσίων εξήντα στρεμμάτων και το μεταβίβασε από το ΤΑΙΠΕΔ στο ελληνικό δημόσιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με απόφαση δημοσιευμένη στις 13 Μαΐου του 2020 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Είναι ένα ακίνητο που βρίσκεται στην Περαιά του Δήμου Θερμαϊκού εμβαδού επτακοσίων εξήντα στρεμμάτων. Γιατί, απ' ό,τι λέτε εσείς; Για τη δημιουργία ενός τεχνολογικού πάρκου τέταρτης γενιάς στην Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας.

Εάν θέλατε, λοιπόν, ως Κυβέρνηση να εξυμνηρήσετε αυτούς τους ανθρώπους, έχετε το δικαίωμα -συνειδητά δεν το επιλέγετε- να αφαιρέσετε τα ΕΛΤΑ από το Υπερταμείο και να ρυθμίσετε αυτή την εκκρεμότητα σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο ζήτημα. Δεν το κάνετε, γι' αυτό και μην προσπαθείτε να κρυφτείτε πίσω από εκείνη την επαίσχυντη πραγματική απόφαση της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ το 2016.

Αυτό που αποδεικνύεται, κύριε Υπουργέ, είναι ότι έχουν μπει με τα «μπούνια» στη λογική του ανταγωνισμού και της κερδοφορίας, και από τη δική σας Κυβέρνηση και από όλες τις προηγούμενες, όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις που αφορούσαν σε κοινωνικά αγαθά, όπως είναι εδώ της εξυπηρέτησης της αλληλογραφίας, αλλά και σε άλλες ανάγκες που είχαν οι κάτοικοι αυτών των περιοχών. Και τελικά, αυτή η λογική του ανταγωνισμού και της κερδοφορίας στρέφεται ενάντια στις λαϊκές ανάγκες. Γιατί;

Θέλω να θυμίσω εδώ στον κύριο Υπουργό, ο οποίος είναι νέος και πιθανόν να μην γνωρίζει, ότι πριν από είκοσι-τριάντα χρόνια σε αυτές όλες τις περιοχές και σε όλη τη χώρα μια χαρά υπήρχαν και τράπεζες σχετικά κοντά, υπήρχαν και υποκαταστήματα των ΕΛΤΑ, υπήρχαν και αγροτικά ιατρεία. Τώρα δεν υπάρχουν. Και μετά οργανώνονται συνέδρια για την ερήμωση της υπαίθρου και για το δημογραφικό πρόβλημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Συνεπώς το κλείσιμο των ΕΛΤΑ στα Βασιλικά, όπως και δεκάδων άλλων πανελλαδικά, συμβαίνει γιατί θέλετε αυτή την εταιρεία, τα ΕΛΤΑ, να την κάνετε πιο ελκυστική, πιο κερδοφόρα δηλαδή, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ιδιωτικοποίησή της.

Το κλείσιμο των υποκαταστημάτων -το είπατε πριν από λίγο και εσείς εν τη ρύμη του λόγου σας- θα καλυφθεί με κάποιες πρακτορεύσεις. Δηλαδή, θα αναλάβουν ιδιώτες πράκτορες, έναντι αντιτίμου φυσικά, να εκτελέσουν αυτό το έργο που πριν λειτουργούσε απ' αυτά τα υποκαταστήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, εκεί οδηγεί η πολιτική σας. Έχουν δίκιο οι κάτοικοι στα Βασιλικά και σε άλλες περιοχές που διαμαρτύρονται. Φτάσατε μάλιστα στο σημείο στη Χίο να τους συλλαμβάνετε κίολας και να τους κλείνετε στη φυλακή για την ίδια διαμαρτυρία.

Οφείλετε να ακούσετε τη φωνή αυτών των κατοίκων -ανάμεσά τους είναι και πολλοί ψηφοφόροι δικοί σας, ξέρετε, απ' αυτούς που διαμαρτύρονται και κινητοποιούνται- και να ικανοποιήσετε το δίκαιο αίτημά τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Κύριε συνάδελφε, δεν είναι κράτος προς ιδιώτες, είναι ιδιώτες με ιδιώτες για τις πρακτορεύσεις. Και πάλι, όμως, δεν θα επεκταθώ, διότι αυτή είναι μια επιχειρησιακή απόφαση των ΕΛΤΑ, για την οποία, σας ξαναλέω, εμείς δεν έχουμε ούτε γνώση ούτε αρμοδιότητα.

Ποια είναι, λοιπόν, η δική μας αρμοδιότητα σε ό,τι αφορά την ταχυδρομική υπηρεσία, η οποία είναι κοινωνικό έργο; Είναι η λεγόμενη «καθολική υπηρεσία», η αποζημίωση παρασχεθέντος έργου καθολικής υπηρεσίας. Δηλαδή, αν στείλετε εσείς ένα

γράμμα σε κάποιον κάτοικο, είτε ζει στα Βασιλικά είτε στην Αθήνα είτε στο Καστελόριζο, πρέπει να έχει το ίδιο κόστος οποιoδήποτε κι αν είναι αυτή η διαδρομή. Αυτό λέγεται στη χώρα μας «καθολική υπηρεσία». Προστατεύεται συνταγματικά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Αυτό λέγεται κατ' εσάς «καθολική υπηρεσία». Δεν είναι αυτό καθολική υπηρεσία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): «Καθολική υπηρεσία» λέγεται και είναι. Διότι αν το κόστος είναι το ίδιο είτε μένετε στα Βασιλικά είτε μένετε στην Αθήνα, λέγεται «καθολική υπηρεσία».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Επιτρέψτε μου, κύριε συνάδελφε. Ας μην πούμε τώρα τα αυτονόητα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: ...σε όλους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Σε όλους! Αν εσείς στείλετε ένα γράμμα ή σας στείλουν ένα γράμμα από εκεί, κοστίζει το ίδιο, είτε το στέλνει Αθηναίος σε Αθηναίο είτε κάποιος από τα Βασιλικά σε κάποιον από το Καστελόριζο.

Το ταχυδρομικό έργο μειώνεται συνεχώς και σας καλώ να δείτε τους αριθμούς. Δεν είναι ίδιο το ταχυδρομικό έργο σε σχέση με πριν τριάντα χρόνια που αναφέρατε, δεν στέλνει ο κόσμος τα ίδια γράμματα στην πόλη. Στέλνει πολύ-πολύ-πολύ λιγότερα. Για όποιους, όμως, το χρησιμοποιούν το Υπουργείο μας έχει αρμοδιότητα -και σωστά- κάθε χρόνο να αποζημιώνει, επιτελώντας κοινωνικό έργο, αυτό το επιπλέον κόστος, για να μπορέσει να στείλει στα Βασιλικά.

Σας επαναλαμβάνω, γιατί κάνετε πως δεν το ακούσατε, ότι τις υπηρεσίες οι οποίες αφορούν τις συντάξεις και κάθε είδους κοινωνική παροχή, ας το πούμε έτσι, σε ανθρώπους που έχουν δυσκολία μετακίνησης, σε ανθρώπους που είναι σε απομακρυσμένα χωριά, οι ταχυδρόμοι θα συνεχίσουν να τις προσφέρουν. Επίσης, απολύσεις δεν γίνονται, γίνονται συγχωνεύσεις καταστημάτων.

Αν εσείς μας λέτε ότι έχει η Κυβέρνηση μια λαϊκή εντολή να κάνει κρατικοποιήσεις ώστε ζημιόγωνα καταστήματα να τα χρηματοδοτούν οι φορολογούμενοι, εγώ σας λέω ότι δεν έχουμε τέτοια λαϊκή εντολή από μία δημοκρατική διαδικασία σε μια δημοκρατικά εκλεγμένη Κυβέρνηση. Το ΚΚΕ μπορεί να έχει τέτοια λαϊκή εντολή. Απλά το ΚΚΕ παίρνει 5%, η Νέα Δημοκρατία παίρνει 41%.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε τώρα με την δέκατη με αριθμό 418/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Α' Ανατολικής Αττικής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Πλεύση Ελευθερίας», κ. Ελένης Καραγεωργοπούλου, προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Απόπειρα ψηφιακής μετάβασης στις μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας χωρίς προϋποθέσεις και εγγυήσεις κατά παράβαση της ασφάλειας των συναλλαγών».

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, στην πρόσφατη επικαιρότητα διατυμπανίζατε στον ελληνικό λαό ότι θα πάψει η τλαιπωρία του όταν επιχειρείται η μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας του, διότι από 1^{ης}-1-2024 θα τεθεί σε εφαρμογή το πιλοτικό πρόγραμμα του ψηφιακού φακέλου μεταβίβασης.

Μάλιστα, προς τον σκοπό τούτο έχετε εξαγγείλει την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού για τη λειτουργία πλατφόρμας στην οποία οι συμβολαιογράφοι και ενδεχομένως εταιρείες ή άλλοι διαχειριστές, σύμφωνα με δημοσιεύματα, θα δημιουργούν ψηφιακά αρχεία με τη συνδρομή των πληροφοριών που θα παρέχουν η ΑΑΔΕ, το Ελληνικό Κτηματολόγιο, ο ΕΦΚΑ, το ΤΕΕ, οι δήμοι, ενδεικτικά.

Αναρτήθηκε μάλιστα στις 7-11-2023 ο σχετικός διαγωνισμός, με καταληκτική ημερομηνία παραλαβής προσφορών στις 4-12-2023, ώρα 14.00'. Μόλις λίγες μέρες κρατάει αυτός ο διαγωνισμός.

Ερωτάται ο Υπουργός: Οι πληροφορίες που αφορούν στο Ε9 των συμβαλλομένων σπάνια συμφωνούν με τις πληροφορίες του ΚΑΕΚ που έχουν καταχωριστεί στα κτηματολογικά βιβλία, ενώ οι

πληροφορίες των περιγραφικών στοιχείων στο υλικό του ΤΕΕ είναι πάντα συμπωματικές με τα δεδομένα του Ε9 και του Ελληνικού Κτηματολογίου. Πώς εξηγείτε την απατηλή προσδοκία ότι η πλατφόρμα αυτή θα λειτουργήσει;

Και δεύτερο ερώτημα: Το εγχείρημα μετάβασης στην ψηφιακή μορφή των δικαιωραξιών έχει αντιμετωπιστεί από σύσσωμο τον νομικό κόσμο των συμβολαιογράφων ως ασέλγεια στη νομική επιστήμη διότι προσκρούει σε βασικές θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την προστασία της ασφάλειας των συναλλαγών, όπως άλλωστε πολλά δημοσιεύματα περί κυβερνοεπιθέσεων επιβεβαιώνουν, παράλληλα με δυσειδίστες παθογένειες της κτηματογράφησης.

Θα θέλαμε να ξέρουμε, επίσης, στο σημείο αυτό ποιο τμήμα είναι αρμόδιο για την ασφάλεια από τις επιθέσεις από χάκερς και ποιος είναι υπεύθυνος για το Κτηματολόγιο, ποια εταιρεία, με ποια αμοιβή έχει αναλάβει το ΤΡΟ του φορέα υπεύθυνος προσωπικών δεδομένων.

Πώς εγγυάστε ότι η νέα διαδικασία δεν θα θέσει σε διακινδύνευση την ατομική ιδιοκτησία, αλλά και τη δημόσια περιουσία; Πώς θα διασφαλίσετε, δηλαδή, τη βάση δεδομένων με τους χίλιους εκατόν πενήντα δικηγόρους εισηγητές και με απομακρυσμένο έλεγχο και ποιες οι κυρώσεις, οι ποινικές ρήτρες σε περίπτωση λαθών ή μη έγκαιρης ολοκλήρωσης των φακέλων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, νομίζω ότι τα περί «ασέλγειας» τα απορρίπτουν οι ίδιοι οι συνάδελφοί σας, το επάγγελμά σας, διότι ήρθαν σε συμφωνία με το Υπουργείο μας. Έχετε διαβάσει νομίζω και τις ανακοινώσεις. Η Ένωση Συμβολαιογράφων με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης την προηγούμενη Παρασκευή έχουμε συμφωνήσει σε ένα κοινό ανακοινωθέν με ακριβώς αυτά τα αυτονόητα ψηφιακά βήματα τα οποία πρέπει να γίνουν από 1-1-2024. Άρα, λοιπόν, παρ' ότι τυπικά είναι επίκαιρη ερώτησή σας, νομίζω ότι τα ερωτήματα που θέτετε είναι ανεπίκαιρα.

Να σας πω λίγα πράγματα, εντελώς καλοπροαίρετα, για το πώς λειτουργεί αυτή η εφαρμογή η οποία υπάρχει ήδη. Θυμίζω ότι πέρασε τον Μάρτιο ή Απρίλιο του 2023 σε κοινό ανακοινωθέν της τότε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης μαζί με την Ένωση Συμβολαιογράφων, ο λεγόμενος φάκελος μεταβίβασης ακινήτου είχε εγκαινιαστεί.

Όταν αναλάβαμε μας ζητήθηκαν από τους συναδέλφους σας κάποιες βελτιώσεις οι οποίες περιγράφονται σε αυτόν τον διαγωνισμό, ο οποίος αφορά τη μετεξέλιξη. Τι αφορά, λοιπόν, αυτή η μετεξέλιξη; Αφορά την κληρονομιά, αφορά τη γονική παροχή, αφορά τη δωρεά, αφορά μία λειτουργία ψηφιακού κλειδώματος του κωδικού αριθμού ακινήτου, του λεγόμενου ΚΑΕΚ, ώστε να μην μπορεί κάποιος κακόβουλος να μεταβιβάσει το πρωτό ακίνητό του σε εσάς και το μεσημέρι το ίδιο ακίνητο στην κ. Κωνσταντοπούλου. Αφορά μια σειρά από διαλειτουργικότητες με ψηφιακά εργαλεία που λειτουργούν ήδη, που έχουν ήδη στη διάθεσή τους οι συμβολαιογράφοι, με πλατφόρμες που ήδη χρησιμοποιούν για να μπορέσουν να συντάξουν τα συμβολαία τους, ώστε να διευκολυνθεί η λειτουργία και το κείμενο του συμβολαίου τελικά να σταλεί στο Κτηματολόγιο σε ψηφιακή μορφή, ένα απλό ανάγνωσιμο PDF υπογεγραμμένο ψηφιακά από τον συμβολαιογράφο, ώστε η ταχύτητα στη μεταγραφή να επιτευχθεί πολύ πιο αποτελεσματικά.

Για ποιο λόγο μπορούμε να την πετύχουμε; Διότι αντί να πηγαίνει κάποιος να στήνεται στην ουρά με ένα φάκελο χαρτιά ο οποίος περιέχει μία σειρά από πιστοποιητικά και πληροφορίες, οι οποίες πρέπει να διαβαστούν με το μάτι ή να διαχειριστούν με το χέρι, να πάνε πίσω σε μία ντάνα, να πάει ένας άλλος υπάλληλος και να τις σαρώσει. Σκεφτείτε την παράνοια. Ψηφιακό αρχείο το οποίο παράγεται σε υπολογιστή να εκτυπώνεται, να στήνεται πόλιτς στην ουρά και κάποιος άλλος να το ξανασαρώνει για το ξαναψηφιοποιήσει.

Για ποιον λόγο να το κάνουμε αυτό; Εσείς δεν είστε σαν κόμμα

υπέρ της πράσινης μετάβασης και υπέρ του περιβάλλοντος και υπέρ της ψηφιακής μετάβασης κι όλα αυτά τα οποία μας λέγατε προεκλογικά; Τι σας έχει πιάσει τώρα με το χαρτί; Πρέπει να συνεχίσουμε να γεμίζουμε τα υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία με χαρτί, με αυτούς τους ατελειώδεις τόνους χαρτιού οι οποίοι κοστίζουν στον Έλληνα φορολογούμενο εκατομμύρια ευρώ, για να μπορέσουν να διαχειριστούν και να νοικιάσουν αποθήκες και να μπορεί ο κόσμος και οι δικηγόροι να κάνουν έλεγχο τίτλων; Όχι. Το Κτηματολόγιο ήρθε στο Ψηφιακής Διακυβέρνησης για να γίνει πλήρως ψηφιακό.

Άρα, λοιπόν, εμείς εξασφαλίζουμε περισσότερη ασφάλεια δικαίου. Και το εγχείρημα για τις κυβερνοεπιθέσεις, κυρία συνάδελφε, εγώ το ακούω. Αν είναι έτσι, όμως, να καταργήσουμε και τις ηλεκτρονικές πληρωμές γιατί δέχονται κυβερνοεπιθέσεις και οι τράπεζες ή να καταργήσουμε και όλα τα ψηφιακά εργαλεία μας και έχουμε τον κίνδυνο κυβερνοεπιθέσεων.

Η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, μαζί με τον Εθνικό Οργανισμό τον οποίο θα νομοθετήσει ο κ. Παπαστέργιου σε λίγους μήνες θα αποτελούν την εγγύηση για να μπορέσουν όλοι οι κρατικοί οργανισμοί, όλες τις κρίσιμες υποδομές της χώρας, ταυτόχρονα και οι περιουσίες των Ελλήνων, να έχουν την ανώτατη δυνατή ασφάλεια.

Από και πέρα, νομίζω τα υπόλοιπα έχουν συμφωνηθεί με την Ένωση Συμβολαιογράφων. Εγώ σε καμία περίπτωση δεν θέλω να υποτιμηθεί ο ρόλος του συμβολαιογράφου που από την πρώτη μέρα έχω πει ξανά και ξανά ότι θεωρούμε εγγυητή μιας αξιόπιστης ψηφιακής συναλλαγής. Πιστεύουμε στον ρόλο τους. Θεωρούμε ότι κάθε συναλλαγή η οποία έχει αξία και παρεμβάλλονται τα ακίνητα, οι περιουσίες των Ελλήνων, η κληρονομιά των Ελλήνων, πρέπει να έχουν αυτή την εγγύηση. Ένα απλό αναγνώσιμο PDF δεν νομίζω ότι θα χαλάσει τη ζωή κανενός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ελάτε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, γνωρίζετε πολύ καλά ότι σήμερα συνεδριάζει η γενική συνέλευση του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου. Άρα, το γεγονός ότι μου απαντάτε δήθεν στην ερώτησή μου ότι υπάρχει ήδη ειλημμένη απόφαση από τους Προέδρους των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων είναι τελείως αντίθετο με την πραγματικότητα και παραπλανάτε το κοινό. Σήμερα το συλλογικό όργανο συνεδριάζει για να λάβει αποφάσεις. Δεν πρόκειται για την απόφαση ενός προέδρου. Πρόκειται για αποφάσεις συλλογικών οργάνων τα οποία δεν υποκαθιστούνται από τους προέδρους. Αυτό σε σχέση με αυτό που δηλώσατε.

Κατά τα λοιπά, επειδή είστε απόφοιτος Νομικής Σχολής και παρ' όλα αυτά δεν μπορώ να σας καλέσω σε καμία επιστημονική μονομαχία, γιατί πραγματικά δεν επιζητώ όχι μόνο τη μονομαχία με επιστημονικά όπλα συναδέλφους, αλλά πολύ περισσότερο με κάποιον ο οποίος προερχόμενος από τον κομματικό σωλήνα της Νέας Δημοκρατίας βρέθηκε στη θέση υπουργικού θώκου μετά την μαρτυρία του σε υπεράσπιση καταδικασθέντα για σεξουαλικό έγκλημα συνεργάτη του πρωθυπουργικού Γραφείου και του ίδιου του Πρωθυπουργού. «Θύμα σκευωρίας», είπατε στη μαρτυρική σας κατάθεση.

Πέρα κι έξω από αυτό, όμως, επειδή μας παρακολουθούν πάρα πολλοί ένοπλοι επιστήμονες της νομικής επιστήμης και γι' αυτούς είμαι εδώ, όσοι είναι μέσα στη Βουλή, αλλά και όσοι είναι εκτός Βουλής, θα προσπαθήσω με δύο λόγια να σας εξηγήσω τι σημαίνει συμβολαίο και τι σημαίνει ασφάλεια συναλλαγών, τι σημαίνει λειτουργός της προληπτικής δικαιοσύνης και ελπίζω ότι θα τα καταφέρω.

Να πω σε εσάς που δεν γνωρίζετε καν τη διαφορά, που ταυτίζετε το υποθηκοφυλακείο με το κτηματολογικό γραφείο, που μας είπατε άλλη φορά ότι μεταγράφεται το ακίνητο κι άλλη φορά εσχάτως ότι θα μεταγράφεται ο ηλεκτρονικός φάκελος. Ας πούμε, λοιπόν, με δυο λόγια σε τι συνίσταται η δουλειά του συμβολαιογράφου σε μια πώληση. Αφού βεβαιωθεί για την ταυτότητα των μερών, τη δικαιοπρακτική ικανότητά τους, την πλήρη σύμπτωση βούλησης και κατάρτισης δικαιοπραξιών και κάθε στιγμή από την πρώτη στιγμή και μέχρι την τελευταία στιγμή της

υπογραφής του συμβολαίου, αφού μελετήσει με μεγάλη προσοχή το φάκελο του ακινήτου, τους τίτλους κτήσης, στο σύννομό τους, το έγκυρό τους, αφού κάνει απίστευτες συνάψεις στον εγκέφαλό του για να συνδυάσει έναν κυκεώνα διατάξεων ουσιαστικού, πολεοδομικού, φορολογικού, δασικού δικαίου, αρχίζει τη συλλογή απαραίτητων εγγράφων, η μη επισύναψη τινών εκ των οποίων επισύρει ποινή απολύτου ακυρότητας, αντλώντας μερικά από αυτά μέσω του TAXISNET και αρκετά άλλο από μη διαλειτουργούσες υπηρεσίες.

Έχετε καταστήσει - καταντήσει να είναι το συμβόλαιο ο τόπος όπου κάθε υπηρεσία του κράτους έχει στήσει καρτέρι για να εισπράξει ό,τι οφείλεται και από νεκρούς ακόμα. Με τη βεβαίωση ΤΑΠ όπου χρεώνονται μέχρι και κλήσεις τροχαίας παρελθόντων ετών, την υποχρέωση επισύναψης της οποίας επαίρεστε ότι καταργείτε, ενώ το ποσό με τη νέα διαδικασία θα έρχεται μπίρους στον αγοραστή αργότερα. Με το πιστοποιητικό ΕΝΦΙΑ που εκδίδεται με βάση εγκυκλίους ακατάσχετες, αλληπάλληλες, συμπληρωματικές, διευκρινιστικές, αντιφατικές και εν πολλοίς άδικες εις βάρος των εκπροσώπων ακινήτων των πολιτών που έζησαν δέκα χρόνια μνημόνια, δύο χρόνια οργουελικών περιορισμών λόγω COVID, σύμφωνα επιτήρησης και σταθερότητας με τις ηλεκτρονικές ταυτότητες.

Δεν θα πω, όμως, άλλα. Και για να είμαι δίκαιη δεν θέλω να επιρρίψω σε εσάς την ολέθρια και τραγική τεταρτοκοσμική παθογένεια της ελληνικής γραφειοκρατίας. Ο συμβολαιογράφος έχει υποκαταστήσει, εκών άκων, τα τμήματα φορολογίας κεφαλαίου των ΔΟΥ τις οποίες καταργείτε, φορτώνοντας το έργο τους στους ώμους των συμβολαιογράφων προς εκμηδένιση των εξόδων της γενικής κυβέρνησης, μετατρέποντας αυτές τις ΔΟΥ σε εισπρακτικά μέτρα.

Ποια ανάγκη, λοιπόν, της κοινωνίας έρχεται να ψηφίσει το νέο σας νομοσχέδιο. Την ανάγκη, για παράδειγμα, της άμεσης, ασφαλούς, ορθής καταχώρησης των δικαιωμάτων των μελών της επί ακινήτων. Ποιος και τι είναι αυτό που δημιούργησε την ανάγκη; Τα πολύφυλλα συμβόλαια; Αυτά που αναγκάζονται οι συμβολαιογράφοι να συντάσσουν για να χωρέσουν την καταγραφή των άπειρων δικαιολογητικών που η πολιτεία επιτάσσει να επισυνάπτουν, αφού τα ελέγξουν και διορθώσουν με δική τους ευθύνη και υπό τη δαμόκλειο σπάθη μεγάλων προστίμων; Οι υποθηκοφύλακες; Αυτοί που καταχωρούν σε δυο τρεις μέρες το πολύ δεκάδες δεκάδων μεταγραφικών πράξεων κάθε μέρα και σε εποχές που οι μεταγραφικές πράξεις ήταν πολλαπλάσιες;

Σκεφτήκατε να δείτε την απορρύθμιση που επέφεραν στην καταχώριση ανοικονόμητες προτάσεις υψηλά ισταμένων υπηρεσιακών παραγόντων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, κυρία Καραγεωργοπούλου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Τέθηκαν ποτέ υπό αξιολόγηση τα αποτελέσματα των αποφάσεών τους; Ελήφθησαν υπ' όψιν των προϊσταμένων αρχών του Κτηματολογίου παρατηρήσεις, προτάσεις ανθρώπων απόλυτα έμπειρων και εξειδικευμένων στο αντικείμενο της δουλειάς τους; Ποιος λόγος υπαγόρευσε την αποπομπή, τον διωγμό ικανοτάτου δυναμικού και την αντικατάστασή του με κενό; Το κενό που δημιούργησε η υποστελέχωση και η παντελής έλλειψη προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κυρία Καραγεωργοπούλου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, την ανοχή σας για μισό λεπτό ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Έχω δείξει ανοχή ήδη δύο λεπτά.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Σας παρακαλώ πολύ χρειάζομαι να τελειώσω ορισμένα απ' όσα έχω σκεφτεί. Και είναι σημαντικό το ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ναι, αλλά αν συμβεί αυτό με τον καθένα, μετά στο τέλος της ημέρας δεν θα υπάρξει διαδικασία κοινοβουλευτική.

Σας δίνω τριάντα δευτερόλεπτα εκτός διαδικασίας αλλά δεν γίνετα όμως αυτό.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ.

Αναφερθήκατε σε χώρες ως πρότυπα για τον τρόπο σύνταξης συμβολαίων. Πραγματικά είναι αστεία η αναφορά σας στη Μεγάλη

Βρετανία. Πιστεύω ότι κάποιοι σύμβουλοί σας θα σας έχει πει διακριτικά, για να μην σας προσβάλει κιόλας, ότι εκεί ισχύει το Αγγλοσαξονικό Δίκαιο. Οι χώρες λοιπόν όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ισπανία, σέβονται απεριόριστα τον ιστορικό θεσμό του συμβολαιογράφου. Και όταν η ψηφιακή τεχνολογία εισήλθε στο πεδίο της συμβολαιογραφίας είχε τη χρήση πρόσθετου εργαλείου αυτής, η οποία το χρησιμοποιεί και το εντάσσει σε νομικούς κανόνες. Παράλληλα η πολιτεία εκπαιδεύει εκεί τους συμβολαιογράφους στο ψηφιακό εργασιακό τους περιβάλλον, θεσμοθετεί μοιβές που επιτρέπουν τη διατήρηση γραφείων, υπαλλήλων και μηχανημάτων και είναι αντίστοιχες των γνώσεων και των δυνατοτήτων ενός νομικού που κάθε μέρα οφείλει να είναι άριστα καταρτισμένος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κλείστε, σας παρακαλώ.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Στη δική μας περίπτωση απαιτείται με ειρωνείες, απειλές, προσβολές και απαξίωση ο θεσμός της συμβολαιογραφίας να κατέβει σκαλοπάτι και να υπάρξει υπό την ομπρέλα της ψηφιακής τεχνολογίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Κύριε Υπουργέ, θα μου επιτρέψετε να κάνω μια ανακοίνωση.

Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», σαράντα τέσσερις μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί-εκπαιδευτικοί από το 6^ο Γυμνάσιο Καλαμάτας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Κυρία συνάδελφε, τόσο πολύ τα πιστεύετε αυτά που είπατε, που τα διαβάσατε όλα από μέσα, τόσο πολύ τα πιστεύετε!

Θα φτάσω στο τέλος στις προσβολές σας, γιατί τις ειρωνείες και τις προσβολές και την απόπειρα να μειώσετε τον συνάδελφό σας από εσάς την είδαμε. Εγώ για το επάγγελμα των συμβολαιογράφων από την αρχή, από την πρώτη μέρα εκφράζομαι πάρα πολύ θετικά, όπως πολύ θετικό είναι και το γεγονός ότι την προηγούμενη εβδομάδα -και έχω μπροστά μου την ανακοίνωση- ήταν το κοινό ανακοινωθέν της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος, δηλαδή, οι πρόεδροι όλων των συμβολαιογραφικών συλλόγων της Ελλάδας.

Τι λένε λοιπόν; «Μετά την αποτίμηση της διαμορφωθείσας κατάστασης αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί προς τα μέλη των συμβολαιογραφικών συλλόγων και της γενικής συνέλευσης την άρση και μη πραγματοποίησης της αποχής». Αυτή είναι η δική σας ανακοίνωση. Δεν είναι κάποιου άλλου. Είναι δική σας ανακοίνωση!

Αν λοιπόν εσείς με τα περί άοπλου και ένοπλου αγώνα που μας αναλύσατε εδώ και μας παρουσιάσατε, θέλετε να δυναμιτίσετε το κλίμα γιατί έχετε πολιτικό συμφέρον να υπάρξει αποχή και έχετε πολιτικό συμφέρον να παγώσει η κτηματογορά και έχετε πολιτικό συμφέρον να παραπληροφορήσετε τους συναδέλφους σας στη γενική συνέλευση ώστε να πάνε σε μια πολιτική κίνηση αποχής, εγώ δεν θα σας ακολουθήσω.

Και μιας και έχουμε και μικρά παιδιά μαζί μας στην την Αίθουσα θέλω να ανακαλέσετε αμέσως τώρα το απίστευτο ψέμα που είπατε ότι έχω πάει μάρτυρας υπεράσπισης σε μια τέτοια υπόθεση. Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, να ανακαλέσει τώρα. Ουδέποτε έχει συμβεί αυτό! Παρακαλώ να ανακαλέσετε τώρα ενώπιον των παιδιών που μας ακούν.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, ανακαλώ μέχρι να επιβεβαιωθεί αυτό, διότι η πληροφορία βρίσκεται σε πάρα πολλά δημοσιεύματα ότι υπήρξατε μάρτυρας υπεράσπισης του προσώπου αυτού. Αν υπάρχει θέμα fake news, λυπάμαι, ανακαλώ. Αλλά θα το διαπιστώσω και θα επανέλθω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Υπό αίρεση λοιπόν. Για το κόμμα πάντως της Ζωής Κωνσταντοπούλου που μπορεί να κατηγορηθεί για πολλά αλλά όχι για ένα, δηλαδή, για την ανάλυση και τη λεπτομέρεια με την οποία εξετάζει τα γεγονότα και όχι τα δημοσιεύματα, είναι ντροπή σας αυτό που κάνετε και μάλιστα σε μια Αίθουσα στην οποία οφείλουμε να ερχόμαστε εξετάζοντας τα γεγονότα, κυρία συνάδελφε. Και με κατηγορήσατε για κάτι ενώπιον μικρών παιδιών, το οποίο είναι ντροπή. Ουδέποτε έχω πάει μάρτυρας υπέρτασης σε καμμία τέτοια υπόθεση. Και να πάτε πίσω στο σπίτι και το γραφείο σας και να το ψάξετε και αναμένω μια συγγνώμη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Συνεχίζουμε με την δέκατη έβδομη με αριθμό 419/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής της ΚΟ «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Γεωργίου Καραμέρου, προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Η κατάσταση στο Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ) δυσφημεί τη χώρα και εκθέτει σε κινδύνους εργαζόμενους και επιχειρήσεις».

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα γυρίσω λίγο πίσω κύριε Υπουργέ στο 2015. Τότε η κυβέρνηση Τσίπρα-ΣΥΡΙΖΑ εκτός από άδεια ταμεία δεν βρήκε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, ενώ αν ανοίγατε την τηλεόραση θα βλέπατε κυρίως τούρκικες σειρές και επαναλήψεις ελληνικών παραγωγών. Τότε λοιπόν, από την αρχή του 2015 μέχρι και τον νόμο που συστήθηκε το Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνιών δηλαδή, από το 2015 μέχρι το 2017 και με δεκαέξι νομοθετικές ρυθμίσεις δημιουργήθηκε το ΕΚΟΜΕ, ένα σημαντικό επενδυτικό εργαλείο cash rebate. Στην πραγματικότητα εκτιμάται από την αγορά ότι δημιούργησε εβδομήντα χιλιάδες θέσεις εργασίας τόσο σε κινηματογραφικές σειρές, τηλεοπτικές σειρές, ακόμα και στο gaming ή στο animation.

Αφού αυτό το εργαλείο συστήθηκε και υποκατέστησε στις τηλεοπτικές μας οθόνες τις τούρκικες σειρές με επιτυχημένες σειρές, όπως ο «Σασμός», οι «Άγριες Μέλισσες», το «Μαέστρο», το «Κόκκινο Ποτάμι», αλλά χρηματοδοτήθηκαν και επιτυχημένες ξένες παραγωγές όπως το ντοκιμαντέρ για τον Ατεντοκούμπο της Ντίονεϊ, ή ταινίες του Λάνθιμου που είναι καταξιωμένος σκηνοθέτης με σημαντικές βραβεύσεις, εσείς ως Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με δύο νομοθετικές ρυθμίσεις και ενώ το ΕΚΟΜΕ είχε εξασφαλισμένη χρηματοδότηση 75 εκατομμύρια ευρώ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και είχαμε προβλέψει δύο επενδυτικά εργαλεία ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ που αφήσατε στο συρτάρι, ήρθατε με δύο νομοθετικές παρεμβάσεις και του αλλάξατε τα φώτα, να το πω έτσι κατά το κοινώς λεγόμενο και καθόλου στο πλαίσιο της ψηφιακής μετάβασης.

Καταργήσατε τα ισχυρά εχέγγυα διπλού ελέγχου που υπήρχαν για διαφάνεια και αξιοπιστία των ελέγχων των επενδυτικών σχεδίων, επικαλούμενοι τότε καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων. Μειώσατε τα ελάχιστα όρια επενδύσεων που είχαν τεθεί σε 10.000 ευρώ ανά επεισόδιο με αποτέλεσμα να χρηματοδοτούνται αμφιβόλου ποιότητας παραγωγές με μικρό στελεχιακό δυναμικό. Και δώσατε τη δυνατότητα να χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του ΕΚΟΜΕ ξένα τιμολόγια, καθώς ο νόμος Κρέτσου είχε τη λογική της εδαφικότητας, του cash rebate. Κάθε ένα ευρώ το οποίο επενδύεται με τα χρήματα που επιστρέφονται από τις παραγωγές, αυτό το ένα ευρώ που πηγαίνει στις τοπικές κοινωνίες να αποδίδει τρία έως επτά στην οικονομία όπως λένε όλες οι διεθνείς μελέτες.

Φτάσαμε, λοιπόν, τώρα και έχουμε την πληροφόρηση από την αγορά και από τις ενστάσεις που υπάρχουν δημόσια από πάρα πολλές εταιρείες παραγωγής, να έχουμε καθυστερήσεις στις πληρωμές. Οι πληροφορίες λένε ότι από αυτά τα εγγυημένα 75 εκατομμύρια δόθηκαν 45 εκατομμύρια μέχρι το τέλος του 2022. Υπήρχαν 30 εκατομμύρια ευρώ πλεόνασμα. Και φτάσαμε τώρα - υπάρχουν πληροφορίες - για 150 εκατομμύρια ή 200 εκατομμύρια ευρώ μαύρη τρύπα.

Θέλωμε λοιπόν να μας ενημερώσετε ποια είναι η πραγματική κατάσταση των οικονομικών του ΕΚΟΜΕ, αν υφίσταται ή όχι αυτή

η οικονομική τρύπα των 200 εκατομμυρίων ευρώ. Γιατί έφτασε ο οργανισμός σε αυτήν την οικονομική κατάσταση; Πώς σκοπεύετε να καλύψετε το οικονομικό κενό με βιώσιμο τρόπο; Με ποιό τρόπο θα ανταποκριθείτε στις υποχρεώσεις του προς τηλεοπτικούς σταθμούς και ξένες εταιρείες παραγωγής οπτικοακουστικών μέσων; Και πώς και γιατί θεωρείτε επ' ωφελεία του οργανισμού τη μεταφορά του στο Υπουργείο Πολιτισμού και μάλιστα τη συγχώνευσή του με έναν άλλο Οργανισμό, το Εθνικό Κέντρο Κινηματογράφου και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας; Πώς μπορούν δηλαδή να συλλειτουργήσουν ένας παραγωγικός μηχανισμός, ένας εποπτικός μηχανισμός και ένα εργαλείο, όπως είναι το ΕΚΟΜΕ, cash rebate;

Θέλουμε απαντήσεις και με έγγραφα ει δυνατόν σε αυτά τα ερωτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Ευχαριστώ πολύ για την ερώτηση, κύριε συνάδελφε. Πολλά από τα στοιχεία που αναφέρατε όντως έτσι είναι, αυτός ήταν ο στόχος της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, να φτιάξει ένα αναπτυξιακό εργαλείο το οποίο θα έφερνε στη χώρα ξένες επενδύσεις, ξένες παραγωγές, οι οποίες τελικά θα μπορούσαν να αναδείξουν τη χώρα μας στο εξωτερικό, στις αγορές του κινηματογράφου, σε ξένα κοινά.

Να δούμε, λοιπόν, λίγο συγκριτικά τι συνέβη από τη στιγμή που ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ αυτή την προσπάθεια.

Για τις χρονιές 2019, 2020, δηλαδή ουσιαστικά την πρώτη χρονιά εφαρμογής αυτού του εργαλείου, του ΕΚΟΜΕ, καταβλήθηκαν περίπου 6,5 εκατομμύρια ευρώ για 24 επενδυτικά σχέδια, πολλά από τα οποία αφορούσαν εκκρεμείς υποθέσεις που τελικά ουδέποτε διεκπεραίωσε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Για το διάστημα 2021-2023 έχουν καταβληθεί ήδη 93,5 εκατομμύρια ευρώ και 152 επενδυτικά σχέδια, 65 εκατομμύρια ευρώ για διεθνείς και διασυνοριακές παραγωγές, δηλαδή τα δεκαπλάσια από αυτά τα οποία κατάφερε να εντάξει ο ΣΥΡΙΖΑ, και 30 εκατομμύρια σε αμιγώς εγχώριες παραγωγές κάποιες εκ των οποίων αναφέρατε κι εσείς στην πρωτολογία σας και είναι παραγωγές οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Ποιο είναι το βασικό το οποίο πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας; Ότι με το που ανέλαβε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ουσιαστικά πήγε και αύξησε το rebate, το πήγε στο 40%. Αυτό, λοιπόν, ακούστηκε στις διεθνείς αγορές και στην εγχώρια αγορά. Υπήρξε ένα πολύ σημαντικό κίνητρο. Όντως πήραν μπρος πάρα πολλές προσπάθειες επιχειρηματικές για να έρθουν στη χώρα μας, είτε μέσα από ταινίες είτε μέσα από καθημερινές σειρές και είχαμε αρκετές επιτυχίες, κατά τη γνώμη μας. Είχαμε κορυφαίες διεθνείς πλατφόρμες, όπως η Amazon, η Disney, η Apple, το Netflix, οι οποίες φιλοξένησαν παραγωγές που χρηματοδοτήθηκαν μέσα από πόρους του ΕΚΟΜΕ.

Αντιθέτως, επί ΣΥΡΙΖΑ η μόνη ξένη παραγωγή η οποία έλαβε χρηματοδότηση ήταν εκείνη η προπαγανδιστική ταινία του κ. Γαβρά για τη διαπραγμάτευση του Βαρουφάκη. Αυτή ήταν η ξένη παραγωγή η οποία χρηματοδοτήθηκε.

Επί ημερών μας ταινίες για τον Αντετοκούμπο, το «Maestro», η «Τεχεράνη» στο Apple TV, μία σειρά από παραγωγές τις οποίες όντως τις είδαν εκατομμύρια μάτια σε όλον τον κόσμο, χρηματοδοτήθηκαν. Αυτό τι επέφερε ως συνέπεια; Επέφερε προφανώς μία πολύ μεγάλη δημοφιλία του εργαλείου εντός και εκτός συνόρων, με αποτέλεσμα να αυξηθούν πάρα πολύ οι αιτήσεις.

Υπάρχει αναπτυξιακό εργαλείο πουθενά στην Ευρώπη χωρίς να έχει ταβάνι; Δεν υπάρχει, είναι η αλήθεια. Και νομίζω συμφωνούμε σε αυτό, ότι δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε κάνει μία αίτηση αυτομάτως να δικαιούται τα χρήματα τα οποία παίρνει, διότι αυτό οδηγεί και έχει οδηγήσει σε καταχρηστικότητες, για παράδειγμα, στα ξένα τιμολόγια. Το ξέρετε πολύ καλά. Και νομίζω ότι συμφωνούμε σε αυτό, ότι δεν μπορεί να έρχεται μία ξένη παραγωγή η οποία θέλει οτιδήποτε χρηματοδοτείται με κρατικά χρήματα στην Ελλάδα να το κάνει με εικονικά τιμολόγια ή με πράγματα τα οποία δεν έχουν παραχθεί ποτέ, δεν είναι πραγματικό έργο και εμείς να έχουμε κλειστά τα μάτια. Πρέπει να υπάρχει εξονυχιστι-

κός έλεγχος και πρέπει να στηριχθεί η εγχώρια οικονομία, ναι, από ξένες επενδύσεις, από ξένες παραγωγές, αλλά η εγχώρια οικονομία.

Άρα, λοιπόν, γι' αυτό φέραμε τον νόμο για τα ξένα τιμολόγια. Αυτό σημαίνει ότι οι παραγωγές οι οποίες εντάχθηκαν με το προηγούμενο καθεστώς δεν θα πληρωθούν; Όχι, θα πληρωθούν κανονικά, αλλά πρέπει στο cash rebate, το οποίο έρχεται νομοθετικά τώρα στην ενοποίηση με τους δύο οργανισμούς που αναφέρατε, να μπει ένα ταβάνι. Ποιο είναι αυτό το ταβάνι; Είναι 55 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, τα οποία θα μπορούν να πηγαίνουν μέσα από επιχειρηματικά, αναπτυξιακά, ποιοτικά, κάθε είδους αξιολογικά κριτήρια στις παραγωγές που πραγματικά μπορούν να αναδείξουν τη χώρα μας κι όχι να κάνουμε μία ατελείωτη «τρύπα», όπως την αναφέρατε κι εσείς. Γιατί 200 εκατομμύρια δεν είναι «τρύπα», 200 εκατομμύρια είναι συνολικά οι αιτήσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Υφυπουργέ, προσπαθώ με έναν τρόπο να πω σε όλους σας ότι υπάρχει μια κοινοβουλευτική διαδικασία. Αν πάμε όλοι στα πεντάλεπτα σημαίνει ότι δεν κρατάμε τίποτα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Θα αξιοποιήσω τη δευτερολογία μου. Σταματώ εδώ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ.

Το ίδιο ισχύει και για εσάς, κύριε Καραμέρο, που σας δώσαμε λίγο παραπάνω στην πρωτολογία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ: Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Μακάρι.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ: Κύριε Υπουργέ, θα ξεκινήσω από το τέλος. Πρώτα απ' όλα δεν αμφιβάλλω για την καλή σας πίστη. Όμως οι τροπολογίες που φέρατε και μάλιστα η τελευταία τον Μάρτιο του 2022 σε ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών στην πραγματικότητα είναι σε τελειώς διαφορετική κατεύθυνση.

Για παράδειγμα, για την κατάθεση των ολοκληρωμένων σχεδίων νομοθετήσατε δειγματοληπτικό έλεγχο στο 30%. Αυτό δημιούργησε, καταλαβαίνετε, για το υπόλοιπο 70% -αν ελέγχονταν από εξωτερικούς ελεγκτές- μια κατάσταση προβληματική. Δεν μου απαντήσατε ποιο είναι το οικονομικό έλλειμμα του ΕΚΟΜΕ, αν είναι όντως 200 εκατομμύρια. Επίσης, θέλω να σας πω, επειδή μιλήσατε για μια προπαγανδιστική ταινία, ότι μιλάτε για την ταινία «Μπέκετ». Η ταινία «Μπέκετ» είναι μια παραγωγή του Netflix και δεν ήταν η μόνη που έγινε επί ΣΥΡΙΖΑ. Ήταν το «The little drummer girl», ήταν κι άλλες ταινίες. Εν πάση περιπτώσει, ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η κυβέρνηση το 2019 άλλαξε. Η κυβέρνηση Τσίπρα έφτιαξε το ΕΚΟΜΕ για να χρηματοδοτείται ο Λάνθιμος, οι «Άγριες μέλισσες», παραγωγές της Disney, ο «Σασμός» και όχι να ξοδεύονται χρήματα για τις «Οικογενειακές Ιστορίες» ή για b-monies βαλκανικής παραγωγής και μάλιστα με ξένα τιμολόγια.

Το θέμα είναι τα χρήματα να πηγαίνουν σε Έλληνες εργαζόμενους. Και αυτές οι εβδομήντα χιλιάδες θέσεις, επειδή μιλάμε με την αγορά, κύριε Υπουργέ, απειλούνται. Υπάρχει ανησυχία και στα ελληνικά στούντιο και στους ελληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς γιατί έχουν ξεκινήσει παραγωγές, γυρίζονται επεισόδια, προβάλλονται και ακόμα δεν γνωρίζουν αν θα πληρωθούν. Βλέπω ότι επιμένετε στη συγχώνευση. Άλλο τα μήλα κι άλλο τα πορτοκάλια.

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου έχει ένα χαρακτήρα κιβωτού πολιτισμού. Θα χρηματοδοτήσει και μια ταινία η οποία δεν είναι εμπορική. Δεν μπορεί να είναι από κοινό φορέα η χρηματοδότηση των «Οικογενειακών Ιστοριών» στις οποίες δώσατε -όχι εσείς αλλά η κυβέρνηση Μητσοτάκη- 1.000.000 το 2021 και το ίδιο μια ταινία μικρού μήκους που μπορεί να είναι για το προσφυγικό-μεταναστευτικό ή για την ισότητα των φύλων.

Επίσης, υπάρχει ανησυχία στην αγορά. Και όπως τότε σας

προειδοποιούσαν δύο φορείς, τώρα υπάρχουν οκτώ φορείς από τους σκηνοθέτες, τους εργαζόμενους, τους παραγωγούς, που λένε ότι η συγχώνευση αυτή στην πραγματικότητα βάζει στο μάτι το αποθεματικό του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, δηλαδή των χρημάτων των δικαιωμάτων των καλλιτεχνών. Αν είναι δυνατόν να πάτε να καλύψετε τη μαύρη τρύπα από τα ξένα τιμολόγια των b-monies -που φέρατε με δική σας ρύθμιση- από το ΕΚΟΜΕ με τους πόρους των καλλιτεχνών και των δημιουργών. Θα ήθελα πραγματικά να μας δώσετε απαντήσεις τόσο για το ζήτημα του ελλείμματος που υπάρχει στο ΕΚΟΜΕ όσο και να επιβεβαιώσετε -το κάναμε βέβαια ήδη- αν επιμένετε στο να συγχωνεύσετε τρεις διαφορετικούς μηχανισμούς: έναν παραγωγικό μηχανισμό, όπως είναι το Κέντρο Κινηματογράφου, έναν εποπτικό μηχανισμό, όπως ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας και ένα εργαλείο χρηματοδοτικό, το cash rebate, όπως είναι το ΕΚΟΜΕ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Να ξεκινήσουμε από το θέμα της συγχώνευσης. Εμάς δεν θα μας ακούσετε στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης να λέμε ότι αυτό είναι ένα σχέδιο το οποίο έχει αναπτυχθεί στην κάθε του λεπτομέρεια και ότι δεν δεχόμαστε προτάσεις για να γίνει καλύτερο. Συμφωνούμε όμως ότι ακριβώς για τέτοιες καταστάσεις, όπως αυτές που αναφέρατε με σειράς οι οποίες ενδεχομένως δεν θα έπρεπε να χρηματοδοτηθούν, πρέπει να εισαχθούν και ποιοτικά κριτήρια πέρα από καθαρά τυπικά, καθαρά νομικά.; Άρα, λοιπόν, πιθανότατα -θα το δούμε στις επιτροπές- μια συγχώνευση με έναν οργανισμό ο οποίος έχει ποιοτικά κριτήρια θα μπορούσε να βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση. Σε κάθε περίπτωση είμαστε ανοιχτοί ώστε αυτό το εργαλείο πραγματικά να εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο το έφτιαξε και η δική σας κυβέρνηση, που είναι να δείξει τη χώρα διεθνώς.

Δεύτερον, για την οικονομική κατάσταση σας απάντησα και πριν. Δεν υπάρχει καμμία τρύπα 200 εκατομμυρίων. Υπάρχουν 130 εκατομμύρια αιτήσεις. Δηλαδή, υπάρχουν εταιρείες οι οποίες αιτούνται να μπουν, να υπαχθούν για χρηματοδότηση στον ΕΚΟΜΕ. Δεν έχει καμμία υποχρέωση το ελληνικό κράτος κάθε μία από αυτές τις αιτήσεις να τις υπαγάγει για να τις πληρώσει, ούτε έχει αναλάβει κάποια τέτοια υποχρέωση. Άρα, λοιπόν, όσοι μπερδεύουν την αίτηση με την υπαγωγή κάνουν λάθος και κάνουν κακό στον φορέα. Είναι λόγος δυσφήμισης του φορέα. Τι υπάρχει; Υπάρχουν σε στάδιο υλοποίησης ογδόντα πέντε επενδυτικά σχέδια ύψους 65,2 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτά έχουν υπαχθεί, θα πληρωθούν κανονικά. Και σήμερα που μιλάμε συνεχίζονται οι πληρωμές. Σας είπα ότι το νέο νομοσχέδιο για το cash rebate στη συνεννόηση με τους υπόλοιπους οργανισμούς θα αφορά ένα ταβάνι 55 εκατομμυρίων ευρώ το χρόνο.

Άρα, λοιπόν, μπορείτε να σχεδιάσετε μια πολιτική -οποιας κι αν είναι κυβέρνηση- με βάση την οποία αυτά είναι τα χρήματα, όπως υπάρχουν και σε άλλα αναπτυξιακά χρηματοδοτικά εργαλεία, για να μπορέσετε να εντάξετε τις καλύτερες παραγωγές οι οποίες μπορούν πραγματικά να αναδείξουν τη χώρα.

Όσον αφορά τη Disney -μιας και το είπατε-, οι επιτυχίες που έγιναν παραγωγές και προβλήθηκαν στην πλατφόρμα της, έγιναν επί Νέας Δημοκρατίας, όχι επί ΣΥΡΙΖΑ. Ο σκοπός σας μπορεί να ήταν καλός και το αναγνωρίζουμε, αλλά αυτές οι παραγωγές έγιναν επί Νέας Δημοκρατίας. Η μόνη ξένη παραγωγή που χρηματοδοτήθηκε ήταν η διαπραγματεύσει του κ. Βαρουφάκη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΜΕΡΟΣ: Να σας πιστώσουμε ότι το πήρε το πρωτάθλημα ο Γιάννης στο NBA;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Έπαιξε και αυτό τον ρόλο του. Ενωώ ότι το πρωτάθλημα έπαιξε ρόλο στο να γίνει ένα πολύ πετυχημένο ντοκιμαντέρ, μην παρεξηγηθώ.

Νομίζω, κύριε Καραμέρο, ότι συμφωνούμε στα αυτονόητα. Ποια είναι τα αυτονόητα; Θέλουμε να αναδείξουμε τη χώρα μας περισσότερο. Τι δεν θέλουμε; Δεν θέλουμε να υπάρχει καταχρηστικότητα σε χρήματα που περνάνε μέσα από τον Έλληνα φορολογούμενο και από ευρωπαϊκή χρηματοδότηση.

Άρα, λοιπόν, εμείς εξασφαλίσαμε από το Πρόγραμμα Δημο-

σίων Επενδύσεων 50 εκατομμύρια ευρώ για να μπορέσουν να εκκινήσουν οι πληρωμές -και έχουν εκκινήσει οι πληρωμές, το γνωρίζουν αυτό οι παραγωγοί- και διεκδικούμε και άλλα 100 εκατομμύρια ευρώ από το ΕΣΠΑ, για να μπορέσουμε να εντάξουμε τις μικρομεσαίες παραγωγές, γιατί και αυτές έχουν τη σημασία τους. Κάθε χρόνο μετά το νέο νομοσχέδιο θα υπάρχουν 55 εκατομμύρια ευρώ. Τα 200 εκατομμύρια ευρώ που αναφέρατε ως «τρύπα», σας λέω ρητά ότι δεν ισχύει. Τα 130 εκατομμύρια ευρώ απ' αυτά είναι αιτήσεις και όχι υπαγωγές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε τώρα με την όγδοη, με αριθμό 400/17-11-2023 επίκαιρη ερώτηση του πρώτου κύκλου της Ανεξάρτητης Βουλευτού Φλωρίνης κ. Θεοπίστης (Πέτης) Πέρκα προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Η Κυβέρνηση επιλέγει ΣΔΙΤ αντί για δημόσια έργα και στο σιδηρόδρομο».

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, σήμερα θέλω να αναφερθώ στην προκήρυξη του πρώτου από τα τρία έργα ΣΔΙΤ για την ανάταξη, αναβάθμιση και συντήρηση του σιδηροδρομικού δικτύου του άξονα βορείου Ελλάδος, συγκεκριμένα στο τμήμα Φλώρινα-Πλατύ και Στρυμόνας-Αλεξανδρούπολη, με κόστος επένδυσης 220 εκατομμύρια ευρώ.

Με αφορμή αυτό το έργο να δηλώσουμε την ανησυχία μας για τον προγραμματισμό της Κυβέρνησης σε σχέση με τον σιδηρόδρομο, ειδικά μετά το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη. Αυτή η επιλογή για ΣΔΙΤ μας προβληματίζει, πρώτον, γιατί φαίνεται να αγνοείτε την πρόσφατη ανάλυση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου όπου αναλύθηκαν και οι ελληνικές προσπάθειες για εφαρμογή ΣΔΙΤ και τα αποτελέσματα ήταν εξαιρετικά αρνητικά. Αναφέρουν δε ότι η επιλογή της μεθόδου ΣΔΙΤ πρέπει να βασίζεται σε τεκμηριωμένες συγκριτικές αναλύσεις όσον αφορά στη βέλτιστη μέθοδο ανάθεσης των σχετικών συμβάσεων.

Δεύτερον, μάλλον αγνοείτε και τη βασική αρχή των ΣΔΙΤ σε σχέση με τις παραδοσιακές δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή τον επιμερισμό των κινδύνων μεταξύ των εταιρών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Στην περίπτωση του ΟΣΕ με δεδομένη τη δημόσια χρηματοδότηση αδυνατούμε να καταλάβουμε ποιος είναι ο κίνδυνος, το ρίσκο που λέμε, που αναλαμβάνει ο ιδιώτης. Δεν γνωρίζουμε καν -και θέλω απάντηση- αν θα διατεθούν χρήματα από τον ιδιώτη, γιατί από τις πρόσφατες ανακοινώσεις φαίνεται ότι μόνο το δημόσιο θα διαθέσει χρήματα. Βεβαίως προκύπτει το εξής ερώτημα: Αφού ο ΟΣΕ έχει μια τεχνογνωσία εδώ και εκατόν εικοσι χρόνια, γιατί δεν κατευθύνονται εκεί τα κονδύλια, αλλά πρέπει να τα πάει ένας ιδιώτης;

Εν τω μεταξύ η όποια χρηματοδοτική ανταπόδοση προφανώς θα είναι από τα τέλη χρήσης υποδομής. Τα προσδοκώμενα οφέλη από αυτό είναι ελάχιστα, άρα μπορεί να υπάρχουν απαιτήσεις για άλλα χρήματα. Το σχήμα που θα προκύψει καθορίζει ότι ο ιδιώτης θα εισπράττει μόνο τα έσοδα, ενώ όλες οι ευθύνες θα συνεχίσουν να βαραινούν τον ΟΣΕ, ο οποίος πλέον θα είναι διαχειριστής υποδομής σε αυτά τα τμήματα. Χάνεται έτσι και η τεχνογνωσία. Ανησυχούμε, όμως και για το χρονοδιάγραμμα, γιατί είμαστε ενάμιση χρόνο μετά την πρώτη ανακοίνωση και ο διαγωνισμός δεν έχει ακόμα ξεκινήσει. Η συντήρηση γίνεται πυροσβεστικά και έχουμε και μια συχνότητα μεγαλύτερη των ατυχημάτων τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

Βεβαίως και ως Βουλευτής Φλώρινας θέλω να αναφερθώ ειδικότερα στο σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής, όπου η «ΤΡΑΙ-ΝΟΣΕ» δεν έχει πια δρομολόγια, αλλά δρομολογεί λεωφορεία. Έχει αναφερθεί ότι υπάρχει πρόβλημα στατικότητας στο Ξινό Νερό, αλλά επισήμως δεν ξέρουμε τίποτε.

Δηλώνουμε ότι είναι πολύ σημαντική η κίνηση των τρένων.

Άρα, ρωτώ αν έγιναν τεκμηριωμένες ποιοτικές αναλύσεις για να επιλεγεί η μέθοδος των ΣΔΙΤ και αν ισχύουν τα θέματα στατικότητας και πότε προβλέπεται η αποκατάσταση και η επανεκκίνηση κυκλοφορίας τρένων στη Φλώρινα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κύριε Υφυπουργέ.

Σας θέλω σύντομο και περιεκτικό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφο-

ρών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Υποχρεούμαι να είμαι σύντομος.

Ευχαριστώ την κυρία Βουλευτή για την ερώτηση, η οποία θα μπορούσε να έχει πολύ θεωρητικά χαρακτηριστικά που θα μας ανέτρεχαν και τους δύο πολλὰ χρόνια πίσω. Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι μπορούμε να μιλήσουμε πολύ συγκεκριμένα και πολύ πιο θετικά.

Τώρα έχει ήδη περάσει από το Υπουργείο Υποδομών και ξέρει πολύ καλά το αντικείμενο.

Πρέπει να πω το εξής: Εάν μπαίναμε σε μια παραδοσιακού χαρακτήρα συζήτηση -και αυτό υπονόησα προηγουμένως- για το αν οι ΣΔΙΤ από την ώρα που εμπλέκουν τον ιδιωτικό τομέα μπορούν να μπουν σε μια μανιχαϊστική αντίληψη καλό-κακό, θα κάναμε μεγάλο λάθος και οι δύο. Νομίζω ότι ούτε εγώ έχω αυτή τη διάθεση. Ξέρετε πολύ καλά ότι η Κυβέρνησή μας και το κόμμα το οποίο βρίσκεται πίσω από αυτή, καθόλου δεν διαφωνεί με την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα με τα δημόσια έργα και τις χρηματοδοτήσεις του. Αλλά δεν ξεκινάμε από εκεί. Ξεκινάμε από το γεγονός ότι η ΣΔΙΤ σίγουρα, και ειδικά η ΣΔΙΤ με πληρωμές διαθεσιμότητας όπως αυτό για το οποίο συζητάμε, είναι ένα περιπλοκό χρηματοδοτικό εργαλείο που βρίσκεται και αυτό κάτω από το ραντάρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που πρέπει να συντρέχουν κάποιες προϋποθέσεις.

Θα σας πω ότι για μένα το πιο σημαντικό είναι ότι το ΣΔΙΤ δεν είναι προφανώς πανάκεια για να λύσουμε τα χρηματοδοτικά προβλήματα του δημοσίου. Και το λέω αυτό γιατί κατανώ ότι επειδή οι πληρωμές διαθεσιμότητας γίνονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων θα πρέπει και οι επόμενες γενιές -και αυτό το είπα σχεδόν με την έναρξη της ανάλυσης των καθηκόντων μου- να έχουν διασφαλίσει πρώτον, ότι δεν θα υποστούν μεγάλα χρέη έστω κι αν αυτά δεν εγγράφονται σήμερα στο δημόσιο έλλειμμα και δεύτερον, ότι θα υπάρχουν και χρήματα στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τα οποία θα εξυπηρετούν αυτό που εσείς τώρα ζητάτε ουσιαστικά και είναι η συντήρηση των δικτύων, η συντήρηση όχι μόνο των σιδηροδρομικών, αλλά και των οδικών. Πρέπει λοιπόν, να πω ότι γι' αυτό έχουμε πει ότι οι ΣΔΙΤ είναι πεπερασμένα. Εδώ μιλάμε στην περίπτωση του ΟΣΕ για μία ιδιόρρυθμη ΣΔΙΤ, για μία ΣΔΙΤ η οποία αυτή τη στιγμή δεν έχει πάρει τα τελικά της χαρακτηριστικά, γιατί όπως έχει περάσει από τη Γενική Γραμματεία ΣΔΙΤ αφορά είτε ένα χρονικό διάστημα εικοσι ετών είτε ένα άλλο δεκαπέντε ετών με δύο διαφορετικούς προϋπολογισμούς. Η αλήθεια είναι ότι αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε αναζήτηση χρηματοδοτικού εργαλείου για τη συμμετοχή του δημοσίου στη χρηματοδότηση των έργων ανάταξης του σιδηροδρομικού δικτύου που αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό. Εκείνο που προσφέρει μία ΣΔΙΤ στην περίπτωση αυτή, με πληρωμές διαθεσιμότητας, είναι η συντήρηση του δικτύου. Και η συντήρηση του δικτύου είτε το θέλουμε είτε δεν το θέλουμε έχει ρίσκο. Το ρίσκο αυτό καταγράφεται στο μοντέλο που έχει υποβληθεί στη Γενική Γραμματεία των ΣΔΙΤ. Αλλά σας ξαναλέω ακόμα δεν είμαστε εντελώς ώριμοι να πούμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά της.

Θα κρατήσω τον χρόνο, όπως με παρακάλεσε ο Πρόεδρος, και για τη Φλώρινα θα σας απαντήσω μετά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστώ.

Ελάτε, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, οι απορίες μου παραμένουν αλλά καταλαβαίνω ότι μάλλον ακόμη ψάχνουμε το χρηματοδοτικό εργαλείο. Υπάρχει μια προχειρότητα. Και αναφέρομαι ξανά στην ανάλυση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, την οποία πρέπει να λάβετε υπ' όψιν σας. Φανταστείτε ότι μελετούσαν παραδείγματα στους αυτοκινητόδρομους που είναι πιο απλή μορφή από ό,τι είναι στο σιδηρόδρομο που έχει σύνθετα προβλήματα. Άρα πρέπει να το ξαναδείτε.

Πολύ φοβάμαι ότι το σχήμα που θα προκύψει με βάση αυτούς τους σχεδιασμούς αν προχωρήσουν έτσι...

Εγώ δεν κατάλαβα το ρίσκο. Δεν είναι μόνο η συντήρηση. Αφού με δημόσιο χρήμα θα γίνει...

Να πω μάλλον πώς φαντάζομαι το σχήμα. Το κράτος θα επιδοτεί την «HELLENIC TRAIN» να κάνει δρομολόγια, η οποία θα πληρώνει τέλη χρήσης υποδομής όχι στο κράτος, αλλά στον ιδιώτη. Φοβόμαστε τελικά ότι το κράτος, ο ιδιώτης θα εισπράττει μόνο έσοδα, ενώ όλες οι ευθύνες θα συνεχίσουν να βαραινούν τον ΟΣΕ.

Και επανέρχομαι στην πολύτιμη τεχνογνωσία, η οποία θα χαθεί. Και όταν οι ιδιώτες αντιληφθούν ότι τα πανάκριβα έργα που έχουν κατασκευαστεί δεν μπορούν να συντηρηθούν από κρατικούς φορείς, προφανώς θα έχουμε και αύξηση των τιμών. Έχουμε δει αυτά να γίνονται και αλλού. Δεν είναι φόβοι ανεδάφικοί. Και φυσικά όλα τα έργα θα περάσουν πλέον στους μεγάλους εργολάβους, αφήνοντας εκτός ανταγωνισμού τοπικούς, μεσαίους και μικρούς εργολάβους. Δηλαδή, η αγορά αυτή θα παγώσει τουλάχιστον για είκοσι χρόνια και φυσικά κανείς δεν θα έχει ανάγκη την «ΕΡΓΟΣΕ» ως project manager, αφού οι εργολάβοι θα μπορούν με τα συμβόλαια όλα αυτά να μοιράζουν την πίτα μεταξύ τους.

Κάτι ακόμη, όμως, θα ήθελα να μου εξηγήσετε. Τι έχει συμβεί με το Ταμείο Ανάκαμψης; Γιατί με βάση τα στοιχεία της έκδοσης του έργου από τη διυπουργική επιτροπή ΣΔΙΤ, το Ταμείο Ανάκαμψης θα συνέβαλε χρηματοδοτικά στην κατασκευή με 80 εκατομμύρια ευρώ. Όμως, ο διευθύνων σύμβουλος του ΟΣΕ, ο κ. Τερεζάκης, δήλωσε πρόσφατα στο 6^ο Συνέδριο Υποδομών Μεταφορών ότι, δυστυχώς, δεν είμαστε έτοιμοι να αξιοποιήσουμε τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης. Είναι ένα πρόβλημα και αυτό.

Επαναφέρω το θέμα του χρονοδιαγράμματος που έχει περάσει ενάμιση χρόνος, αλλά και θέλω να πω ότι γενικότερα επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας ο σιδηρόδρομος έχει καταρρεύσει και δεν αναφέρομαι μόνο στο τραγικό δυστύχημα των Τεμπών.

Είχαμε τον Σεπτέμβριο πόρισμα-καταπέλτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων όπου εγκαλεί τη χώρα μας ότι δεν συμμορφώθηκε με σειρά κοινοτικών κανόνων ασφαλείας, ενώ θα χρειαστούν δύο χρόνια για την αποκατάσταση του δικτύου από την κακοκαιρία «Ντάνιελ».

Τώρα ειδικά για τη Φλώρινα -και θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, αν και θα τα πούμε και αναλυτικά, να δώσετε μια προσοχή σ' αυτή την περιοχή- έχει δώσει φως σε όλη τη χώρα, έχει απολιγντοποιήσει και μετράει τις πληγές της και δεν έχει κάθετο άξονα. Είναι η μοναδική πρωτεύουσα στη βόρεια Ελλάδα που δεν έχει κάθετο άξονα με την με την Εγνατία. Προσφάτως έπεσε ο δρόμος Φλώρινας-Πρεσπών και σας καταθέτω και αύριο θα έχετε την ερώτηση για αυτό το θέμα.

Υπάρχουν κάποια σιδηροδρομικές που είχαμε ξεκινήσει πριν κάποια χρόνια σε επίπεδο σχεδιασμού Φλώρινα-Πόγγραδες, Φλώρινα-Βόρεια Μακεδονία. Έχουν παγώσει όλα. Υπάρχουν οφειλόμενα έργα υποδομής που πρέπει να δειτε.

Τώρα σε ό,τι αφορά τα τρένα, είναι μια περιοχή που έχει πανεισιπτότητα, έχει πολλούς φοιτητές που πηγαίνουν και πηγαίνουν καθυστερήσεις και πριν γίνει όλο αυτό. Τώρα, όπως είπαμε, δρομολογούνται μόνο λεωφορεία. Πιστεύω ότι πρέπει να δούμε όλο αυτό το θέμα. Θα μου απαντήσετε, όπως είπατε, τι γίνεται με το Ξινό Νερό.

Το τρένο είναι βασικό στοιχείο της περιοχής. Υπενθυμίζω ότι πάντα υπήρχε αυτή η γραμμή για πάρα πολλά χρόνια πριν και είναι και οι καιρικές συνθήκες οι οποίες απαιτούν πολλές φορές οι μετακινήσεις να γίνονται με τρένο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών): Λοιπόν, να ξεκινήσω από το τελευταίο. Ίσως δεν το ξέρετε, αλλά επειδή η καταγωγή μου είναι από το Αμύνταιο, προφανώς ξέρω πάρα πολύ καλά την ιστορία τη σιδηροδρομική της περιοχής και ξέρω πολύ καλά και την ιστορία της Φλώρινας.

Σας λέω, λοιπόν, ότι όντως αποτελεί προτεραιότητα, αν εξαιρέσουμε τα σιδηροδρομικά για τα οποία θα αναφερθώ, πρώτη προτεραιότητα το να κατασκευαστεί ο δρόμος που πάει Κοζάνη, Πτολεμαΐδα, ουσιαστικά Φλώρινα, ο κάθετος άξονας της Εγνατίας. Ήμουν πολύ πρόσφατα στη Φλώρινα. Συζήτησα με τον αν-

τιπεριφερειάρχη και κοινό συμφυιτητή μας για το ζήτημα. Με επισκέφθηκε ο νυν περιφερειάρχης. Είναι ένα θέμα το οποίο είναι εν εξελίξει. Μην τρώμε, όμως, τον χρόνο με το θέμα αυτό.

Στο Ξινό Νερό δεν έχει εντοπιστεί πρόβλημα με γέφυρα. Η διακοπή της γραμμής έχει γίνει για τον πολύ απλό λόγο ότι υπάρχουν προβλήματα στη σηματοδότηση και ο ΟΣΕ έχει αναθέσει σε εξειδικευμένο σύμβουλο την επίλυσή τους, ώστε αμέσως μετά να δοθεί clearance στην «HELLENIC TRAIN» να αρχίσει ξανά δρομολόγια. Αυτή είναι η πληροφόρηση που έχω.

Τώρα θέσατε δύο πολύ σημαντικά θέματα για το Ταμείο Ανάκαμψης. Πρέπει να ξέρετε ότι το Ταμείο Ανάκαμψης δεν ευνοεί την παράταση του εαυτού του, δηλαδή ουσιαστικά είναι σαφές ότι πολλές χώρες δεν θέλουν να δουν το Ταμείο Ανάκαμψης ως ένα εργαλείο το οποίο θα μακροημερεύσει. Ο αρχικός σχεδιασμός -και γι' αυτό συμπεριελήφθησαν και πολλά έργα στο Ταμείο Ανάκαμψης, έργα τα οποία θέλουν χρόνο για να ωριμάσουν- προέβλεπε ότι θα ισχύσει κάτι ανάλογο με αυτό που ισχύει για τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης, ότι θα υπάρξει παράταση. Γι' αυτό δεν είναι ορατό. Αυτός είναι λόγος για τον οποίο δεν ήταν 80 εκατομμύρια στην τελική φάση της διαμόρφωσης του ΣΔΙΤ, ήταν 130 ο προϋπολογισμός της χρηματοδότησης. αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο εξαιρέθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης και αυτό το έργο και αναζητούνται πόροι από το ΕΣΠΑ. Εκεί θα διαμορφωθεί και η τελική μορφή του ΣΔΙΤ.

Για να σας πλώ, όμως, στο θέμα του σιδηροδρόμου γενικώς, ο σιδηρόδρομος δεν ήταν σε μια καλή κατάσταση στην Ελλάδα. Αυτό οφείλουμε να το πούμε, αλλά ήταν τα Τέμπη που το έφεραν στην επιφάνεια. Δεν είναι ευχάριστο, είναι τρομακτικό αυτό το οποίο συνέβη, είναι δραματικό για πάρα πολλές οικογένειες. Εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να δούμε ότι και ο ΟΣΕ και η «ΕΡΓΟΣΕ» είναι δύο οργανισμοί. Εξαιρείται ο ΟΣΕ που ανήκει στο Υπερταμείο, μολονότι αυτή είναι στον δικό του τομέα αρμοδιοτήτων, όπως και η «ΕΡΓΟΣΕ», αλλά η «ΕΡΓΟΣΕ» έχει περιέλθει στο Υπερταμείο από τη δικιά σας Κυβέρνηση. Εκείνο το οποίο, όμως, είναι σαφές είναι ότι πρέπει να υπάρξει μια μεταρρύθμιση του ΟΣΕ και της «ΕΡΓΟΣΕ» το συντομότερο δυνατό. Αυτό είναι που δουλεύουμε στο Υπουργείο Υποδομών. Μέσα στο πλαίσιο αυτό θα λυθούν δεκάδες προβλήματα.

Αναφερθήκατε στο ζήτημα της αποπληρωμής, για παράδειγμα, των πληρωμών με διαθεσιμότητα μέσα από τα τέλη που εισπράττει ο ΟΣΕ για τη χρήση του δικτύου.

Σας λέω, λοιπόν, ότι ούτε το ΜΕΤΡΟ δεν αποπληρώνει τα δάνειά του από τέλη που εισπράττει από τη ΣΤΑΣΗ -το ξέρετε- και είναι προφανές -και δεν εισπράττει κιόλας- ότι μιλάμε για το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Και για αυτό και εγώ σας είπα ότι σε ό,τι αφορά τις ΣΔΙΤ η αρχική μου τοποθέτηση στο 1^ο συνέδριο, στο οποίο μετείχα ως Υφυπουργός, ήταν ότι είναι ένα εργαλείο πεπερασμένο, όχι ξεπερασμένο με την έννοια ότι εξελίσσεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά σίγουρα πεπερασμένο γιατί δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε κάθε νόσο κυρίως χρηματοδοτική του ελληνικού κράτους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε με την τρίτη με αριθμό 407/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Εμμανουήλ Συνταχάκη, προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Να σταματήσει η εργασιακή ομηρία των εργαζόμενων στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Νερού (ΕΕΝ) Φράγματος Αποσελέμη, Νομού Ηρακλείου Κρήτης».

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η λειτουργία της εγκατάστασης επεξεργασίας νερού στο φράγμα του Αποσελέμη για την υδροδότηση του αστικού ιστού Ηρακλείου Χερσονήσου και Αγίου Νικολάου είναι στην ευθύνη του Οργανισμού Ανάπτυξης Κρήτης Ανώνυμη Εταιρεία.

Το προσωπικό -αρχικά δεκαεπτά άτομα, στην πορεία δεκατρία, τώρα δεκαοχτώ- έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας τη διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της εγκατάστασης από τον Σεπτέμβριο του 2015, παρά τις πολύ απαιτητικές και σύνθετες καθημερινές εργασίες που απαιτούνται και τη σημαντική πείρα, εξειδίκευση, τεχνογνωσία που χρειάστηκε να αποκτήσουν για να ανταποκριθούν.

Παρ' όλα αυτά, αυτοί οι αφανείς ήρωες εξακολουθούν και παραμένουν συμβασιούχοι όλα αυτά τα χρόνια σε μια μόνιμη διαρκή ομηρία. Είναι ενοικιαζόμενοι μέσω εργολάβων, εγκλωβισμένοι σε αυτές τις γνωστές επαναλαμβανόμενες δεκάμηνες και δίμηνες συμβάσεις έργου, ζουν με χαμηλούς μισθούς, δυσανάλογους της προσφοράς τους, ενώ θα έπρεπε να έχει προχωρήσει με βάση την πείρα, την εξειδίκευση και την τεχνογνωσία που διαθέτουν η μονιμοποίησή τους.

Χαρακτηριστικό της κατάστασης είναι ότι ο κάθε εργολάβος ανάδοχος για την πρόσληψη των εργαζομένων δεν έχει καμμία απολύτως σχέση ή συμβολή στη λειτουργία της εγκατάστασης, αλλά η εργολαβία υφίσταται αποκλειστικά ως πολιτική επιλογή για τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις σε βάρος του δικαιώματος στη μόνιμη και σταθερή σχέση εργασίας και τα μισθολογικά δικαιώματα των εργαζομένων.

Κάτω από την πίεση των συγκεκριμένων εργασιακών σχέσεων και των μισθών που υπάρχουν έχουν αποχωρήσει ήδη επτά έμπειροι εργαζόμενοι και ποιος ξέρει, βέβαια, πόσοι άλλοι έμπειροι εργαζόμενοι μπορούν να αποχωρήσουν από ένα σημείο και μετά.

Εν τω μεταξύ, τα κενά στην εγκατάσταση είναι πολύ σοβαρά. Υπάρχουν βάρδιες που πραγματοποιούνται απουσία ηλεκτρολόγου με ό,τι αυτό συνεπάγεται για μια βιομηχανική εγκατάσταση και κάποιες μέρες για να συμπληρωθούν οι βάρδιες υπάρχει εθελοντική συμμετοχή του τμηματάρχη, του υπεύθυνου συντήρησης και του υπεύθυνου αυτοματισμού. Οι εργασίες συντήρησης, αλλά και οι βάρδιες δεν είναι επαρκείς και δεν διασφαλίζεται ούτε η ασφάλεια του προσωπικού, αλλά και του ίδιου του έργου.

Ταυτόχρονα εκτός από τους εργολαβικούς, υπάρχουν και οχτώ εργαζόμενοι επιστημονικό προσωπικό, επιστημονικό προσωπικό υψηλής ειδίκευσης, που εργάζονται στο έργο του φράγματος ως συμβασιούχοι ορισμένου χρόνου δεκαεπτά χρόνια χωρίς καμμία απολύτως διακοπή. Αρχικά τα πρώτα δεκαέξι χρόνια στο Υπουργείο Υποδομών και μετά στον ΟΑΚ με διαδοχικές συμβάσεις. Δηλαδή, δεκαεπτά χρόνια εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό βρίσκεται σε εργασιακή ομηρία.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ: Τι μέτρα θα λάβει η Κυβέρνηση για να σταματήσει αυτή η εργασιακή ομηρία της εργολαβίας και των συμβάσεων έργου στη συγκεκριμένη εγκατάσταση, η οποία έχει πάγιες και διαρκείς ανάγκες λειτουργίας εξειδικευμένου προσωπικού;

Επίσης, για την πρόσληψη των εργαζομένων πρέπει απ' ευθείας να περάσουν στην ευθύνη του Οργανισμού Ανάπτυξης Κρήτης με συμβάσεις αορίστου χρόνου και έως ότου επιτευχθεί αυτό, να γίνει τροποποίηση της προκήρυξης του διαγωνισμού και να συμπεριλαμβάνεται ο όρος ότι κάθε ανάδοχος εργολάβος να είναι υποχρεωμένος με την ανάληψη του έργου να διατηρήσει το υπάρχον προσωπικό με τις ίδιες εργασιακές σχέσεις.

Τι θα γίνει για να μονιμοποιηθούν οι πολιτικοί μηχανικοί που εργάζονται στο έργο του Φράγματος ως συμβασιούχοι του Υπουργείου Υποδομών; Τι θα γίνει για την αναγνώριση του συνόλου της προϋπηρεσίας των εργαζομένων στο έργο Αποσελέμη; Τι θα γίνει με την αύξηση των αποδοχών για το σύνολο του προσωπικού και την κάλυψη των κενών θέσεων με έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό για να διασφαλιστεί η ασφάλεια της εγκατάστασης και του προσωπικού;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών): Ευχαριστώ και πάλι με την ίδια υπόσχεση.

Κύριε Βουλευτά, ευχαριστώ για την ερώτηση, αν και θα έλεγα ότι ο πυρήνας της δεν αφορά το Υπουργείο μας, διότι αφορά τις εργασιακές σχέσεις που προφανώς δεν καθορίζονται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών. Ευχαριστώ, όμως, γιατί

δίνεται η ευκαιρία να συζητηθεί επιτέλους το θέμα του ΟΑΚ στη Βουλή.

Ο ΟΑΚ είναι ένας οργανισμός πάρα πολύ σημαντικός για την Κρήτη. Δεν εξαντλείται φυσικά μόνο στη διαχείριση του Φράγματος, έχει επεκταθεί και στη διαχείριση των υδάτων γενικώς, αλλά παράγει και πολλά έργα στην Κρήτη, έργα πολύ σημαντικά, οδικά έργα και άλλα. Είναι ένας θεσμός, ο οποίος δημιουργήθηκε από τη συνένωση διαφόρων υπηρεσιών που υπήρχαν στο νησί χάρη στην έμπνευση -αν θέλετε- και την πρωτοβουλία του Κωνσταντίνου Μητσotάκη στο παρελθόν και φυσικά, έχει δείξει μία πολύ σημαντική αποτελεσματικότητα. Αυτό δεν γίνεται χωρίς εμπόδια. Προφανώς, υπάρχουν εμπόδια, υπάρχουν εμπόδια τα οποία τίθενται από τη νομοθεσία.

Τα θέματα τα οποία εσείς αναφέρατε τώρα είναι ζητήματα τα οποία ο ΟΑΚ προσπαθεί να επιλύσει όντως μέσα από την επιλογή της λειτουργίας με εργαζομένους οι οποίοι έρχονται με την εργολαβική σχέση την οποία εσείς είπατε. Δεν υπάρχει καμμία πρόθεση -τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη σημερινή Κυβέρνηση- για χαλαρές εργασιακές σχέσεις, όπως λέτε. Δεν είναι αυτό το θέμα, το θέμα έχει να κάνει με τον αριθμό των υπηρετούντων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως ξέρετε, όπου υπάρχουν σαφέστατοι περιορισμοί και συνεχίζουν να υπάρχουν τέτοιοι περιορισμοί. Γι' αυτό επιλέγεται η εργασιακή σχέση την οποία εσείς αναφέρατε.

Εάν υπάρχουν συγκεκριμένες καταγγελίες ότι οι εργολάβοι οι οποίοι αναλαμβάνουν την απασχόληση αυτών των ανθρώπων δεν τους αμείβουν με βάση τα προβλεπόμενα από την εργατική νομοθεσία, θα σας παρακαλούσα να υποβληθούν οι σχετικές καταγγελίες. Δεν υπάρχει καμμία ανοχή σε τέτοια φαινόμενα, αλλά αυτά προφανώς πρέπει να είναι ονοματισμένα, πρέπει να είναι συγκεκριμένα. Τα στοιχεία πρέπει να είναι δεδομένα και να μπορούν να ελεγχθούν και προφανώς, θα ελεγχθούν και από τον ΟΑΚ, αλλά θα ελεγχθούν και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας.

Όντως, το Φράγμα του Αποσελέμη είναι πολύ σημαντικό. Θα προτιμούσαμε και εμείς να υπάρχει ένα διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον και μία μεγαλύτερη σταθερότητα. Το θέμα δεν είναι ζήτημα μονιμοποίησης των εργαζομένων, αλλά είναι η απασχόλησή τους με μία εργασιακή σχέση η οποία εξασφαλίζει και το επίπεδο λειτουργίας το οποίο επιθυμούμε.

Οφείλω να πω ότι οι ίδιοι εργάζονται παρά τις σχέσεις εργασίας με τρόπο πραγματικά αποτελεσματικό και το παραγόμενο από τον ΟΑΚ έργο είναι όντως εξαιρετικά αξιόπιστο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο. Εντός του χρόνου να είστε, παρακαλώ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ναι, ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το Υπουργείο σας, η Κυβέρνηση δεν είναι ένας απλός θεατής. Έχει στην ευθύνη του ένα πολύ μεγάλο έργο και αν μου δοθεί η δυνατότητα, θα πω παρακάτω το εύρος αυτού του έργου. Άρα, λοιπόν, δεν μπορείτε να λέτε γενικά να γίνουν καταγγελίες.

Με συγχωρείτε και αυτό που κάνω σήμερα τι είναι; Δεν είναι μια μορφή ανάδειξης των προβλημάτων -χρόνιων προβλημάτων- που έχει η συγκεκριμένη εγκατάσταση; Δηλαδή, αυτοί οι άνθρωποι τώρα είναι εργολαβικοί εργαζόμενοι, ζουν μια διαρκή ομηρία, ζουν το βάσανο τους και εσείς λέτε τώρα να κάνουμε καταγγελίες. Τι καταγγελίες; Δεν ξέρετε; Είναι τόσοι οι εργαζόμενοι, τόσοι είναι οι συμβασιούχοι.

Σας είπα για το εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ότι επί δεκαεπτά χρόνια είναι συμβασιούχοι. Τι θα κάνει το Υπουργείο; Τι θα κάνετε εσείς; Η αποτελεσματικότητα του έργου είναι ακριβώς το αποτέλεσμα αυτής της τιτάνιας προσπάθειας των εργαζομένων όλα αυτά τα χρόνια. Και ποια είναι η αμοιβή από την πλευρά της πολιτείας, του κράτους, της Κυβέρνησης; Τίποτα, απλώς επαναλαμβανόμενες συμβάσεις.

Είναι πρόκληση αυτό το αναγκαίο, έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, κύριε Υπουργέ, να βρίσκεται αντιμέτωπο με το φάσμα αυτής της εργασιακής ομηρίας των ολιγόμηνων συμβάσεων αντί να μονιμοποιηθεί. Δεν μπορεί να είναι στη μέγγενη των

δημοσιονομικών περιορισμών της Κυβέρνησης σε μία λογική κόστους-οφέλους, ενώ την ίδια στιγμή αυτό το έργο απαιτεί να έχει μόνιμο αυτό το εξειδικευμένο προσωπικό, είτε είναι εργατικό είτε είναι επιστημονικό προσωπικό.

Δυστυχώς, αυτή η κατάσταση δεν αποτελεί εξαίρεση τώρα για αυτούς τους εργαζόμενους. Είναι το απότοκο μιας αντεργατικής νομοθεσίας που διαμόρφωσαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις και η σημερινή. Βέβαια, ευθύνη έχει και η διοίκηση του ΟΑΚ όλα αυτά τα χρόνια, διότι τους έλεγαν «βάλτε πλάτη για να ξεκινήσει το καράβι», ότι είναι χρήσιμοι, ότι είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία του φράγματος, αλλά σε τελική ανάλυση, όμως, αποδείχτηκε ότι δεν έκανε ούτε η διοίκηση απολύτως τίποτα προκειμένου να επιλυθούν όλα αυτά τα προβλήματα.

Μάλιστα, σε πόστα πολύ σημαντικά για τη λειτουργία και τη συντήρηση της εγκατάστασης, όπως είναι -προσέξτε!- η μονάδα παραγωγής όζοντος, μονάδα αερίου, χλωρίου, υδραυλικά δίκτυα διατομής με αντίστοιχες δικλίδες, καθώς και το χημείο που πραγματοποιεί ποιοτικό έλεγχο σε όλα τα στάδια επεξεργασίας και διανομής του νερού, που χωρίς το υπάρχουν προσωπικό δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν, αυτοί είναι συμβασιούχοι. Παρ' όλα αυτά, όχι μόνο δεν αναγνωρίστηκε ουσιαστικά η προσφορά τους, αλλά και την περίοδο της μεγάλης ξηρασίας που περάσαμε βιώσαμε και απολύσεις προσωπικού και μειώσεις μισθών.

Είναι απαράδεκτο ένας οργανισμός ο οποίος είναι οργανισμός με 51% συμμετοχή του δημοσίου, με συμμετοχή της τοπικής και περιφερειακής διοίκησης, να πληρώνει εργολάβο για τη λειτουργία του φράγματος, που αποδεικνύεται ότι και με ιδιώτες και με το κράτος -κεντρικό ή τοπικό- ο στόχος είναι το κέρδος σε βάρος πάντα των εργαζομένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Κατά συνέπεια, επανέρχομαι: Τι μέτρα θα πάρετε εσείς ως Κυβέρνηση, ως Υπουργείο, για να σταματήσει αυτή η ομηρία της εργολαβίας και των συμβάσεων ορισμένου χρόνου με βάση και τα αιτήματα τα οποία σας είπα και στην πρωτολογία και τα οποία διεκδικούν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Συντυχάκη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών): Κύριε Βουλευτά, στην πρωτομιλία μου, στην απάντηση που σας έδωσα προηγουμένως, αναφέρθηκα κυρίως σε αυτά τα οποία εσείς προηγουμένως είχατε περιλάβει στην αγόρευσή σας, δηλαδή δεν είναι μια προσωπική σας επιλογή -καταλαβαίνω ποια είναι η αντίληψη του κόμματός σας- αλλά υπάρχει μία τάση ταυτοχρόνως να αντιμετωπίζονται ζητήματα θεσμικά και προσωπικά. Διότι πολύ απλά εσείς θεωρείτε ότι όλοι αυτοί θα έπρεπε να είναι υπάλληλοι του κράτους. Αυτό είναι μία θέση την οποία εγώ την κατανοώ, χωρίς να σημαίνει ότι συμφωνώ, αλλά θα έλεγα το εξής, ότι για εμένα είναι σημαντικό να λέμε κατ' αρχάς ότι θα επιθυμούσαμε και εμείς να έχουμε σχέσεις εξαρτημένης εργασίας οι οποίες θα υπακούουν απολύτως στην εργατική νομοθεσία. Αυτός είναι ο στόχος, αλλά και συμβάσεις να υπήρχαν, θα θέλαμε οι συμβάσεις να είναι πάρα πολύ καλά πληρωμένες, ώστε να ανταποκρίνονται και στο επίπεδο της εργασίας τους, αλλά και βεβαίως και στο γεγονός ότι οι άνθρωποι οι οποίοι λειτουργούν με σύμβαση, επειδή δεν τυχάνουν της προστασίας της εργατικής νομοθεσίας, έχουν και ένα ρίσκο στο οποίο θα μπορούν να ανταποκριθούν.

Υπάρχουν οι περιορισμοί τους οποίους σας ανέφερα, τους ξέρετε, τους σχολιάσατε, δεν θα τους σχολιάσω εγώ, δεν αποτελούν αντικείμενο του δικού μας Υπουργείου.

Θα αναφέρω, όμως, το εξής για το λεγόμενο θεσμικό ζήτημα ειδικά του ΟΑΚ: Για το 2022 εγκρίθηκε και έχει ξεκινήσει η κίνηση των διαδικασιών πλήρωσης θέσεων στον δημόσιο τομέα για τρεις θέσεις για τον ΟΑΚ ΑΕ. Το 2023 με πράξεις του 2022 - ΠΥΣ του 2022- έχουν εγκριθεί εννέα θέσεις και για το 2024 με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου στις 31-10-2023 έχουν εγκριθεί άλλες επτά θέσεις. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι έχει ξεκινήσει μια διαδικασία πλήρωσης θέσεων εργαζομένων στον ΟΑΚ. Σε αυτές

βρίσκονται άνθρωποι οι οποίοι θα κατευθυνθούν προς το Φράγμα του Αποσελέμη και τη διαχείρισή του.

Και επειδή αναφερθήκατε στο θέμα της διοίκησης του ΟΑΚ και των ευθυνών του και επειδή οι διαδικασίες οι οποίες ακολουθούνται είναι διαδικασίες ΑΣΕΠ, θέλω να σας πληροφορήσω ότι η ανησυχία των διοικούντων των ΟΑΚ για τη δυνατότητα αυτές οι θέσεις να καλυφθούν από ανθρώπους ήδη υπηρετούντες μέσω των εργολαβικών σχέσεων στο συγκεκριμένο φράγμα είναι προφανής και όχι απλώς προφανής, αλλά έχει μετουσιωθεί σε όρους οι οποίοι πιθανόν να δώσουν μία λύση σε προβλήματα ανθρώπων οι οποίοι δεν έχουν εργασιακή σχέση με τον ΟΑΚ, ώστε να τύχουν μιας ιδιαίτερης προστασίας ή μιας αλλαγής αυτής της σχέσης σε σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Μένει να αποδειχθεί στην πράξη αν αυτό θα λειτουργήσει. Όμως, σας πληροφορώ ότι ευχή της διοίκησης του ΟΑΚ είναι ακριβώς να πάνε τα πράγματα έτσι και οι άνθρωποι αυτοί να βρουν τη θέση τους στη λειτουργία του Φράγματος Αποσελέμη, όπως είχε σχεδιαστεί εξαρχής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Κουρουπάκη, θα πάμε στον επόμενο συνάδελφο, γιατί δεν έχει προλάβει να έρθει η κυρία Υφυπουργός.

Επόμενη, λοιπόν, είναι η πέμπτη με αριθμό 396/16-11-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Σπαρτιάτες» κ. Πέτρου Δημητριάδη, προς τον Υπουργό Εξωτερικών με θέμα: «Διπλωματικές ενέργειες για τη διεκδίκηση των πολεμικών αποζημιώσεων από την Γερμανία και τις συμμάχους της κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για τις καταστροφές και τις θηριωδίες που διέπραξαν τα στρατεύματα Κατοχής κατά τα έτη 1941 - 1944».

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ερώτησή μου εδράζεται στο πόρισμα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών. Σύμφωνα με το πόρισμα αυτό, κατά τα έτη 1941 - 1944, κατά τη μαύρη περίοδο της τριπλής Κατοχής της χώρας μας από τα ναζιστικά στρατεύματα, τα φασιστικά στρατεύματα και τα βουλγαρικά στρατεύματα, διεπράχθησαν σοβαρά αδικήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Το πόρισμα, λοιπόν, ορίζει τα εξής: Οι οφειλές της Γερμανίας έναντι της χώρας μας κυμαίνονται στα 269 δισεκατομμύρια ευρώ. Μάλιστα, σε αυτές τις οφειλές δεν συμπεριλαμβάνονται οι οφειλές για ψυχική οδύνη, όπως επίσης και οι οφειλές για ανθρωποκτονίες και τελεσθείσες δολοφονίες. Να τονίσω πως αυτές οι οφειλές περιλαμβάνουν μέσα δολοφονίες κατοίκων και καταστροφές σχολείων, καταστροφές υποδομών, κλοπή αρχαιολογικών θησαυρών, όπως επίσης και το λεγόμενο «κατοχικό δάνειο», το οποίο μας χορηγήθηκε από τις κατοχικές αρχές.

Θα ήθελα, λοιπόν, να τονίσω ότι τα τελευταία χρόνια, από το 1995, πάρα πολλοί πολίτες έχουν στραφεί κατά του γερμανικού δημοσίου και έχουν κάνει αγωγές για ψυχική οδύνη. Μάλιστα, στο σημείο αυτό τονίζω πως υπάρχει και απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λιβαδειάς από τους κατοίκους του Διστόμου, το οποίο αναγνώρισε κονδύλιο αποζημίωσης από το γερμανικό δημόσιο λόγω ψυχικής οδύνης. Μάλιστα, η απόφαση είναι ακόμα ανεκτέλεστη.

Επί αυτής της βάσης, λοιπόν, θα ήθελα να ρωτήσω αν υπάρχει κάποια πρόθεση από το Υπουργείο Εξωτερικών να ανάληψη διπλωματικής πρωτοβουλίας για την απόδοση των οφειλομένων. Δεύτερον, εάν η απάντησή σας είναι καταφατική, σε ποιο χρονικό πλαίσιο και σε ποιο χρονικό διάστημα αναμένεται να υλοποιηθούν αυτές οι πρωτοβουλίες;

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο. Ελπίζω να είστε κι εσείς σύντομος, μέσα στον χρόνο σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς θα ήθελα να αναφέρω ότι ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Γεραπετρίτης απουσιάζει εκτός Ελλάδας για υποχρέωση της

χώρας, οπότε θα απαντήσω εγώ την ερώτηση.

Κύριε συνάδελφε, πρώτα και κύρια οφείλω να πω ότι οι αξιώσεις της Ελλάδας ως προς τις γερμανικές πολεμικές οφειλές είναι και θα παραμείνουν έγκυρες πολιτικά και νομικά अपαράγραπτες και διεκδικήσιμες με κάθε μέσο. Οι αξιώσεις αυτές εκφράζουν, όπως ξέρουμε όλοι, όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου μας και αντανακλούν την επιθυμία του ελληνικού λαού. Η ελληνική Κυβέρνηση τις προβάλλει και θα συνεχίσει να τις προβάλλει αδιαλείπτως με κάθε πρόσφορο μέσο μέχρι την ικανοποίησή τους.

Ειδικότερα, το Υπουργείο Εξωτερικών εργάζεται με απόλυτη υπευθυνότητα, συνέπεια και συνέχεια όλα αυτά τα χρόνια προβαίνοντας σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες με συντονισμό όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, προκειμένου να επιτευχθεί ο τελικός στόχος που προαναφέρα.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω και να υπενθυμίσω τις ενέργειες της Ελλάδας για το ζήτημα τα τελευταία χρόνια. Σε συνέχεια της έκθεσης της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών και της σχετικής απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων, επιδόθηκε ρηματική διακοίνωση προς το γερμανικό Υπουργείο Εξωτερικών, με την οποία η ελληνική Κυβέρνηση κάλεσε τη γερμανική κυβέρνηση να προσέλθει σε διαπραγματεύσεις για την επίλυση του εκκρεμούς ζητήματος των αξιώσεων της Ελλάδας για οφειλές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας από τους δύο Παγκόσμιους Πολέμους.

Εν συνεχεία, η γερμανική πλευρά απέρριψε την ελληνική πρόσκληση επαναλαμβάνοντας την πάγια θέση της ότι δεν προσέρχεται σε διαπραγματεύσεις. Με νέα ρηματική διακοίνωση που επέδωσε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών στον εδώ Γερμανό πρέσβη τονίστηκε για ακόμα μία φορά ότι για την Ελλάδα το ζήτημα παραμένει ανοιχτό μέχρι την οριστική ικανοποίηση των εν λόγω αξιώσεων.

Θα ήθελα να τονίσω, όπως είναι επανειλημμένη και διακηρυγμένη θέση της ελληνικής Κυβέρνησης και της ελληνικής πολιτείας, ότι το εκκρεμές ζήτημα των γερμανικών πολεμικών οφειλών τίθεται επανειλημμένα από την ελληνική πλευρά προς τη γερμανική πλευρά επισήμως με κάθε ευκαιρία και με κάθε τρόπο. Η θέση μας είναι ξεκάθαρη και αταλάντευτη και το Υπουργείο Εξωτερικών συνεχίζει την προσπάθεια αυτή και θα τη συνεχίσει με όλους τους δυνατούς τρόπους, προκειμένου να επιτευχθεί ο αρχικός και διακηρυγμένος στόχος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ελάτε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, χαίρομαι ιδιαίτερα που αναγνωρίζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών ότι είναι απάραγραπτα τα αδικήματα, γιατί πράγματι μιλάμε για αδικήματα κατά της ανθρωπότητας τα οποία, σύμφωνα με το Διεθνές Ποινικό Δίκαιο, δεν παραγράφονται. Επίσης, χαίρομαι που κάνετε προσπάθειες. Ωστόσο, θα ήθελα να πω το εξής: Επειδή έχουν περάσει εβδομήντα εννέα χρόνια, θα ήθελα να ρωτήσω αν έχετε κάποιο χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου θα μπορέσουμε να ικανοποιηθούμε. Διότι πράγματι η Γερμανία, όπως πολύ σωστά είπατε, ακολουθεί μια παρελκυστική τακτική, μονίμως δεν προσέρχεται στις διαπραγματεύσεις και μονίμως μας αποφεύγει. Μάλιστα, εδώ δράττομαι της ευκαιρίας να πω πως ψευδώς η γερμανική πλευρά μάς λέει ότι έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις μας, ενώ αντιθέτως τον Νοέμβριο του 2014 σε επίκαιρη ερώτηση η επιστημονική επιτροπή της γερμανικής βουλής είχε επισήμως αναγνωρίσει ότι η ελληνική πλευρά ουδέποτε παραιτήθηκε από τις αξιώσεις της. Από τη στιγμή, λοιπόν, που έχουμε μια παραδοχή από την επιστημονική πλευρά, από το γερμανικό Κοινοβούλιο, ότι δεν υπάρχει παραίτηση, θα παρακαλούσα να γίνουν πιο έντονες οι προσπάθειες.

Μάλιστα, εγώ θέλω να σας ρωτήσω και το εξής: Αν δούμε ότι η Γερμανία ακολουθεί την ίδια παρελκυστική τακτική, έχει πρόθεση η Ελλάδα να προσφύγει στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας;

Δεύτερον, θα ήθελα να πω πως οι διεθνείς σχέσεις, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό, στην αμοι-

βαία κατανόηση και κυρίως στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων. Δυστυχώς, παρά το γεγονός ότι η Ομοσπονδιακή Γερμανία μονίμως μάς λέει ότι θα κάνει κάτι, ότι θα πράξει κάτι, δυστυχώς ουδέποτε προσήλθε στις διαπραγματεύσεις και κυρίως αρνείται συνεχώς να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της.

Μάλιστα, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να πω ότι είναι μέγιστη υποκρισία εκ της γερμανικής πλευράς, διότι όταν η Ελλάδα εισήλθε στην οικονομική κρίση, τα τότε γερμανικά μέσα μαζικής ενημέρωσης μάς κουνούσαν το δάχτυλο και μάς έλεγαν συνέχεια «τζαμπατζήδες» και ότι χρωστάμε και ότι πρέπει να πληρώσουμε τα χρέη μας, ξεχνώντας βέβαια ότι και οι ίδιοι έχουν μια οφειλή προς εμάς. Αυτό είναι κάτι που θα ήθελα να τονίσω.

Στο σημείο αυτό, λοιπόν, θα ήθελα κι εγώ με τη σειρά μου να ρωτήσω το εξής: Εκτός από ρηματικές διακοινώσεις, τι άλλο προτίθεστε να κάνετε για να πιέσετε περισσότερο τη γερμανική πλευρά επί αυτών των αξιών;

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε συνάδελφε, επαναλαμβάνω ότι το Υπουργείο Εξωτερικών όσο και η πολιτική ηγεσία έχοντας πλήρη συνείδηση της ιστορικής συμβολής της Ελλάδας στον νικηφόρο αγώνα κατά του ναζισμού και του φασισμού, αλλά και της ιστορικής μνήμης που αναφέρατε κι εσείς των θηριωδιών και καταστροφών που υπέστη η χώρα μας κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής, καταβάλλει συνεχώς και αδιάλειπτες προσπάθειες, προκειμένου να υπάρξει επιτυχής έκβαση των δίκαιων αξιώσεων της χώρας μας. Σας ανέφερα μία σειρά προηγούμενων επίσημων ανακοινώσεων και το θέμα τίθεται συνεχώς και σε κάθε ευκαιρία στη γερμανική πλευρά.

Η ελληνική πολιτεία, λοιπόν, και η ελληνική Κυβέρνηση εργάζονται με απόλυτη υπευθυνότητα, με συνέπεια και συνέχεια εξετάζοντας όλες τις πτυχές που υπάρχουν στο ζήτημα της διεκδίκησης των γερμανικών πολεμικών οφειλών προβαίνοντας σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες.

Ξέρετε ότι η ελληνική εξωτερική πολιτική, κύριε συνάδελφε, όπως έχει τονίσει επανειλημμένως και ο Υπουργός, είναι μια εξωτερική πολιτική αρχών και μία εξωτερική πολιτική σημείων αναφοράς. Και το θέμα που θέτετε για τις γερμανικές οφειλές είναι προφανώς ένα ζήτημα αρχής και ένα σημείο αναφοράς, το οποίο θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε με όλους τους τρόπους που υπάρχουν διαθέσιμοι και μάλιστα το προσεχές διάστημα θα υπάρξει και ειδικό σχέδιο δράσεων με όλους τους επίσημους τρόπους οι οποίοι διατίθενται.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Συνεχίζουμε με την πέμπτη, με αριθμό 420/20-11-2023, επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλαιτού Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νίκη» κ. Ασπασίας Κουροπάκη, προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με θέμα: «Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία στο πλαίσιο της διδακτικής ενότητας «Εργαστήριο Δεξιοτήτων».

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, με το άρθρο 52 του ν.4807/2021 εισήχθη στο πρόγραμμα σπουδών το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τύπων σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης κατόπιν πιλοτικής εφαρμογής ενός μόλις έτους η διδακτική ενότητα με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιοτήτων».

Ακολούθως, με την απόφαση ΥΠΑΙΘΑ υπό στοιχεία 94236/ΓΔ4 ΦΕΚ Β' 3567/4-8-2021, καθορίστηκε το πλαίσιο του προγράμματος σπουδών της εν λόγω διδακτικής ενότητας. Ειδικότερα, συμπεριλαμβάνεται σε αυτήν η θεματική ενότητα «Ζω καλύτερα», «Ευ ζην», με υπό ενότητες που εισάγουν για τα παιδιά της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

Περαιτέρω, ο ευέλκτος χαρακτήρας της εκπαιδευτικής διαδικασίας που ακολουθείται στα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», εκ συστάσεώς τους, δεν επιτρέπει την επίκαιρη και διαφανή ενημέρωση των γονέων σε σχέση με το περιεχόμενο της διδασκαλίας.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω και κατά το τρέχον σχολικό έτος, γονείς που λαμβάνουν γνώση του εκπαιδευτικού υλικού του «Εργαστηρίου Δεξιότητων» και ειδικότερα της θεματικής ενότητας «Ευ ζην», θεωρούν ότι παρέχεται στα παιδιά τους το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης κατά παράβαση των συνταγματικών και διεθνών κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των ιδίων και των τέκνων τους. Αντίστοιχο προβληματισμοί εγείρονται και από εκπαιδευτικούς, ιδίως της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κατόπιν τούτων ερωτάστε:

Προτίθεστε να αναθεωρήσετε το πρόγραμμα σπουδών της διδακτικής ενότητας «Εργαστήριο Δεξιότητων» ώστε να μην περιλαμβάνονται σε αυτή οι υποενότητες της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης;

Τι μέτρα λαμβάνονται ώστε οι μαθητές οι γονείς των οποίων είναι αντίθετοι στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση εντός της σχολικής μονάδας να απαλλάσσονται από την υποχρέωση συμμετοχής σε αυτήν και να μην υφίστανται εξ αυτού του γεγονότος κυρώσεις ή δυσμενείς διακρίσεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βουλευτά, σήμερα πάνω από το 80% των εφήβων έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και αντλεί πληροφορίες για θέματα που τους ενδιαφέρουν μεταξύ αυτών και η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, η σεξουαλικότητα τους, όπως άλλωστε είναι φυσικό, και ακόμη πιο φυσικό για τις ηλικίες αυτές, με ένα ενδιαφέρον το οποίο όλο και περισσότερο ελκύει, αν θέλετε, την περιέργειά τους.

Πιο συγκεκριμένα, η εμπειρία μάς δείχνει, και έρευνες μάλιστα το επιβεβαιώνουν, ότι οι πηγές ενημέρωσης παιδιών και εφήβων για τις σεξουαλικές σχέσεις είναι δύο: Το διαδίκτυο και οι παρέες τους. Αν δε λάβουμε υπ' όψιν ότι η συζήτηση μεταξύ φίλων γύρω από τις σεξουαλικές συμπεριφορές αναπαράγει πληροφορίες που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο, καταλαβαίνουμε πόσο σημαντικός γίνεται ο ρόλος του διαδικτύου σε ένα ζήτημα εξαιρετικά ευαίσθητο που αφορά στην υγεία, αφορά στη συναισθηματική ωριμότητα και στην κοινωνικότητα, αν θέλετε, κάθε ανθρώπου.

Πόσο ασφαλές μπορεί να θεωρηθεί, κυρία Βουλευτά, αυτό; Έχουμε το δικαίωμα να αφήσουμε τα παιδιά και τους εφήβους μας εκτεθειμένους σε μια ανεξέλεγκτη πηγή πληροφοριών που, δυστυχώς, βρίθει από ανασφάλειες και στρεβλώσεις; Θα αφήσουμε τα παιδιά μας να ψάχνουν μόνα τους στο διαδίκτυο με τον κίνδυνο να οδηγηθούν σε λανθασμένες εντυπώσεις και να αποκτήσουν μια στρεβλή εικόνα για τις σεξουαλικές σχέσεις, τη συναισθηματική τους λειτουργία και τις αντιλήψεις γύρω από αυτές; Η απάντηση είναι φυσικά και όχι.

Το διαδίκτυο είναι σίγουρα ένα χρήσιμο εργαλείο ενημέρωσης και επικοινωνίας που σε καμμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την επιστημονικά τεκμηριωμένη προσέγγιση θεμάτων που άπτονται της καλής ζωής, του ευ ζην.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η πολιτεία αποφάσισε -και εδώ θα μου επιτρέψετε να πω- μάλλον καθυστερημένα να συμπεριλάβει τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στη θεματική «Ζω καλύτερα» των Εργαστηρίων Δεξιότητων που εντάσσονται στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα δημοτικού και γυμνασίου.

Ήταν, άλλωστε, και θέλω να το υπενθυμίσω, μια δέσμευση του ίδιου του Πρωθυπουργού από το 2018.

Από το περιεχόμενο του ερωτήματός σας διακρίνω μια αγωνία σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Θέλω, κυρία Βουλευτά, να σας καθησυχάσω. Το περιεχόμενο του μαθήματος είναι πλήρως εναρμονισμένο με την ηλικία των παιδιών και οι δράσεις που προτείνονται υπακούουν σε συγκεκριμένους κανόνες δεοντολογίας και προδιαγραφές σύμφωνα με τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Επίσης, δεν είναι ακριβές ότι οι γονείς δεν έχουν πρόσβαση στα προγράμματα και τις δράσεις του μαθήματος. Είναι όλα ανεβασμένα στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και στο website αυτού. Εκεί μπορούν οι γονείς να ενημερωθούν για τους σκοπούς του μαθήματος, για τα διδακτικά εργαλεία, για τη διαβά-

ση του περιεχομένου σύμφωνα με την ηλικία των παιδιών και για τους τρόπους προσέγγισης των θεμάτων. Για παράδειγμα στο νηπιαγωγείο, γιατί άλλα μαθαίνει ένα παιδί στο νηπιαγωγείο και άλλα στο δημοτικό ή στο γυμνάσιο, τα παιδιά μαθαίνουν να επεξεργάζονται τα συναισθήματα και τις επιθυμίες τους. Στη νηπιακή ηλικία καλλιεργούνται δεξιότητες αυτοεπίστασης και υγιεινής, η διάκριση του καλού και του κακού ως προς την εκμετάλλευση και τη γενετήσια αξιοπρέπεια, η ενσυναίσθηση και η καλλιέργεια σχέσεων τόσο μεταξύ παιδιών, όσο και με ενήλικες. Στις μεγαλύτερες τάξεις τα θέματα εξετάζονται μέσα από τη δικαιωματική οπτική. Σκοπός είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση. Όλοι γνωρίζουμε τα περιστατικά κακοποίησης που έχουμε τόσο σε ανήλικους, όσο και σε γυναίκες, την πολύ μεγάλη σημασία της καλλιέργειας διαπροσωπικών σχέσεων στην αποδόμηση των κοινωνικών στερεοτύπων και στον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ: Πρώτα απ' όλα θα ήθελα ως μητέρα τεσσάρων ανήλικων να σας πω ότι ως υπεύθυνοι γονείς έχουμε τη δυνατότητα να περιορίσουμε τις πληροφορίες που τα παιδιά λαμβάνουν από το διαδίκτυο. Εξάλλου, η παραδοσιακή οικογένεια συμβάλλει στην υγιή ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

Επίσης, να σας αναφέρω ότι η Δανία από το 1970 και η Σουηδία ήδη από το 1955 εφαρμόζουν το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Ξέρετε τι αποτελέσματα έχουν; Τα αποτελέσματά τους λοιπόν είναι αυξημένα ποσοστά διαζυγίων, αυτοκτονιών καθώς και αμβλώσεων. Για κάθε χίλιες γεννήσεις στη Σουηδία γίνονται δύο χιλιάδες εξακόσιες πενήντα πέντε αμβλώσεις, στη Δανία τρεις χιλιάδες διακόσιες πέντε, ενώ στην Ελλάδα μόνο τριακόσιες δύο.

Θα ήθελα να αναφέρω κάποιες κατευθυντήριες οδηγίες για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Αντλών από το εκπαιδευτικό υλικό που είναι αναρτημένο στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής: «Η Δανάη μεγαλώνει με δύο μπαμπάδες». Είναι σήμερα νόμιμη η υιοθεσία από ομόφυλα ζευγάρια; Είναι νόμιμη η απόκτηση παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια μέσω παρένθετης μητέρας; Είναι νόμιμη η εκμετάλλευση και η εργαλειοποίηση του γυναικείου σώματος, της γυναικείας μήτρας, την ίδια στιγμή που βαφτίζετε με τον απαξιωτικό όρο «χωλές» τις οικογένειες όπου ο πατέρας μπορεί να λείπει μήνες στα καρβίδια, οικογένειες που κράτησαν και κρατούν ακόμα σήμερα ζωντανή την Κάλυμνο και άλλα μέρη της νησιωτικής πατρίδας μας; Τι άλλο διδάσκεται; Ότι το φύλο δεν είναι δυαδικό, αλλά φάσμα, ότι μεταξύ αγοριού και κοριτσιού υπάρχουν και άλλα φύλα ενδιάμεσα. Προσβάλλετε την ιερότητα των προσώπων, του άντρα και της γυναίκας.

Και τι λέτε επίσης στους εκπαιδευτικούς; Αντλών, επίσης, από το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για μια συμπεριφορική εκπαίδευση: «Να απευθύνετε στα παιδιά με το όνομα της αρεσκείας σας. Χαιρετάτε την τάξη με τρόπο όπως: «καλημέρα, παιδιά», αντί για: «καλημέρα, αγόρια και κορίτσια», προτιμάτε τις λέξεις: «γονέας» ή «κηδεμόνας» αντί των λέξεων «μητέρα» και «πατέρας»». Φτάνουμε λοιπόν στο «γονέας 1» και «γονέας 2», στην πλήρη σύγχυση πάνω στην ταυτότητα του φύλου που συνδέεται με αυξημένα ποσοστά κατάθλιψης, αυτοκτονιών και ψυχικών νοσημάτων.

Υπάρχουν πολλές ακόμη περιπτώσεις από ακατάλληλο υλικό στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, αλλά δυστυχώς ο χρόνος δεν επιτρέπει.

Κυρία Υπουργέ, υπάρχει διαφωνία και σκεπτικισμός εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας και εντός της κοινωνίας. Δεν πρόκειται για φυσική, ούτε για μαθηματικά, ούτε καν για βιολογία και τις λειτουργίες του ανθρώπινου σώματος. Πρόκειται για εκπαιδευτική ύλη που είναι σε σύγκρουση με τις φιλοσοφικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις πολλών γονέων, ίσως της πλειοψηφίας των Ελλήνων γονέων, εάν γνώριζαν τι πραγματικά διδάσκεται στα παιδιά τους.

Το άρθρο 2 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλα διε-

θνή θεσμικά κείμενα προβλέπουν ότι το δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση και μόρφωση των τέκνων τους σύμφωνα με τις θρησκευτικές, φιλοσοφικές και παιδαγωγικές τους πεποιθήσεις πρέπει να γίνεται σεβαστό από τον εθνικό νομοθέτη.

Κυρία Υπουργέ, διαπιστώνουμε μια εμμονική προσήλωση της Κυβέρνησης σε μία ατζέντα αποδόμησης των αξιών και των ταυτοτήτων πάνω στις οποίες στερεώθηκε η ελληνική κοινωνία. Σας καλούμε να σεβαστείτε τα διεθνή θεσμικά κείμενα για το δικαίωμα των Ελλήνων γονέων, που επιθυμούν διαφορετική πνευματική τροφή για τα παιδιά τους, δίνοντάς τους τη δυνατότητα της εξαίρεσης και της εναλλακτικής επιλογής από το πρόγραμμα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Βουλευτά, εφόσον κάνατε αυτόν τον συσχετισμό μεταξύ του ρυθμού αυτοκτονιών στη Σουηδία και τη Δανία και των μαθημάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, θα ήθελα με πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον όχι ως ακαδημαϊκός και εκπαιδευτικός η ίδια, αλλά ως μέλος αυτού του Κοινοβουλίου, να καταθέσετε οποιαδήποτε επιστημονική μελέτη είχατε στα χέρια σας πριν κάνατε αυτό το συσχετισμό, δηλαδή αυτή τη γραμμική σχέση: παιδιά στη Δανία και στη Σουηδία που παρακολουθούν μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και αυξημένος ρυθμός αυτοκτονιών στις χώρες αυτές. Θα ήθελα, όποια και να είναι η μελέτη αυτή - στο «Life», «Nature», δεν ξέρω τι ακριβώς έχετε στο μυαλό σας - σε ποιο επιστημονικό περιοδικό την έχετε βρει. Είναι πολύ ενδιαφέρον και αναγκαίο γιατί αυτό που φοβάμαι είναι ότι από αυτή την αυθαίρετη συσχέτιση μεταξύ ρυθμού αυτοκτονιών παιδιών - μιλάμε για παιδιά - και μαθήματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης αυτό που μπορεί να εκλάβει εγώ, αν είναι έτσι αυθαίρετη όπως την ακούω, είναι ότι προσβάλλει τη μνήμη των παιδιών αυτών.

Κυρία Βουλευτά, το παράδοξο είναι ότι κάποιες μέρες πριν ήμουν στο ίδιο Κοινοβούλιο απαντώντας σε ερώτηση κοινοβουλευτικού ελέγχου συναδέλφου μας η οποία με ρωτούσε γιατί δεν έχουμε παραπάνω ώρες μαθημάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία και εσείς έρχεστε μια εβδομάδα μετά να με ρωτήσετε τι προτίθεται να κάνει το Υπουργείο για να καταργήσει την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση σε μία περίοδο που τα περιστατικά βίας ανηλίκων έχουν φουντώσει όσο ποτέ στο παρελθόν.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, κυρία Βουλευτά, είναι δικαίωμα των παιδιών και είναι δικαίωμα και των εφήβων και είναι υποχρέωση της πολιτείας και όλων ημών να την παρέχουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ και περιμένω στα Πρακτικά τις μελέτες στις οποίες αναφέρεται αυτή η πολύ δύσκολη συσχέτιση μεταξύ αυτοκτονιών και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, γιατί είναι πάρα πολύ σημαντικό και πολύ σοβαρό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Συνεχίζουμε με τη δέκατη τρίτη με αριθμό 409/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Β3' Νοτίου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Σεμίνας Διγενή προς την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με θέμα: «Για την προστασία και στήριξη των γυναικών από την πολύμορφη βία».

Κυρία Διγενή, έχετε τον λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι πάρα πολύ που η πρώτη μου επίκαιρη ερώτηση εστιάζει σε ένα τόσο σημαντικό θέμα και ταυτόχρονα λυπάμαι πολύ που είμαι υποχρεωμένη να αναφέρω και να κάνω κάποιες πολύ δυσάρεστες επισημάνσεις.

Είναι αλήθεια ότι έχει πάρει διαστάσεις επιδημίας η γυναικεία κακοποίηση στην Ελλάδα με σοκαριστικά τα στοιχεία για την ενδοοικογενειακή βία. Στο πρώτο τετράμηνο του 2023 έχουν καταγραφεί περισσότερα από τρεις χιλιάδες εκατό περιστατικά σε όλη την Ελλάδα και να υπολογίσουμε ότι μόνο το ένα στα σαράντα καταγγέλλεται τελικά. Έρευνα του Μεσογειακού Ινστιτού-

του Ερευνητικής Δημοσιογραφίας δείχνει ότι το 2021 η Ελλάδα κατέγραψε αύξηση 187,5% στις γυναικοκτονίες, που ήταν και η υψηλότερη στην Ευρώπη. Ο ανησυχητικός αριθμός των γυναικοκτονιών στην Ελλάδα -είκοσι τέσσερις το 2022- και παγκοσμίως δεν επιτρέπει ούτε εφησυχασμό ούτε ολιγωρία ή μάλιστα επίσης και κυβερνητικές δηλώσεις του τύπου «έχουμε κάνει σημαντικά βήματα», διότι όχι δεν έχουμε κάνει σημαντικά βήματα.

Πρόσφατα δημοσιεύτηκε έκθεση αξιολόγησης της GREVIO, της ανεξάρτητης ομάδας εμπειρογνομητών για τη δράση κατά της βίας κατά των γυναικών που παρακολουθεί την εφαρμογή της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην οποία επισημάνθηκαν πολύ συγκεκριμένες κρατικές ελλείψεις, όπως το ότι η κρατική στήριξη στις γυναίκες που έχουν υποστεί βία περιορίζεται μόνο στο ελλιπέστατο δίκτυο δομών.

Συμβουλευτικά κέντρα υπάρχουν μόνο στο 13% των δήμων πανελλαδικά, ενώ οι υπάρχουσες κλίνες και οι ξενώνες είναι πάρα πολύ μακριά από τις ανάγκες με βάση τον στόχο για έναν ξενώνα - καταφύγιο ανά δέκα χιλιάδες κατοίκους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Δεν έχουμε -κρίνονται απολύτως απαραίτητα- κέντρα άμεσης εξέτασης και υποστήριξης θυμάτων βιασμού με ιατρικές και ψυχολογικές υπηρεσίες. Είναι κατεπείγουσα η επιτάχυνση των νομικών διαδικασιών με δωρεάν νομική συνδρομή με ευθύνη του κράτους.

Αναρωτιόμαστε με μόνο είκοσι ξενώνες φιλοξενίας και μόνο τετρακόσιες πενήντα κλίνες, πώς ακριβώς θα στηριχτούν οι περίπου δέκα χιλιάδες πεντακόσιες γυναίκες και τα παιδιά τους. Οι τεράστιες λίστες αναμονής εξαναγκάζουν πολλές γυναίκες να παραμένουν σε κακοποιητικό περιβάλλον και μάλιστα με φόβο για την ίδια τους τη ζωή.

Με την ευκαιρία, να πω ότι ενημερωθήκαμε πως η Κυβέρνηση ετοιμάζει μελέτη βιωσιμότητας των δομών αυτών. Τι σημαίνει στην πράξη αυτό; Σημαίνει ότι στο όνομα της βιωσιμότητας μπορεί και να περιοριστούν αντί να ενισχυθούν αυτοί οι λιγοστοί ξενώνες και τα συμβουλευτικά κέντρα;

Είναι τεράστια τα εμπόδια στον απεγκλωβισμό των γυναικών από τις βίαιες σχέσεις, παρά τις προσπάθειες των εργαζομένων στις δομές. Η προστασία τους δεν μπορεί να εξασφαλιστεί όσο η χρηματοδότηση αυτών των λιγοστών δομών εξαρτάται από τα ευρωπαϊκά προγράμματα με ημερομηνία λήξης και με διαρκή εργασιακή ανασφάλεια των εργαζομένων στις δομές, που έχουν αποκτήσει βέβαια μέχρι τώρα πολύτιμη εμπειρία και καλύπτουν κρίσιμες ανάγκες. Οι αναγκαίες προσλήψεις μόνιμου προσωπικού όλων των ειδικοτήτων ξέρουμε δυστυχώς ότι δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το αποτύπωμα όμως είναι ακόμα πιο βαρύ στα παιδιά και τις οικογένειες των δολοφονημένων γυναικών που στερούνται τα στοιχειώδη μέτρα υγειονομικής, ψυχολογικής, οικονομικής και νομικής στήριξης.

Ξέρουμε ότι υπάρχουν βαθιές κοινωνικές και οικονομικές αιτίες που υφίστανται οι γυναίκες στη βία, γιατί μορφή βίας είναι και η ανεργία, είναι και η ανασφάλιστη εργασία, είναι και τα σπασμένα ωράρια, η υποαπασχόληση και άλλα πολλά. Οι σχεδόν καθημερινές καταγγελίες αποκαλύπτουν μια κόλαση εργοδοτικής βίας και τρομοκρατίας με την απειλή απόλυσης και ανεργίας, τη σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση, τους εκβιασμούς μεγαλοπαράγοντων του αθλητισμού, του θεάτρου, τις χυδαίες πιέσεις του πανεπιστημιακού, δημοσιογραφικού και επιχειρηματικού κατεστημένου. Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, πόσο επείγει να ληφθούν πραγματικά μέτρα και να μην συνεχιστούν ευχολόγια και λόγια του αέρα.

Ρωτάμε την αρμόδια Υπουργό τι μέτρα θα πάρει η Κυβέρνηση για την εξασφάλιση γενναίας κρατικής χρηματοδότησης για τη δημιουργία και λειτουργία κρατικών δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, χωρίς την εμπλοκή βέβαια ΜΚΟ που παίρνουν το μεγαλύτερο μερίδιο της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης υποκαθιστώντας έτσι την κρατική ευθύνη, τις προσλήψεις προσωπικού όλων των ειδικοτήτων και μονιμοποίηση των συμβασιούχων δίνοντας παράλληλα έμφαση σε ενημερωτικά προγράμματα από επιστημονικούς κρατικούς φορείς σε χώρους εκπαίδευσης.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία συνάδελφε, επειδή ήταν η πρώτη σας ερώτηση υπήρξε μια ανεκτικότητα. Απλώς να ξέρετε ότι όταν κάνετε μία ερώτηση να προετοιμάζεστε για δύο λεπτά στην πρωτολογία σας και τρία λεπτά στη δευτερολογία.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Πήρα θάρρος από τους προηγούμενους που μίλησαν τέσσερα και πέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Αυτό είναι το πρόβλημα, ότι παίρνουμε θάρρος και μετά φτάνουμε εδώ που φτάνουμε.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Θα είναι σύντομη η δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΑ – ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ευχαριστώ πολύ.

Επειδή για μένα δεν είναι η πρώτη απάντηση, μάλλον πρέπει να περιοριστώ κύριε Πρόεδρε!

Κυρία συνάδελφε, το ερώτημα που μας καταθέσατε σήμερα πράγματι θίγει ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα που βιώνει η κοινωνία μας και παράλληλα μία από τις βασικές προτεραιότητες που έχουμε θέσει στο νεοσύστατο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και στο χαρτοφυλάκιό μας.

Γνωρίζουμε όλοι πως η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών αποτελεί ένα παγκόσμιο κοινωνικό πρόβλημα. Γνωρίζουμε επίσης πως η βία δεν κάνει διακρίσεις. Ωστόσο, δεν πρόκειται για ένα καινούργιο φαινόμενο. Είναι, όμως, ένα σημαντικό εμπόδιο για μια συνεκτική, ισότιμη και αειφόρο ανάπτυξη.

Ήδη από την προηγούμενη θητεία, για την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί μέγιστη προτεραιότητα η αντιμετώπιση περιστατικών βίας και η προστασία και η στήριξη των θυμάτων. Στον αγώνα μας ενάντια στη βία προβήκαμε σε σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως η αλλαγή του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με την αυστηροποίηση μάλιστα των ποινών πολλών αδικημάτων: Ανθρωποκτονία, ομαδικός βιασμός, θανατηφόρος ληστεία, ποινικοποίηση της εκδικητικής πορνογραφίας. Ενσωματώσαμε τη σύμβαση 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τη βία και την παρενόχληση στους χώρους εργασίας και συστήσαμε αυτοτελές τμήμα επιθεώρησης εργασίας αρμόδιο για την παρακολούθηση αυτών των φαινομένων στον χώρο της εργασίας. Ήδη μέσα στο 2023 έχει δεχθεί εκατόν εβδομήντα οκτώ καταγγελίες.

Η GREVIO στην πρώτη της έκθεση αξιολόγησης για τη χώρα μας αναγνωρίζει τα σημαντικά βήματα προόδου που έχει κάνει η Ελλάδα, όπως μια σειρά μέτρων που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή της σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, η σύσταση εξειδικευμένων αστυνομικών μονάδων, τροποποιήσεις του νομικού πλαισίου.

Σίγουρα υπάρχουν και άλλα κενά. Σίγουρα χρειαζόμαστε βελτιώσεις. Στο Υπουργείο συνεχίζει να υλοποιείται -έρχεται από τα προηγούμενα χρόνια- το εθνικό πρόγραμμα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, το οποίο αποτελεί το πρώτο ολοκληρωμένο και συγκροτημένο πρόγραμμα δράσης σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Τι είναι αυτό; Ένα δίκτυο εξήντα πέντε δομών σε όλη τη χώρα, γραμμή SOS 15900, σαράντα τέσσερα συμβουλευτικά κέντρα και είκοσι ξενώνες φιλοξενίας, γραμμή SOS σε ελληνικά-αγγλικά και με υπηρεσίες διερμηνείας για γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες θύματα έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων, συμβουλευτικά κέντρα με ψυχολογική στήριξη, νομική συμβουλευτική, συμβουλευτική απασχόλησης.

Από τον Μάρτιο του 2021 υπήρχε μέριμνα ώστε να ενταχθούν σε προγράμματα απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων οι γυναίκες θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας που φιλοξενούνται στους ξενώνες φιλοξενίας. Υπηρεσίες παραπομπής σε ξενώνες, αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές σε νοσοκομεία και κέντρα υγείας, όπου χρήζει. Επιπλέον από τη νομική συμβουλευτική δίνεται και νομική βοήθεια σε συνεργασία με τους κατά τόπους δικηγορικούς συλλόγους.

Όπως καταλαβαίνετε, έχουν γίνει πραγματικά άλματα. Είπατε ότι δεν μπορούμε να λέμε ότι από την Κυβέρνηση έχουν γίνει βήματα, όμως έχουν γίνει βήματα. Τα αναγνωρίζει η κοινωνία, τα βλέπουν οι γυναίκες που χρειάστηκε να κάνουν χρήση όλων αυτών των δομών και των υπηρεσιών της πολιτείας. Έχει εξασφαλιστεί η παράταση του προγράμματος χρηματοδότησης όλων αυτών των δομών του δικτύου και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ένταξής τους στα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα 2021-2027, ενώ με τον ν.5043/2023 και το άρθρο 98 έχει προβλεφθεί η συνέχιση της λειτουργίας τους με το ίδιο προσωπικό.

Θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κυρία Διγενή, έχετε τον λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Θα ξεκινήσω από τα βήματα που είπατε. Νομίζω ότι ήταν ένα απλό «μπουσουλέμα» αυτό που έγινε, με την έννοια ότι είναι δεδομένο ότι κάποια πράγματα θα έπρεπε να γίνουν μετά από τόσα χρόνια. Είμαστε στον 21ο αιώνα. Εγώ θυμάμαι ότι από την πρώτη στιγμή που ξεκίνησα τη δημοσιογραφία κάνω έρευνες και συνεντεύξεις για κακοποιημένες γυναίκες. Δεν είμαστε στην εποχή του Μενούση, του Μπιρμπίλη και του Μεμέτ Αγά που μεθυσμένος έσφαξε τη γυναίκα του ή της άλλης που τη χτίσανε στο γεφύρι της Άρτας για να στεριώσει. Φυσικά και έγιναν κάποια βήματα, φυσικά και η GREVIO είπε δύο καλές κουβέντες, αλλά επεσήμανε πολύ «χοντρά» ζητήματα.

Επειδή τα σχέδια, οι εξαγγελίες, οι υποσχέσεις και κάποιες κυβερνητικές δηλώσεις όπως αυτή της κ. Μενδώνη προχθές ότι καμία γυναίκα θύμα βίας δεν είναι μόνη της μπορεί να είναι από προκλητικές έως εξοργιστικές, εγώ θα τις συμβούλευα και θα συμβούλευα και όποιους λένε τέτοια πράγματα να μην τα πουν αυτά μπροστά στις μητέρες των δολοφονημένων γυναικών, γιατί αυτές ήταν και παραμένουν μόνες τους και απελπιστικά αβοήθητες και τότε μπροστά στους δράστες και αβοήθητες τώρα όσες μένουν πίσω μέσα σε διαλυμένα σπίτια προσπαθώντας να τα βγάλουν πέρα.

Η έκθεση, λοιπόν, που λέγαμε πριν χειρίσει αρκετές ανησυχίες για τα υψηλά ποσοστά υποβάθμισης σε περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών και τα χαμηλά ποσοστά καταδίκης, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις βιασμού. Η Ελλάδα έχει πολύ λίγα προγράμματα συμβουλευτικής για δράστες ενδοοικογενειακής βίας. Η δε γραμμή SOS 15900 λειτουργεί με γύρω στους δέκα εξουθενωμένους εργαζόμενους για τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες, είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο, στους οποίους μάλιστα καθυστερεί και συστηματικά η μισθοδοσία τους μέχρι και δύο μήνες, ενώ συχνά τα ρεπορτάζ για τη βία και τις δολοφονίες λόγω φύλου σε πολλά ΜΜΕ χρησιμοποιούν γλώσσα που εισάγει διακρίσεις και αποκάλυπτουν την ταυτότητα των θυμάτων, παραβιάζοντας έτσι την ιδιωτικότητα τους.

Θα ήθελα να πω ότι έχουμε συναντηθεί επανειλημμένως με μητέρες δολοφονημένων γυναικών, οι οποίες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες μετά τα τραγικά συμβάντα στη ζωή τους, την παντελή έλλειψη οικονομικής, νομικής και ψυχολογικής στήριξης από το κράτος για τις ίδιες, τις οικογένειές τους και τα εγγόνια τους. Μάλιστα, δήλωσαν ότι οι οικογένειες αυτές νιώθουν αόρατες για το κράτος και τις κυβερνήσεις. Η βασική δυσκολία τους είναι η αντιμετώπιση των νομικών εξόδων, γιατί ξέρετε ότι αυτά είναι πολλά και διαρκούν πολύ.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ την κουβέντα μιας μητέρας δολοφονημένης κοπέλας, η οποία σφίγγοντάς μου το χέρι μου έλεγε ότι δεν μπορεί να είναι μόνο ατομική της ευθύνη το πώς θα μπορούσε η εγγονή της να μάθει ότι η μητέρα της δολοφονήθηκε από τον πατέρα της. Χρειάζεται βοήθεια, χρειάζεται στήριξη γι' αυτό, χρειάζεται κάποιον να είναι δίπλα της, γιατί μιλάμε για έναν Γολγοθά.

Σε αυτό τον αγώνα οφείλουμε να σταθούμε δίπλα τους, δίπλα σε κάθε γυναίκα που βιώνει την πολυμορφική βία, γιατί εμείς λέμε όχι στη σιγή νεκροταφείου, λέμε όχι στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό βούρκο που διαμορφώνει προσωπικότητες ικανές να διαπράττουν αποτρόπαια εγκλήματα και αφήνει τις γυναίκες απροστάτευτες και ακόμα και τα παιδιά απροστάτευτα.

Άρα, είναι ζωτικής σημασίας να γίνει μάθημα ζωής η αξία της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και του αλληλοσεβασμού και

όλα αυτά με πράξεις και όχι με «πυροτεχνήματα».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΜΑΡΙΑ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Είναι κρίσιμο το ζήτημα για να διεκδικήσω τα πρωτεία ή μια μεγαλύτερη ευαισθησία μπροστά σε γονείς θυμάτων τέτοιων εγκλημάτων και μπροστά σε νέες κοπέλες, γυναίκες που χάνουν τη ζωή τους χωρίς λόγο. Όμως, αυτό που θέλω να φύγει σήμερα από εδώ μέσα σαν μήνυμα είναι η μηδενική ανοχή που μπορούμε να έχουμε όλες οι πτέρυγες της Ολομέλειας και όλη η κοινωνία απέναντι σε τέτοια φαινόμενα.

Αυτό, λοιπόν, που λέμε είναι ότι έχουν γίνει βήματα και ότι είμαστε σε ένα επίπεδο που μπορεί το κράτος να σταθεί δίπλα στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, στα θύματα έμφυλης βίας, όταν αυτά σηκώσουν το τηλέφωνο και αναζητήσουν βοήθεια. Το ζητούμενο για εμάς είναι να πείσουμε αυτές τις γυναίκες που δέχονται βία μέσα από το σπίτι τους, που δέχονται βία στον χώρο της δουλειάς τους να αναζητήσουν βοήθεια.

Σαφώς μιλάμε για μια προσπάθεια η οποία δεν έχει ημερομηνία λήξης. Όσο υπάρχουν τέτοια αδικήματα, η Κυβέρνηση αλλά και η πολιτεία θα πρέπει να είναι σε επαγρύπνηση για να τα αντιμετωπίζουν. Χρειάζονται συνέργειες και με την τοπική αυτοδιοίκηση και με κοινωνικούς φορείς και με μη κυβερνητικές οργανώσεις που αναφέρατε πριν. Δεν είναι κακό να βοηθάνε. Διαφάνεια θέλουμε στον τρόπο που λειτουργούν. Όποιος μπορεί, να βοηθήσει. Είναι συλλογικός ο αγώνας, είναι κοινή η προσπάθεια και το αποτέλεσμα, το οποίο θέλουμε να είναι καμμία γυναίκα να μην είναι θύμα γυναικοκτονίας, αλλά και καμμία γυναίκα να μη δέχεται βία, γιατί κανένας άνθρωπος και καμμία γυναίκα ιδίως δεν αξίζει να είναι θύμα βίας.

Σας ευχαριστώ.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Για τη μελέτη βιωσιμότητας;

ΜΑΡΙΑ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ (Υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη.

Πολύ σύντομα, για ένα λεπτό θα πω για τη μελέτη βιωσιμότητας. Όπως συζητάμε να ενταχθεί στο νέο ΕΣΠΑ, στη νέα προγραμματική μια μελέτη βιωσιμότητας η οποία θα μας δείξει αυτές οι δομές που ήδη υπάρχουν πώς μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο εξής, με ποιον τρόπο και από ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο. Σίγουρα, μετά από δεκατρία χρόνια που υπάρχουν αυτές οι δομές και χρηματοδοτούνται με ευρωπαϊκά κονδύλια, δεν μπορούμε να συνεχίσουμε σε αυτήν τη λογική. Για πόσο ακόμα θα υπάρχουν τα ΕΣΠΑ;

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Θα αυξηθούν; Αυτό είναι το ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Πάντως να ξέρετε ότι ο καθένας με τον τρόπο του δείχνει τον σεβασμό στη γυναίκα ή στον άντρα, απλώς υπάρχει και ο αόρατος πατέρας και σας το λέω με παράπονο. Δεν το έχω ακούσει ποτέ από κανέναν. Υπάρχει και πρέπει να το δούμε λίγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ: Προς το παρόν είμαστε στη μητέρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Να καιγόμαστε και για τον πατέρα και για τη μητέρα.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και το ν.3126/2003 «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, την 23-11-2023 ποινική δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Υγείας Αθανάσιο Πλεύρη και στην πρώην Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας Ασημίνα Γκάγκα και την 27-11-2023 ποινική δικογραφία που αφορά στον πρώην Υπουργό Προστασίας του Πολίτη Παναγιώτη Θεοδωρικάκο.

Συνεχίζουμε τώρα με την ενδέκατη με αριθμό 399/17-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Κιλκίς της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Πέτρου Παππά, προς τον Υπουργό Υγείας με θέμα: «Σήμα κινδύνου από τα ετοιμόρροπα νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης».

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, μετά από τον τραυματισμό ενός ειδικευμένου γιατρού στο νοσοκομείο Άγιος Δημήτριος της Θεσσαλονίκης, αφού έπεσε πάνω του τμήμα της ψευδοροφής, επισκέφτηκα το νοσοκομείο και συνάντησα το σωματείο των εργαζομένων. Περιηγήθηκα στους χώρους του νοσοκομείου και οι εικόνες που αντίκρισα είναι χειρότερες από νοσοκομεία τριτοκοσμικών χωρών ή χωρών που βρίσκονται σε πόλεμο: πατώματα τα οποία υποχωρούν, ξηλωμένα πλακάκια, σκουριασμένα μεταλλικά αντικείμενα και πόμολα, διάφορες βλάβες παντού, τα καλοριφέρ και τα κλιματιστικά να μην λειτουργούν, τα κουφώματα να είναι σάπια και σοβάδες να είναι πεσμένοι στο πάτωμα.

Η ίδια εικόνα υπάρχει σε πολλά νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης με επανειλημμένα αιτήματα των σωματείων των εργαζομένων τους για αποκατάσταση των βλαβών. Το Νοσοκομείο «Παπανικολάου», το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης και άλλα νοσοκομεία της πόλης βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση.

Επαίρεται η Κυβέρνηση ότι όχι από δικούς μας πόρους, όχι από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, αλλά το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα χρηματοδοτήσει την ανακατασκευή των κτηρίων και τη συντήρησή τους.

Σας ερωτώ λοιπόν, κύριε Υπουργέ, πώς θα αντιμετωπίσετε με τους ελάχιστους πόρους τους οποίους διαθέτετε τις τεράστιες αυτές ελλείψεις των υποδομών στα νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, αλλά και γενικότερα της Μακεδονίας, γιατί θα μπω στον πειρασμό να αναφερθώ και στις κτηριακές ανεπάρκειες, αλλά και στη στατική ανεπάρκεια που εμφανίζει και το Νοσοκομείο Κιλκίς στο οποίο εργαζόμουν μέχρι πρόσφατα, και τι ποσοστό από τη χρηματοδότηση του Ταμείου ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα διατεθεί συγκεκριμένα για τα νοσοκομεία της 3^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας και αν έχετε και πρόχειρο, και της 4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας, όπου υπάγονται τα υπόλοιπα μισά νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, καθώς και της Μακεδονίας και ποιο είναι το ακριβές ποσό στο οποίο αντιστοιχεί αυτό το ποσοστό, το οποίο θα διαθέσετε για' αυτόν τον επιτακτικό λόγο, δηλαδή να μην κινδυνεύουν οι ασθενείς, οι εργαζόμενοι και οι συγγενείς τους που επισκέπτονται τα νοσοκομεία.

Θα επανέλθω και στο δεύτερο ερώτημά μου στη δευτερολογία μου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ελάτε, κύριε Υπουργέ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας): Κύριε συνάδελφε, όσον αφορά το πρώτο σκέλος της ερώτησης σχετικά με το Νοσοκομείο «Άγιος Δημήτριος» και με τα τρία άλλα νοσοκομεία που ορθώς θέσατε γιατί είναι τα παλαιότερα της Θεσσαλονίκης, δηλαδή «Γεννηματάς», «Παπανικολάου» και «Ψυχιατρείο», επιτρέψτε μου να σας πω το εξής.

Όσον αφορά το συμβάν, δημιουργείται η εντύπωση και από αυτά τα οποία ελέγχθησαν στον Τύπο, όχι μόνο από εσάς, ότι το εργατικό ατύχημα στον ειδικευόμενο γιατρό συνέβη ακριβώς επειδή υπήρχε φθορά, η οποία φθορά δεν έγινε αντιληπτή από τη διοίκηση του νοσοκομείου και ως εκ τούτου οφείλεται σε αμέλεια της διοίκησης. Ουδέν μακρύτερον της πραγματικότητας. Αυτό το οποίο συνέβη είναι το εξής.

Η διοίκηση είχε προκαλέσει σύναψη εργασίας με εργολάβο για τη μόνωση της κεραμοσκεπής και την αποκατάσταση της ψευδοροφής, η οποία επιδιόρθωση-ανακατασκευή ξεκίνησε στις 25 Σεπτεμβρίου, κράτησε τρεις εβδομάδες περίπου για τη μόνωση της κεραμοσκεπής και μία εβδομάδα για την αποκατάσταση της ψευδοροφής και μετά την απόσυρση του εργολάβου, μία εβδομάδα μετά συνέβη το εργατικό ατύχημα, προφανώς εκ κακής κατασκευής, πράγμα για το οποίο και ελέγχεται, βάσει της σύμβασης που έχει υπογράψει ο εργολάβος.

Προ του εργατικού ατυχήματος μάλιστα η διοίκηση είχε προχωρήσει στην προκήρυξη άλλης συμβάσεως, η οποία σκοπό είχε τη συνολική ανακαίνιση των χώρων των διατιθέσεων των ιατρών εφημερίας, έργο το οποίο αυτή τη στιγμή βρίσκεται εν εξελίξει.

Αντλαμβάνεστε λοιπόν ότι εκείνο το οποίο συνέβη, επαναλαμβάνω, είναι όχι ότι υπήρξε φθορά την οποία δεν έλαβε υπ' όψιν της ή την οποία αμέλησε να επιδιορθώσει η διοίκηση του νοσοκομείου, αλλά υπήρξε αντιθέτως προσπάθεια η οποία δεν ευδο-

κίμησε, ακριβώς γιατί υπήρξε κακοτεχνία εκ μέρους του εργολάβου.

Τώρα επειδή θέσατε πράγματι σοβαρά ερωτήματα, επιτρέψτε μου να σας αναφέρω με λεπτομέρεια τι γίνεται σε αυτά τα τέσσερα νοσοκομεία Θεσσαλονίκης.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή πραγματικά είναι πολλά τα έργα της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, θα χρησιμοποιήσω και τον χρόνο της δευτερομιλίας μου, αφήνοντας ελάχιστο υπόλοιπο γι' αυτήν.

Το Νοσοκομείο «Άγιος Δημήτριος» θα ξέρετε, γιατί είστε και συνάδελφος και ασχολείστε σοβαρά, ότι είναι ένα κτήριο του 1902, το οποίο δημιουργήθηκε τότε ως το πρώτο ονόματι Δημοτικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Είναι ένα κτήριο λοιπόν εκατόν είκοσι ετών, χρειάζεται συνεχώς επιδιορθώσεις, προς αποκατάσταση των οποίων έχουμε για τα τελευταία πέντε έτη συνολικά πενήντα παρεμβάσεις, οι οποίες κόστισαν 2.100.000 ευρώ εξ ιδών.

Όσον αφορά τις δράσεις αυτές, ενδεικτικώς αναφέρω ότι το 2020 δημιουργήθηκε καινούργια μονάδα αυξημένης φροντίδας, το 2021 ανακαινίστηκε πλήρως το ακτινολογικό τμήμα του νοσοκομείου, το 2022 ανακαινίστηκε πλήρως η παθολογική κλινική, το 2023 αντικαταστάθηκαν λέβητες θέρμανσης και ανακαινίστηκαν βασικοί χώροι των χειρουργείων, όπως επίσης αυτή τη στιγμή υπάρχει εν εξελίξει έργο για την ανακαίνιση των χώρων του φαρμακείου, της αποστείρωσης και των εξωτερικών ιατρείων.

Έχουν ενταχθεί για το μέλλον και βρίσκονται σε διαφορετικό στάδιο ωριμότητας τα εξής έργα. Πρόκειται για την πλήρη ανακαίνιση των χώρων του τμήματος επειγόντων περιστατικών από το Ταμείο Ανάκαμψης. Επίσης, από το υπόλοιπο του ταμείου ΕΣΠΑ της προηγούμενης δηλαδή προγραμματικής περιόδου, στα πλαίσια του «v+2», υλοποιείται πλήρης ενεργειακή αναβάθμιση των κεντρικών χώρων του νοσοκομείου, όπως και εγκατάσταση μονάδας συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας υψηλής απόδοσης με χρήση φυσικού αερίου, όπως και αντικατάσταση όλων των φωτιστικών LED.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, θέλετε να μιλήσετε στη δευτερολογία;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας): Κλείνω αμέσως, κύριε Πρόεδρε.

Για το έτος 2024 προγραμματίζεται πλήρης ανακαίνιση εξωτερικών ιατρείων, ανακαίνιση χειρουργικής ουρολογικής κλινικής και μικροβιολογικού εργαστηρίου.

Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Υπουργέ, το γεγονός ότι ομολογείτε εδώ ότι μία εβδομάδα μετά από την απόσυρση του εργολάβου είχαμε ένα τέτοιο ατύχημα, το οποίο ενδεχομένως θα μπορούσε να κοστίσει και τη ζωή ενός ειδικευμένου γιατρού, δείχνει τη μεγάλη ατοχία του έργου και δείχνει μάλιστα και τη διοικητική ολιγωρία. Να σας θυμίσω ότι είναι ένα νοσοκομείο το οποίο δεν έχει διοικητικό συμβούλιο εδώ και αρκετό καιρό, έχει μόνο διοικητή, κάτι το οποίο δημιουργεί πολλά προβλήματα στους χρόνους των αποφάσεων και στο πώς μπορούν να ληφθούν τα μέτρα.

Ο «Άγιος Δημήτριος» είναι ένα νοσοκομείο το οποίο έχει και άλλα πολλά προβλήματα και δεν αφορά μόνο το κεντρικό κτήριο, το οποίο είναι ένα μνημείο προστατευόμενο από τα νεότερα μνημεία, έχει πρόβλημα πρόσβασης, όπως καλά θα γνωρίζετε. Είναι αυτός ο περίφημος πλακόστρωτος δρόμος που έγινε, ο οποίος θυμίζει τον οδοντωτό, με πολλά προβλήματα των ασθενοφόρων τα οποία ανεβαίνουν, προβλήματα τα οποία μπορούν να αποβούν και μοιραία ακόμα και για τη ζωή των ασθενών, με το ταρακούνημα που προκαλείται όταν ανεβαίνουν. Ένα νοσοκομείο που άλλα κτήρια του, όπως το κτήριο των τεχνικών υπηρεσιών, είναι φτιαγμένα από αμιάντ, με προφανείς τους κινδύνους για τους εργαζόμενους του νοσοκομείου.

Το προσωπικό του ΕΣΥ, αφού είναι και μισθολογικά και εργασιακά απαξιωμένο όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, είναι πλέον και κτηριακά απαξιωμένο, δουλεύει σε κτήρια τα οποία έχουν απειλές για την ίδια τη ζωή των εργαζομένων. Και αλήθεια, πώς κυκλοφορούν οι διοικητές των νοσοκομείων στους

διαδρόμους αυτών των νοσοκομείων και πώς μιλούν με το προσωπικό; Να θυμίσω ότι πρόκειται για τους διοικητές τους οποίους η Κυβέρνηση έχει επιλέξει να αμείψει με το νέο νομοσχέδιο προσωποπάροχα, σε αντίθεση με τους γιατρούς και το υπόλοιπο προσωπικό του ΕΣΥ.

Ως τότε θα διυλίζει η Κυβέρνηση τον κώνωπα μιλώντας για κουφώματα και ενεργειακές αναβαθμίσεις και καταπίνοντας την κάμηλο, το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αντισεισμικές προβλέψεις, αντιπυρικές προβλέψεις στα νοσοκομεία και υπάρχουν προβλήματα στατικότητας σε πολλά νοσοκομεία. Δεν αφορά μόνο τον «Άγιο Δημήτριο», αφορά πολλά άλλα νοσοκομεία.

Το δεύτερο ερώτημα το οποίο ήθελα να σας κάνω και σας κάνω είναι ποιος είναι ο συγκεκριμένος προγραμματισμός, ποια είναι τα χρονοδιαγράμματα των διοικήσεων των νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης, αλλά και ευρύτερα της Μακεδονίας, αν έχετε πρόχειρα, για την αποκατάσταση των σοβαρότατων αυτών κτηριακών προβλημάτων.

Και πραγματικά, κύριε Υπουργέ, ποιος θα αναλάβει την ευθύνη όταν θα έχουμε τον επόμενο τραυματισμό ενός ειδικευμένου ιατρού; Ποιος θα αναλάβει την ευθύνη όταν θα έχουμε τον τραυματισμό ενός ασθενούς, ενός συνοδού, ενός παιδιού; Και ο μη γένοιτο, ποιος θα αναλάβει την ευθύνη αν έχουμε έναν θάνατο από την κακή συντήρηση των κτηρίων των νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης; Θα φταίει πάλι η κακιά η ώρα ή η κακιά η χώρα; Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, συνεχίζω την απαρίθμηση των άρθρων που έχουν γίνει και τα οποία επίσης έχουν προγραμματιστεί. Σας έλεγα λοιπόν ότι στο Νοσοκομείο «Γεννηματάς», κατασκευής 1880, ως κτήριο εγκαταστάσεων της οθωμανικής εφίππου αστυνομίας, ότι μέχρι στιγμής εξ ιδών έχουν δοθεί τα τελευταία τρία χρόνια 1.300.000 ευρώ για ανακαινίσεις και προγραμματίζονται -έχουν δηλαδή ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και στο ΕΣΠΑ- έργα συνολικής αξίας 3 εκατομμυρίων ευρώ.

Όσον αφορά το Νοσοκομείο «Παπανικολάου», επίσης κατασκευής προ εκατό ετών ως σανατόριο, σας λέω πάλι επί τροχάδην ότι τα τελευταία πέντε χρόνια έχουν γίνει έργα της τάξεως -υπολογίζω αυτή τη στιγμή πρόχειρα- των 5 εκατομμυρίων ευρώ, όπως η πλήρης αποκατάσταση του πνευμονολογικού τμήματος, ο εκσυγχρονισμός της Α' ΜΕΘ, καινούργιος στεφανιογράφος και καινούργιος αγγειογράφος, και προγραμματίζονται έργα όπως η πλήρης ενεργειακή αναβάθμιση δέκα κτηρίων, η αποκατάσταση του εξωτερικού περιτυπώματος, πλήρης ανακαίνιση μηχανολογικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού όλου του συγκροτήματος της αποστείρωσης και φυσικά το μεγάλο και ουσιαδές έργο της ανέγερσης νέου κτηρίου για το αιματολογικό τμήμα της «Στοργής», συνολικής αξίας 14 εκατομμυρίων ευρώ.

Συνολικώς, απαντών στην ορθή ερώτησή σας σχετικά με τον συνολικό προγραμματισμό, για τα έργα της 3ης ΥΠΕ -της 4ης ΥΠΕ δεν τα έχω πρόχειρα. Η 3^η ΥΠΕ σχεδιάζει για το αμέσως επόμενο διάστημα με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και από τις δωρεές του ΕΣΠΑ έργα ύψους 40.800.000 ευρώ από τη δράση 16795 του Ταμείου Ανάκαμψης, που έχει συνολικού ύψους 314.960.000 ευρώ. Δηλαδή, μαζί με το έργο του «Παπανικολάου», που είναι από άλλη δράση του Ταμείου Ανάκαμψης, συνολικά έχουμε ένα ποσοστό της τάξεως του 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού, κάτι που αντιστοιχεί στο ποσοστό των κλινών.

Επιτρέψτε μου τώρα, πολύ σύντομα, μια γενικότερη παρατήρηση, κύριε συνάδελφε. Εγώ πραγματικά πιστεύω -και προσπαθώ αυτό να το κάνω συνεχώς πράξη- ότι ο κυβερνητικός Υπουργός, ο κυβερνητικός παράγων θα πρέπει να αναφέρεται σε αυτά τα οποία έγιναν, σ' αυτά τα οποία γίνονται και σε αυτά τα οποία θα πρέπει να γίνουν και σε καμμία περίπτωση δεν θα έπρεπε να αναλύεται σε αντιπολίτευση των λεγομένων της Αντιπολίτευσης.

Αλλά και για την Αντιπολίτευση, κύριε συνάδελφε, η οποία έχει ασκήσει προσφάτως κυβερνητικό έργο, θα πρέπει να υπάρχει

μια αντίστοιχη προσπάθεια οι λόγοι της να έχουν μια σύζευξη, μια σχέση, με τα κυβερνητικά πεπραγμένα. Θα παρακαλούσα λοιπόν το εξής, επειδή είναι δύσκολο να το υπολογίσει κανείς, αλλά εάν καταθέσετε μια συγκεκριμένη ερώτηση με κατάθεση εγγράφων, η οποία θα ζητά τη σύγκριση των δαπανηθέντων για ανακαινίσεις νοσοκομείων της κυβερνητικής περιόδου 2014-2019 και έκτοτε του 2019, θα κάνετε αυτή τη σύγκριση και αφού ρωτήσετε τον τότε Υπουργό Οικονομικών -γιατί αυτός είναι υπεύθυνος και νομίζω είναι εύκαιρος σε επικοινωνία παρά τις εξελίξεις- τον κ. Τσακαλώτο, τότε ευχαρίστως να μου ξανακάνετε επίκαιρη ερώτηση, να έρθω εδώ να τα συζητήσουμε επί συγκεκριμένων, για να δει κανείς τι ακριβώς συνέβη όλες αυτές τις περιόδους και τι έκανε η κάθε κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε. Τώρα του βάζετε και εύκολες ερωτήσεις. Να τον ρωτήσετε για τον Τσακαλώτο.

Συνεχίζουμε με την τέταρτη με αριθμό 389/13-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση» και Η' Αντιπρόεδρου κ. Βασιλείου Βιλιάρδου, προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Προβληματικές εξαγορές, απαξίωση επενδύσεων και απώλεια προστιθέμενης αξίας στην κρατική αμυντική βιομηχανία».

Κύριε Βιλιάρδο, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Προς στιγμήν, κύριε Υπουργέ, νόμιζα ότι δεν θα έρθετε. Αλλά ευτυχώς ήρθατε. Οι κρατικές αμυντικές βιομηχανίες ΕΑΣ, ΕΑΒ, ΕΛΒΟ και ναυπηγεία έχουν εγκαταλειφθεί στα χρόνια των μνημόνιων, με αποτέλεσμα να συσσωρεύσουν ζημιές, οπότε να καταλήξουν με αρνητικά ίδια κεφάλαια, δίνοντας την εντύπωση πως κάποιος επιδιώκει το κλείσιμό τους.

Ειδικότερα, η ΕΛΒΟ μεταβιβάστηκε στην ισραηλινή «PLASAN» έναντι 3 εκατομμυρίων, ενώ τελικά λειτουργεί ως συνεργείο για εκσκαφές. Διαθέτει μόνο οκτώ άτομα προσωπικό, έχει κύκλο εργασιών 493.000, ζημιές 941.000 και καθαρή θέση 1,18 εκατομμύρια με στοιχεία του 2021, μεγέθη δηλαδή ενός πολύ μικρού συνεργείου.

Η «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα», η ΕΑΣ, συγχώνευση των ΕΒΟ και «ΠΥΡΚΑΛ», είναι σε μεγάλο βαθμό σε αδράνεια, ενώ συζητείται πρόγραμμα για την αναπλήρωση των πυρομαχικών που στάλθηκαν στην Ουκρανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ΗΠΑ. Όμως, για να συμβεί, χρειάζεται το εργοστάσιο της «ΠΥΡΚΑΛ» στον Υμηττό, που κλείνει, για να μετατραπεί σε πάρκο με τη μεθοδολογία της στο Λαύριο, αν και οι διαδικασίες είναι πολλές. Το 2022 είχε αρνητικά ίδια κεφάλαια 53,2 εκατομμύρια, έσοδα 15,2 εκατομμύρια και ζημιές -πάντα ζημιές- 25,6 εκατομμύρια, με τριακόσια τριάντα ένα άτομα προσωπικό.

Η ΕΑΒ έχει αναλάβει την αναβάθμιση των F16 και υποκατασκευές εξαρτημάτων αεροσκαφών, ενώ το 2021 είχε ίδια κεφάλαια 197 εκατομμύρια, έσοδα 75 εκατομμύρια και κέρδη 2 εκατομμύρια, απασχολώντας χίλια εξακόσια είκοσι έξι άτομα.

Αν και είναι η μοναδική λοιπόν που έχει μια θετική εικόνα, εξετάζεται η πώληση του κατασκευαστικού της τομέα στην «LOC-KHEED MARTIN», κάτι που θα επηρεάσει την πορεία της χωρίς να γνωρίζουμε πώς. Μπορείτε να μας ενημερώσετε γι' αυτό, κύριε Υπουργέ;

Υπάρχουν όμως και άλλες ανάγκες για συντήρηση, όπως των C-130, που είχε δοθεί υπεργολαβία αλλά δεν ολοκληρώθηκε και μας λείπουν, των C-27J, των ελικοπτήρων Σούπερ Πούμα και των πυροσβεστικών Καναντέρ, ενώ θα μπορούσε να κατασκευαστεί drones, εάν διενεργούνταν οι κατάλληλες επενδύσεις.

Όσον αφορά δε τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά και Ελευσίνας, που ήταν σε αδράνεια, συσσωρεύσαν μεγάλες ζημιές και συντηρούνται από το Πολεμικό Ναυτικό έναντι εργασιών στα εξοπλιστικά που καθυστερούν, μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Κορβέτας.

Στα ναυπηγεία Ελευσίνας όμως κουρεύτηκαν μεν τα χρέη για να μεταβιβαστούν στην «ONEX», αλλά η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί, επειδή εκκρεμεί το δικαστήριο. Ισχύει ότι βγήκε η απόφαση, όπως είπε ο κ. Γεωργιάδης;

Ισχύει το ότι τα 125 εκατομμύρια δάνειά της «DFC» θα επιστραφούν μετά το δικαστήριο, ενώ θα πρέπει να καταθέσει άλλα 20% η «ONEX»; Εάν ναι, πότε θα τα καταθέσει;

Με δεδομένο ότι το Πολεμικό Ναυτικό πληρώνει τη μισθοδοσία στο πολεμικό τμήμα, πώς λειτουργεί το εμπορικό τμήμα; Πληρώνονται μισθοί με τα πλοία που συντηρεί ή μήπως επιδοτούνται από το κράτος;

Στα ναυπηγεία Σκαραμαγκά δεν έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση στον κ. Προκοπίου έναντι 62,5 εκατομμυρίων, ενώ λέγεται πως προωθείται ως FSRU ή ως μεγάλο παραγωγής ρεύματος από τον επενδυτή. Τι ακριβώς συμβαίνει;

Οι ερωτήσεις μας εδώ είναι οι εξής. Πρώτον, γιατί υπολειπόμενοι η ΕΛΒΟ; Θα επαναξιολογηθεί η μεταβίβαση ή θα της δοθεί κάποιο έργο;

Δεύτερον, πότε θα ολοκληρωθούν οι μεταβιβάσεις στα ναυπηγεία Ελευσίνας και Σκαραμαγκά, οπότε θα σταματήσει να πληρώνει το Πολεμικό Ναυτικό;

Θερμή παράκληση, κύριε Υπουργέ, να μου δώσετε πρακτικές, κατανοητές απαντήσεις και όχι πολιτικές υπεκφυγές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Παπαθανάση, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν υπήρχε περίπτωση να μην έρθω, κύριε συνάδελφε. Απλά η ώρα ήταν 17.00' και άλλαξε λόγω του αιτήματος του Προέδρου και ήρθα στην ώρα μου.

Είναι πολύ ενδιαφέρουσα η ερώτησή σας, μεγάλη όμως και κατ' ουσίαν απαιτεί πολύ μεγάλο χρόνο για συζήτηση. Διότι εδώ θα μπορούσαμε να ανοίξουμε μια συζήτηση σχετικά με αυτό το οποίο λέτε και συμφωνώ σε αυτό που λέτε στο προοίμιο της επίκαιρης ερώτησής σας, ότι εκτός από την εθνική ασφάλεια η αμυντική βιομηχανία έχει αναπτυξιακή παράμετρο για το ΑΕΠ - συμφωνούμε απόλυτα- μέσα από την υψηλή προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας, καθώς επίσης και την απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού και επιστημόνων συν την τεχνολογική πρόοδο. Συμφωνούμε απόλυτα με την πρόταση αυτή.

Θα ήθελα λίγο να γυρίσουμε τον χρόνο πίσω, κύριε Βιλιάρδο, να πάμε πίσω στο 2019, να δούμε τι εικόνα υπήρχε στην αμυντική βιομηχανία το 2019. Για να γυρίσω γρήγορα στις απαντήσεις σας, με ουσία και στοιχεία. Το 2019 λοιπόν είχαμε την ΕΛΒΟ τελειωμένη, κλειστή, λουκέτο. Δεν υπήρχε τίποτα. Τα ναυπηγεία Σύρου με πολλά προβλήματα μόλις είχαν ξεκινήσει και δεν μπορούσε να προχωρήσει η ολοκλήρωσή της μεταβίβασης για να δουλέψουν κανονικά. Τα ναυπηγεία Ελευσίνας σε ένα τέλμα, μόνο με την κατασκευή των δύο τορπιλακάτων του Πολεμικού Ναυτικού και τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά πάλι σε υπολειτουργία, με αβέβαιο το μέλλον για τους εργαζόμενους -αβέβαιο- απλήρωτους τους εργαζόμενους σε ένα μεγάλο ποσοστό και βεβαίως με μια ΕΑΒ που είχε καθυστερήσει και καθυστερούσε πολύ στην παραγωγή των υποχρεώσεών της. Διότι όπως καλά γνωρίζετε κι εσείς η ΕΑΒ εξυπηρετεί και κατ' ουσίαν στηρίζει την Πολεμική μας Αεροπορία.

Αυτό το οποίο έχουμε σήμερα, για να γυρίσω γρήγορα στην ερώτησή σας, είναι ότι ναι η αμυντική βιομηχανία έχει αλλάξει. Έχουμε αυτή τη στιγμή μια πολύ μεγάλη δυνατότητα στα ναυπηγεία Σύρου και στα ναυπηγεία Ελευσίνας, παρ' ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία. Είδαμε το πολύ σημαντικό ενδιαφέρον της «DFC» που είναι ο επενδυτικός βραχίονας, bipartisan, δηλαδή και των δύο και των Ρεπουμπλικάνων και των Δημοκρατικών, να στηρίζει έμπρακτα με 125 εκατομμύρια ευρώ τα ναυπηγεία Ελευσίνας, πιστεύοντας ότι αυτό θα αλλάξει όλο το κλίμα. Και πράγματι αλλάζει, διότι έχουν μπει πάνω από εξήντα πλοία μέσα, εκεί που δεν περνούσε πλοίο και ήταν μόνο τα πλοία του Πολεμικού Ναυτικού μέσα. Επομένως είναι τελειώς διαφορετική εικόνα στα ναυπηγεία Ελευσίνας.

Και μιας και το έπιασα αυτό, προβλέπεται στη συμφωνία εξυγίανσης των ναυπηγείων Ελευσίνας, που είναι σε εξέλιξη και με την απόφαση που έχει βγει, η ολοκλήρωση συναλλαγής. Και μάλιστα είχαμε μόλις πρόσφατα και ένα μεγάλο σημαντικό ποσό

όπου πληρώθηκαν εργαζόμενοι, ποσά που δεν θα το περίμεναν να λάβουν πριν αποφασιστεί αυτό και πριν την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη και μάλιστα με τον εξαιρετικό αγώνα που έκανε ο Υπουργός Άδωνις Γεωργιάδης.

Μέσα λοιπόν σε αυτό για τα ναυπηγεία Ελευσίνας προβλέπεται ότι και θα αποζημιωθούν όλοι οι εργαζόμενοι τα οφειλόμενα τα οποία προέκυψαν, διότι μόνο ένα ποσοστό έπαιρναν από την αμοιβή τους και ταυτόχρονα αναμένουμε εκεί ότι θα προσληφθούν και θα έχουν τα ναυπηγεία Ελευσίνας πάνω από δύο χιλιάδες εργαζόμενους.

Τώρα ως προς την ΕΛΒΟ, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία. Μόλις πήραν την πιστοποίηση του ειδικού κανονισμού βιομηχανίας ασφαλείας από το Υπουργείο Άμυνας. Και βλέπουμε ότι ξεκινούν και αυτοί. Προφανώς για να ξεκινήσουν και να παραγάγουν τα ειδικά οχήματα έτσι ακριβώς όπως προβλέπεται από τη μεταβίβαση-υπάρχει μια δέσμευση για να παραγάγουν οι «SK GROUP», «PLASAN» και εταιρεία «ΓΛΥΝΗΣ» ειδικά οχήματα-προφανώς χρειάζεται μια διαδικασία. Αν είχατε επισκεφτεί την ΕΛΒΟ, θα βλέπατε την κατάσταση που υπήρχε και που παραλάβαμε το 2019.

Τα υπόλοιπα στην δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει ο κ. Βιλιάρδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω αν θα απαντήσετε στη δευτερολογία, πάντως στην πρωτολογία απαντήσεις δεν πήρα. Σας ρώτησα για το θέμα της «DFC», αν έχουν εκταμιευθεί τα 125 εκατομμύρια και αν είναι προϋπόθεση να βάλει 20% η «ONEX». Θα μου πείτε ίσως μετά. Άρα να μην επαναλάβω τι δεν απαντήσατε. Απάντηση δεν πήρα.

Όσο για τα πλοία που είπατε στα ναυπηγεία Ελευσίνας, ξέρετε πολύ καλά ότι έχουν φύγει ναυπηγήσεις από τα ναυπηγεία της Σύρου, έχουν μετατεθεί στα ναυπηγεία Ελευσίνας. Έχει μοιραστεί κάπως η δουλειά. Αλλά αυτό δεν είναι αυτό που θέλουμε. Πάντως το σίγουρο είναι ότι για την αμυντική βιομηχανία πρέπει να γίνει μια ημερίδα, στην οποία να τα συζητήσουμε όλα αυτά τα πράγματα. Είναι πάρα πολύ σημαντική για την Ελλάδα και είναι εντελώς παραμελημένη όπως ανέλυσα άλλωστε προηγουμένως.

Στη δευτερολογία μου θα θέσω κι άλλα ερωτήματα. Ελπίζω να τα απαντήσετε όλα.

Εκτός των κρατικών εταιρειών που αναφέραμε, υπάρχει και ο ιδιωτικός αμυντικός τομέας στον οποίο δραστηριοποιούνται τουλάχιστον τριάντα εννέα εταιρείες με έξι χιλιάδες διακόσια εξήντα οκτώ άτομα προσωπικό και με κύκλο εργασιών 318 εκατομμύρια με στοιχεία του 2019. Η αμυντική βιομηχανία αποτελεί έναν πολύ σημαντικό αναπτυξιακό μοχλό που δεν υπόκειται στους περιορισμούς του ΠΟΕ, ενώ οι αμυντικές δαπάνες σε ποσοστό 2% του ΑΕΠ εκ των οποίων το 20% σε εξοπλισμούς υπαγορεύονται από τη συμμετοχή μας στο ΝΑΤΟ καθώς επίσης για λόγους εθνικής ασφάλειας. Πρόκειται για περίπου 4 δισεκατομμύρια ετησίως, εκ των οποίων το 20% ή 800 εκατομμύρια είναι εξασφαλισμένα. Οπότε είναι εύλογο το ότι θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε τις αμυντικές δαπάνες και να μην οδηγούνται τα χρήματα μας στο εξωτερικό.

Εάν τώρα η εγχώρια βιομηχανία απορροφούσε αμυντικές δαπάνες 300 εκατομμυρίων, δηλαδή το 25% με 30% των 800 εκατομμυρίων για εξοπλισμούς, θα ήταν εξαιρετικά θετικό για το ΑΕΠ μας, για την απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού και για τη δημιουργία τεχνολογίας. Κάθε 1 ευρώ προστιθέμενης αξίας στη βιομηχανία προσθέτει 3,1 ευρώ στο ΑΕΠ με στοιχεία του ΙΟΒΕ, δηλαδή περισσότερα από τον τουρισμό και φυσικά με πολύ καλύτερους μισθούς, με ποιοτικές θέσεις εργασίας. Επιπλέον κάθε 1 ευρώ κύκλου εργασιών στη βιομηχανία δημιουργεί είκοσι δύο θέσεις εργασίας και 3,5 στην οικονομία σε υπηρεσίες, όπως σε προμηθευτές κ.λπ.. Δηλαδή τα παραπάνω 300 εκατομμύρια μπορούν να δημιουργήσουν έως και είκοσι πέντε χιλιάδες θέσεις εργασίας, σημειώνοντας πως η Τουρκία απαιτεί 60% συμπαράγωγή στα όπλα που αγοράζει, ενώ εξάγει δικά της όπλα προς όφελος του ΑΕΠ της, του εμπορικού της ισοζυγίου και των γεωπολιτικών της επιδιώξεων, που δεν πρέπει να τις υποβαθμίζουμε.

Στις ΗΠΑ δε, όπου οι αμυντικές τους δαπάνες τροφοδοτούν την οικονομία τους, έχει επιβληθεί με το «By American Act» η εγχώρια συμμετοχή στο 75% σε προμήθειες δημοσίων συμβάσεων. Αυτό σημαίνει ότι το κάνουν όλες οι χώρες. Οι κρατικές επιδοτήσεις για την ηλεκτροκίνηση συνδέθηκαν με την εγχώρια παραγωγή με το «Inflation Reduction Act» παρά τις ενστάσεις ότι είναι αντίθετο με τους κανονισμούς του ΠΟΕ.

Στην Ελλάδα, όμως, οι κρατικές αμυντικές δαπάνες είναι σε μεγάλο βαθμό ξεκομμένες από την επιχειρηματικότητα, στερώντας τις ωφέλιμες συνέργειες για την ανάπτυξη της. Έτσι λειτουργούν αρνητικά στο ΑΕΠ ως ένα αναγκαίο κακό ή για τη συνεισφορά μας στο ΝΑΤΟ. Εντούτοις η ΕΛΒΟ, για παράδειγμα, θα μπορούσε να κατασκευάσει τα λεωφορεία των μέσων μαζικής μεταφοράς, επίσης πυροσβεστικά οχήματα, όπως είχε εξαγγείλει στο παρελθόν ο κ. Σταϊκούρας όταν την παραχώρησε. Δεν έχει γίνει όμως τίποτα έκτοτε. Τα γνωρίζετε όλα αυτά. Εκτός αυτού είναι απαράδεκτο να δίνουμε -που;- στην Ιταλία και στη Φινλανδία τη ναυπήγηση περιπολικών του δικού μας Λιμενικού.

Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό να υπάρχει σχέδιο για την ανάπτυξη της αμυντικής μας βιομηχανίας προς όφελος του εμπορικού ισοζυγίου του ΑΕΠ και της απασχόλησης. Πολύ σωστά, λοιπόν, ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού έχει ζητήσει τη δημιουργία Υφυπουργείου Αμυντικής Βιομηχανίας, όπως ο ΣΕΒ Υπουργείο Βιομηχανίας. Σας το λένε όλοι.

Οι ερωτήσεις μας εδώ είναι οι εξής: Πρώτον τι ποσό και τι ποσοστό αμυντικών δαπανών απαιτεί η Κυβέρνηση για να παράγεται στο εσωτερικό ή για συμπαράγωγή; Απαιτεί κάποιο ποσοστό; Και, δεύτερον, υπάρχει σχέδιο για την εγχώρια αμυντική βιομηχανία όπως για παράδειγμα η κατασκευή λεωφορείων του ΟΑΣΑ με κίνητρα ανάλογα με αυτά που παρέχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες με το «By American Act» και με το IRA; Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ απαντήστε πραγματικά γιατί αλλιώς τσάμπα κόπος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών): Να απαντήσω στη δεύτερη ερώτηση γρήγορα για να πάμε και στην πρώτη ερώτηση.

Σε ό,τι αφορά τις αμυντικές δαπάνες, ρωτάτε τι ποσοστό αμυντικών δαπανών εκπονούνται στην Ελλάδα; Θα το καταθέσω τώρα στο Προεδρείο. Είναι από την ΕΛΣΤΑΤ. Το 2019 από τις συνολικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης που είναι 87,6 δισεκατομμύρια, τα 3,6 δισεκατομμύρια, δηλαδή 4,1% είναι αμυντικές δαπάνες. Το 2020 από τα 98,9 δισεκατομμύρια, είναι 4,2 δισεκατομμύρια. Εδώ βλέπουμε ότι από το 2019 στο 2020 έχουμε αύξηση 16% των αμυντικών δαπανών. Και το 2021 από τα 104,3 δισεκατομμύρια, τα 5 δισεκατομμύρια είναι για την κατηγορία των αμυντικών δαπανών. Επομένως έχουμε το 2020-2021 αύξηση αμυντικών δαπανών κατά 20%.

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Νικόλαος Παπαθανάσης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θα πρέπει, επίσης, να σας θυμίσω, κύριε Βιλιάρδο, ότι υπάρχει ο νόμος. Είμαστε μια χώρα εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως υπαγόμαστε σε διαδικασίες και κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως υπάρχει και ο νόμος περί δημοσίων προμηθειών και όλες οι διαδικασίες πρέπει να είναι σε διεθνείς διαγωνιστικές διαδικασίες. Το γνωρίζετε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

Πώς είναι δυνατόν το κόμμα σας να λέει ότι μπορούμε έτσι όπου θέλουμε να δίνουμε τις αναθέσεις κατασκευής και μάλιστα λεωφορείων -που λέτε- του ΟΑΣΑ, όπου δεν είναι στρατιωτικό υλικό; Δεν ξέρω πώς θα το κάνετε αυτό.

Για το θέμα των ναυπηγείων Ελευσίνας όπως και για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά, σας είπα ότι πρόκειται για μία εξυγίανση. Η εξυγίανση αυτή ακολουθεί διαδικασίες. Η DFC έχει υπογράψει να συμμετέχει με 125 εκατομμύρια ευρώ. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, προφανώς -καθώς υπάρχουν και μπαίνουμε οι επενδύσεις γιατί υπάρχουν δεξαμενές που έχουν βουλιάξει, δηλαδή

υπάρχει μια δυναμικότητα που πρέπει να αναπτυχθεί- και θα μπου και τα χρήματα. Προφανώς χρήματα τα οποία μπηκαν είναι από τον ιδιώτη, που έχουν σχέση με τις αμοιβές προηγούμενων υποχρεώσεων προς τους εργαζόμενους. Και το είδαμε αυτό να συμβαίνει μόλις πρόσφατα. Δόθηκαν 8 εκατομμύρια στους εργαζόμενους. Και συνεχίζεται μια διαδικασία που θα δώσει ζωή όχι μόνο στα ναυπηγεία Ελευσίνας αλλά και σε όλη την περιοχή.

Εάν το συνδυάσει κάποιος με τα ναυπηγεία Σκαρμαγκά, θα δούμε ότι η ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία που αποτελούσε κάποτε μία πολύ ισχυρή βιομηχανία, αναβιώνει. Και μαζί με τα ναυπηγεία Σύρου βλέπουμε ότι υπάρχει μια μεγάλη επιθυμία των Ελλήνων πλοιοκτητών να φέρουν τα ναυπηγεία τους. Γι' αυτό και δεν μπορούν να καταφέρουν να εξυπηρετηθούν όλοι οι πλοιοκτήτες στα ναυπηγεία Σύρου και ηγαίνονται τα πλοία τους και στα ναυπηγεία Ελευσίνας. Τα ναυπηγεία Ελευσίνας δεν είχαν δει ιδιωτικό πλοίο όλα αυτά τα χρόνια. Τώρα είδαν, με την εξυγίανση που έγινε και γι' αυτό υπάρχουν και νέοι εργαζόμενοι.

Το πιο σημαντικό είναι ότι εκεί μπορέσαμε και κάναμε την απολογιστική μας, αν θέλετε, παρουσίαση της προηγούμενης τετραετίας, κύριε Βιλιάρδο.

Απέναντί μας είχαμε τις οικογένειες και τους εργαζόμενους και παρουσίασαν όλοι την ελπίδα που γεννήθηκε μέσα από την πολιτική που έφερε η Νέα Δημοκρατία και την αναβίωση της βιομηχανίας αυτής.

Επομένως η εικόνα έχει αλλάξει. Προφανώς τα βήματα θα επιταχυνθούν. Δεν είναι το ίδιο η ΕΑΒ που ήταν πριν από τρία χρόνια. Ούτε την ίδια δυναμικότητα έχει, ούτε τα ίδια συμβόλαια έχει και μάλιστα, πολύ υψηλά συμβόλαια παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπως γνωρίζετε, με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, ούτε υπήρχε κάτι τέτοιο πριν. Αυτή είναι η αλλαγή της βιομηχανίας και αυτή είναι η πρόθεση που έχουμε, διότι, ναι, πιστεύουμε ότι η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία δεν είναι μόνο για υποστήριξη των αμυντικών αναγκών της χώρας, αλλά είναι και μια αναπτυξιακή προσπάθεια που φέρνει και νέες θέσεις εργασίας και προσθέτει και στο ΑΕΠ της χώρας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Προχωρούμε στην εικοστή με αριθμό 412/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Εμμανουήλ Συντυχάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Απομάκρυνση της εγκατάστασης αποθήκευσης φιαλών υγραερίου, που είναι επικίνδυνη για ατύχημα μεγάλης έκτασης στην κατοικημένη περιοχή της Φοινικιάς Ηρακλείου Κρήτης».

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαος Ταγαράς.

Ορίστε, κύριε Συντυχάκη, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, έντονες αντιδράσεις στους κατοίκους της περιοχής της Φοινικιάς Ηρακλείου Κρήτης έχει προκαλέσει η αδειοδότηση εγκατάστασης αποθήκευσης φιαλών υγραερίου 49,7 τόνων σε κατοικημένη περιοχή. Όχι 60 ή 50,1 τόνων, αλλά 49,7 τόνων σε κατοικημένη περιοχή. Κρατήστε το αυτό.

Συγκεκριμένα, η υπαίθρια αποθήκη φιαλών υγραερίου κατασκευάζεται δίπλα -πέντε μέτρα απόσταση- από άλλες εγκαταστάσεις με μεγάλο πυροθερμικό φορτίο και υψηλής επικινδυνότητας, όπως, για παράδειγμα, εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης ξύλου, κοπής σιδήρου, αλουμινίου, πρατήριο υγρών καυσίμων, πυλώνες υψηλής τάσης και πολλές άλλες εγκαταστάσεις. Μάλιστα, οι αποστάσεις μεταξύ των επιχειρήσεων είναι μικρές, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο για την εκδήλωση ενός φαινομένου «ντόμινο» εκρήξεων στην περιοχή, σε περίπτωση ατυχήματος ή φυσικής καταστροφής.

Επιπλέον, πέρα από το ότι η εγκατάσταση δεν έχει έξοδο διαφυγής, εφάπτεται στον δημοτικό δρόμο -δημοσίως συμφέροντος- και δεν έχει κυκλοφοριακή σύνδεση, ενώ είναι τέτοια η δόμηση στην περιοχή, που θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να έχουν

πρόσβαση πυροσβεστικά οχήματα σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Είναι πρόκληση ότι η υπό κατασκευή εγκατάσταση αποθήκευσης φιαλών υγραερίου βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής και από τα σπίτια, που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν από τον χάρτη σε περίπτωση πρόκλησης ατυχήματος. Πρόκειται για κύριες κατοικίες, με μόνιμους κατοίκους.

Επιπλέον, σε απόσταση επτά μέτρων από την εγκατάσταση βρίσκεται η στάση αστικού και σχολικού λεωφορείου, ενώ στον οικιστικό ιστό της περιοχής βρίσκονται και οι εγκαταστάσεις του Παιδικού Χωριού SOS.

Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση δηλώνουν την αντίθεσή τους όχι μόνο οι κάτοικοι -και θα καταθέσω στα Πρακτικά την επιστολή τους με τις υπογραφές- αλλά έμποροι, βιοτέχνες της περιοχής, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ανατολικής Κρήτης, ο Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών Ελεύθερων Επαγγελματιών Νομού Ηρακλείου, επισημαίνοντας τους κινδύνους πρόκλησης ατυχήματος μεγάλης έκτασης με ανυπολόγιστες συνέπειες.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα επιστολή, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Η εγκατάσταση τόνων υγραερίου στην καρδιά της περιοχής έχει τη σφραγίδα της δικής σας Κυβέρνησης -βέβαια και των προηγούμενων- στο πλαίσιο της πολιτικής που θυσιάζει την ασφάλεια των κατοίκων για τα επιχειρηματικά κέρδη. Σε αυτή την κατεύθυνση, εξυπηρέτησης της επιχειρηματικής δράσης σε βάρος της προστασίας του λαού, με ΚΥΑ του 2020 επεκτάθηκε το όριο εναπόθεσης υγραερίου. Υπενθυμίζω ότι μέχρι το 2020 τέτοια επιχείρηση με ποσότητα αποθήκευσης μεγαλύτερη από δέκα τόνους, ποσότητα της τάξεως του 20% της δηλωθείσας, κατατασσόταν στην κατηγορία μέσης όχλησης, που αυτομάτως απαγόρευε την ίδρυση και λειτουργία της σε αυτή την περιοχή. Έτσι, ενώ το όριο για να αντιμετωπίζεται η επιχείρηση ως εγκατάσταση που μπορεί να προκαλέσει ατυχήματα μεγάλης έκτασης είναι οι πενήντα τόνοι υγραερίου, με τη δήλωση οριακά μικρότερης ποσότητας -σαράντα εννέα τόνων αντί πενήντα τόνων- θεωρείται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος ατυχήματος μεγάλης έκτασης.

Δηλαδή, με πενήντα τόνους υπάρχει κίνδυνος και με 49,7 τόνους -όπως προβλέπει η συγκεκριμένη άδεια- δεν υπάρχει; Δεν βλέπετε εδώ κάτι το φωτογραφικό και με εγκληματικές προεκτάσεις ζήτημα;

Η απομάκρυνση, ως εκ τούτου, της εγκατάστασης αποθήκευσης φιαλών υγραερίου, που είναι επικίνδυνη για ατυχήματα μεγάλης έκτασης στην περιοχή, είναι επιβεβλημένη.

Σας ρωτάμε, κύριε Υπουργέ, σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για να ακυρωθεί η συγκεκριμένη ΚΥΑ 92108/1045 του 2020; Η ΚΥΑ ορίζει ως ανώτατο όριο αποθήκευσης ποσότητας υγραερίου τους πενήντα τόνους. Να επανέλθει το όριο στους δέκα τόνους, όπου ξεπερνώντας το να απαγορεύεται η ίδρυση και λειτουργία μιας τέτοιας επιχείρησης σε κατοικημένη περιοχή.

Επιπλέον, και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε, την ακύρωση της διοικητικής πράξης βεβαίωσης χρήσης γης 121004/21-1-2021, ως προϋπόθεση ακύρωσης της έγκρισης εγκατάστασης της εν λόγω επιχείρησης, που έχει εκδοθεί από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Και εμείς ευχαριστούμε.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, άκουσα με προσοχή την ερώτησή σας. Σέβομαι την αγωνία και τον προβληματισμό που εκφράζετε, με όσα αναφέρατε πριν. Θέλω να σας πω ότι αδειοδοτήσεις για λειτουργία τέτοιων εγκαταστάσεων διέπονται από τις εξής παραμέτρους:

Η μία είναι αυτή που αφορά στις οδηγίες Seveso -Seveso I, Seveso II, Seveso III, από το 1988 η πρώτη, στο 2016 η τελευταία-, όπου σε αυτή και ανάλογα με τα υλικά αποθήκευσης και την επικινδυνότητα αυτών των υλικών, αυτό το οποίο μπαίνει ως

όριο, για να υπάρχει υπαγωγή στη οδηγία Seveso είναι, από πλευράς βάρους, οι πενήντα τόνοι. Αυτό, διαχρονικά μέχρι σήμερα, σε ό,τι αφορά την κοινή υπουργική απόφαση προσαρμογής στην οδηγία Seveso, όπως αναφέρθηκε πριν.

Η επόμενη παράλληλη διαδικασία αφορά στην περιβαλλοντική κατάταξη τέτοιων δραστηριοτήτων. Για την περιβαλλοντική κατάταξη έχουν εκδοθεί κοινές υπουργικές αποφάσεις σε διάφορες περιόδους. Η τελευταία είναι το 2020, όπως αναφερθήκατε και εσείς, αλλά υπάρχουν και προηγούμενες το 2016, το 2002 και το 1990.

Σε ό,τι αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις κατάταξης περιβαλλοντικά στην κατηγορία Β' και από πλευράς διαδικασίας στις πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις δεν έχει αλλάξει κάτι από αυτά που ίσχυαν και πριν το 2020. Τα ίδια ακριβώς επαναλαμβάνονται. Παράδειγμα -και εδώ αναφέρονται-, ανάλογα με το πόσα κυβικά είναι η χωρητικότητα αυτής της εγκατάστασης και πόσα είναι τα μόρια τα οποία συγκεντρώνονται. Η μοριοδότηση έχει να κάνει με τις χρήσεις, έχει να κάνει με το πού βρίσκεται η εγκατάσταση, αν είναι εντός σχεδίου, αν είναι εκτός σχεδίου, αν έχει πρόσωπο σε δρόμους, αν έχει διάφορες άλλες ιδιαιτερότητες. Αυτά αναφέρονται στην κοινή υπουργική απόφαση και στη μοριοδότηση.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα μόρια που συγκεντρώνονται για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι σαράντα και ταυτόχρονα ο όγκος είναι για ενενήντα πέντε κυβικά μέτρα, ισχύει αυτό το θεσμικό πλαίσιο, που -ξανάλεω- δεν έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια, ήταν και πριν και αναφέρθηκε στις παρατηρήσεις μου και στις αναφορές μου.

Κρίσιμο, λοιπόν, αν οι θεσμοθετημένες χρήσεις γης και για τη συγκεκριμένη περίπτωση με το σχέδιο «Χωρικής, Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης» στη συγκεκριμένη θέση προβλέπονται ειδικές κατηγορίες, σαν και αυτή την οποία συζητούμε σήμερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Αρα η απάντησή μου κατ' αρχάς είναι πως σε ό,τι αφορά -τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, και θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου- το θεσμικό πλαίσιο που υπάρχει και για το οποίο θα αναφερθώ για διορθώσεις στη δευτερολογία μου, επιτρέπει με τα χαρακτηριστικά που ανέφερα τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Για το γεγονός ότι προκύπτουν, όμως, θέματα, με αφορμή τις παρατηρήσεις που αναφέρατε σαν πραγματική κατάσταση, με όμορες δραστηριότητες, που επιτείνουν την ένταση αλλά και την ασφάλεια από πλευράς επικινδυνότητας, θα συμπληρώσω στη δευτερολογία μου ποιες είναι οι σκέψεις που απασχολούν, για να παρέμβουμε, να προλαμβάνουμε καταστάσεις που μπορεί, εν δυνάμει, να υπάρξουν ακόμα πιο επικίνδυνες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώς, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε Συντυχάκη, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Κύριε Υφυπουργέ, αυτό που ζητούν οι κάτοικοι, οι επαγγελματίες της περιοχής, οι επιστημονικοί φορείς είναι η ακύρωση της ΚΥΑ. Προφανώς αυτά που λέτε τα προβλέπει η ΚΥΑ. Τα προβλέπει η νομοθεσία όλα όσα μας είπατε και το ιστορικό που μας αναλύσατε.

Το ζήτημα είναι αν μπορεί με πολιτική βούληση να αλλάξει η κοινή υπουργική απόφαση και οι όποιες διατάξεις επιτρέπουν την εγκατάσταση τέτοιων επιχειρήσεων. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης.

Προσέξτε. Εγώ θα το πω καθαρά: πρόκειται για εγκληματική ενέργεια. Η μεθόδευση είναι εγκληματική. Δεν χωράει αμφιβολία περί αυτού. Η υπόθεση των Τεμπών με τους πενήντα επτά νεκρούς πρέπει να σας θορυβήσει και να έρθετε προ των ευθυνών σας. Αναφέρομαι στην Κυβέρνηση, στο Υπουργείο. Δεν μπορεί κανείς να κρύβεται πίσω από έναν νόμο, πίσω από μια ΚΥΑ, για ένα τόσο σοβαρό θέμα.

Αναδεικνύεται για άλλη μια φορά η αντίθεση, πραγματικά, που υπάρχει ανάμεσα στα επιχειρηματικά συμφέροντα, το κράτος που με κάθε τρόπο εξυπηρετεί και από την άλλη, η ασφάλεια του λαού. Διότι αυτό αποδεικνύει η ΚΥΑ του 2020, επεκτείνοντας το όριο εναπόθεσης υγραερίου από τα δέκα στα διακόσια σαράντα

εννέα κυβικά για επιχειρήσεις που βρίσκονται σε βιοτεχνικές περιοχές χαμηλής όχλησης.

Η περιοχή της Φοινικιάς είναι χαμηλής όχλησης. Την ίδια στιγμή που οι επιχειρηματικές επενδύσεις διευκολύνονται με fast track διαδικασίες από κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό κράτος, ο λαός πραγματικά είναι απροστάτευτος απέναντι σε τέτοιους είδους κινδύνους.

Άρα, λοιπόν, γίνονται με ευθύνη όλων των κυβερνήσεων διαχρονικά αυτά που είπατε. Διότι δεν είναι μόνο η ΚΥΑ του 2020. Είναι και αυτά που νομοθετήθηκαν το 2016, είναι η ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής οδηγίας από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 κ.λπ.

Με ευθύνη, λοιπόν, όλων των κυβερνήσεων ο κρατικός έλεγχος και ο μηχανισμός αντιμετώπισης έκτακτων συνθηκών είναι υποτυπώδης έως ανύπαρκτος.

Είναι φανερό, λοιπόν, πως ο κίνδυνος ενός βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έντασης караδοκει και η όποια νόμιμη έγκριση της επένδυσης δεν μπορεί να αναρριεί τους σοβαρούς κινδύνους που υπάρχουν και μοναδικός νόμος πρέπει να είναι αυτό που λένε οι ίδιοι οι κάτοικοι της περιοχής, η ασφάλεια των κατοίκων της περιοχής, των οικογενειών και των περιουσιών τους.

Όμως και σε αυτή την περίπτωση επιτρέψτε μου να πω ότι η πλειοψηφία του περιφερειακού συμβουλίου έβαλε μπροστά ως άλλοθι το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο εφαρμόζεται, ούτε καν απόφαση με την πολιτική της προέκταση για στήριξη του αγώνα των κατοίκων για να σταματήσει αυτό το έγκλημα. Και οφείλω αυτό να το σημειώσω εδώ πέρα.

Σήμερα, λοιπόν, γίνεται φανερό όσο ποτέ άλλοτε ότι πίσω από τα μεγάλα προβλήματα, πίσω από την απουσία ουσιαστικής προστασίας από βιομηχανικά ατυχήματα και καταστροφές, όπως οι σεισμοί και οι πλημμύρες, η καταστροφή του περιβάλλοντος, βρίσκεται ο ίδιος αντίπαλος που οδηγεί στην αφαιμάξη του λαϊκού εισοδήματος, της ακρίβειας και της φτώχειας.

Άρα, λοιπόν, η πρόταση εδώ παραμένει. Θέλουμε στη δική σας δευτερολογία με θάρρος να βάλετε το ζήτημα πολύ ξεκάθαρα. Η πρόταση-απαίτηση είναι η εξής: Να ακυρωθεί η άδεια εγκατάστασης επιχείρησης σε κατοικημένη περιοχή. Μάλιστα, να γίνει αναθεώρηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων στην περιοχή, γιατί δεν είναι μόνο αυτή η επιχείρηση, αλλά είναι και πολλές άλλες οχλούσες και να υπάρξουν μέτρα πρόληψης και ενίσχυσης των υποδομών αντιμετώπισης ατυχήματος στη βιοτεχνική περιοχή της Φοινικιάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υφυπουργέ, ο λόγος σε εσάς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, είπα και πριν πως, σε ό,τι αφορά το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο, σίγουρα έχει και ελλείψεις και χρήζει περαιτέρω πρόσθετων παραμέτρων που θα διασφαλίζουν ακόμη περαιτέρω την ασφάλεια, διότι ανάλογα με το μέγεθος της επικινδυνότητας πρέπει να αυξάνουν και τα μέτρα ασφαλείας.

Τέτοιες εγκαταστάσεις -και δεν αναφέρομαι στο μέγεθος, αλλά στα υλικά- υπάρχουν και εντός σχεδίου πόλης, σε μικρότερες ποσότητες βέβαια, γιατί δεν επιτρέπονται μεγάλες. Όπου, όμως και αν εγκαθίστανται, ανάλογα με τον βαθμό επικινδυνότητας, πρέπει να υπάρχουν και αντίστοιχα μέτρα ασφαλείας και όχι μόνο να προβλέπονται, αλλά και να πραγματοποιούνται και να ελέγχονται ότι όλα αυτά ανά πάσα στιγμή είναι σε λειτουργία.

Θα σας πω, επεκτείνοντας, γιατί διάβασα τις παρατηρήσεις σε ό,τι αφορά όμορες δραστηριότητες, που δεν είναι όμοιες σαν και αυτή που συζητούμε, όπως αλληλοεπιδρά και επιτείνει την ένταση επικινδυνότητας σε σχέση με τη δραστηριότητα στην οποία αναφερόμαστε σήμερα. Όπως είναι το θεσμικό πλαίσιο -γιατί ξανάλεω ότι χρήζει περαιτέρω ασφάλισης- θα μπορούσαν, πάντα τηρώντας το όριο των πενήντα τόνων, 49,7 και 49,9, να υπάρχουν μεμονωμένοι διαφορετικοί εγκαταστάτες, όμοροι μεταξύ τους όμως, που στην πράξη, αν αυξήσουμε μεγέθη μικρά σε διαφορετικούς ιδιοκτήτες ή επιχειρηματίες, συνολικά η επικινδυνότητα θα πολλαπλασιάζεται.

Άρα πρέπει να εξασφαλίσουμε, βλέποντας τον χώρο επιρροής

της συγκεκριμένης δραστηριότητας και ορίζοντας μια ακτίνα επιρροής, ότι δεν θα υπάρχουν και άλλες παράμετροι, ίδιες ή διαφορετικές, που επιτείνουν την επικινδυνότητα και χρήζουν περαιτέρω ασφάλειας.

Προσπάθησα διά μέσου και αυτής της αναφοράς να τονίσω ότι χρήζει περαιτέρω συμπλήρωσης το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο για να μπορέσουμε να καλύψουμε με περισσότερες παραμέτρους, άρα και με μεγαλύτερη ασφάλεια, τέτοιες επικινδυνότητες σαν και αυτή στην οποία αναφερόμαστε. Διότι σίγουρα, ως προς τα επικίνδυνα υλικά -μικρές ποσότητες ή μεγάλες ποσότητες- και ανεξάρτητα από το πώς τα μετράει κανείς, διαφορετικά από την οδηγία Seveso, ευρωπαϊκή οδηγία, συμπληρωματικά από τις κοινές υπουργικές αποφάσεις περιβαλλοντικής κατάταξης, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν σε μια ευρύτερη ζώνη ποιες είναι οι πρόσθετες ιδιαιτερότητες για να μειώσουμε την επικινδυνότητα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υφυπουργό.

Πριν περάσουμε στις επόμενες επίκαιρες ερωτήσεις, επιτρέψτε μου να αναγνώσω αυτές που δεν θα συζητηθούν.

Η έβδομη με αριθμό 395/16-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου της Βουλευτού Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Αθηνάς Λινού προς την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, με θέμα: «Άμεση ανάγκη επέκτασης του προγράμματος "Σχολικά Γεύματα" στα νηπιαγωγεία και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και καθολικά στα σχολεία όλης της χώρας», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Ομοίως, η έκτη με αριθμό 403/18-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Πλεύση Ελευθερίας» κ. Αλέξανδρου Καζαμιά προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Οι προσαγωγές πολιτών από την Ελληνική Αστυνομία λόγω της ύψωσης της παλαιστινιακής σημαίας», δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης.

Η πρώτη με αριθμό 394/16-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου της Βουλευτού Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Αθηνάς Λινού προς την Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Άμεση ανάγκη ίδρυσης Ψυχιατρικού Τμήματος γυναικών κρατουμένων στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Γυναικών Ελαιών Θηβών», δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος της κυρίας Βουλευτού.

Ομοίως, η πρώτη με αριθμό 391/15-11-2023 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Μιλτιάδη (Μίλτου) Ζαμπάρα προς την Υπουργό Εσωτερικών, με θέμα: «Πλήρης απαξίωση και εγκατάλειψη στο Μουσείο Βάσως Κατράκη στο Αιτωλικό Μεσολογγίου», δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Βουλευτή.

Και εφόσον δεν έχει έρθει ακόμα ο επόμενος Υπουργός, θα περάσουμε σε μια ολιγόλεπτη διακοπή.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζετε η συνεδρίαση.

Προχωρούμε στη δεύτερη με αριθμό 392/15-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή Δωδεκανήσου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής» κ. Γεωργίου Νικητιάδη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Ελλείψεις πτητικών μέσων αεροδιακομιδών στα Δωδεκάνησα - Σε κίνδυνο οι ανθράκινες ζωές στα νησιά μας».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υγείας κ. Μάριος Θεμιστοκλέους.

Κύριε Νικητιάδη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω αν έχετε υπ' όψιν σας επακριβώς, αλλά ο πληθυσμός της Δωδεκανήσου, ο μόνιμος, είναι διακόσιες είκοσι χιλιάδες αλλά για έξι μήνες, και τους υπόλοιπους έξι μήνες ανέρχεται σε πεντακόσιες είκοσι χιλιάδες, με τους επισκέπτες

που έχουμε κάθε χρόνο. Την ίδια στιγμή, υποθέτω, γνωρίζετε ότι τα νοσοκομεία μας, δυστυχώς, είναι απαξιωμένα, το Νοσοκομείο της Ρόδου, το Νοσοκομείο της Κω πολύ περισσότερο, και διαρκώς διαμαρτύρονται για την έλλειψη προσωπικού. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι αυξάνονται διαρκώς και οι διακομιδές. Διότι αν υπάρχουν νοσοκομεία χωρίς καρδιολόγους, αν υπάρχουν νοσοκομεία χωρίς παιδίατρους, αντιλαμβάνεστε ότι μόλις προκύπτουν έκτακτα περιστατικά, αναγκάζεται ο κόσμος, οι γιατροί, να ειδοποιηθούν να πάει κάποιο ελικόπτερο, να πάει κάποιο μέσο πτητικό να τρέξει το ΕΚΑΒ, έτσι ώστε να καταφέρουν να έρθουν στην Αθήνα ή να πάνε στην Κρήτη ή στη Ρόδο.

Μέχρι πρότινος δεν υπήρχε ούτε ένα πτητικό μέσο για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στη Ρόδο, που είναι βάση και θα έπρεπε να υπάρχουν μόνιμως -και υπήρχαν παλαιότερα- δύο πτητικά μέσα, δύο ελικόπτερα. Προφανώς μετά την επίκαιρη ή ενδεχομένως -για να μη σας αποδώσω κακή πρόθεση- επειδή διαπιστώσατε και μόνοι σας το πρόβλημα, προσπαθείτε να γίνουν τώρα κάποιες διευθετήσεις, να δείτε με τον στρατό τώρα τι θα γίνει, έτσι ώστε να διασφαλίσετε -και από ό,τι αντιλαμβάνομαι πρέπει ήδη να δρομολογήσατε, θα μου το επιβεβαιώσετε εσείς ή όχι- κάποια συνεργασία και να υπάρχει τουλάχιστον ένα ελικόπτερο από τον στρατό διαθέσιμο.

Όμως, όπως σας αναφέρω και στην ερώτησή μου, τα τελευταία περιστατικά εγκυμονούν τεράστιους κινδύνους. Στα δύο από αυτά τα περιστατικά, ευτυχώς, γλίτωσαν οι άνθρωποι. Συγκεκριμένα από Νίσυρο: δώδεκα ώρες για να φτάσει το ΕΚΑΒ. Και, επειδή δεν έφτασε κάποιο μέσο του ΕΚΑΒ, τελικώς με πυροσβεστικό ελικόπτερο μεταφέρθηκε ο ασθενής από τη Νίσυρο στην Κω, με τεράστιο κίνδυνο και με τραύμα δέκα πόντων, που θα μπορούσε ανά πάσα στιγμή να προκαλέσει μολύνσεις, φλεγμονές. Από τη Σύμη δεν υπήρχε πτητικό μέσο. Αναγκάστηκαν με πλωτό σκάφος να μεταφέρουν τον ασθενή στη Ρόδο. Και από τη Ρόδο το δυστυχές περιστατικό: είκοσι τέσσερις ώρες για να φτάσει το ελικόπτερο και τελικά όταν προσγειώθηκε στην Αθήνα κατέληξε ο ασθενής.

Καταλαβαίνετε ότι όλα αυτά τα περιστατικά βάζουν σε τεράστια ανησυχία τους νησιώτες μας. Αναρωτιόμαστε, οι ερωτήσεις, δηλαδή, είναι εξής: Γιατί αποσύρθηκαν τα σκάφη και γιατί δεν υπάρχουν μόνιμα, αφού η Ρόδος είναι μόνιμη βάση; Τι θα κάνετε γι' αυτό το θέμα; Έχετε κάποιο χρονοδιάγραμμα; Μπορείτε να μας πείτε συγκεκριμένα πότε επιτέλους θα έχουμε μόνιμα πτητικά μέσα του ΕΚΑΒ, τουλάχιστον να αισθάνονται μία στοιχειώδη ασφάλεια οι κάτοικοι των νησιών μας;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υφυπουργέ, ο λόγος σε εσάς.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Σας ευχαριστώ για την ερώτηση, κύριε Βουλευτά.

Να αρχίσω από το γεγονός ότι είστε και παλιός κοινοβουλευτικός και, φαντάζομαι, γνωρίζετε ότι οι αεροδιακομιδές είναι υπ' ευθύνη της Πολεμικής Αεροπορίας, είναι του ΓΕΕΘΑ. Δεν υπάρχουν τα ελικόπτερα του ΕΚΑΒ και των υπολοίπων. Οι διακομιδές εκτελούνται, αν θέλετε να σας το πω ορθότερα, με τα δύο ελικόπτερα της δωρεάς του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», τα δύο αεροπλάνα της δωρεάς του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», και τα υπόλοιπα πτητικά μέσα είναι της Πολεμικής Αεροπορίας, της Αεροπορίας Στρατού και της Πυροσβεστικής. Όλα αυτά είναι συνδυαστικά. Οι αεροδιακομιδές λειτουργούν εδώ και πάρα πολλά χρόνια με αυτόν τον τρόπο. Και τα δύο ελικόπτερα τα οποία υπήρχαν στη Ρόδο -υπάρχει ένα Σούπερ Πούμα της Πολεμικής Αεροπορίας και ένα της Αεροπορίας Στρατού- δεν έχουν φύγει. Κάποιες μέρες μπορεί να βρίσκονται σε άλλα περιστατικά.

Παραδείγματος χάριν, και σήμερα, αν θέλετε, το ελικόπτερο συμμετέχει στις έρευνες του ναυαγίου και είναι στη Λήμνο. Και, όπως και τις άλλες δύο ημέρες τον μήνα Νοέμβριο, βρισκόταν για προγραμματισμένη συντήρηση, όπως γίνεται πάντα εδώ και πάρα πολλά χρόνια, στην Αθήνα. Δηλαδή όλο τον Νοέμβριο το Σούπερ Πούμα, παραδείγματος χάριν, έλειπε δύο ημέρες και σήμερα είναι η τρίτη ημέρα που θα λείπει, και μπορεί και αύριο να λείπει, αφού συνεχίζονται οι έρευνες για το ναυάγιο. Στη Ρόδο έχουμε και τον Στρατό Ξηράς από τον Μάιο του 2014, που

έχουμε τριάντα τρεις αεροδιακομιδές τα τελευταία χρόνια. Και 5 με 16 Νοεμβρίου έγιναν τρεις αεροδιακομιδές και διακομίστηκαν πέντε ασθενείς από Κάσο, Κάρπαθο, Κω, Λέρο. Άρα για τις αεροδιακομιδές δεν έχουν φύγει τα ελικόπτερα, είναι εκεί και η διαθεσιμότητά τους καθορίζεται από την Πολεμική Αεροπορία και την Αεροπορία Στρατού που είναι και υπό την ευθύνη τους και σε συνεργασία μαζί μας -και υπάρχει μια εξαιρετική συνεργασία- εκτελούνται οι αεροδιακομιδές.

Θα προσπαθήσω να αποφύγω να μπω στα συγκεκριμένα περιστατικά που αναφέρατε στην ερώτησή σας, γιατί υπάρχει πλήρης καταγραφή, και την οποία την έχω ζητήσει. Έγιναν οι αεροδιακομιδές αυτές. Και ειδικά για το τελευταίο περιστατικό που λέτε ότι κατέληξε, κατ' αρχάς ήταν διαχωριστικό ανεύρησμα και, όταν ήταν να φύγει ο ασθενής, οι γιατροί ζήτησαν, λόγω του ότι έπρεπε να μπει σε αιμοκάθαρση -μη δώσω περισσότερες λεπτομέρειες- δεν έγινε η διακομιδή και ζητήθηκε η διακομιδή αφού σταθεροποιήθηκε, και τελικά -και πολύ δυστυχώς- κατέληξε. Και δεν είχε σχέση με την αεροδιακομιδή.

Άρα τα ελικόπτερα της Πολεμικής Αεροπορίας, εκτός από συγκεκριμένες στιγμές που δεν βρίσκονται, είτε για συντήρηση είτε γιατί βρίσκονται σε άλλες αποστολές -σας λέω και σήμερα δεν υπάρχουν, γιατί σήμερα βρίσκονται στο ναυάγιο στη Λήμνο- βρίσκονται εκεί και εκτελούν τις αεροδιακομιδές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Νικητιάδη, ο λόγος σε εσάς για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κατ' αρχάς σας άκουσα καθησυχαστικό και αυτό με κάνει να ανησυχώ πάρα πολύ. Αυτός ο καθησυχασμός, τον οποίο διέγνωσα κατά την πρωτολογία σας, δείχνει ότι ενδεχομένως δεν αντιλαμβάνεστε το τρομακτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στη Δωδεκάνησο, και όχι μόνο στη Δωδεκάνησο, στο νότιο Αιγαίο συνολικώς.

Έχουμε δύο βάσεις, η μία είναι στη Σύρο, η άλλη είναι στη Ρόδο. Αυτές οι βάσεις ξέρετε πολύ καλά ότι η κάθε μία έπρεπε να διαθέτει τρεις γιατρούς, τρεις η κάθε βάση. Είκοσι χρόνια τώρα υπάρχει μόνο ένας γιατρός και αυτός έχει δηλώσει αδυναμία. Δηλαδή έχετε αφήσει τις βάσεις της Σύρου και της Ρόδου χωρίς γιατρούς.

Δεν ξέρω αν καταλαβαίνετε ότι με αυτά που είπατε, είναι σαν να έπρεπε να αναζητήσουμε ευθύνες από τον στρατό. Το ΕΚΑΒ είναι δική σας ευθύνη, δική σας αρμοδιότητα, υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, γι' αυτό και απευθύνεται η ερώτηση σε εσάς. Δεν θα απηύθυνα ποτέ ερώτηση στον στρατό. Εσείς έχετε την ευθύνη να διασφαλίσετε, είτε από τον στρατό είτε από οπουδήποτε αλλού, ένα πτητικό μέσα για να μπορέσει να μεταφερθεί ο κόσμος.

Αισθάνονται εγκατάλειψη -προσπαθώ να σας εμβάλω αυτό το πνεύμα- οι άνθρωποι. Είναι εκατοντάδες αυτοί που έρχονται διαρκώς. Κοιτάξε, έχουμε νοσοκομεία χωρίς κάποιο καρδιολόγο. Τι θα κάνουν μόλις έχουν κάποιο πρόβλημα; Για μία απλή ανακοπή, που θα μπορούσε ανά πάσα στιγμή ένας καρδιολόγος να φροντίσει, αναγκάζονται, λόγω έλλειψης καρδιολόγου, να ειδοποιήσουν το ΕΚΑΒ. Το ίδιο συμβαίνει και με τους παιδίατρος. Τα γνωρίζετε αυτά τα προβλήματα. Δεν μπορεί να πάει άλλο αυτή η κατάσταση. Έπειτα, καταλαβαίνω, αναφερθήκατε σε διαρκείς διακομιδές. Δεν σημαίνει αυτό ότι και εσείς αποδέχεστε πια ότι τα νοσοκομεία υπολειπονται και αναγκάζεστε και εσείς να μεταφέρετε με πτητικά μέσα στην Αθήνα ή στην Κρήτη ή στη Ρόδο, αν είναι από μικρότερο νησί και μπορεί το περιστατικό να το αντιμετωπίσουμε στη Ρόδο;

Το καταλαβαίνετε αυτό το πρόβλημα και δεν καταλαβαίνω πραγματικά τι κάνει το Υπουργείο σε σχέση με τη στελέχωση. Το Νοσοκομείο της Κω έχει το μισό ιατρικό προσωπικό από τις προβλεπόμενες θέσεις. Στη Ρόδο συμβαίνουν τα ίδια.

Κύριε Υφυπουργέ, νομίζω ότι θα πρέπει να αντιμετωπίσετε σε βάθος το πρόβλημα. Οι πληροφορίες μας είναι ότι αναζητάτε λύση σε ιδιωτικές εταιρείες που θα καλύψουν με πτητικά μέσα τις ανάγκες. Το πρώτιστο είναι να βρεθεί μια λύση, βεβαίως, αλλά, από την άλλη, αυτή η τάση «πάμε στους ιδιώτες, πάμε στους ιδιώτες» εκ των πραγμάτων μάς κάνει να σκεφτόμαστε ότι η Νέα Δημοκρατία εκείνο που σκέφτεται μόνο είναι πώς θα ιδιω-

τικοποιήσει το αγαθό της υγείας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Ήρεμο ήταν το ύψος μου. Πραγματικά τι εννοείται ότι είμαι καθησυχαστικός; Σας έδωσα νούμερα και στοιχεία για τις αεροδιακομιδές και λέγοντας πολύ συγκεκριμένα και ποιες ώρες και ημέρες λείπανε και πόσες αεροδιακομιδές έγιναν. Ούτε καθησυχαστικός είμαι ούτε προβληματισμένος είμαι. Η κατάσταση υπάρχει. Η κατάσταση στα νησιά είναι δύσκολη.

Είπατε στην ερώτηση για περιστατικά που έχει κινδυνεύσει η ζωή τους, έχουν πεθάνει και εγώ σας δίνω και στοιχεία, όσον αφορά τις διακομιδές, γιατί είπατε για τις διακομιδές που γίνανε. Το 2019-2023 πανελλαδικά έχουν γίνει δεκαεννιά χιλιάδες διακομιδές τριάντα τρεις κλήσεις και έχουν γίνει τρεις χιλιάδες εννιάκοσιες πενήντα πέντε διακομιδές σε σύγκριση με τρεις χιλιάδες τριακόσιες τριάντα έξι διακομιδές, γιατί υπήρξε η ενίσχυση του στόλου με τη δωρεά του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», τα δύο ελικόπτερα και τα δύο αεροπλάνα.

Και, ναι, θα είμαστε σε αναζήτηση οποιασδήποτε λύσης που δεν χρειάζεται αυτή τη στιγμή, εκτός αν προκύψει κάτι. Είστε παλαιός κοινοβουλευτικός. Δεν γνωρίζετε ότι η ευθύνη για τις αεροδιακομιδές είναι στο ΓΕΕΘΑ; Από μέσα το ακούτε πρώτη φορά; Δεν σας είπα να ριζούμε σε κανέναν την ευθύνη. Δική μας είναι η ευθύνη των αεροδιακομιδών, αλλά οι αεροδιακομιδές εκτελούνται από την Πολεμική Αεροπορία. Αυτό καθορίζουν οι νόμοι αυτού του κράτους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Την ευθύνη ποιος την έχει;

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Την ευθύνη την έχουμε εμείς και σας λέω ξεκάθαρα ότι σε όποιο περιστατικό έχει χρειαστεί να γίνει διακομιδή, έχει γίνει διακομιδή. Και για συγκεκριμένα περιστατικά σας απάντησα.

Επειδή κλείσατε με το κλασικό, που κλείνετε πάντα στο τέλος, που αφορά την ιδιωτικοποίηση, μπορώ να σας πω λίγο πώς αυξήθηκε ο προϋπολογισμός του ΕΚΑΒ. Η επιχορήγηση του ΕΚΑΒ το 2018 ήταν 18 εκατομμύρια και αυτή τη στιγμή είναι 40 εκατομμύρια. Αυτό δείχνει ιδιωτικοποίηση; Έχουμε διπλασιάσει τον προϋπολογισμό του ΕΚΑΒ μέσα σε πέντε χρόνια και έχουν και επιπλέον την αυξημένη χρηματοδότηση από τον ΕΟΠΥΥ.

Όλα αυτά δεν δείχνουν ούτε ιδιωτικοποίηση ούτε ότι την προσπαθούμε. Και το πρόβλημα του νοσοκομείου της Κω, που δεν αφορά την ερώτηση, αλλά επειδή το γενικεύσατε τόσο πολύ, για τις θέσεις του -το έχω ξαναπεί από εδώ- οι οποίες υπάρχουν και είναι προβληματικές, είναι άγονες και δεν έχουν καταληφθεί, γιατί υπάρχουν θέσεις-ghost -είστε παλαιός κοινοβουλευτικός- που έχουν βγει πάρα πολλές φορές άγονες, θα έρθει ένα πακέτο μέτρων από την Κυβέρνηση πολύ σύντομα -μέχρι το τέλος του έτους- έτσι ώστε, όταν προκηρυχθούν ξανά αυτές οι θέσεις, να έχουμε περισσότερες πιθανότητες να καλυφθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεχίζουμε με την ένατη με αριθμό 408/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Νικολάου Παπαναστάση προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Για τις συνθήκες λειτουργίας της ΜΕΘ Γενικού Νοσοκομείου Αγρινίου».

Ορίστε, κύριε Παπαναστάση, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, για πολλοστή φορά κατατίθεται επίκαιρη ερώτηση για το Γενικό Νοσοκομείο Αγρινίου. Είναι μια νοσοκομειακή μονάδα που, αντί να προσφέρει σε διακόσιες χιλιάδες άτομα -τόσους εξυπηρετεί- μια ασφάλεια, αν θέλετε, όταν δοκιμάζονται σε σχέση με την υγεία τους, έχει οδηγήσει όλο αυτόν τον κόσμο σε μια απόγνωση. Η απόγνωση αυτή είναι ακόμα πιο έντονη γιατί η δυσλειτουργία αφορά όλο το νοσοκομείο, αλλά ιδιαίτερα εξειδικεύεται στη μονάδα εντατικής θεραπείας.

Η μονάδα αυτή μετά από ένα μακροχρόνιο λουκέτο -είναι η γνωστή μονάδα του θανάτου, όποιος έμπαινε μέσα ζωντανός δεν υπήρχε περίπτωση να ξαναβγει έτσι, έβγαινε πεθαμένος, είναι γνωστή η ιστορία της μονάδας- επαναλειτούργησε τον Ιανουάριο του 2023.

Τότε στο τμήμα υπηρετούσαν τρεις γιατροί, η διευθύντρια, δύο εντατικολόγοι και μία παθολόγος. Οι νοσοκομειακοί γιατροί του νομού ζήτησαν τότε να προκληρυχθούν άμεσα οι δύο κενές οργανικές θέσεις των εντατικολόγων, προκειμένου να λειτουργήσει το τμήμα και φυσικά να πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλούς λειτουργίας. Ζητήθηκε, επίσης, να ενισχυθεί με νοσηλευτικό προσωπικό.

Τίποτε από αυτά που ζήτησαν δεν ικανοποιήθηκαν και, όμως, λειτουργούσε μέχρι τα τέλη του περασμένου Ιούλη, όταν η Διευθύντρια της ΜΕΘ, η κ. Μιχαηλίδου, μια πραγματικά αξιόπαινη επιστήμονας, αναγκάστηκε ή μάλλον -να το πούμε ωμά- ωθήθηκε σε παραίτηση. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να πάψει εκ νέου η λειτουργία αυτής της μονάδας.

Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό για μια ακόμη φορά απαιτήσε να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε η μονάδα να επαναλειτουργήσει με ασφάλεια. Η 6^η ΥΠΕ, η ΥΠΕ που έχει τη δυτική Ελλάδα, και ο διοικητής του νοσοκομείου έδιναν υποσχέσεις για κάλυψη κενών θέσεων. Τίποτε από αυτά μέχρι σήμερα δεν έχει καλυφθεί. Πέρασαν τέσσερις μήνες.

Αρχές του Σεπτέμβρη εσείς, κύριε Θεμιστοκλέους, από εδώ, από το Βήμα της Βουλής, εκφράσατε τη δέσμευση ότι αυτή η μονάδα εντατικής του Αγρινίου θα συνεχίσει να λειτουργεί. Βούληση της Κυβέρνησης είναι η ενίσχυση... κ.λπ..

Τότε οι γιατροί κατέθεσαν επίσημο ερώτημα προς τη διοίκηση του νοσοκομείου, προκειμένου να τους πει ποιες θα ήταν οι ενέργειές της για την επαναλειτουργία της ΜΕΘ. Καμμία απάντηση δεν πήραν.

Οι ίδιοι οι γιατροί με ευθύνη, που τους τιμάει, έχουν ζητήσει κατ' επανάληψη να ενισχυθεί με νοσηλευτικό προσωπικό η ΜΕΘ και να χορηγηθεί άμεσα εξοπλισμός για να πάρει ξανά μπροστά. Οι γιατροί, επίσης, κατέθεσαν επίσημο ερώτημα στη διοίκηση του νοσοκομείου, προκειμένου να τους πει ποιες θα ήταν ακριβώς οι ενέργειές της για να επαναλειτουργήσει η ΜΕΘ. Καμμία απάντηση ξανά.

Αντί όλων αυτών -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε-, χωρίς ενημέρωση, χωρίς πλάνο, χωρίς χρονοδιάγραμμα τον Οκτώβρη που μας πέρασε, στο πλαίσιο της εργασίας και της ευημερίας των ιατρών, τους γίνεται γνωστό ότι επαναλειτουργεί η ΜΕΘ.

Κύριε Πρόεδρε, δεν θέλω να σας φέρω σε δύσκολη θέση. Συνεχίζω στη δευτερολογία μου. Θα θέσω και ερώτημα στον κύριο Υπουργό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ για την ερώτηση. Περιμένω να θέσετε και το ερώτημα να σας πω ότι η ΜΕΘ του Αγρινίου -τον Σεπτέμβρη που μου κάνατε την ερώτηση και δεσμεύτηκα- δεν έκλεισε. Δεν έκλεισε, επαναλαμβάνω, για να τα βάλουμε σε μια σειρά και δεν ξέρω αν θέλετε να διαμορφώσετε και διαφορετικά το ερώτημα. Η ΜΕΘ δεν έκλεισε, πέρα από το κλασικό προγραμματισμένο δεκαπενθήμερο που κλείνουν όλες οι μονάδες για απολύμανση και καθαρισμό. Υπήρξε, μετά την παραίτηση, μετακίνηση άλλων γιατρών και η ΜΕΘ του Νοσοκομείου Αγρινίου παρέμεινε ανοιχτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Παπαναστάση, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Κύριε Υπουργέ, φαίνεται ότι η μεζούρα της Κυβέρνησης στο αν είναι κλειστή ή όχι μια μονάδα είναι διαφορετική από τη μεζούρα που κρατάει ο γιατρός που υπηρετεί εκεί και από την αγωνία του κόσμου.

Σήμερα, λοιπόν, για να συνεχίσω, στη μονάδα υπηρετούν δύο γιατροί εντατικολόγοι, που υπερεφημερεύουν. Το γνωρίζετε πολύ καλά, ιδιαίτερα εσείς. Αν δεν κάνω λάθος, έχετε και ιδιαίτερο πτυχίο στη Διαχείριση Μονάδων Υγείας. Τα λέω καλά;

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): ... (Δεν ακούστηκε)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Οι εφημερίες περίπου υπερεφημερεύουν και θα συμπληρώνονται οι εφημερίες δέκα ημερών με αντίστοιχους εντατικολόγους των ΜΕΘ των νοσοκομείων των Ιωαννίνων με εντέλλεσθαι από τον διοικητή της 6^{ης} ΥΠΕ. Όλα πάνε καλά μέχρι εδώ: εντέλλεσθαι.

Γίνεται πλέον φανερό ότι πίσω από την εκφρασμένη βούληση της Κυβέρνησης για συνέχιση της λειτουργίας της ΜΕΘ και την ενίσχυση της κρύβεται η απαράδεκτη μεθοδολογία -χρησιμοποιούμε τον χαρακτηρισμό με πλήρη επίγνωση- των μετακινήσεων, με αυταρχικά και αντιεπιστημονικά εντέλλεσθαι, των γιατρών εντατικολόγων από τα Ιωάννινα. Όλα καλά.

Δηλαδή, αντί να λύσει η Κυβέρνηση προβλήματα, δημιουργεί με την πολιτική της και άλλα από πάνω. Το θέμα είναι ότι, έτσι όπως το πάτε, ακόμα και με τη λειτουργία της ΜΕΘ με απόλυτα αντιεπιστημονικές μεθοδολογίες και πρακτικές θύματα θα είναι και οι νοσηλευόμενοι στη ΜΕΘ, αλλά και οι γιατροί που θα τους νοσηλεύουν. Δύο στο ταμπλό! Κερδισμένοι, φυσικά, θα είναι οι επιχειρηματίες του κλάδου της υγείας, που η πολιτική σας προμοδοτεί ασμένως σε βάρος της υγείας και της τσέπης του λαού. Αν το αμφισβητείτε, κάντε μία έρευνα -έχετε τους μηχανισμούς- δείτε πόσο απευθύνονται στο Νοσοκομείο του Αγρινίου και πόσο δανείζονται για να αγοράσουν ζωή. Ε, είναι ντροπή πια!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Κύριε Υπουργέ, ο λόγος σε εσάς.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Κύριε Βουλευτά, με επιβεβαιώσατε ότι έστω και με δυσκολία, έστω και με τη δυσκολία των μετακινήσεων, η ΜΕΘ δεν έχει κλείσει. Αυτό που σας έχω πει, γίνονται μετακινήσεις -το είπατε και εσείς, δεν χρειάζεται να το επαναλάβω-, μετακινούμε γιατρούς, γιατί υπήρξε η αιφνίδια παραίτηση της γιατρού. Απάντησα ξανά δύο φορές ερώτηση εδώ στο Κοινοβούλιο σχετικά με την παραίτηση. Δεσμεύτηκα τότε -το είπατε πάρα πολύ σωστά- ότι η ΜΕΘ δεν θα κλείσει. Η ΜΕΘ δεν έκλεισε.

Και δεσμεύτηκα -και το ανακοινώνω αυτή τη στιγμή- ότι θα προκληρυχθούν άμεσα θέσεις για τη μονάδα, οι οποίες θα είναι την επόμενη βδομάδα. Όπως είχα πει ότι μέσα στις επόμενες εξήντα μέρες, όταν είχα απαντήσει τον Σεπτέμβριο, η δέσμευσή μου ισχύει και την επόμενη εβδομάδα θα προκληρυχθούν και οι συγκεκριμένες θέσεις. Πέρα από αυτές που είναι ήδη σε προκήρυξη για το Νοσοκομείο Αγρινίου, θα προκληρυχθούν και οι δύο θέσεις για τη μονάδα, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί η αιφνίδια παραίτηση. Είναι άμεση η αντίδραση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Γιατί δεν τα λέτε στους δύσμοιρους τους γιατρούς, κύριε Θεμιστοκλέους;

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Τα έχουμε πει, απλώς μάλλον σε εσάς δεν τα έχουν μεταφέρει σωστά. Απλώς σας το λέω.

Και για να κλείσω, θα ξαναπώ ότι ειδικά το Νοσοκομείο Αγρινίου έχει ενισχυθεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια με δεκαέξι άτομα επιπρόσθετα νοσηλευτικό προσωπικό και εβδομήντα πέντε άτομα λοιπό προσωπικό.

Άρα, όταν λέτε για ιδιωτικοποίηση ή οτιδήποτε άλλο, ας δείτε λίγο περισσότερο τα στοιχεία, σας λέω ακόμη και τον προϋπολογισμό του νοσοκομείου, έχει αύξηση ο προϋπολογισμός του νοσοκομείου από τα 9 εκατομμύρια ευρώ στα 10,5 εκατομμύρια ευρώ. Όλα αυτά δεν δείχνουν την κατεύθυνση που λέτε εσείς για την ιδιωτικοποίηση.

Και επειδή ξαναείπατε για τη δέσμευσή μου, δεσμεύομαι και θα δείτε την επόμενη εβδομάδα ότι θα είναι η προκήρυξη των δύο θέσεων για τη ΜΕΘ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Συνεχίζουμε με την επόμενη επίκαιρη ερώτηση, την εικοστή πρώτη με αριθμό 416/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας» κ. Νικολάου Παπαναστάση προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Ποινική δίωξη των ιατρών του Νοσοκομείου Αγρινίου».

Το Αγρίνιο έχει την τιμητική του, κύριε Παπαναστάση, το νοσοκομείο δηλαδή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι πραγματικά τραγικό, αλλά τι να κάνουμε; Πάλι με το ίδιο νοσοκομείο θα ασχοληθούμε. Άλλο θέμα τώρα: Στις 11 του Γενάρη θα δικάσει από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αγρινίου η πρώτη ομάδα των γιατρών που υπηρετούν στο Νοσοκομείο Αγρινίου από ένα σύνολο -αν είναι δυνατόν!- διακοσίων περίπου γιατρών που δίδονται. Διακόσιοι γιατροί από το νοσοκομείο

διώκοντα! Αν δεν ήταν αυτή η τραγική εξέλιξη, θα γελούσαμε όλοι εδώ μέσα.

Με βάση, λοιπόν, το κατηγορητήριο οι γιατροί αυτοί παραπέμπονται να δικαστούν ως υπαίτιοι ότι «με πρόθεση και με περισσότερες πράξεις που αποτελούν», διαβάζω την κατηγορία όπως είναι, «εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος παρενέβησαν τα καθήκοντα της υπηρεσίας τους με σκοπό να βλάψουν το κράτος». Οι πράξεις αυτές, αυτές οι βαρύτερες πράξεις-κατηγορίες έλαβαν χώρα το διάστημα από τον Αύγουστο του 2018 μέχρι τον Γενάρη του 2021 και αφορούν την έκδοση χειρόγραφων -και όχι ηλεκτρονικών- παραπεμπτικών στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών του Νοσοκομείου Αγρινίου.

Η ποινική δίωξη ασκήθηκε βάσει του πορίσματος Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης που διατάχθηκε από την 6^η ΥΠΕ Πάτρας, το οποίο διαχέει απαράδεκτα τις ευθύνες για τη μη ηλεκτρονική συνταγογράφηση και στο ιατρικό προσωπικό. Όμως, αυτό το πόρισμα αγνόησε παντελώς τις πορισματικές εκθέσεις του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας, Πρόνοιας και της Ελληνικής Αρχής Διαφάνειας, οι οποίες αποτύπωναν τις ανεπάρκειες, την έλλειψη υποδομής, εξοπλισμού, πληροφορικών συστημάτων, διασύνδεσης των τμημάτων των κλινικών με τα εργαστήρια, το άκρως υποστελεχωμένο Τμήμα Οργάνωσης και Πληροφορικής, την απουσία γραμματειακής υποστήριξης. Τι άλλο να πω; Δεν υπήρχε τίποτε που θα έδινε τη δυνατότητα στους γιατρούς να συνταγογραφούν ηλεκτρονικά.

Πραγματικά, είναι απαράδεκτο γιατροί να κατηγορούνται όχι γιατί δεν εκτέλεσαν τα ιατρικά τους καθήκοντα, αντιμετωπίζοντας και θεραπεύοντας τους ασθενείς, αλλά γιατί δεν χρησιμοποίησαν ένα σύστημα που δεν υπήρχε η δυνατότητα λειτουργίας του, όπως είναι το σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Γι' αυτό διακόσιοι γιατροί θα δικαστούν τον Γενάρη. Το ακούει το Υπουργείο Υγείας με πολλή ψυχραιμία αυτό;

Ερωτάται, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός ποια μέτρα θα πάρει η Κυβέρνηση έτσι ώστε να πάψει η οποιαδήποτε δίωξη δεκάδων γιατρών, αναμφισβήτητα θύματα της μετακύλισης των ευθυνών της μη ολοκληρωμένης λειτουργίας των συστημάτων πλήρους μηχανογράφησης, για την οποία είναι υπεύθυνο το κράτος μέσω της υποστελέχωσης και υποχρηματοδότησης του Νοσοκομείου Αγρινίου, κάτι που αναμφίβολα υποβαθμίζει επικίνδυνα τη συνολική του λειτουργία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός για την πρωτολογία του.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Μπορώ να σας πω ότι έχω και εγώ την αίσθηση ότι οι γιατροί θα αθωωθούν, ότι θα πάνε στο δικαστήριο και ότι το δικαστήριο θα τους αθώσει.

Όμως, μου κάνετε την ερώτηση τι ενέργειες πρέπει να κάνουμε. Μπορώ να αντιτρέψω την ερώτηση; Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε ως Υπουργείο; Να παρέμβουμε στη δικαιοσύνη; Η ερώτηση είναι πάρα πολύ απλή, γι' αυτό να μην το επεκτείνουμε. Τι θα μπορούσαμε εμείς ως Υπουργείο Υγείας να κάνουμε; Υπήρχε μία διαδικασία που ακολουθεί τους νόμους αυτού του κράτους. Υπήρχε το Σώμα Ελεγκτών Επιθεωρητών Υγείας, ΕΔΕ από την 6^η ΥΠΕ, η οποία την έκανε και η οποία έστειλε το πόρισμα στη δικαιοσύνη και η δικαιοσύνη αποφάσισε να κάνει αυτό. Ποια θα μπορούσε να ήταν η δική μας παρέμβαση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Ορίστε, κύριε Παπαναστάση, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Κύριε Υπουργέ, πραγματικά είχα σχεδιάσει να πω κάποια πράγματα, με μπρεδέψατε τώρα.

Όμως, θα σας απαντήσω ευθέως. Χρησιμοποιείτε -δεν θα πω την έκφραση, απλά θα πω ότι χρησιμοποιείτε- τη λογική του Πόντιου Πιλάτου. Ποιανού αρμοδιότητα είναι το νοσοκομείο; Ποιανού είναι η 6^η ΥΠΕ της Πάτρας αρμοδιότητα; Ποιανού είναι ο εξοπλισμός του νοσοκομείου ευθύνη; Του Υπουργείου Υγείας. Δεν υπήρχε τίποτε και κατηγορούνται γιατροί και σήμερα μου λέτε: «Τι να κάνουμε; Να επέμβουμε στη δικαιοσύνη;».

Μα, είναι δυνατόν από Υπουργό να ακούγονται αυτά τα πράγματα; Βγείτε και κάντε μία δήλωση στήριξης αυτών των γιατρών τώρα από αυτό το Βήμα, από το μικρόφωνο! Με συγχωρείτε για

την ένταση, προσπαθώ να το ελέγξω, αλλά είμαι και εγώ άνθρωπος. Μία δήλωση στήριξης! Εφόσον, λοιπόν, γνωρίζετε τα γεγονότα, βγείτε και πείτε «κακώς δικάζονται, άποψη της Κυβέρνησης» και αφήστε τη δικαιοσύνη να κάνει το έργο της.

Γιατί το λέω αυτό; Γιατί δεν είναι μόνο το Νοσοκομείο του Αγρινίου. Στη δυτική Ελλάδα, αν δεν κάνω λάθος, είναι είκοσι επτά νοσοκομεία. Στα νοσοκομεία, πλην αυτών των δεκαεπτά νοσοκομείων, υπολειπονούσε η δυνατότητα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Στα δεκαεπτά δεν λειτουργούσε καθόλου. Πόσες άλλες εκατοντάδες γιατρών περιμένουμε να οδηγηθούν στη δικαιοσύνη και το Υπουργείο Υγείας να λέει «μα, να επέμβουμε εμείς σε έτερο Υπουργείο;». Δεν θέλω να πω κάτι άλλο, είχα πραγματικά γράψει εδώ κάποια στοιχεία. Δεν έχει νόημα πλέον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Θα αρχίσω από τις τελευταίες σας φράσεις, πραγματικά δεν έχει νόημα. Εκπλησσομαι να ακούω Βουλευτή του Κοινοβουλίου να λέει ότι πρέπει να παρέμβουμε στη δικαιοσύνη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Δεν καταλάβατε τίποτα από αυτά που είπα! Έκφραση συμπαράστασης στους γιατρούς να κάνετε!

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Όχι, κατάλαβα πάρα πολύ καλά. Όπως σηκώνετε και εσείς τον τόνο της φωνής σας, βλέπετε ότι έχω και εγώ ακριβώς την ίδια ικανότητα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Να κάνουμε κόντρες τότε!

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Ναι, γι' αυτό σάς το λέω.

Ακούω έκπληκτος -εγώ μπορώ να επανέλθω στον προηγούμενο τόνο- Βουλευτή του Κοινοβουλίου να λέει ότι πρέπει να παρέμβουμε στη δικαιοσύνη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Παραποιείτε την πραγματικότητα!

ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ (Υφυπουργός Υγείας): Εγώ σας λέω ότι ακούω έκπληκτος Βουλευτή του Κοινοβουλίου, ενώ έχω εξηγήσει, έχω αρχίσει με τη φράση ότι η δική μου αίσθηση είναι ότι οι γιατροί θα αθωωθούν και θα ήθελα και αίσθηση έχω ότι θα αθωωθούν, μέχρι εκεί. Εδώ είναι το ελληνικό Κοινοβούλιο και ξέρουμε ότι η δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητη και εκπλησσομαι πραγματικά που μου ζητάτε να παρέμβουμε ως Υπουργείο Υγείας. Πραγματικά!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Προχωρούμε τώρα στην τελευταία για σήμερα ερώτηση και συγκεκριμένα στη δέκατη τέταρτη με αριθμό 415/20-11-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία» κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Να μάθουν όλη την αλήθεια αγρότες και κτηνοτρόφοι για τις επιδοτήσεις».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σταύρος Κελέτσος.

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ξέρετε πόσο σας εκτιμώ, γιατί ξέρω ότι καταβάλλετε φιλότιμες προσπάθειες από τη θέση την οποία διακονείτε για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους και ειδικά για τον Έβρο. Όμως, θα μας πείτε γιατί κρύβεται ο κ. Αυγενάκης, περιφρονεί το Κοινοβούλιο και δεν σέβεται και τους ανθρώπους του πρωτογενούς τομέα; Γιατί κρύβεται; Την προηγούμενη εβδομάδα σε αντίστοιχη ερώτηση του ΠΑΣΟΚ πάλι δεν ήρθε, όπως δεν ήρθε και σήμερα, ενώ είναι εδώ. Το πρωί ήταν στο συνέδριο της ιχθυοκαλλιέργειας, όπου ήμασταν μαζί.

Εσείς, κύριε Κελέτση, κατ' αρχάς δεν έχετε την αρμοδιότητα για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Διαβάζω το ΦΕΚ των αρμοδιοτήτων και απουσιάζει ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Ούτε από κοινού δεν τις έχετε. Ωστόσο, καταβάλλετε φιλότιμες προσπάθειες. Άρα θα μας πείτε γιατί κρύβεται και δεν έρχεται να μας πει τι έχει γίνει με τις ενισχύσεις αγροτών και κτηνοτρόφων και ποιος έκανε το λάθος; Το λάθος το έκανε η προηγούμενη ηγεσία, όπως είπε στην αρχή;

Τι είπε ο κ. Αυγενάκης; Ότι ήταν προϊόν της διαπραγμάτευσης της προηγούμενης ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ. Μετά είπε ότι φταίει ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ενώ ο ΟΠΕΚΕΠΕ λέει ότι εφάρμοσε κατά γράμμα κυβερνητικές αποφάσεις. Την ξέρετε την απόφαση. Θα μάθουν οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι γιατί πήραν πολύ μειωμένες ενισχύσεις; Και το πιο σημαντικό είναι αν θα μάθουν τι πρόκειται να γίνει στο μέλλον. Έχετε ζητήσει και σε ποια σημεία έχετε ζητήσει να γίνει αναθεώρηση του στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ 2023-2027;

Κύριε Κελέτση, επαναλαμβάνω ότι ο Υπουργός κρύβεται και ότι θα πρέπει να έρθει εδώ και να απαντήσει με ειλικρίνεια στους αγρότες και τους κτηνοτρόφους σχετικά με το τι ακριβώς έχει γίνει και τι μπορεί να γίνει.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Πρώτα απ' όλα, κύριε συνάδελφε, είναι η πολλοστή φορά που καλούμαι να απαντήσω, που καλείται το Υπουργείο να απαντήσει, ο Υπουργός, στην ίδια ουσιαστικά ερώτηση που τίθεται και από εσάς αλλά και από άλλους συναδέλφους.

Πρώτα απ' όλα, ο Υπουργός δεν κρύβεται, αλλά υπάρχουν άλλες υποχρεώσεις. Όπως ξέρετε, και την προηγούμενη φορά έτυχε να είναι στο εξωτερικό, ενώ σήμερα έχει άλλες ειλημμένες υποχρεώσεις και γι' αυτόν τον λόγο δεν μπορούσε να έρθει εδώ στον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Τώρα όσον αφορά το γιατί έρχομαι εγώ, κρίνει ο Υπουργός το ποιος πρέπει να έρθει και αυτό γίνεται σε συνεννόηση. Δεν έχει να κάνει με τις αρμοδιότητες. Στον κοινοβουλευτικό έλεγχο απαντάει όλη η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου. Και επειδή η ερώτησή σας έχει θέματα κτηνοτροφίας και επειδή αυτά τα θέματα είναι και δικά μου, γι' αυτό ήρθα και πάλι εγώ.

Όμως, μιας και η ερώτησή σας αφορά θέματα κτηνοτροφίας, θα σας έλεγα ότι κινδυνεύετε να πάθετε το ίδιο με τον γνωστό μύθο -φαντάζομαι ότι τον γνωρίζετε- με τον βοσκό και τα πρόβατα. Λύκος στα πρόβατα, λύκος στα πρόβατα, δεν εμφανιζόταν ο λύκος και, όταν τελικά εμφανίστηκε, δεν τον πίστευε κανείς. Αυτό κινδυνεύετε να πάθετε κι εσείς, με τη συνεχόμενη επανάληψη της ίδιας ερώτησης. Εδώ δεν θα εμφανιστεί ο λύκος, αλλά λέω ότι, στην περίπτωση που εμφανιζόταν, θα είχατε αυτό το πρόβλημα.

Σας απαντώ, λοιπόν, τα εξής: Πρώτα απ' όλα και σε σχέση με τις πληρωμές του ΟΠΕΚΕΠΕ, από την πρώτη στιγμή ανάληψης των καθηκόντων της νέας ηγεσίας στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αυτό που κοιτάσαμε να κάνουμε ήταν να αποκαταστήσουμε την εικόνα του οργανισμού, την εικόνα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Θέλουμε έγκαιρες και αξιόπιστες πληρωμές και κυρίως διαφάνεια στις πληρωμές και λογοδοσία του οργανισμού προς την πολιτική ηγεσία αλλά κυρίως προς τους αγρότες.

Στην ερώτησή σας αναφέρετε ότι δήθεν κατά την περίοδο της δικής της διακυβέρνησης, δηλαδή κατά την περίοδο της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, δεν υπήρχαν τέτοιου είδους προβλήματα, ότι η χώρα δεν είχε τέτοιου είδους προβλήματα, όπως να υπάρχουν πρόστιμα εις βάρος της. Αυτά δεν τα επαναλάβατε σήμερα στην ερώτησή σας. Δεν ξέρω αν τα κρατήσατε για τη δευτερολογία σας.

Όστόσο, παρά το γεγονός ότι όλα αυτά είναι γνωστά, θέλω να σας πω ότι πριν έρθω έκανα μία έρευνα προκειμένου να απαντήσω σε αυτό το επιχείρημά σας, ότι κατά την περίοδο της δικής σας διακυβέρνησης, οι δημοσιονομικές διορθώσεις, δηλαδή τα πρόστιμα, για τα έτη 2015 έως 2019 ανήλθαν στα 76.237.599,20 ευρώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Πιο πριν στην ερώτησή σας λέτε ότι στην προηγούμενη από εκείνη την περίοδο τα πρόστιμα έπεφταν συνεχόμενα. Σας λέω, λοιπόν, ότι για την προηγούμενη περίοδο, μέχρι το 2015, από το 2011 έως το 2015, δεν υπήρξαν πρόστιμα. Αντιθέτως υπήρξαν επιστροφές 507.521.411 ευρώ. Αυτούς τους πίνακες θα τους καταθέσω στα Πρακτικά, για να υπάρξουν ως αποδεικτικό στοιχείο του γεγονότος ότι επί των ημερών σας όχι μόνο δεν ισχύει αυτό που ισχυριζόσασταν, ότι δήθεν δηλαδή ήσασταν εντάξει σε όλες τις

πληρωμές και ότι δεν είχατε δημοσιονομικές διορθώσεις, αλλά αντιθέτως ότι στα δικά σας χρόνια ήταν που είχαμε τις δημοσιονομικές διορθώσεις και όχι κατά την προηγούμενη περίοδο.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σταύρος Κελέτσης καταθέτει για τα Πρακτικά τους προαναφερθέντες πίνακες, οι οποίοι βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Σε ό,τι αφορά τώρα τις πληρωμές, έγινε το 70% της βασικής και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου θα γίνουν και οι συνδεδεμένες και οι υπόλοιπες πληρωμές και έτσι θα ολοκληρωθεί η διαδικασία, η οποία και θα είναι καθ' όλα κανονική.

Τα υπόλοιπα θα τα πω στη δευτερολογία μου, αν χρειαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Οραία.

Ορίστε, κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Όλα τέλεια, δηλαδή, έτσι; Όλα μια χαρά! Οι πληρωμές έγιναν, θα γίνουν κανονικά και αυτό το οποίο έγινε μάλλον ήταν στη φαντασία. Μάλλον ήταν ένα κακό όνειρο, κύριε Κελέτση, οι μειωμένες επιδοτήσεις. Μάλλον ήταν ένα κακό όνειρο αυτό το οποίο συνέβη την 27^η Οκτωβρίου.

Ακούστε, αυτό που κάνετε προσβάλλει τη νοημοσύνη του κόσμου. Εγώ σας ρωτώ τι έχει γίνει με τις επιδοτήσεις και τι θα γίνει στο μέλλον κι εσείς μας λέτε τι έκανε η δική μας διακυβέρνηση.

Θα επαναλάβω, λοιπόν, αυτό το οποίο είπα από το Βήμα της Βουλής την προηγούμενη εβδομάδα. Δεν ξέρετε τι σας γίνεται στον πρωτογενή τομέα. Και να σας πω γιατί; Όπως και με τις αποζημιώσεις, δημιουργείτε, όπως λένε οι αγρότες, εμφυλίου μεταξύ των αγροτών. Δώσατε προκαταβολές σε ορισμένα προϊόντα και σε άλλα όχι, λες και τα αμύγδαλα και τα σταφύλια δεν έχουν πάθει ζημιά. Τα αμύγδαλα, τα δέντρα, δεν έπαθαν ζημιά. Δώσατε σε κάποια άλλα. Καλά κάνατε. Γιατί, όμως, αυτό το πράγμα; Έτσι και με τις επιδοτήσεις. Είναι σοβαρή απάντηση από την Κυβέρνηση, ότι όλα έγιναν καλώς; Με τα οικονομικά σχήματα τι θα κάνατε; Ξέρετε ότι είναι πολλά; Ναι, κουνάτε το κεφάλι, αλλά αυτό είναι που περιμένουμε να πείτε και όχι τι είχε γίνει το 2017.

Κύριε Κελέτση, όσον αφορά τις κοινοβουλευτικές σας αρμοδιότητες, δεν αμφισβητώ την εξουσιοδότηση. Σύμφωνα με το 146 του Κανονισμού, έρχεστε εδώ εξουσιοδοτημένος από τον Υπουργό. Όμως, το ΦΕΚ λέει ότι οι αρμοδιότητές σας έχουν σχέση με το πιο πάνω, με τις διευθύνσεις. Άρα διαπιστώνω ότι δεν έχετε την αρμοδιότητα για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Εγώ, λοιπόν, αλλά και οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι για ποιον λόγο να περιμένουμε σήμερα ότι θα πείτε κάτι συγκεκριμένο; Και δεν αναφέρομαι σε εσάς προσωπικά. Δεν είναι προσωπικό το θέμα.

Δεν έχετε την παραμικρή αρμοδιότητα, δεν είστε υπεύθυνος κατά νόμο να απαντήσετε στο τι θα γίνει για το στρατηγικό σχέδιο. Περιμένω έστω πέντε λέξεις. Πείτε πέντε λέξεις: «Σκοπεύουμε να το τροποποιήσουμε στο θέμα των οικολογικών σχημάτων, στο θέμα της αναδιανεμητικής ενίσχυσης, στον ορισμό του νέου αγρότη, στη σύγκλιση των δικαιωμάτων», σε όλα αυτά. Ενώ προβλεπόταν να γίνει σταδιακά, γιατί δεν έγινε σταδιακά;

Όλα αυτά γιατί δεν τα λέτε, κύριε Κελέτση, και έχετε τώρα πέντε λεπτά στην πρωτολογία σας και ασχοληθήκατε με το 2016 και το 2017; Αφήστε καλύτερα τον κόσμο να κρίνει πότε γινόντουσαν σωστά οι πληρωμές. Αφήστε να κρίνει ο κόσμος καλύτερα. Απαντήστε αυτό το οποίο σας ερωτά Βουλευτής της Αντιπολίτευσης. Σας ερωτώ, νομίζω, συγκεκριμένα πράγματα.

Καταλήγω και κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Έχουμε καλέσει τον κ. Αυγενάκη -ο οποίος κρύβεται, το ξέρετε κι εσείς ότι κρύβεται- στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου για να ενημερώσει τη Βουλή για το τι πρόκειται να γίνει στο μέλλον και εάν θα ζητήσει τροποποίηση του στρατηγικού σχεδίου και σε ποιες κατευθύνσεις.

Μπορείτε εσείς σήμερα εδώ -χωρίς να έχετε την αρμοδιότητα από τον νόμο- να πείτε έστω και λίγες κουβέντες για την πιθανή τροποποίηση του στρατηγικού σχεδίου της νέας ΚΑΠ, ώστε να θεραπευτούν αδικίες και να λυθούν προβλήματα στην καταβολή των ενισχύσεων;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, προφανώς τις ερωτήσεις που υποβάλλετε δεν τις γράφετε εσείς. Και το κακό είναι ότι, έστω κι αν δεν τις γράφετε εσείς, δεν τις διαβάζετε κιόλας.

Απάντηση για την προηγούμενη περίοδο και θα σας διαβάσω ποια είναι η ερώτησή σας. Ξεκινάτε: «Κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ είχε διασφαλιστεί η έγκυρη, έγκαιρη και με απόλυτη διαφάνεια καταβολή των ενωσιακών επιδοτήσεων, απομακρύνοντας ταυτόχρονα τον κίνδυνο επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων, προστίμων από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είχαν ανέλθει σε δυσθεώρητα ύψη κατά το παρελθόν».

Επιλέξατε να μην επαναλάβετε προφορικά την ερώτησή σας και αυτά τα οποία είχατε γραπτά. Αυτό σημαίνει ή ότι δεν είχατε διαβάσει την ερώτησή σας και σας την έγραψε κάποιος συνεργάτης ή ότι αποφύγατε να το κάνετε ακριβώς για να μην προκαλέσετε την απάντηση. Όμως, την πήρατε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Δεν διαβάζω από μέσα!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Έπρεπε να ξέρετε, όμως, τι ρωτάτε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Έπρεπε να ξέρετε τι ρωτάτε.

Να τα πάρουμε ένα-ένα. Σχετικά με τις πληρωμές, στις 27 Οκτωβρίου πληρώθηκε το 70%, η προκαταβολή δηλαδή της βασικής.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Μειωμένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ναι, μειωμένο. Πληρώθηκε αυτό που έπρεπε να πληρωθεί. Ξέραμε εξαρχής ότι ήταν μειωμένο από το στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ κατά μέσο όρο 21,5%.

Ξέραμε ότι στη βασική -και μη με διακόπτετε- κατευθυνόταν με αυτή την ΚΑΠ 829 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 1.050.000.000 που ήταν το 2022. Άρα αυτό το ξέραμε. Άρα δόθηκε το 70% της βασικής, που ξέραμε ότι ήταν μειωμένο. Πάει αυτό.

Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ λίγο χρόνο για να απαντήσω, επειδή ήμουν σύντομος και στην πρωτολογία μου.

Σας ενημερώνω, λοιπόν, αν δεν το ξέρετε, ότι στις 21 Νοεμβρίου, δηλαδή πριν από λίγες μέρες, καταβλήθηκαν τα αγροπεριβαλλοντικά του 2022 σε ογδόντα έξι χιλιάδες εξακόσιους ογδόντα δύο δικαιούχους, ύψους 8.708.740,71 ευρώ. Έτσι έκλεισε το 2022. Τώρα γίνεται η επεξεργασία από τον ΟΠΕΚΕΠΕ της προκαταβολής του 2023 του 75%. Θα καταβληθεί κι αυτή μαζί με τις υπόλοιπες καταβολές μέχρι το τέλος του χρόνου.

Σε ό,τι αφορά τα βοσκοτόπια, διότι το αναφέρετε στην ερώτησή σας και θα το επαναλάβω και πάλι, πράγματι υπήρξε μια απόφαση της υπηρεσιακής κυβέρνησης που δημοσιεύθηκε στις 9-5-2023. Τότε ήταν το διάστημα ανάμεσα στις δύο εκλογές και είχαμε υπηρεσιακό Υπουργό. Πράγματι πήρε μια απόφαση που συνέδεσε την ενεργοποίηση δικαιωμάτων βοσκοτόπων στην περιφέρεια με την ταυτόχρονη ύπαρξη και δήλωση ζωικού κεφαλαίου. Αυτό σήμαινε, δηλαδή, ότι όποιος δεν είχε ζωικό κεφάλαιο και δήλωνε βοσκοτόπια δεν θα έπαιρνε την επιδότηση.

Επειδή η προθεσμία λήξης των αιτήσεων έληξε στις 17 Οκτω-

βρίου και στις 27 έπρεπε να γίνει η πληρωμή, ο ΟΠΕΚΕΠΕ -τουλάχιστον επισήμως- παραδέχεται ότι δεν πρόλαβε να κάνει την επεξεργασία, γι' αυτό και δεν πλήρωσε τη συγκεκριμένη κατηγορία, η οποία επίσης θα πληρωθεί μέχρι το τέλος του χρόνου. Πάει, λοιπόν, κι αυτό.

Και βέβαια σας είπα ότι και οι συνδεδεμένοι, όπως και οι άλλες πληρωμές, και μαζί και τα οικολογικά σχήματα θα πληρωθούν κανονικά.

Το ότι υπήρξε μείωση στη βασική ήταν γνωστό ότι θα γίνει. Οι αγρότες μας όμως συνολικά δεν χάνουν, γιατί τα χρήματα που εξασφαλίσαμε στη διαπραγμάτευση στη νέα ΚΑΠ, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, κι αυτό ήταν επιτυχία της Κυβέρνησης και επιτυχία του Πρωθυπουργού, ήταν τα ίδια ακριβώς με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, 19,1 δισεκατομμύρια. Αυτά τα χρήματα θα κατευθυνθούν και πάλι στους αγρότες. Δεν θα χαθεί ούτε ένα ευρώ. Απλώς δεν θα πάνε μέσω της βασικής, θα πάνε μέσω των άλλων δράσεων.

Να πω και κάτι τελευταίο, για να κλείσω το σύνολο των ερωτήσεων. Σχετικά με την αναθεώρηση που ρωτάτε, αν θα κάνουμε αναθεώρηση της ΚΑΠ κ.λπ., σας λέω λοιπόν ότι προβλέπεται η διαδικασία -κάνετε στο Υπουργείο και το ξέρετε- της τροποποίησης. Εμείς, λοιπόν, προχωρήσαμε όλη την επεξεργασία, όλη τη διαδικασία της πρώτης τροποποίησης -εσείς θέλετε να την πείτε αναθεώρηση- του στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ, όπως προβλέπεται.

Άλλωστε, δεν είναι κάτι καινούργιο. Από την πλευρά μας ως Υπουργείο έχουν αποσταλεί οι προτάσεις αυτών των αλλαγών και της τροποποίησης και είμαστε στη φάση απαντήσεων από πλευράς μας στις ερωτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Θα απαντηθούν τα ερωτήματα και στο τέλος θα υποβληθεί και η τροποποίηση επισήμως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Σε ποια σημεία;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Αυτό δεν μπορώ να σας το πω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Αυτό είναι αντικείμενο άλλων ερωτήσεων.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Είναι πολλά τα σημεία. Τα επεξεργάζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Αυτό είναι η ουσία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Είναι πολλά τα σημεία. Δεν έχω τη δυνατότητα. Ήδη διπλασιάστηκε ο χρόνος, αλλά αν θέλετε μπορείτε να κάνετε μια ερώτηση και να σας απαντήσουμε γραπτά για το ποια είναι τα σημεία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 18.12' λύεται η συνεδρίαση για την προσηχή Τετάρτη 29 Νοεμβρίου 2023 και ώρα 9.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επίκαιρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με τη ημερήσια διάταξη που θα διανεμηθεί.